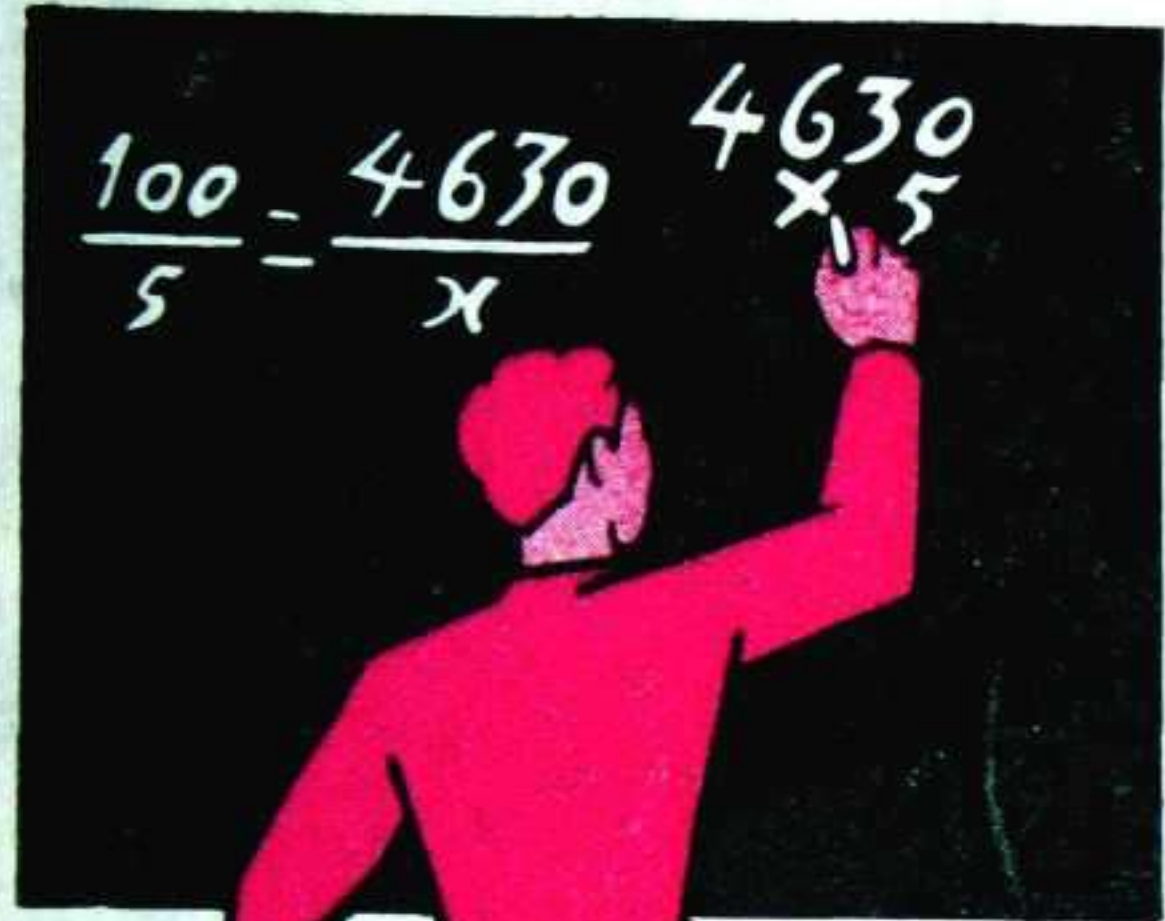

A.T.V.
5825

"BRUÑO IDAZTIAK"

ZENBAKIZTI
LENGAIEN
IKASTIA

TRIKI

A.T.U.

5826

ZENBAKIZHI-LENGAIEN
UKASTIA

BIBLIOTECA

ZENBAKIZTI-LENGAIEN

IKASTIA

IKASTURAREN IRATZIA

ZENBAKIZTI-LENGAIEN

IKASTIA

IKASTURAREN IRATZIA

IKASTURAREN IRATZIA

IKASTURAREN IRATZIA

11-14510
R-7540

''BRUÑO IDAZTIAK''

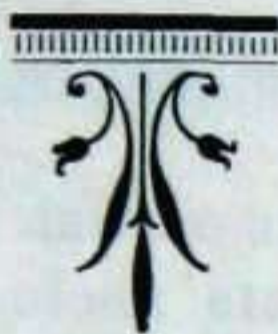

ZENBAKIZTI-LENGAIEN

IKASTIA

IKASLEAREN IDAZTIA

«EUSKO IKASKUNTZA» 'K BAIETSIA

LENENGO ARGITALDIA

LA "INSTRUCCIÓN POPULAR"

TEGIAK

MADRID

BARCELONA

1933

ZENBARKITZTI-LENGAIEN

IKASTIA

KOZULEAREN IDAZTIA

IKASKUNTZAK BAIETZIA

JABEDUNA

LENGO ARBOLANTZA

LA INSTITUCION KATALANA

TEGIAK

BAIETZIA

MAIORIA

ZENBAKIZTI-LENGAIAK

LENENGO ATALA

LENENGO IKASKAIA

Zenbakerak

BAT'ETIK AMAR'ERAÑO KO ZENBAKIAK

1. Ikastegi batean dauden aurak, zugazti bateko zugatzak, olategi bateko oloak eta abar zenbat diran jakin nai ba-degu, *aurak, zugatzak, oloak, zenbatu* egin bear ditugu.

Pilo batean dauden birlatxoak zenbatzeko onela esango degu:

 ..... birlatxo bat	 eta ..... sei birlatxo
 eta ..... bi birlatxo	 ta ..... zazpi birlatxo
 ta ..... iru birlatxo	 ta ..... zortzi birlatxo
 ta ..... lau birlatxo	 ta ..... bederatzi birlatxo
 ta ..... bost birlatxo	

Eta onelaxe zenbatuko genituzke ari bereko gauza guztiak.

2. Zenbatu ala neurtu diteken guztiari kopuru edo aindo deitzen diogu.

ADIBIDEZ: Ikastetxe bateko *aurak*.

Loretegi bateko *zugatzak*.

Ikastaldietan irabazitako *kulatzak*.

Mukulu baten *azta*.

Txaide baten *luzera*.

Kopuru batzuk zenbatu egiten dira; idazkortzak, esate baterako. Besteak neurtu; esnea bidea ta abar. Eta beste batzuk aztatu; ogia ta abar.

Kopuru bat neurtzea bere batekoa zenbat bider daukan bilatzea da.

Gurbil bateko ardoa neurtzeko, ontxi batean botatzen da; orduan ontxia da batekoa. Ontxia *beramar bider* bete baldin ba-da gurbilak *beramar ontxi neuri* dula esaten da.

3. Batekoa, gauza bat bakaña da.

Idazkortzak zenbatu bear ba-ditugu, batekoa *idazkortz bat* da; *zugatzak* izan ezkerro, batekoa *zugatz bat* da; ardiak diranean, batekoa *ardi bat* da, *neurkiñak* bada, batekoa *neurkiña*, e. a. (3^{gn}. irud)

4. Zenbakia kopuruan dauden batekoen bilkiña edo pila da.

Pilo batean *bost* birla baldin ba-daude, *bost* da zenbakia

BESTE ADIBIDE BATZUK:

Amar sagar

Lau ontxi

Zortzi axotontzi

Bi laurleko.

5. Zenbakien erabidea. Batekoari bat, eta

beti lengoari bat geituaz, eratzen dira zenbakiak.

3'g. irudia. Batekoaren adibide batzuk

Bateko zenbakia		bat	da
<i>Bat'i</i>	<i>bat</i> erantsita	<i>bi</i>	<i>dira</i>
<i>Bi'ri</i>	<i>bat</i> >	<i>iru</i>	>
<i>Iru'ri</i>	<i>bat</i> >	<i>lau</i>	>
<i>Lau'ri</i>	<i>bat</i> >	<i>bost</i>	>
<i>Bost'i</i>	<i>bat</i> >	<i>sei</i>	>
<i>Sei'ri</i>	<i>bat</i> >	<i>zazpi</i>	>
<i>Zazpi'ri</i>	<i>bat</i> >	<i>zortzi</i>	>
<i>Zortzi'ri</i>	<i>bat</i> >	<i>bederatzi</i>	>

Lenengo bederatzi zenbakiak *bateko solen edo lenen tokiko* sala eratzen dute ⁽¹⁾

(1) Euzko-zenbakera ez da *amañerazkoa*. *ogeierazkoa* baizik, itzezko zenbakieran; idatzizko zenbakieran beriz, agian noizbait ogeierazkoa izana galdu dalako edo, amañerazkoa darabilgu gaur, beste eri geien edo guztietan bezelaxe. Itzezko ta idatzizko zenbakierak guztiz alkañtzeke ego-teak, eta beraz *ogeieraz* esan eta *amañeraz* idatzi beañak naste aundia sortzen du ta zenbakiztia euzkeraz erakustea zaildu egiten du.

6. Zenbakatzak zenbakiak adirazteko ikurak dira:

Zenbakatzak auetxek dira:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 ta irakurtzen dira:
bat bi iru lau bost sei zazpi zortzi bederatzi ustiña

7. Ustiña. *Ustiñak* aldiñik ez du berez, baña zenbaki asko eratzeko lagungarri da.

8. Zenbaki motak. Kopuru bat zenbatu, ala neurtzean, iru zenbaki mota gertatu litezke: *osoa*, *zatikia* ta *zatiduna*.

9. Zenbaki osoa, bateko osoz bakarik eratu-takoa da.

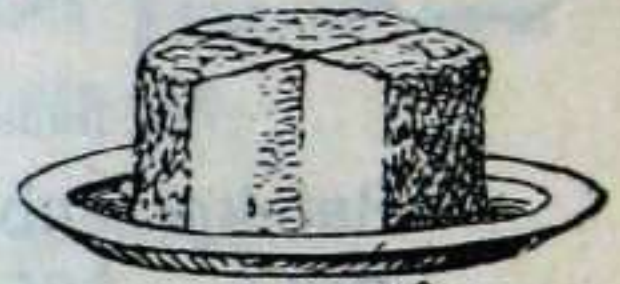
ADIBIDEZ: *Zortzi* zaldi, *zazpi* ogi.

10. Zenbaki zatikia, batekoaren zati berdiñetatik bat edo geiago dituna da.

ADIBIDEZ: Gazta baten *iru laurden*, *sagar erdia*.

11. Zenbaki zatiduna osoaz eta zatituaz eratzen dana da.

ADIBIDEZ: *Iru egun ta erdi*, *bi neurkin ta laurden*, *udare bat eta erdi*.

Akatz au kentzeko bi bide dira: zenbakiak *ogeieraz* idatzi, ala zenbakiak *amareraz* esan. Bigarren au da ezezena ta egokiena, ta auxe dargu, euzko zenbakeraz lanik bikañena egin zuan Arana-Goiri'tar Sabin'an aburua jaraituaz.

Bere tokian esango degun bezala, itz beñi batzuk eratzea besterik ez da bear ontarako.

12. Zenbakiztia, zenbakien jakintza da, eta zenbakiak *eratzten*, *mintzatzen* eta *idazten* erakusten du.

13. Ikuñak. *Zenbakiztian* erabiltzen diran *ikuñik* nagusienak auek dira:

+	ta	edo	geigo	irakurtzen	da	
—	ken	edo	gutxigo	»	»	
×	bider	edo	'ko	»	»	
:	banatu...	'ri		»	»	
=	dira	ta	berdin	»	»	baña

geienetan ez da esaten.

Galderak. 1. Ikastegi batean zenbat aur dauden, zuzgatzian zenbat zuzgatz dauden jakiteko zer egin ber da? — 2. Kopurua zer da? — 3. Batekoa zer da? — 4. Zenbakia zer da? 5. Zenbakiak nola eratzten dira? — 6. Zenbakatzak zer dira? — 7. Ustiña zertarako da? — 8. Zenbatzen danean zenbat zenbaki mota gertatu litezke? — 9. Zenbaki osoa zein da? — 10. Eta zatikia? — 11. Eta zatiduna? — 12. Zenbakiztia zer da? 13. Zenbakiztian erabiltzen diran ikuñik nagusienak zeintzuk dira?

ITZ - JARDUKETA

1. Zenbatu 9 txotx, eskuko 9 beatz, 9 kanika.
2. Zenbatu 1'etik 5'era; 3'tik 8'ra; 1'etik 9'ra.
3. Lenengo bederatzi zenbakien izenak esan; a) txikienetik aundienera; g) aundienetik txikienera:
4. 9 txotxeko txorta bat egin, bat kendu ta zenbat gelditzen diran esan; *banaka* kentzen jaraitu, ta azkenean zenbat geldituko diran esan. (*Ustiña zertarako da?*)

IDATZ - JARDUKETA

5. Erazlez idatzi: *bi*, *bost*, *zazpi*, *lau*, *iru*.
6. 1'etik 9'ra ta gero 9'tik 1'erako zenbakiak idatzi.

7. Esan zenbat diran:

$1 + 1 =$	$5 + 2 =$	$4 + 5 =$
$2 + 1 =$	$3 + 5 =$	$7 + 2 =$
$3 + 2 =$	$4 + 2 =$	$1 + 8 =$

8. EBAZKIZUNAK:

a) Inaki'k 3 kanika zeuzkan eta lau geiago irabazten ditu zenbat dauzka orain?

g) Joseba Miren'ak goizean 4 ebazkizun atera ditu ongi eta aratsaldean 5 zenbatza guztira zenbat jardunaldi egin ditu?

k) Jon'ek 3 txartel irabazi ditu Kistar Ikasbidean; 4 Eliztian eta 2 Zenbakiztian guztira zenbat irabazi ditu?

2'GN. IKASKAIA

Z e n b a k e r a

(Jaraipena)

14. Zenbakera, zenbakiak *adirazi* edo esan, *idurikatu* edo idazteko era da.

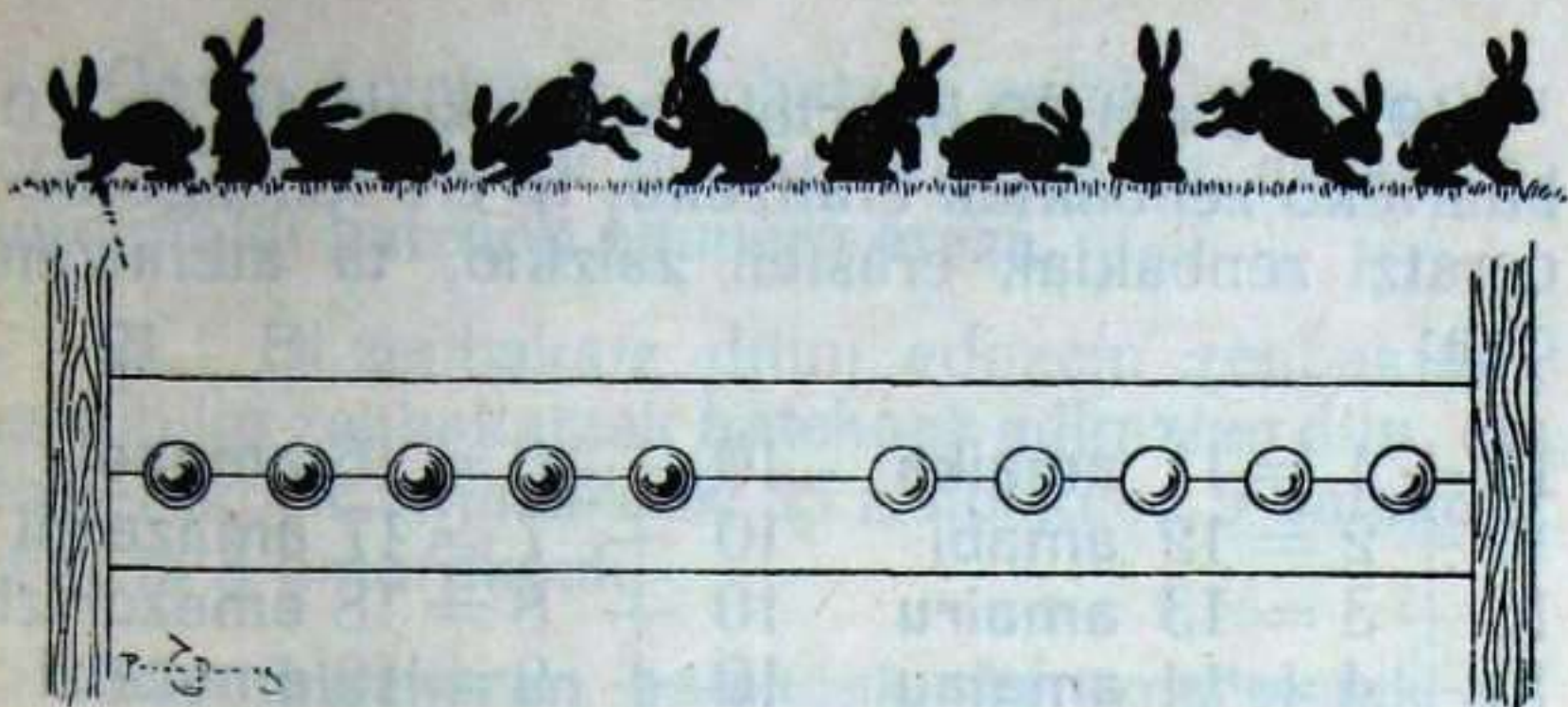
15. Itz-zenbakera, egoki alkartutako itzen bitartez zenbakiak *adirazteko* era da

ADIBIDEZ: *bat, bi, iru, amar, amabost, laramar ta bost.*

16. Idatz-zenbakera, *zenbakatzak* (6'gna) deritzaien ikurén bitartez zenbakiak idazteko era da.

10'ETIK 20'RA ZENBATU

9 txotxeko txorta bat egin bedi, eta txotx bat geiago erantsi. Orduan *amar* (10) txotx izango ditugu, edo *ama-reko bat*. Untxiak eta birlak zenba bitez, eta izango ditugu 10, edo *ama-reko bat*.

17. **Amañekoa.** Amar bateko soilek amañeko bat egiten dute, edo amar, eta 10 idazten da. Amañekoa, *bigařen tokiko* batekoa da.

18. **Amañekoak zenbatzeko era.** Bateko soilak bezelaxe zenbatzen dira amañekoak, eta onelaxe izendatu ta idazten dira:

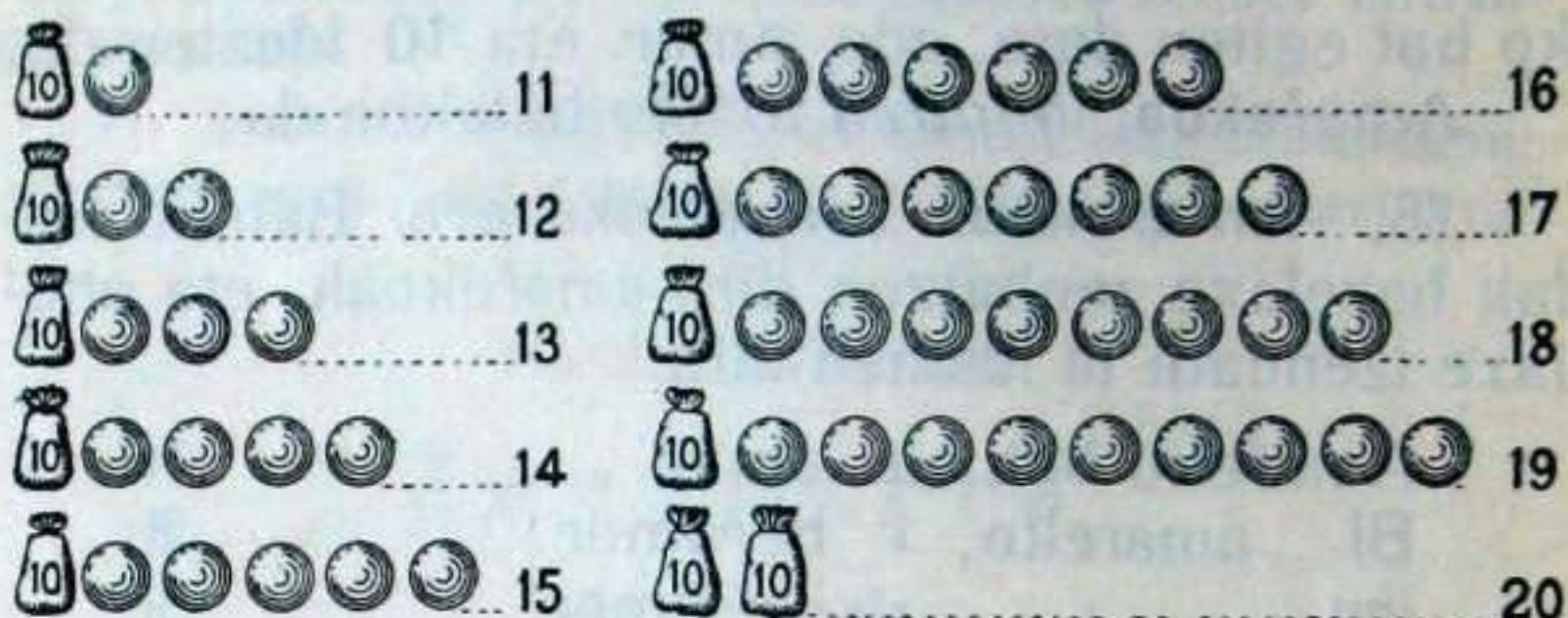
Amañeko bat, edo amar	=	10
Bi amañeko, » beñamor ⁽¹⁾	=	20
iru » » iruramar	=	30
lau » » laramar	=	40
bost » » bostamar	=	50
sei » » seiramar	=	60
zazpi » » zazpiramar	=	70
zortzi » » zortziramarr	=	80
bederatzi » » beatziramarr	=	90
amar » » eun	=	100

10	10	10	10	10	10	10	60
10	10		10	10	10	10	70
10	10	10	10	10	10	10	80
10	10	10	10	10	10	10	90
10	10	10	10	10			50

(1) Itz-zenbakera idatzizkoakin bear bezela alkařtzeko eratu diran itz beřietako batzuk auetxek dira, *ogei*'ren ordez *beñamar*, *ogeitamar*'en ordez *iruramar*, *beřogei*'ren ordez *laramar*... (Ikus, 7'gn orialdeko oarřa.)

19. 10 eta 20 bitarteko zenbakiak. 10 eta 20 bitarteko zenbakiak eraltzeko, 10'eri lenengo bederatzi zenbakiak erasten zaizkio, ta ateratzen dira:

$10 + 1 = 11$	amaika	$10 + 6 = 16$	amasei
$10 + 2 = 12$	amabi	$10 + 7 = 17$	amazazpi
$10 + 3 = 13$	amairu	$10 + 8 = 18$	emezortzi
$10 + 4 = 14$	amalau	$10 + 9 = 19$	emeretzi
$12 + 5 = 15$	amabost	$10 + 10 = 20$	beñamar

20. 20 ta 30, 30 ta 40... 90 ta 100'en bitartean dauden zenbakiak, azpiko amañekoari lenengo bederatzi zenbakiak geituaz eratzen dira, eta onela esango degu:

Beñamar ta bat, beñamar ta bi, beñamar ta iru,.. beñamar ta bederatzi, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29.

Iruramar, iruramar ta bat, iruramar ta bi, iruramar ta iru...

30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39,
 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49,
 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59,
 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69,
 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79,
 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89,
 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99,

Oaia: Amaieraz zenbatzen aurak bereala oitu eta lendik dakiten ogeierazkoakin ez naasteko, jardunaldi batzuek egunero erazi.

21. Bi zenbakatz ditun edozein zenbakitan, eskubiko zenbakatzak **batekoak** adirazten ditu, eta ezkerrekoak **amaiekoak**. 35 zenbakian, 5 **batekoak** dira ta 3 **amaiekoak**.

22. Idazkeran **batekoak** eta **amaiekoak** aritzen duten tokia. **Batekoak** lenengo tokian ipintzen dira, ta **amaiekoak** **bigarrenean** edo **batekoen ezkerrean**.

Onela, 46 zenbakia idatziko da:

2' gn tokia	1' go tokia
4	6

Eta irakurtzeko, aurana **amaiekoak**, eta urana **batekoak**, esaten dira

46 zenbakia irakuriko da, **4 amaieko 6 bateko**, edo, erabat, *laramar ta sei bateko*.

Galderak. 14. ¿Zer da zenbakera? 15. ¿Itzezko zenbakera zer da? 16. ¿Idatzizko zenbakera, zer? 17. *Amar batekok* ¿zer osatzen dute? 18. ¿Nola zenbatzen dira **amaiekoak**? 19. 10 ta 20 bitarteko zenbakiak nola eraltzen dira? 20. ¿Eta beste **amaiekoen** bitartekoak? 21. Bi zenbakatzeko edozein zenbakitan eskubiko zenbakatzak ¿zer adirazten du eta zer ezkerrekoak? 22. **Amaiekoak** eta **batekoak** ditun zenbakia ¿nola idazten da? ¿Eta nola irakurtzen da?

ITZ-JARDUKETA

9. Birlak zenbatu 1'etik 10'era; 10'etik 20'ra; 20'tik 100'era.

10. Esan bedi zer zenbakik *jaraitzen* dion 12'ri, 19'ri, 16'ri, 83'ri. Orobat 12, 24, 52'ren *aurako* zenbakiak esan bitez.

11. Amañaka zenbatu 1'etik 91'era; 2'tik 92'ra; 9'tik 99'ra.

12. ¿Zein zenbakatzez idazten dira: *Amaika, amalau, amasei, emeretzi, laramar ta lau, bostamar ta zazpi, zortziramarr ta iru*

13. Ondorengo zenbaki oietan, zenbat *amañeko* ta zenbat *bateko* dauden esan bedi: 15, 18, 29, 43, 51, 84, 75, 98.

14. Uñengo leño oiek osatu bitez:

2 *amañeko* intxaur eta 7 intxaur ..... intxaur dira
 7 » idazkortz eta 6 idazkortz ..... idazkortz dira.
 10 txotxeko 8 txorta eta 4 txotx ..... txotx dira.
 4 *amañeko* ta 2 *bateko* ..... *bateko* dira.
 6 » » 8 » ..... » »
 8 » » 7 » ..... » »

15. 72 zenbakian, 7'k zein *bateko* mota, eta 2'k zein adirazten duan esan bedi.

IDATZ-JARDUKETA

16. Zenbakatzez idatzi bitez uñengo zenbakiak, eta gero *amañeko* ta *batekotan* banatu: *Laramar ta zortzi, seiramar ta iru, zazpiramar ta bost, zortziramarr ta bat*.

17. $10 \text{ ziz} + 5 \text{ ziz} = \dots$
 $10 \text{ »} + 7 \text{ »} = \dots$
 $8 \text{ eñial} + 2 \text{ eñial} = \dots$
 $7 \text{ »} + 2 \text{ »} = \dots$
 $12 \text{ laurleko} + 3 \text{ laurleko} = \dots$
 $16 \text{ »} + 2 \text{ »} = \dots$
 $18 + 3 = \dots$ | $11 + 5 = \dots$
 $15 + 2 = \dots$ | $16 + 7 = \dots$

BURUZKO AINBAKUNTZA

18. 2 erantsi 10'i, 20'i, 30'i . . . . 90'i
 3 » 10'i, 20'i, 30'i . . . 90'i
 9 » 10'i, 20'i, 30'i . . . . 90'i
 19. 2 kendu 12'ri, 22'ri, 32'ri . . . 92'ri
 3 » 13'ri, 23'ri, 33'ri . . . 93'ri

20. 9 kendu 19'ri, 29'ri, 39'ri... 99'ri

21. Ondorea berealaxe arki bedi ta gero zeñenda-ka goitik bera irakuñi.

1 eta 2	12 ta 2	4 ta 2	13 ta 2	2 ta 2	11 ta 2
4 ta 2	14 ta 2	6 ta 2	17 ta 2	8 ta 2	10 ta 2
5 eta 2	16 ta 2	7 ta 2	15 eta 2	9 ta 2	18 ta 2

22. 1 eta 3	10 ta 3	22 ta 3	12 ta 3	8 ta 3	58 ta 3
3 ta 3	14 ta 3	24 ta 3	36 ta 3	6 ta 3	53 ta 3
5 eta 3	16 ta 3	25 eta 3	37 ta 3	9 ta 3	59 ta 3

23. Uñengo sail au osatu bedi:

10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90.

11, 21, 31, 41, 51, 61, 71, 81, 91.

. . . . .

24	30 + 10	60 - 30	70 + 20	4 amañeko = 30 ÷
	20 + 40	80 - 50	80 - 70	9 » = 50 +
	50 + 30	60 - 20	10 + 90	2 » = 70 -
	20 + 70	90 - 40	70 - 20	5 » = 80 -

25	80 + 20 = 100	20 + 30 = 50	70 + 10 + 10 =
	10 + ... = 20	..... + 60 = 80	70 + 30 - 20 =
	40 + ... = 70	..... + 30 = 100	40 + 20 - 30 =
	70 + ... = 90	..... + 50 = 90	90 - 40 + 30 =

26. EBAZKIZUNAK:

a) Pantzeska'ren aitak 20 laurlekotan ginbail bat eta 30'ean oski biko bat erosi ditu. ¿Zenbat ordaindu bear du?

g) Aur batek 40 eunen eralgitzen ditu inguñazti-tan eta 30 gozokitan. ¿Zenbat eralgi du?

k) 90 zugatz zeuden landa batetik aizerauntsi batek 20 atera zitun; ¿zenbat gelditu?

y) 70 laurleko irabazi zitun langile batek 20 ipiñi zitun aurrezkitegian ¿zenbat eraman zitun etxera?

j) Neskame bat 50 laurlekokin dijua erosketara; 5'na laurlekoan 3 untxi erosten ditu; zenbat gelditu zaio?

3'GN. IKASKAIA

100'etik 1.000'ra zenbatu

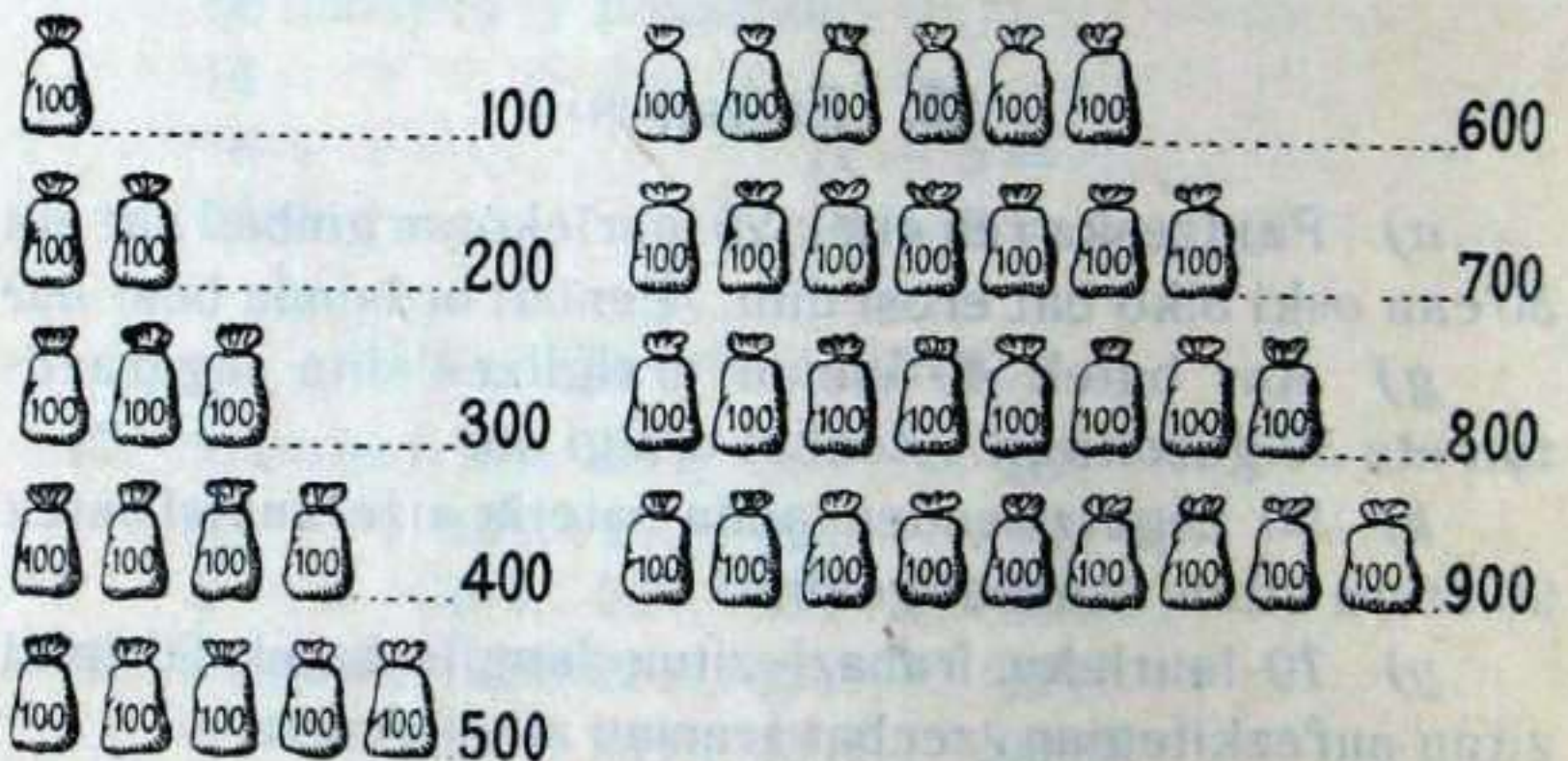
99 txotxi 1 erasten ba-diogu 100 izango ditugu, arean, 10 amaferko edo euneko bat edo eun txotx.

23. Eunekoa edo eun, 10 amaferkoen edo 100 batekoen biltza da.

24. Eunekoak zenbatzeko era. Batekoak eta amaferkoak zenbatzen diran bezelaxe zenbatzen dira eunekoak ere, eta esaten da:

<i>Euneko bat</i>	edo	eun
<i>Bi euneko</i>	»	beñeun
<i>Iru</i>	»	irureun
<i>Lau</i>	»	lareun
<i>Bost</i>	»	bosteun
<i>Sei</i>	»	seireun
<i>Zazpi</i>	»	zazpireun
<i>Zortzi</i>	»	zortzireun
<i>Bederatzi</i>	»	beatzireun

E	A	B
1	0	0
2	0	0
3	0	0
4	0	0
5	0	0
6	0	0
7	0	0
8	0	0
9	0	0

25. Eunekoak *irugaren tokian* idazten dira eskubitik ezkeñera zenbatu-ta.

26. Alkañen ondoko bi eunekoen tarteko zenbakiak, eunekoen zenbakatza lenengo 99 zenbakien aurretik ipiñaz eratzen dira. Amañeko edo batekorik ez dan tokian ustiña jartzen da.

ADIBIDEZ: 101, 140, 345, 729, 822; 999.

27. Eunekoak idazteko *iru* zenbakatz bear dira: eskubiko lenengoak *batekoak* adirazten ditu, bigañenak *amañekoak*, eta irugañenak *eunekoak*.

Ala, *eun beñamar ta bat* eta *zazpireun laramar ta zortzi onela* idazten dira:

E	A	B
1	2	1
7	4	8

Irakurtzeko banaka aitatzten dira *eunekoak*, *amañekoak* eta *batekoak*.

457 zenbakia onelaxe irakurtzen da: *lareun bostamar ta zazpi*.

Galderak. 23 ¿Eunekoa edo eun zer da? 24 ¿Nola zenbatzen dira eunekoak? 25 ¿Zein toki betetzen dute idazkeran? 26. Bi eunekoen tarteko zenbakiak ¿nola eratzen dira? 27 Eunekoak idazteko ¿zenbat zenbakatz bear dira? ¿Eunekoak, amañekoak eta batekoak dituen zenbakia nola irakurtzen da?

ITZ-JARDUKETA

27. Zenbatu 100'etik 145'era; 153'tik 181'era; 400'dik 499'ra.

28. Zenbatu goitik bera 225'etik 175'era; orobat 985'etik 925'era.

29 Eunekoka zenbatu 100'etik 1.000'ra ta 1.000'tik 100 era.

30. 10'naka zenbatu ta idatzi 325'etik 475'erako zenbakiak; orobat 640'etik 320'era.

IDATZ-JARDUKETA

31. Zenbakatzez idatzi bitez:

Eun beñamar ta lau arkai. Eun eta bederatzi sagar. Beñeun beatziramaf ta bederatzi jostoñatz. Seireun lefondo. Bosteun eta zortzi ofialde (ingoski). Betzireun beatziramaf ta bederatzi.

32. Ufengo zenbaki oiek banakatu bitez euneko, amañeko ta batekotan:

306	640	465	751	798	345
509	590	687	854	650	483
701	630	921	908	890	948

ADIBIDEZ: $235=2$ euneko, 3 amañeko ta 5 bateko.

33. Ufengo zenbakiok irakuñ bitez euneko, amañeko ta batekotan banakatuz: 482, 673, 902, 987, 572, 994.

34. Kulatzak zenbakatzez ordeztu bitez:

3 euneko udare, 7 amañeko udare ta 5 udare ..... udare dira. 7 txindingi 100 laurlekoak ta 15 laurleko laurleko dira. 4 euneko, 9 amañeko ta 7 bateko ..... bateko dira.

35. 130 leño	246 irasagar	123	82	535
240 leño	332 irasagar	452	52	221
<u>571 leño</u>	<u>430 irasagar</u>	<u>134</u>	<u>241</u>	<u>120</u>
..... leño dira	..... irasagar dira			

36. $130-30=$	$110-100=$	$542-500=$	$150-5$ amañeko =
$240-40=$	$260-200=$	$687-600=$	$270-7$ » =
$360-60=$	$380-300=$	$781-700=$	$340-4$ » =

BURUZKO AINBAKUNTZA

37 a) 1 eta 5 | 11 ta 5 | 32 ta 5 | 4 ta 5 | 44 ta 5 | 6 ta 5 | 26 ta 5 | 19 ta 5
3 ta 5 | 23 ta 5 | 93 ta 5 | 7 ta 5 | 16 ta 5 | 9 ta 5 | 17 ta 5 | 69 ta 5

g) 3 ta 6 | 22 ta 6 | 4 ta 6 | 34 ta 6 | 5 eta 6 | 45 eta 6 | 9 ta 6 | 83 ta 6
• 5 eta 6 | 16 ta 6 | 7 ta 6 | 37 ta 6 | 8 ta 6 | 19 ta 6 | 11 ta 6 | 91 eta 6

38. EBAZKIZUNAK:

a) 300'dik 350'erañoko zenbaki bikotiak idatzi bitez; orobat 351'etik 375'erañoko bakotiak.

g) O'tik 51'eraño eta 51'etik O'raño 3'tik 3'rako zenbakiak idatzi bitez.

k) 700 ta 800 tarteko zenbakietan batekoen zenbakatzean 8 daukaten zenbakiak idatzi bitez.

y) 3 zenbakatzeko zenbaki txikiena ta aundiena idatzi bitez.

j) Nekazari batek 140 azao bildu ditu soro batean, 110 bestean eta 345 irugañenean; ¿zenbat azao bildu ditu?

x) 7 kutxatan zenbat idazkortz daude, bakoitzean 100 baldin ba-daude?

au) 600 mertxika bidaldu dira 2 kutxatan, eta batean aña bestean: esan zenbat ziran kutxa bakoitzean.

4'GN IKASKAIA**Milak eta miloiak**

Zofo batean 999 birla dauzkagula egin dezagun: 1 geiago erantsita mila edo milako bat izango degu eta onela idatziko da: 1.000.

Milari euskeraz anei ere deitzen zaio. Miloiri, unei.

28. Milakoa, edo mila 10 eunekoan edo mila batekoan biltza da.

Milak edo aneiak idazteko *lau zenbakatz* bear dira gutxinez.

Idazkeran milak kulatz batez berezi oi dira.

29. Milak zenbatzeko era. Milaka, banaka bezelaxe zenbatzen da, ta esaten da:

	Miġa ta idazten da	1.000
	Bi miġa	2.000
	Amar miġa	10.000
	Beġamar ta bost miġa	25.000
	Beġeun iruramar ta bi miġa	232.000
	Bosteun miġa	500.000
	Zazpireun eta bostamar miġa	750.000
	Beatzireun beatziramara eta beatzi miġa	999.000

30. Alkaġen uġengo bi miġakoen tarteko zenbakiak **eraltzeko**, lenengo 999 zenbakiak ipintzen dira bi aien tartean.

ADIBIDEZ:

Miġa ta bat 1.001.	Miġa ta beatziramara ta bederatzi 1.099
Miġa ta bi 1.002	Miġa ta eun ta beatziramara ta bederatzi 1.199.
Miġa ta iru 1.003.	Miġa ta beġeun 1.200.
Miġa ta emezortzi 1.018.	Miġa ta beatzireun ta beatziramara ta bederatzi 1.999.
Miġa ta zortziramara 1.080.	Bi miġa 2.000.

31. 999.999'ri bateko 1 erasten ba-diogu miġoi bat edo **unei** izango degu, eta idatziko degu 1, 000.000: onek *miġa-miġako* edo miġa bider miġa ditu. ⁽¹⁾

32. Motak. Zenbatzean aġkitu ditugu *bateko*, *amaġeko* ta *euneko* solak, eta auek bateko solen mota egiten dute.

Mota bakoitzak, beraz, iru *toki* ditu: *batekoena*, *amaġekoena* eta *eunekoena*.

(1) Euzko-zenbakeran ba-dira itz egoklak laugaġen tokiz gorako batekoei izen bereziak emanaz zenbatzeko: *anbei*, *anirei*, *unei*, *unbei*, *untrei*, *onei*, *onbei*, *onirei*, *eid...* 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13... 'gn. tokikoei eta ala 10.000 *amar miġa* edo *anbei* irakuġi diteke, 100.000 *eun miġa* edo *anirei* 1,000.000 *miġoi* edo *unei* eta abar.

Milakoetan berebat arkitu ditugu *bateko*, *amafeko* ta *eunekoak*; milakoen mota egiten dute auek.

Bi *mota* auek, batekoenak eta milakoenak, *lenengo seikoa* edo batekoen seikoa, osatzen dute.

33. Seikoa bi mota edo sei *tokiren* biltza da.

34. Tokia, eskubitik ezkeferra zenbatu-ta, zenbaki idazkeran bateko mota bakoitzari dago-kion lekua da.

Batekoen seikoaren *ur*ena *mi*loikoena dator. Miloikoen seikoak ere bi mota ditu: *mi*loiko ba-tekoena eta *mi*la *mi*loikoena.

35. ZENBAKERAREN LAUKIA

2'GN. SEIKOA						1'GO. SEIKOA					
4'gn. mota — mila miloiak			3'gn. mota — milioiak			2'gn. mota — milak			1'go. mota — batekoak		
12'gn. tokia	11'gn. tokia	10'gn. tokia	9'gn. tokia	8'gn. tokia	7'gn. tokia	6'gn. tokia	5'gn. tokia	4'gn. tokia	3'gn. tokia	2'gn. tokia	1'go. tokia
Eunekoak	Amarekoak	Batekoak	Eunekoak	Amarekoak	Batekoak	Eunekoak	Amarekoak	Batekoak	Eunekoak	Amarekoak	Batekoak
mila- miloikoak			miloiak			milakoak			solak		

Galderak. 28 Mila edo milakoa ¿zer da? ¿Zenbat zenbakatz bear dira milakoak idazteko? ¿Idazkeran nola berezi oi dira? 29 ¿Nola zenbatzen dira milak? 30 Alkafen ondoko bi milakoen tarteko zenbakiak ¿nola eratzten dira? 31 Miloi batek ¿zenbat aldin du? 32 Bateko motak. 33. Seikoa. 34. Tokia. 35. Zenbakeraren laukia.

ITZ-JARDUKETA

39 ¿Zenbat idazkazal daude 100'ko 10 txortatan? ¿Eta 1.000'ko 5 txortatan?

40. ¿1.000'ko 2 txindingikin zer kopuru degu? ¿Eta 1.000'ko 5-2 txindingikin?

41. 4.000 laurlekotan ¿zenbat 1.000'ko txindingi daude? ¿7.000 laurlekotan? 1.000 laurlekotan ¿zenbat 100'eko txindingi daude?

42. 1.050'etik 1.200'era zenbatu bedi; orobat 7.857'tik 7.910'era.

43. Milaka zenbatu 3.000'tik 15.000'raño.

44. ¿Zenbat milako daude zenbaki auetan? 3.254; 12.752; 243.503; 25.427; 32.729.

45. Ondorengo zenbaki oiek irakuñ bitez:

a) 2.348; 1.571; 4.298; 3.094; 6.009; 5.014.

g) 2.004; 7.040; 6.227; 8.740; 34.469; 25.000.

k) 10.000; 12.650; 83.000; 125.431; 208.084; 17.824; 25.473; 99.999; 834 415; 999.999.

46. Auñeko zenbaki oiek banandu bitez *milako*, *euneko*, *amañeko* ta *batekoetan*.

IDATZ-JARDUKETA

47. *Beñidatzi ta osatu bedi ondorengo lan ori: Amañ batekok... bat egiten dute. Amañ amañekok... bat. Amañ eunekok... egiten dute. Amañ bider eun .. dira. 1.000'an .. euneko edo... amañeko daude).*

48. *Zenbaketzez idatzi bitez ondorengo zenbakiok:*
(milakoak kulatzez bereztea ez aztu).

a) Zazpi mila laurleko; iru mila zipotz; beatzi mila neurkin; bost mila urangi; sei mila txopin; beatzi mila biztanle; mila; zazpi mila.

g) Mila befeun eta iruramar; lau mila seireun eta beamar ta zortzi; zazpi mila beatzireun eta amairu; bost mila seireun eta lamar; zortzi mila ta beatzilar; amalau mila ta bost.

k) Iruramar ta bost mila zazpireun eta beamar ta lau; zazpiramar mila seireun eta iruramar; befeun eta zortzilar ta zazpi mila irureun eta beatzilar eta bi; lareun eta zazpi mila eun eta bostamar ta lau.

49. *Ondorengo jardunaldia osatu bedi:*

3.000 neurkin + 4.000 = ... neurkin	5.000 + 4.000 = ...
5.000 anaztiki - ..... = 3.000 anaztiki	6.000 + ... = 8.000
8.000 urangi + 5.000 = ... urangi	9.000 - 6.000 = ...
7.000 goxoki - ..... = 3.000 goxoki	5.000 - ..... = 3.000

50. *Izkiz idatzi bitez ondorengo zenbakiok:*

a) 2.572; 3.849; 12.370; 4.123; 5.245.

g) 6.007; 8.498; 3.603; 21.049; 17.004.

k) 18.242; 25.475; 79.988; 450.890; 870.800.

51. a) 6.746'tik 6.876'rañoko zenbakietatik 6'kin bukatzen diranak idatzi bitez.

g) 2.037'tik 3.537'rañoko zenbakietatik 37'kin bukatzen diranak idatzi bitez.

52 *Ondorengo geiketak eta kenketak egin bitez:*

3.000 biztanle	128 etxe
+ 4.000 »	+ 304 »
+ 2.000 »	+ 421 »
<hr style="width: 100%;"/>	<hr style="width: 100%;"/>
= ..... »	= ..... »
8 000 anaztiki	9.000 laurleko
- 3.000 »	- 3.000 »
<hr style="width: 100%;"/>	<hr style="width: 100%;"/>
= ..... »	= ..... »

53. EBAZKIZUNAK

a) Etxe baten jabeak 4.000 laurleko ordaindu dizkie igeltsulariei, 3.000 arotzari ta 2.000 margoziariei. guztia ¿zenbatera igo da?

g) Basefitar batek bi gurdi urangi, bakoitza 2.000 urangikoa, erosi ditu, ta beste gurdi bat 3.500'ekoa. ¿Zenbat urangi erosi zitun?

k) 10.000 laurleko neuzkan etxian. Iru ordainkizun ordaindu ditut, bat 3.000 laurlekoa, bestea 2.000'koa ta irugařena 1.000'koa. ¿Zenbat gelditzen zait eskuan?

5'GN. IKASKAIA

Z e n b a k e r a

ZENBAKIEN IDAZKERA TA IRAKURKERA

36. Zenbakiien idazkera. 1'go. 1'etik 9'rañoko zenbakiak *zenbakatz bakara* idazten dira.

ADIBIDEZ: 1, 5, 4, 3, 6, 7, 2, 8, 9.

Bateko solak edo *lenen tokikoak* adirazten dituzte.

2'gn. 10'etik 99'rañoko zenbakiak edo bigařen tokikoak *bi zenbakatzez* idazten dira; ezkeřeko zenbakatza *amařekoen* tokian idazten da ta eskubikoa *batekoenean*.

ADIBIDEZ: 37, 49, 82 onela idatziko dira:

A	B
3	7
4	9
8	2

3'gn. 100'etik 999'rañokoak edo irugařen tokikoak, iru zenbakatzez idazten dira. Ezkeřenekoa eunekoien tokian idazten da; erdikoa amařekoen; eta esku-bienekoa batekoien tokian.

ADIBIDEZ: Idatzi bitez: 354, 843, 962.

E	A	B
3	5	4
8	4	3
9	6	2

4'gn. Edozein zenbaki idazteko, ezkeretik eskubira idazten dira, goienetik asi ta mota (32'gn) bakoitzeko *eunekoak*, *amañekoak* eta *batekoak*. Tokiren batean ez dagonean *ustin* bat ipintzen da.

ADIBIDEZ: Lareun eta bostamañ ta iru mila zazpireun

Milakoak			Batekoak		
E	A	B	E	A	B
4	5	3	7	6	8

eta seiramañ ta zortzi idazteko onelaxe egingo da:

Orobat, bi mila ta bostamar onela idatziko da 2.050.

37. Sei zenbakatz baño geiago ditun zenbaki bat irakurtzeko: 1'go. Seina zenbakatzeko saletan ataltzen da eskubitik ezkerera, eta atalok 1, 2, 3 .. zenbakiaz adirazten dira, era ortantxe *miloi*, *biloi*, *triloi*... edo *unei*, *eidi*, *uneidi*... irakuñiaz. 2'gn. Seiko sail bakoitzaz bi iruko egiten dira kulatz baten bitartez. 3'gn. Sail bakoitza, ezkeretik asi-ta, irakurtzen da mota bakoitzari dagokion izena emanaz.

Zenbaki au esan bedi: 572.418.346.875.243.

Ipinkera: 572₂ 418.346₁ 875.243.

Irakuñkera. Bosteun zazpiramañ ta bi **biloi**, (eidi)—lareun eta emezortzi **mila**, (anei) irureun eta laramañta sei **miloi**, (unei)—zortzireun eta zazpiramar ta bost **mila**, (anei) beñeun laramar ta iru **bateko**.

38. Zenbakatzen aldiña. Oartu al izan degu *zenbakatzberaxek*, betetzen duan tokiari dagokio nezbere aldiña baño amañ, eun, mila... bider aundiagokobatekoak adirazten ditula.

Emendik ateratzen degu: *zenbakatz guztiak bi aldin dituztela; berekikoa ta besterekikoa.*

Berekiko aldiña bere irudiagatik duena da.

Besterekiko aldiña betetzen duen tokiagatik duena da.

ADIBIDEZ: 525 zenbakian, ezkerreko bost'ek eunekoak adirazten ditu ta eskubikoak batekoak, eta eunekoak batekoak baño eun bider aundigoak dira, arean, ezkerreko 5'ek eskubiko 5'en *irudi* bera izan aŕen, *betetzen duan tokiak eun bider* aundiago egiten du.

Galderak. 36 ¿Nola idazten dira zenbakiak? 1'go, 2'gn, 3'gn eta 4'gn. 37 Sei zenbakatz baño geiagoko zenbakia ¿nola irakurtzen da? 38 Zenbakatz bakoitzak zenbat aldin ditu? ¿Zenbakatz baten berekiko aldiña zer da? Besterekiko aldiña zer da?

Z e n b a k e r a

B E R I K U S I A

I

ITZ - JARDUKETA

54. Lenengo 10 zenbakien izenak esan.
55. Zenbatu: 10'etik 20'era; 20'etik 30'era; 70'etik 85'era; 85'etik 100'era.
56. Zenbatu 2'ñaka 200'etik 500'era; Orobat irun.ika 300'etik 400'era.
57. ¿Bi zenbakatz ditun zenbakirik txikiena zein da? ¿3 zenbakatz dituna? ¿4 dituna? ¿5 dituna? ¿6 dituna?
58. 2 zenbakatz ditun zenbakirik aundiena zein da? ¿3 zenbakatz dituztenetan? ¿4'koetan? ¿5'ekoetan? ¿6 koetan?
59. ¿Zenbat ustin beaŕ dira *eun, milā, amar milā eun milā, miloi bat* idazteko?
60. ¿Zein bateko *mota* adirazten ditu 7'k 70'en? 307'n? 786'n? 7.453'n?

61. Ondorengo zenbaki oietan zenbakatz bakoitzak zeinbateko *mota* adirazten duan esan: 792; 8 142; 9.075; 32.734; 64.002; 215.896; 378.054; 574.400.

ADIBIDEZ: 6.842 = 2 bateko, 4 amaŕeko, 8 euneko, 6 milako.

I I

Ondorengo zenbakiak irakuŕi.

- 62** 1; 4; 5; 6; 3; 7; 2; 8; 9.
63 11; 15; 18; 21; 22; 27; 33; 35; 37; 40.
64 51; 56; 64; 68; 72; 77; 79; 83; 86; 88.
65 73; 89; 91; 94; 95; 96; 97; 98; 99; 100.
66 101; 105; 112; 117; 140; 210; 222; 287.
67 303; 304; 340; 352; 355; 360; 389; 396.
68 412; 420; 450; 504; 626; 697; 700; 765.
69 801; 845; 903; 893; 965; 988; 996; 999.
70 1.000; 1.001; 1.212; 1.234; 2.567; 2.640; 3.040;
 3.871.
71 4.040; 4.381; 5.643; 5 879; 6.530; 6.891; 6.612;
 7.315.
72 8.169; 9.007; 8 763; 9.124; 8.842; 9 653.
73 24.312; 56.710; 61.432; 64.569; 81.178; 91.802.
74 281.837; 364.471; 584.819; 752.017; 799.828;
 986 697.
75 456.987; 686.947; 978.504; 895.732; 999.919;
 709 998.
76 4,436.348; 16,962.578; 53,619.627; 65,238 934.
77 49,376.408; 178,489.643; 161,345.431; 305,942.357;
 572,329.612; 873,278.394.

I I I

Zenbakatzez idatzi ondorengo zenbakiok:

- 78** Iru, bost, bi, bederatzi, zortzi, bat, zazpi, sei.
79. Amabi, amairu, amabost, emeretzi, emezortzi, amazpi, amaika, amasei, amalau.

80. Beñamar ta bat, beñamar ta bi, beñamar ta bost, beñamar ta iru, beñamar ta bederatzi, beñamar, beñamar ta lau, beñamar ta sei, beñamar ta zazpi.

81. Iruramar ta bederatzi, laramar ta sei, bostamar ta bi, seiramar ta bi, zortziramara ta lau, zazpiramar ta bost.

82. Zazpiramar ta bat, beatziramara ta lau, zortziramara ta bost, beatziramara ta bederatzi, zazpiramar ta zazpi, eun.

83. Eun laramara ta bat, eun bostamar ta beaizi, eun beatziramara ta lau, eun eta amasei, eun bederatziaramara ta bederatzi.

84. Irureun seiramañ ta bi, laureun eta bost; bosteun eta laramara, seireun eta zortzi, beatzireun seiramañ ta bi zortzireun eta zortzi, zortzireun beatziramara ta bat, beatzireun beatziramara ta zortzi.

85. Miñ beñeun eta amabi miñ ta irureun, lau miñ zortzireun eta seiramañ, bost miñ ta lau, lau miñ beñeun eta beñamar ta bederatzi.

86. Miñ zortzireun eta beatziramara, miñ beatzireun eta iruramañ ta bi, bost miñ seireun eta amairu, zazpi miñ lareun eta zazpiramañ, beñamar ta bost miñ ta bi, beñamar ta lau miñ eun eta iruramañ.

87. Beñamar ta zortzi miñ seireun eta iru, iruramañ ta lau miñ ta beñeun, bostamar ta zortzi miñ beñeun eta beñamar ta bederatzi, zortziramara ta zazpi miñ bost eun eta beñamar ta lau, eun miñ.

88. Eun eta beñamar ta sei miñ, zortzireun eta laramara lareun miñ; lareun eta beñamar ta bost miñ ta laramara, miñoi erdi ta irureun eta beñamar, seireun eta amabi miñ zazpireun eta bostamar ta sei, beatzireun eta amairu miñ.

89 Miñoi bat eta erdi, beñamar ta iru miñoi eun eta laramara ta beaizi miñ laramara ta bost, laramara miñoi ta amabi miñ ta amabost

90. Laramar ta bost mīloi ta lareun eta zortziramarr ta bi mīla bēreun eta lau, seiramar ta lau mīloi bēramar ta beatzī mīla ta bederatzi, beatzireun mīloi eun eta beatziramarr ta zazpi mīla ta seiramar ta lau.

91. Mīla mīloi, mīla ta bosteun mīloi bēreun eta zortziramarr ta beatzī mīla ta beatzireun, bi mīloi.

92. Zortzireun mīla ta zortziramarr ta lau mīloi seireun eta iruramar ta zazpi, laramar mīla mīloi, bi bīloi sei mīla zortzireun eta amar mīloi amalau mīla ta zortzireun.

6'GN. IKASKAIA

Zenbakizti-eikun nagusiak

39. Zenbaki bat, beste zenbakien bitartez arkitzea da zenbakizti-eikuna.

40. **Zenbakizti - eikunak.** Zenbakizti - eikun *nagusiak* lau dira: *zenbakeiketa*, *zenbakenketa*, *zenbakoizketa*, *zenbanaketa*.

41. **Eikaiak eta ondorea.** Eikunak egiteko ditugun zenbakiai *eikaiak* deritzaie eta oien bitartez ateratzen danari *ondorea* edo *erantzuna*.

42. **Eikunen adirazpena.** Emanen tartean ipintzen dan *ikur* bedegararen bitartez adirazten da eikun bakoitza.

43. **Eikun baten egiztabidea,** lenengoa ondo dagola egiztutzeko egiten dan beste eikuna da.

Galderak. 39 ¿Zer da zenbakizti-eikuna? 40 Zenbakizti-eikun nagusiak ¿zeintzuk dira? 41 ¿Zeri deritzaie eikaiak eta zeri ondorea? 42 ¿Eikunak nola adirazten dira? 43 ¿Zer da eikun baten egiztabidea?

7'GN. IKASKAIA

Zenbakeiketa

44. Geiketaren gogaia. Belárdian dauden ata taldeak zenbatu ditzagun ¿Nora dijoaz? *Guztiak* loskora iritxiko diranian ¿zenbat izango dira? Guztira izango dira 3 ata ta 4 ata ta 5 ata.

Zenbaki guztia arkitzeko esango degu; 3 ata ta 4 ata 7 ata; 7 ata ta 5 ata 12 ata, au da, iru taldetako atak zenbaki bakaíean *bildu* egin ditugu.

45 Zeinkuna. *Zenbakeiketa* mota bereko zenbakiak batean biltzeko egiten dan eikuna da.

46. Biltzen diran zenbakiai *geigaiak* deritzaie, eta ondoreari *geikiña*.

Atak atekin, idazkortzak idazkortzekin bildu ditezke, ez ordea idazkortzak atekin.

47. Ikuña. Geiketaran ikuña kurutze (+) bat da, *eta* edo *geigo* irakurtzen da, eta geigaien tartean ipintzen da.

ADIBIDEZ: $5 + 3 + 7 = 15$ irakurtzen da,
5 eta 3 ta 7; 15

48. Zenbakeitegia. Geiketa laster txeko egiteko zenbakeitegia buruz jakin bear da.

ZENBAKEITEGIA

1	eta	0	=	1	4	ta	0	=	4	7	ta	0	=	7
1	»	1	»	2	4	»	1	»	5	7	»	1	»	8
1	»	2	»	3	4	»	2	»	6	7	»	2	»	9
1	»	3	»	4	4	»	3	»	7	7	»	3	»	10
1	»	4	»	5	4	»	4	»	8	7	»	4	»	11
1	»	5	»	6	4	»	5	»	9	7	»	5	»	12
1	»	6	»	7	4	»	6	»	10	7	»	6	»	13
1	»	7	»	8	4	»	7	»	11	7	»	7	»	14
1	»	8	»	9	4	»	8	»	12	7	»	8	»	15
1	»	9	»	10	4	»	9	»	13	7	»	9	»	16
2	ta	0	=	2	5	eta	0	=	5	8	ta	0	=	8
2	»	1	»	3	5	»	1	»	6	8	»	1	»	9
2	»	2	»	4	5	»	2	»	7	8	»	2	»	10
2	»	3	»	5	5	»	3	»	8	8	»	3	»	11
2	»	4	»	6	5	»	4	»	9	8	»	4	»	12
2	»	5	»	7	5	»	5	»	10	8	»	5	»	13
2	»	6	»	8	5	»	6	»	11	8	»	6	»	14
2	»	7	»	9	5	»	7	»	12	8	»	7	»	15
2	»	8	»	10	5	»	8	»	13	8	»	8	»	16
2	»	9	»	11	5	»	9	»	14	8	»	9	»	17
3	ta	0	=	3	6	ta	0	=	6	9	ta	0	=	9
3	»	1	»	4	6	»	1	»	7	9	»	1	»	10
3	»	2	»	5	6	»	2	»	8	9	»	2	»	11
3	»	3	»	6	6	»	3	»	9	9	»	3	»	12
3	»	4	»	7	6	»	4	»	10	9	»	4	»	13
3	»	5	»	8	6	»	5	»	11	9	»	5	»	14
3	»	6	»	9	6	»	6	»	12	9	»	6	»	15
3	»	7	»	10	6	»	7	»	13	9	»	7	»	16
3	»	8	»	11	6	»	8	»	14	9	»	8	»	17
3	»	9	»	12	6	»	9	»	15	9	»	9	»	18

Oaña. Geiketa egitean ez da dirarik esaten baizik, *sei ta bi zortzi*.

ZENBAKEIKETAREN GERTAKUNAK

49. 1'go gertakuna. *Zenbakatz bakareko zenbakiak bildu.*

Ebazkizuna. Emil'ek 6 laurleko dauzka; bere aitak 5 laurleko ematen dizkio ta bere amak 3; ¿zenbat izango ditu?

Emil'ek izango ditu $6 + 5 + 3 = 14$ laurleko.

Azteña: Geitzeko, zenbakeitegi arauz esango det: 6 ta 5, 11; 11 ta 3, 14.

Erantzuna. Emil'ek 14 laurleko izango ditu.

50. 2'gn. gertakuna. *Zenbakatz bat baño geigoko zenbaki bi edo geigo bildu zerendarik 9'tikgora ez danean.*

Ebazkizuna. Irakasle batek banatu ditu 123 txartel ikastegi batean, 225 bestean eta 231 irugaranean; ¿zenbat txartel banatu ditu?

IPINKERA:
Geigaiak   1 2 3
                   + 2 2 5
                   + 2 3 1

Geikiña   5 7 9

Azteña. Emanak zerendetan ipiñi ezkerro dasat:

Batekoen zerenda: 3 ta 5, 8; 8 ta 1, 9 ta idatzi egiten det.

Amañekoan zerenda: 2 ta 2, 4; 4 ta 3, 7 eta idatzi egiten det.

Eunekoan zerenda: 1 eta 2, 3; 3 ta 2, 5 eta idatzi egiten det.

Geikiña 579 txartel da.

51. 3'gn. gertakuna. *Zerenda bat edo geigotako geikiña zenbakatzen 9'tik gora danean.*

Ebazkizuna. Artalde batean 357 ardi dira, bestean 478 ta irugaranean 541; iru artaldeetan ¿zenbat ardi dira?

IPINKERA:

Azteña. Batekoak, batzuek bestien azpian ipiñi ezkerro dasat:

Geigaiak 3 5 7

+ 4 7 8

+ 5 4 1

Geikiña 1 . 3 7 6

Batekoen zeñenda. 7 ta 8, 15; 15 eta 1, 16; 6 idatzi ta 1 amañekoetara daramat.*Amañekoen zeñenda.* Daramadan 1 eta 5, 6; 6 ta 7, 13; 13 ta 4, 17. 7 idatzi ta 1 eunekoetara daramat.*Eunekoen zeñenda.* Daramadan 1 eta 3 4, 4 ta 4, 8; 8 ta 5, 13, ta osorik idazten det.

Erantzuna. Iru artaldeetan 1.376 ardi dira.

Oaña. Arika, 7 ta 8, 15; 15 eta 1, 16 esateko orde onela esaten da: 7 ta 8, 15 eta 1, 16.

52. Araua. *Zenbaki oso bi edo geiago zenbakeitzeko.*1'go. *Geigaiak bata bestearen azpian ipintzen dira batekoak, amañekoak eta eunekoak alkañen azpian dirala.**Azkenengo geigaiaren azpian maña bat egiten da.*2'gn. *Lenengo batekoak, uñena amañekoak, gero eunekoak e. a. (eta abañ) zenbakeitzen dira ta geikiña, dagokion zeñendaren azpian idazten da.**Geikiña 9'tik gora ezpada osorik idazten da; 9'tik gora baldin ba-da batekoak bakañik idazten dira, ateratzen diran amañekoak uñengo zeñendari erasteko utziaz.**Azkenengo zeñendaren ondorea osorik idazten da.***53. Zenbakeiketaren egiztabidea.** Eikuna, lenbizikoan eginzanez bestaldera berégitea da.

Bietan ondore berdiña ateratzen ba-da, eikuna ondo dago, ia ziur.

ADIBIDEZ: $245 + 742 + 165$ zenbakeitzea izan bedi.

Aterako degu:

$\begin{array}{r} 245 \\ + 742 \\ + 165 \\ \hline = 1.152 \end{array}$		Goitik bera geituta	$\begin{array}{r} = 1.152 \\ + 245 \\ + 742 \\ \hline 165 \end{array}$		Betik gora geituta
--	--	---------------------------	--	--	--------------------------

54. Buruzko ainbakuntza zenbakatzik idatzi gabe ondorea berealaxe emanaz egiten dana da.

Aur bati 12 ta 8 zenbat diran galdetzen badiogu, 20 erantzungo digu; ikasleak *buruz ainbatu du*.

Buruzko ainbakuntzak éreztasun aundia ematen du eikun askotako.

Galderak. 45 ¿Zenbakeiketa zer da? 46 Biltzen diran zenbakiai ¿nola deritzaie? ¿Eta ondoreari? 47 Geiketaren ikuña zein da? 48 Zenbakeitegia esan bedi. 49 Geiketaren gertakunak. Lenengo gertakuna. 50 Bigarren gertakuna. 51 Irugarren gertakuna. 52 Zenbaki bi edo geigo zenbakeitzeko araua. 53 Zenbakeiketaren egiztabidea. 54 Buruzko ainbakuntza.

Zenbakeiketak

BURUZKO AINBAKUNTZA

93 $1 + 2 = \dots$ $2 + 2 = \dots$ $3 + 2 = \dots$ $4 + 2 = \dots$ $5 + 2 = \dots$ $6 + 2 = \dots$	94 $3 + 2 = \dots$ $1 + 2 = \dots$ $2 + 2 = \dots$ $3 + 2 = \dots$ $4 + 1 = \dots$ $1 + 3 = \dots$	95 $1 + 3 = \dots$ $2 + 3 = \dots$ $3 + 3 = \dots$ $4 + 3 = \dots$ $5 + 3 = \dots$ $6 + 3 = \dots$
--	--	--

96	$1 + 4 =$	97	$5 + 1 =$	98	$1 + 1 =$
	$2 + 4 =$		$5 + 3 =$		$2 + 3 =$
	$3 + 4 =$		$1 + 5 =$		$3 + 6 =$
	$4 + 4 =$		$4 + 2 =$		$3 + 4 =$
	$5 + 4 =$		$2 + 2 =$		$4 + 2 =$
	$6 + 4 =$		$4 + 3 =$		$1 + 5 =$

99	$1 + 7 =$	100	$6 = 5 +$	101	$6 + 2 =$
	$2 + 5 =$		$6 = 3 +$		$4 + 4 =$
	$3 + 5 =$		$6 = 4 +$		$2 + 5 =$
	$2 + 6 =$		$6 = 1 +$		$3 + 3 =$
	$4 + 5 =$		$6 = 2 +$		$5 + 3 =$
	$3 + 6 =$		$6 = 4 +$		$1 + 7 =$

102	$6 + \dots = 8$	103	$4 + 4 =$	104	$8 + \dots = 9$	105	$\dots + 2 = 9$
	$2 + \dots = 8$		$6 + 3 =$		$2 + \dots = 9$		$\dots + 1 = 9$
	$4 + \dots = 8$		$8 + 1 =$		$7 + \dots = 9$		$\dots + 3 = 9$
	$5 + \dots = 8$		$5 + 4 =$		$4 + \dots = 9$		$\dots + 4 = 9$
	$3 + \dots = 8$		$7 + 2 =$		$5 + \dots = 9$		$\dots + 7 = 9$
	$1 + \dots = 8$		$2 + 7 =$		$6 + \dots = 9$		$\dots + 5 = 9$
	$7 + \dots = 8$		$3 + 6 =$		$1 + \dots = 9$		$\dots + 8 = 9$
	$4 + \dots = 8$		$3 + 5 =$		$3 + \dots = 9$		$\dots + 6 = 9$

106	$2 + 8 =$	107	$12 + 8 =$	108	$15 + 8 =$	109	$1 + 9 =$
	$5 + 8 =$		$22 + 8 =$		$27 + 8 =$		$3 + 9 =$
	$7 + 8 =$		$32 + 8 =$		$31 + 8 =$		$4 + 9 =$
	$3 + 8 =$		$42 + 8 =$		$43 + 8 =$		$2 + 9 =$
	$6 + 8 =$		$52 + 8 =$		$51 + 8 =$		$8 + 9 =$
	$4 + 8 =$		$62 + 8 =$		$56 + 8 =$		$6 + 9 =$
	$9 + 8 =$		$72 + 8 =$		$73 + 8 =$		$9 + 9 =$
	$8 + 8 =$		$82 + 8 =$		$81 + 8 =$		$7 + 9 =$
	$10 + 8 =$		$92 + 8 =$		$19 + 8 =$		$5 + 9 =$

110	$14 + 9 =$	111	$24 + 5 =$	112	$41 + 8 =$	113	$25 + 20 =$
	$21 + 9 =$		$33 + 4 =$		$92 + 7 =$		$82 + 10 =$
	$25 + 9 =$		$72 + 6 =$		$83 + 5 =$		$64 + 20 =$
	$28 + 9 =$		$46 + 3 =$		$76 + 2 =$		$38 + 40 =$
	$33 + 9 =$		$87 + 2 =$		$64 + 5 =$		$17 + 20 =$
	$42 + 9 =$		$23 + 5 =$		$51 + 6 =$		$32 + 50 =$

114	$45 + 20 = \dots$	115	$18 + 10 + 8 = \dots$
	$37 + 30 = \dots$		$26 + 30 + 8 = \dots$
	$58 + 20 = \dots$		$53 + 20 + 8 = \dots$
	$17 + 50 = \dots$		$40 + 48 + 6 = \dots$
	$29 + 50 = \dots$		$60 + 27 + 5 = \dots$
	$54 + 40 = \dots$		$30 + 59 + 3 = \dots$
116	$4 + 4 + 2 = \dots$	117	$2 + 5 + 6 = \dots$
	$3 + 4 + 2 = \dots$		$7 + 4 + 8 = \dots$
	$1 + 4 + 5 = \dots$		$9 + 6 + 7 = \dots$
	$3 + 4 + 3 = \dots$		$5 + 4 + 9 = \dots$
	$2 + 6 + 5 = \dots$		$3 + 5 + 6 = \dots$
118	$2 + 3 + 4 + 5 = \dots$	119	$8 + 5 + 2 + 6 + 5 = \dots$
	$5 + 9 + 5 + 2 = \dots$		$7 + 5 + 6 + 9 + 8 = \dots$
	$7 + 6 + 4 + 8 = \dots$		$8 + 9 + 7 + 6 + 4 = \dots$
	$6 + 8 + 5 + 9 = \dots$		$7 + 6 + 9 + 5 + 8 = \dots$
	$9 + 7 + 6 + 5 = \dots$		$8 + 5 + 8 + 7 + 6 = \dots$

ITZ-EBAZKIZUNAK

120 Pantzeka'k 6 txartel zeuzkan eta oraindik beste bi irabazi zitun Zenbakiztian eta 3 Kista'lkasbidean; ¿zenbat dauzka?

121 Neskame batek azokan erosi ditu 3 laurlekoren sarga'ak, 4'ren aragia ta 7'ren lekagauzak; ¿zenbat xautu du?

122 Koldobika'k 15 kanika zeuzkan jokatzan astean, gero irabazi zitun a'fena 5 eta u'fena 7 kanika; azkenean ¿zenbat ote zitun?

123 Aur batek 12 urte ditu, ¿zenbat izango ditu emendik 7 urtera?

124 Edorta'k 12 laurleko dauzka ta Emil'ek Edorta'k ba'no 3 geigo; ¿bien artean zenbat?

125 Landa batean 15 sarga'tze 12 intxa'u'fondo ta 8 u'fitez daude; guztiak ¿zenbat zugatz dira?

126 Salkin bat 45 laurlekotan erosi da eta 7 laurleko irabaziz saldu nai da; ¿zenbatean saldu bear da?

127 Aur batek 53 laurleko dauzka a'u'ezkitegian eta bere anayak 12 geigo; ¿zenbat dauzka azkenekoak?

128 Aita batek 20 laurleko ordaintzen dizkio okiñari, 36 oskigileari ta 30 arakiñari; ¿zenbat ordaindu du guzira?

129 Oial zati batetik 53 neurkin saldu dira eta oraindik 33 neurkin gelditzen dira; ¿zenbat luze zan zatia?

130 Soñeko bat 60 pezetan saltzean 25 pezeta galdu ditut; ¿zer aldin zuan soñekoak?

131 Zor bat kitutzeko eman ditut 500 pezetako txindingi bat eta 235 pezeta geigo; zenbat zor zan?

Zenbakeiketak

IDATZ - AINBAKUNTZA

132 412 325	145 795 203	158 435 445	171 486 297	184 507 493	197 689 476
133 613 234	146 632 243	159 575 405	172 596 279	185 354 497	198 744 659
134 514 342	147 507 492	160 807 184	173 149 288	186 805 495	199 527 677
135 517 421	148 272 129	161 347 528	174 279 185	187 320 407	200 674 854
136 745 223	149 426 457	162 545 429	175 374 384	188 609 769	201 854 359
137 426 232	150 587 107	163 476 114	176 489 265	189 456 832	202 456 895
138 575 223	151 648 239	164 576 117	177 457 754	190 517 491	203 764 857
139 254 623	152 557 227	165 746 149	178 705 804	191 621 724	204 647 879
140 148 750	153 123 567	166 427 239	179 345 189	192 707 797	205 452 830
141 564 324	154 456 234	167 574 219	180 496 794	193 617 493	206 123 534
142 216 450	155 789 209	168 247 389	181 896 944	194 779 776	207 342 873
143 514 375	156 647 125	169 176 277	182 576 647	195 475 794	208 972 495
144 745 254	157 777 113	170 379 485	183 897 409	196 637 555	209 562 850

210	456.367 347.479	222	276.721 464.934	234	574.615 697.470	246	995.676 576.544
211	853.454 907.279	223	394.577 472.495	235	647.654 926.589	247	878.457 457.829
212	654.457 439.395	224	874.877 659.741	236	656.434 874.325	248	755.749 676.676
213	854.695 379.296	225	476.509 342.897	237	947.910 576.824	249	342.827 704.374
214	576.507 447.279	226	853.799 764.587	238	647.943 896.850	250	545.659 796.307
215	856.165 376.497	227	675.478 782.987	239	475.670 694.957	251	895.467 301.959
216	584.298 349.189	228	876.746 482.795	240	824.957 717.854	252	764.879 304.857
217	875.347 439.474	229	674.915 482.839	241	477.415 378.394	253	654.859 152.963
218	575.579 426.145	230	973.476 595.649	242	557.489 980.557	254	754.676 349.943
219	654.157 317.279	231	898.423 769.579	243	727.519 844.619	255	453.657 304.956
220	274.176 392.394	232	649.786 878.947	244	647.795 752.370	256	123.456 204.195
221	475.354 642.765	233	747.457 928.416	245	424.957 327.089	257	709.987 505.304
258	807.976 5.624 564.807	261	6.976 827.845 535.694	264	405.789 6.854 75.768	267	671.079 9.906 567.765
259	577.409 689.476 6.747	262	70.459 425.716 409.357	265	67.425 576.324 847.907	268	275.824 197.489 356.490
260	845.467 37.854 957.674	263	5.027 376.877 736.954	266	76.515 689.065 276.709	269	24.547 752.976 376.549

270	824 294.731 481.835	277	57.924 984.697 725.833	284	452.372 9.694 877.783	291	47.854 957.970 809.676
271	452.827 76.679 2.742	278	954.356 876.977 767.898	285	897.476 684.753 778.694	292	476.089 748.678 88.482
272	310.407 76.415 592.808	279	3.474 827.951 794.276	286	776.827 84.785 492.826	293	987.854 64.247 809.456
273	875.449 996.898 3.824	280	7.952 972.354 786.546	287	456.874 27.956 769.674	294	741.854 7.465 3.978
274	82.742 924.895 752.566	281	85.837 352.934 587.952	288	904.525 876.577 928.395	295	4.307 645.879 474.307
275	784.805 492.827 4.754	282	357.047 76.879 649.754	289	827.456 925.834 834.937	296	456.817 96.209 817.456
276	6.823 989.347 724.839	283	304.825 77.156 789.654	290	824.907 933.829 54.927	297	327.410 7.689 456.351
298	56.276.454 357.796.709 6.719.187 577.485.855	302	576.450.079 94.196.376 65.438 560.898.275	306	57.874.089 4.786.774 875.697.897 965.665		
299	692.976 427.985.741 4.851.907 795.291.752	303	797.654.829 776.819 15.435.839 596.787.976	307	476.542.837 69.874.386 297.486.674 4.235.745		
300	76.984.316 6.569.897 978.087.705 324.829.496	304	485.676 497.897.987 89.854 769.476.769	308	74.952 987.785.874 865.289.289 746.347.667		
301	74.826.456 96.749 895.735.276 498.307.476	305	654.874.954 68.987.876 796.589 895.458.795	309	7.847.976 346.964.624 974.548.935 73.856.907		

310	6.798.954 452.679.587 7.665 777.423.749	315	54.307 489.787.596 748.995.984 687.543.753	320	742.345 67.496.567 879.787.896 544.087.674
311	457.887.954 378.798.237 596.576.765 185.964.476	316	456.884.569 677.958.888 3.735.894 942.469.952	321	874.325 167.489.874 7.678.978 934.854.674
312	276.457.844 384.584.876 997.695.897 865.768.765	317	987.654.327 767.454 5.846.785 966.535.592	322	8.450.753 407.674.829 799.456.948 976.874.607
313	437.576.874 54.694.969 869.787.487 985.853.598	318	74.952 987.785.874 865.289.289 746.347.667	323	76.874 4.768.959 659.897.864 485.974.678
314	596.835.542 7.447.176 78.489 94.869.598	319	7.847.976 346.964.624 974.548.935 73.856.907	324	787.695 989.942.894 7.426.876 894.247.654
325	79.854 689.483.796 769.874.597 424.276 172.435.624	329	764.276.827 5.934 743.877.896 469.979 856.547.654	333	574.851 327.987.859 876.924 457.604.589 846.798.678
326	564.216.354 457.689 957.684.754 976.789.698 76.556	330	53.493 582.374.897 476.789.679 543.236.544 77.899	334	741.654.704 896.759.898 78.454 652.789.829 877.934
327	535.623 537.451.825 946.879.942 54.676 684.783.487	331	594.347.576 652.284.675 28.454 654.382.352 889.999	335	544.321.676 455.764 987.696.957 852.376.476 93.459.889
328	784.279.354 827.459 34.752 797.686.546 986.895.235	332	453.049.229 77.450 898.560.980 560.782.650 899.999	336	428.850 634.237.549 753.489.807 8.597.935 343.525.837

337	676.401.888 765.465.854 654.754.976 489.894 784.577.927	341	545.654.822 476.375.529 79.589 7.598.778 989.879.679	345	796.784.327 695.418 354.372.543 94.954 653.735.459
338	454.276.303 6.659.879 48.876 997.459.953 497.879.975	342	64.854 96.753.473 875.478.796 845.697.685 964.708.574	346	765.432.743 484.379.852 5.475 498.799 643.257.897
339	457.827 454.364.934 6.349.379 835.235.478 434.324.789	343	54.821 957.476.974 87.963.427 879.454.609 887.976.078	347	507.427 834.236.454 765.687.935 94.879 476.372.384
340	67.894 692.352.373 9.889.455 897.576.987 876.927.475	344	76.452 827.954.589 676.495.876 379.475 476.254.587	348	7.465 843.946 976.729.874 453.947.697 47.854.796
349	87.437 845.953.897 976.437.785 7.865.967 845.684.796 974.879.087	352	76.259 584.089.876 9.276.184 357.208.345 187.674 815.356.257	355	192.837.465 8.546 219.835.645 4.917.543 798.673.892 975.697.879
350	476.850 79.643.279 898.767.984 87.678.797 7.709.474 968.456.789	353	75.453 779.876.275 847.560 789.187.295 3.020.543 675.217.673	356	174.885.478 71.582.004 675.934.691 23.456 789.987.654 321.123.004
351	74.215.517 923.476.976 849.694.792 7.456.854 974.307.804 89.804.959	354	473.275.689 97.374 654.548.973 872.299.100 400.300 209.108.806	357	619 916.094.807 55.978 665.494.968 7.453.875 679.403.804

358	99.473 255.679.742 715.817.905 847.473 504.975.679 79.405	362	945.475.643 4.000.904 74.749 608.475.904 617.815.958 453.064	366	91.792 817.974.273 7.939.839 73.983 879.654.978 704.653.874
359	23.654 987.321.456 748.597.319 847.957.817 596.187 793.873.659	363	748.879.815 815.617 543.819.205 475.945.807 40.506 708.090.107	367	875.918 3.749.588 607 717.875.578 873.654 975.873.557
360	439.215.678 512.876 675.344.819 6.679.817 40.704 974.890.009	364	19.673 297.918.376 198.256.370 891.652.073 562.307 819.586.749	368	43.375 497.582.672 807.912 943.879.773 545.874 347.221.179
361	495.673.987 549.637.709 34.907 987.103.654 987.697 123.789.769	365	297.197.875 85.675 102.304.506 915.450 783.879.643 78.346	369	65.341 785.976.543 587.879.375 89.567 717.875.943 479.813.653

Idatziz ateratzeko ebazkizunak

370 Maren 1924'an jaio zan; ¿zein urtetan beteko ditu 54 urte?

371 Ikastetxe batean 4 ikastegi dira. Lenengoan 25 aur dira, bigarrenean 36; irugarrenean 42 ta laugarrenean 65; ¿zenbat ikasle dira ikastetxean?

372 Urangiondo batek 328 urangi eman ditu, besteak 187 eta beste batek 78; ¿iruren artean zenbat urangi eman dituzte?

373 Notin onartsu batek negu batean soñekotan 85 laurleko banatu zitun, ogitan 94 laurleko ta 39 laurleko beste xaupen batzuetan; ¿zenbat ukar egin zuan?

374 Zaldi batengatik 1.340 laurleko eraman dute eta bestearengatik lengoagatik baño 245 laurleko geigo, zenbat eraman dute bigarren zaldiagatik? ¿Zenbat biengatik?

375 458 laurlekotan erosten det txal bat eta 156 laurleko irabaziz saltzen det; ¿zenbatean saldu det?

376 Aur batek ikastetxera joateko iru txadi igarotzen ditu: lenbizikoak 146 neurkin ditu, bigarrenak 98 ta irugarrenak 245; ¿ikastetxera joateko zenbat ibiltzen da? ¿Eta joan-etorri egiteko?

377 Uztaiak 31 egun ditu, Dagoniak 31, Agofak 30, Ufiak 31, Azaroak 30 eta Lotaziak 31; sei ilabeteak batera, ¿zenbat egun dituzte?

378 Bultzi batean bidegiten dute 85 notifik lenen mañan, 136'k bigarrenen eta 367'k irugarrenen; ¿zenbat bidazti dijuaz bultzian?

379 Salokidun batek 340 laurlekoren salkariak erosi zitun eta bidekoagatik 34 ordaindu zitun; ¿zenbatean saldu bearko ditu guzira 126 laurleko irabazi nai baldin badiu?

380 Lanartun batek burnizko bi abe erosten ditu; lenengoa 390 anaztiki aztun da ta 470 laurleko aldin du, eta bigarrena, 550 laurleko aldin duana, 270 anaztiki aztun da. ¿Zenbat anaztiki erosi ditu ta zenbat ordaindu du?

381 Usnakunde. Langile batek 180 laurleko ipintzen ditu Añezkitegian, gero 218 laurleko ipintzen ditu ta azkenik 245 laurleko. ¿Zenbat izango du ustegabeko xaupenatarako, gaxoaldi, ezbear eta ofelakoetarako?

382 Baseñitar andre batek azokan 385 arautza saltzen ditu. Bidean 24 ausi ditu eta salokidun baten etxean 80 utzi ditu. ¿Etxetik irtetean zenbat arautza zeramazkin?

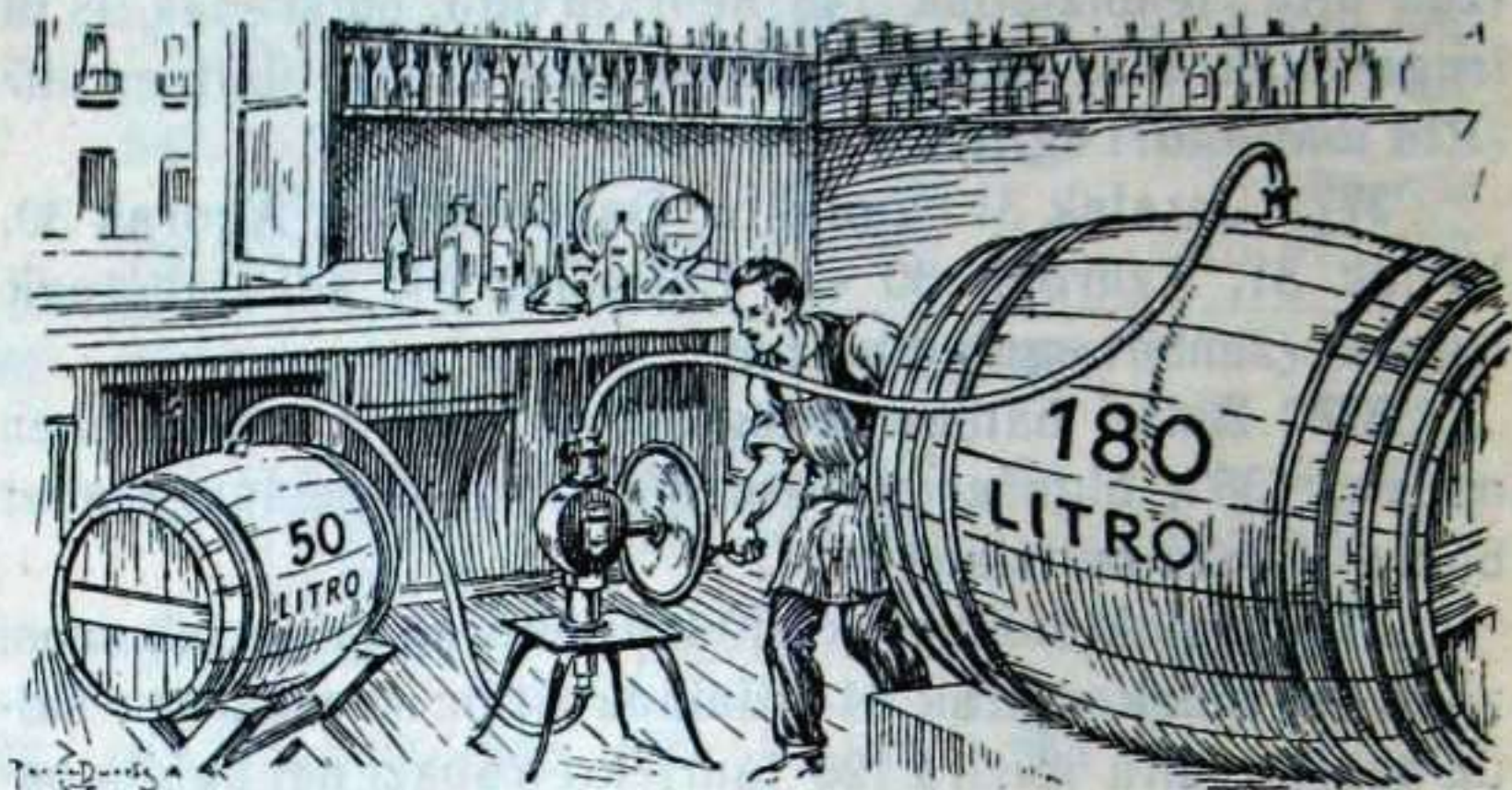
LAN GAIA

Ondorengo ebazkizunak idatzi ta atera bitez.

Erosi saneuria	Irabazia	Sal-saneuria
815	96	?
345	73	?

8'GN. IKASKAIA

Zenbakenketa

Kenketaren gogaia. Idantzezkoa begira dezagun. Upel aundiak 180 litro itxikitzen ditu ta betea dago: txikiak 50 litro, eta utsik dago. Bi upelak itxikitzen dutenen *aldea* jakin nai ba-degu, aundienetik txikienera 50 litro botako ditugu; eta orduan aundienean 130 litro geldituko dira, eta jakingo degu zenbat geigo itxikitzen dun aundienak eta zenbat gutxigo itxikitzen dun txikiak. Upel aundienetik 50 litro *kenduaz*, *kenketa* bat egin degu.

55. Zenbakenketa, mota bereko bi zenbakien aldea arkitzeko egiten dan eikuna da.

ADIBIDEZ: 7 ta 4'ren aldea arki bedi.

1 1 1 1 1 1 ta 7 berdin da.

1 1 1 1 ta 4 berdin da.

Ikusten degunez 7'k, 4'k baño iru bateko geigo dauzka, beraz 7 ta 4'ren aldea 3 da.

56. Zenbaki batetik mota bereko beste bat ateratzea ere *kentzea* da.

Lengo adibidea onela idazten ba-det 1 1 1 1 1 1 1 ta 7 bateko berdina da, 1 1 1 1 1 1 1 auetatik 4 atera edo akasten ba ditut 3 gelditzen dira.

Mota bereko edo *ideko* zenbakiak bakarrik kendu ditezke, adibidez *ontxiak ontxietatik*, *neurkiñak neurkiñetatik*... ez ordea *neurkiñak ontxietatik*.

57. Kenketako *eikaiai*, *kengaia* aundienari ta *kengia* txikienari deritzaie.

58. Ondoreari *kenkiña* deritzaio.

59. Kenketaren *ikuña* lerotxo etzun bat (—) da eta *ken* edo *gutxigo* irakurtzen da.

ADIBIDEZ: 9'tik 5 kendu bear dirala adirazteko, onela idatziko da:

$9-5=4$, eta irakuriko da: 9'ri 5 *ken* ta 4 edo 9'5 *gutxigo* 4.

60. Kenketa egiteko *kengaia* berdintzeko *kengiari* erantsi bear zaiona bilatu bear da ta ortarako zenbakendegiak laguntzen du.

61. Buruzko kenketa. Kengiak zenbakatz bakarra duanean eta *kengaia* 18 baño txikigo danean, zenbakendegiaren bitartez egiten da eikuna.

ADIBIDEZ: 15'etik 9 kendu. Kendegian da: 9'tik 15'era 6. Beraz $15-9=6$.

ZENBAKENDEGIA

0'etik	0'era	0	3'tik	3'ra	0	6'tik	6'ra	0
0 »	1 »	1	3 »	4 »	1	6 »	7 »	1
0 »	2 »	2	3 »	5 »	2	6 »	8 »	2
0 »	3 »	3	3 »	6 »	3	6 »	9 »	3
0 »	4 »	4	3 »	7 »	4	6 »	10 »	4
0 »	5 »	5	3 »	8 »	5	6 »	11 »	5
0 »	6 »	6	3 »	9 »	6	6 »	12 »	6
0 »	7 »	7	3 »	10 »	7	6 »	13 »	7
0 »	8 »	8	3 »	11 »	8	6 »	14 »	8
0 »	9 »	9	3 »	12 »	9	6 »	15 »	9
1'etik	1'era	0	4'tik	4'ra	0	7'tik	7'ra	0
1 »	2 »	1	4 »	5 »	1	7 »	8 »	1
1 »	3 »	2	4 »	6 »	2	7 »	9 »	2
1 »	4 »	3	4 »	7 »	3	7 »	10 »	3
1 »	5 »	4	4 »	8 »	4	7 »	11 »	4
1 »	6 »	5	4 »	9 »	5	7 »	12 »	5
1 »	7 »	6	4 »	10 »	6	7 »	13 »	6
1 »	8 »	7	4 »	11 »	7	7 »	14 »	7
1 »	9 »	8	4 »	12 »	8	7 »	15 »	8
1 »	10 »	9	4 »	13 »	9	7 »	16 »	9
2'tik	2'ra	0	5'etik	5'era	0	8'tik	8'ra	0
2 »	3 »	1	5 »	6 »	1	8 »	9 »	1
2 »	4 »	2	5 »	7 »	2	8 »	10 »	2
2 »	5 »	3	5 »	8 »	3	8 »	11 »	3
2 »	6 »	4	5 »	9 »	4	8 »	12 »	4
2 »	7 »	5	5 »	10 »	5	8 »	13 »	5
2 »	8 »	6	5 »	11 »	6	8 »	14 »	6
2 »	9 »	7	5 »	12 »	7	8 »	15 »	7
2 »	10 »	8	5 »	13 »	8	8 »	16 »	8
2 »	11 »	9	5 »	14 »	9	8 »	17 »	9
9'tik	9'ra	0	10'etik	10'era	0			
9 »	10 »	1	10 »	11 »	1			
9 »	11 »	2	10 »	12 »	2			
9 »	12 »	3	10 »	13 »	3			
9 »	13 »	4	10 »	14 »	4			
9 »	14 »	5	10 »	15 »	5			
9 »	15 »	6	10 »	16 »	6			
9 »	16 »	7	10 »	17 »	7			
9 »	17 »	8	10 »	18 »	8			
9 »	18 »	9	10 »	19 »	9			

ZENBAKENKETAREN GERTAKUNAK

62. 1'go gertakuna. *Kengiaren zenbakatz guztiak berai dagozkien kengaiarenak baño txikigo dira.*

Araua. 1'go. *Kengaia idazten da ta bere azpian kengia batekoak batekoen azpian, amarekoak amarekoenean eta abar ipinzent dirala.*

2'gn. *Kengiaren azpian maña bat egiten da ta batekoen zerendatik asten da kenketa.*

Ebazkizuna. 468 ontxi ardo zeuzkan upel batetik 124 atera dira zenbat ontxi gelditzen dira upelan?

IPINKERA:

<i>Kengaia</i>	468	ontxi
<i>Kengia</i>	<u>-124</u>	»
<i>Kenkiña</i>	344	»

Azteña. *Kengaia ta bere azpian kengia bein idatzi ezkerro diot: 4'tik 8'ra 4, eta mañapean idazten det.*

2'tik 6'ra 4, ta idatzi au ere, eta 1'etik 4'ra 3.

Erantzuna. Upelan 344 ontxi gelditu dira.

63. 2'gn. gertakuna. *Kengiaren zenbakatz bat edo geigo berari dagokion kengaiarena baño aundigoa da.*

Gertakun onetan 10'ez geitzen da kengaia-zenbakatza, kenketa egin, eta gero kengiaren urango zenbakatzari 1 erasten zaio.

Ebazkizuna. Gudaretxe batean 8.596 guda-

mutil ziran; 3.847 gudamutil azkatu baldin bada-
dira ¿zenbat gelditu dira gudaretxean?

IPINKERA:	Azteña. Eikuna ipiñi ta gero diot:
<i>Kengaia</i> 8.596	1'go. 7'tik 6'ra ezin diteke: 6'ri
<i>Kengia</i> — 3.847	10 erantsita 16, eta 7'tik 16'ra 9
<i>Kenkiña</i> 4.749	dira, 9 ipiñi ta 1 daramat.

2'gn. 1 eta 4, 5; 5'etik 9'ra 4 ta idazten det.

3'gn. 8'tik 15'era 7 ta idazten det. 1 daramat eta 3, 4.

4'gn. 4'tik 8'ra 4.

Erantzuna. Gudaretxean 4.749 gudamutil gelditzen dira

64. Kenketaren egiztabidea. Kenketaren egiztabidea egiteko, kengia ta kenkiña zenba-
keitzen dira, ta kengaia atera bear du.

Ebazkizuna. 250 laurleko neuzkan eta 75 xau-
tu ditut, ¿zenbat gelditzen zaizkit?

EIKUNA:	EGIZTABIDEA:
<i>Kengaia</i> 250	<i>Kengia</i> 75
<i>Kengia</i> — 75	<i>Kenkiña</i> 175
<i>Kenkiña</i> 175	<i>Kengaia</i> 250

Erantzuna: 175 lrko gelditzen zaizkit.

65. Oaña. Salostetan e'olden *biurkunak* ematean, eta kenketa eikun bat da au, onela egi-
ten dute:

Adibidez 1,50 laurlekorena erosi baldin ba-det
eta ordaintzeko ogerleko bat ematen ba-det, txindi-
zaiak esango du:

$1,50 + 0,50 = 2$ laurleko.

$2 \text{ lrk} + 3 = 5$ laurleko. Au da, *geiketa bidez*
egiten du.

Galderak. 55 Zenbakenketa. 56. Beste zeinkuna.
57. Eikaiak. 58. Ondorea 59. Ikuña. 60. Kenketa

egiteko era. 61. Buruzko kenketa. 62 ta 63. Kenketaren gertakunak 64. Egiztabidea. 65. ¿Salostetan nola egiten da kenketa?

Zenbakenketak

BURUZKO AINBAKUNTZA

383 4—2	384 5—1	385 4—3	386 8—2	387 9—4	388 4—2
3—2	5—3	5—2	8—4	6—4	9—3
4—4	5—4	5—4	9—3	9—5	8—5
6—2	6—5	8—4	7—3	9—2	9—6
389 1—1	390 11—1	391 2—2	392 15—2	393 3—3	394 17—3
2—1	12—1	4—2	22—2	5—3	15—3
3—1	13—1	5—2	13—2	4—3	28—3
4—1	14—1	3—2	29—2	6—3	42—3
5—1	15—1	7—2	37—2	8—3	51—3
6—1	18—1	9—2	31—2	9—3	30—3
395 8—4	396 16—4	397 7—5	398 21—5	399 6—6	400 23—6
6—4	13—4	6—5	17—5	8—6	26—6
5—4	24—4	8—5	19—5	7—6	31—6
7—4	19—4	9—5	26—5	9—6	37—6
4—4	41—4	5—5	32—5	10—6	39—6
10—4	20—4	10—5	48—5	11—6	43—6
401 7—7	402 20—7	403 9—8	404 15—8	405 9—9	406 16—9
9—7	22—7	8—8	18—8	13—9	24—9
8—7	24—7	12—8	20—8	11—9	33—9
10—7	26—7	10—8	25—8	10—9	40—9
11—7	37—7	13—8	36—8	12—9	57—9
13—7	45—7	11—8	40—8	14—9	93—9
407 35—3	408 79—4	409 27=22 + ...			
43—2	87—5	36=30 + ...			
87—6	69—7	45=39 + ...			
99—8	58—3	54=30 + ...			
26—4	37—4	63=40 + ...			
44—2	96—2	72=63 + ...			

410	$42=48-$	411	$47-2-5=$						
	$34=37-$		$68-4-2=$						
	$73=79-$		$77-3-5=$						
	$62=66-$		$85-4-2=$						
	$85=90-$		$56-2-3=$						
	$51=56-$		$98-7-3=$						
412	$50-20$	413	$60-40$	414	$45-30$	415	$90-76$	416	$150-80$
	$70-40$		$60-20$		$72-40$		$80-51$		$160-70$
	$80-30$		$30-20$		$58-10$		$50-37$		$140-90$
	$60-30$		$80-10$		$43-20$		$40-25$		$130-60$
	$40-30$		$70-30$		$80-60$		$70-34$		$170-90$
	$90-40$		$90-70$		$74-50$		$50-23$		$110-50$
417	$3-2+5$	418	$4+6-9$	419	$23+30+60$	420	$27+6-10$		
	$7+4-6$		$5+2-3$		$14+50-40$		$42+9-30$		
	$9-4+7$		$5-9+7$		$68-40+30$		$37+7-20$		
	$5-4+6$		$3-7+8$		$30+28-10$		$47+9-30$		
	$3+5-6$		$6+8-9$		$40+52-70$		$69+8-60$		

ITZ-EBAZKIZUNAK:

421 Zugatz batek 15 mertxika zeuzkan eta 6 erori ziran ¿zenbat gelditu ziran?

422 36 laurleko ordaindu dira jostoratz eta ariagatik; jostoratzena 8 laurleko zan ¿zenbat ariarena?

423 Gabeukatz (erloju) bat 47 laurlekotan beñiro salduta 6 laurleko irabazi ziran, ¿zenbatean erosia zan?

424 Bitxabal batian 34 zugatzxo aldatu ziran baña gaizki azitako umeren batzuk 8 ausi egin zituzten; ¿zenbat gelditu ziran osorik?

425 56 neurkiñeko oial zati batetik 20 neurkin saldu dira; ¿zenbat gelditzen dira oraindik?

426 ¿Zenbat erantsi bear zaizkio 80'ri 94 izateko?

427 Iru ikastegi ditun ikastetxe batean 240 ikasle dira. 1'go ta 2'garñenaren artean 200 baldin ba-dira ¿zenbat ote dira irugarñenean?

428 Zisku batean 65 laurleko zeuden, eta bi alditan bakoitzean 10 laurleko atera ziran; ¿zenbat gelditzen da ziskuan?

429 Otaña batian 35 sagar zeuden; txiroei 12 banandu ta gero, ¿zenbat geldituko dira?

430 Iñoskentzi'ren aitak 43 urte ditu ta bere semeak 25 gutxigo. Semearen adiña arki bedi.

431 Aita batek 25 urte zitun bere semea jaio zanean; aitak 60 urte beteko ditunean, ¿zer adin izango semeak?

432 Oskigin batek astearen azkenean ukañi bear ditu 90 oski-biko; aste erdian bi igoñaldi egiten ditu, batean 24 biko ta bestean 36 biko ukaintzen ditula; ¿zenbat ukañi bearko ditu larunbatean?

433 Langile batek astean 55 laurleko irabazten ditu ta bere semeak 20; sendiak astean 45 laurleko xautzen baldin ba-ditu, ¿zenbat auñezten du?

Zenbakenketak

IDATZ-AINBAKUNTZA

434 729 417	444 721 513	454 451 323	464 523 354	474 657 289	484 605 294
435 632 521	445 925 519	455 762 425	465 745 254	475 784 395	485 846 379
436 836 314	446 733 314	456 853 734	466 847 368	476 875 697	486 676 297
437 748 534	447 847 629	457 974 847	467 335 147	477 376 189	487 374 296
438 654 433	448 952 734	458 855 548	468 475 287	478 347 294	488 607 409
439 867 625	449 864 135	459 972 729	469 617 429	479 576 287	489 800 501
440 969 733	450 767 548	460 681 168	470 574 247	480 586 397	490 652 294
441 875 750	451 971 422	461 774 405	471 698 299	481 804 377	491 844 586
442 980 550	452 583 235	462 565 457	472 764 292	482 507 295	492 753 684
443 696 424	453 995 747	463 726 418	473 945 654	483 400 245	493 946 278

494	957 879	497	742 375	500	741 174	503	674 287	506	874 397	509	754 277
495	978 495	498	876 497	501	654 178	504	842 376	507	976 358	510	855 278
496	874 199	499	742 676	502	456 277	505	478 297	508	456 388	511	476 287

512	454.565 7.347	523	455.310 8.474	534	747.207 61.746	545	750.007 467.459
513	645.742 8.525	524	478.726 289.357	535	134.207 70.709	546	857.217 798.478
514	478.754 97.125	525	459.435 88.578	536	450.007 62.095	547	577.405 198.576
515	249.764 87.125	526	457.565 89.798	537	456.785 137.097	548	704.555 375.697
516	487.654 298.147	527	245.751 72.984	538	740.070 471.097	549	347.257 179.879
517	405.425 216.217	528	467.007 84.339	539	767.405 409.876	550	746.879 500.899
518	426.790 79.179	529	458.075 75.497	540	870.050 757.147	551	907.454 708.596
519	426.542 179.127	530	878.045 85.579	541	700.707 209.889	552	897.452 508.578
520	457.427 289.268	531	784.725 97.857	542	357.074 196.407	553	654.087 87.659
521	375.147 196.078	532	357.117 87.779	543	476.277 197.689	554	847.654 759.879
522	967.435 76.546	533	564.022 82.107	544	645.444 452.079	555	854.087 98.490

556	847.653.454 74.375.576	569	400.075.546 93.457.897	582	827.235.465 519.147.276
557	850.070.452 97.050.654	570	534.857.678 472.789.756	583	977.405.370 95.504.790
558	475.364.378 297.273.457	571	450.007.546 40.079.452	584	456.954.827 377.472.918
559	546.807.575 277.451.794	572	487.054.554 98.047.775	585	752.347.824 73.259.677
560	653.405.995 476.294.474	573	475.907.754 69.419.548	586	974.500.700 93.235.945
561	956.753.764 678.404.954	574	905.207.246 746.855.472	587	976.453.876 455.972.395
562	677.454.854 495.647.562	575	797.542.240 8.765.576	588	839.457.354 745.689.835
563	789.543.578 497.379.357	576	574.554.247 59.676.452	589	576.874.250 97.093.475
564	456.700.750 45.612.495	577	468.207.427 9.704.554	590	845.977.605 7.884.996
565	476.227.487 247.624.756	578	754.007.454 679.005.765	591	875.459.805 97.140.876
566	876.007.054 798.435.495	579	954.875.754 577.469.579	592	847.654.976 39.787.495
567	564.079.758 285.187.976	580	432.700.769 71.904.257	593	984.700.064 76.975.479
568	753.097.507 194.289.778	581	650.079.059 479.084.764	594	654.856.977 7.965.437

Idatziz ateratzeko ebazkizunak

595 Arazodun batek 265 laurleko irabazi ditu ilabetean eta 187 xautu; zenbat aurreztu du?

596 2.912 laurleko aldin duan 52 aari dituen talde bat daukat. Auetako 32 saltzen baldin ba-ditut 1.812 laurle-

kotan, esan: 1'go. ¿zenbat aari gelditzen zaizkit? 2'gn. ¿zenbat aterako det auekin?

597 Bultzi batek 472 bidazti daramazki Geltoki batean 92 jexten dira eta 126 bestean ¿zenbat gelditu dira bultzian?

598 Upel batian 849 ontzi ardo zeuden, eta aldi batzuetan saldu ziran 263 ontzi, 182 ontzi eta 225 ontzi. ¿Zenbat gelditzen dira salgai?

599 Dauzkadan baño 159 laurleko geigo ba-nituzke 975 aldin duan idi bat erosi al izango nuke; ¿zenbat daukat?

600 1.450 laurlekokin mando bat eta txekor bat erosi ditut. Txekořagatik 452 laurleko ordaindu ba-ditut ¿mandoagatik zenbat eraman diate?

601 Bi txaidek batera 1.678 neurkin dituzte. Luzeenak 976 neurkin baldin ba-ditu, zenbat besteak?

602 Salostedun batek 2.843 neurkin oial erosi zitun; iru eskakizun bete zitun: bat 471 neurkiñekoa, bestea 221'ekoa ta irugařena 87'koa ¿Zenbat gelditu zaio salgai?

603 Bi umek 124 kulatz irabazi dituzte ikastalditan. Bigařenak 65 atera ba-zitun, ¿zenbat lenengoak?

604 Madrid'tik Donosti'ra 614 kilometro daude, Gazteiz'tik Donosti'ra 128. ¿Zenbat Madrid'tik Gazteiz'era?

605 Txadon batean 732 lagun daude; 297 emakumeak dira ta 158 auřak, ¿zenbat gizon daude?

606 Landa batean 845 gariko bildu dira. Bi alditan 248 ta 473 gariko jaso dira; ¿zenbat gelditu dira landan?

607 Kutxazai batek kutxan 675 laurleko ditula astendu eguna. 425 laurleko geigo artzen ditu eta bi ordaintza egiten ditu, bat 297 laurlekoa ta bestia 362'koa ¿zenbat gelditzen zaio egunaren azkenean?

608 Moskorkeriaren ondorenak. Langile batek 975 laurleko saria artu zuan. Atsegiñez beterik lagun batzuk

edateitu zitun eta Moskortu ta etxeratzean erori txar bat egin zuan Ardotegian andeatu zitun 25 laurlekoz gañera 530 laurleko galdu zitun lansarienak, sendagiñeari 140 laurleko ondaindu zizkion eta 130 laurleko sendagaiena, ¿zenbat gelditu zitzaion saritik?

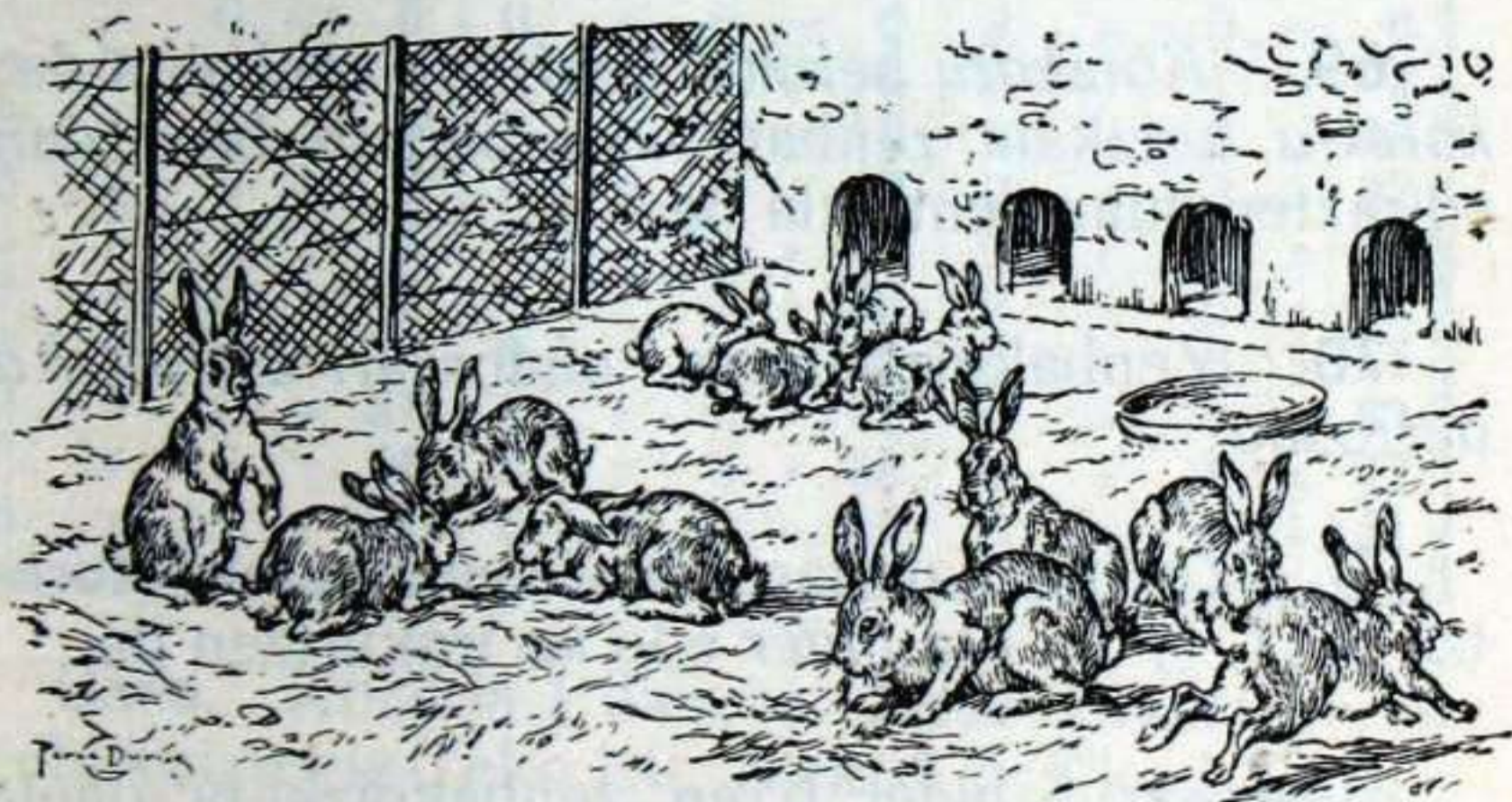
609 XIII Lon 1877'gañen urtean autu zuten Doipuru eta 1903'an il zan; ¿zenbat urtetan izan zan Doipuru?

610 1450'gañen urtean asmatu zun Gutemberg'ek irarketa; aurten (1933'an) ¿zenbat urte dira asmaketa ura egin zala?

611 Jon 89 urtekin il zan 1920'an: ¿noiz jaioa zan?

9'GN. IKASKAIA

Zenbakoizketa

Zenbakoizketaren gogaia. Untxitegian untxi batzuk daude: iru taldetan banatuak eta talde bakoitzengan 4 untxi dira.

Zenbatu ditzagun guziak eta ikusiko degu dirala;

4 untxi + 4 untxi + 4 untxi <hr style="border: 0; border-top: 1px solid black; margin: 5px 0;"/> Guziak 12 untxi	Dakusgunez zenbaki berdiñen <i>zenbakeiketa bat</i> egin degu. Ondore bera atera izango gendun onetara: 3'4'ko, 12; eta orduan koizketa bat egin izango gendun.
---	---

66. *Koizkaia* deritzan zenbaki bat, *koizkia* deritzan batek batekoak ditun ainbat bider beriztutzea da **zenbakoizketa** deitzen dan eikuna.

Zenbaki bat 2, 3, 4... koiztea, 2, 3, 4... bider geigai bezela beriztea da.

67. Geigai guztiak berdiñak ditunaren *geiketa laburtu bat* da **zenbakoizketa**.

68 Koizketaren emanak koizkaia ta koizkia dira. Bieri koiztiak deritzaie.

69. *Koizkaia* beriztu bear dan zenbakia da; *koizkia* koizkaia zenbat bider beriztu bear dan adirazten duan zenbakia da.

70. Zenbakoizketaren ondoreari *koizkiña* deritzaio.

71. Zenbakoizketaren *ikuña* zuzki erako kurutze bat (X) da, eta *bider* edo *ko* irakurtzen da.

ADIBIDEZ: 5 bider 6'ren zenbakoizketa onela idazten da: 6×5 , eta irakurtzen da *5 bider 6*, edo *5'6'ko*.

Lastertxe zenbakoizteko buruz jakin bear da zenbakoiztegia.

ZENBAKOIZTEGIA

1	×	0	=	0	4	×	0	=	0	7	×	0	=	0
1	»	1	»	1	4	»	1	»	4	7	»	1	»	7
1	»	2	»	2	4	»	2	»	8	7	»	2	»	14
1	»	3	»	3	4	»	3	»	12	7	»	3	»	21
1	»	4	»	4	4	»	4	»	16	7	»	4	»	28
1	»	5	»	5	4	»	5	»	20	7	»	5	»	35
1	»	6	»	6	4	»	6	»	24	7	»	6	»	42
1	»	7	»	7	4	»	7	»	28	7	»	7	»	49
1	»	8	»	8	4	»	8	»	32	7	»	8	»	56
1	»	9	»	9	4	»	9	»	36	7	»	9	»	63
2	×	0	=	0	5	×	0	=	0	8	×	0	=	0
2	»	1	»	2	5	»	1	»	5	8	»	1	»	8
2	»	2	»	4	5	»	2	»	10	8	»	2	»	16
2	»	3	»	6	5	»	3	»	15	8	»	3	»	24
2	»	4	»	8	5	»	4	»	20	8	»	4	»	32
2	»	5	»	10	5	»	5	»	25	8	»	5	»	40
2	»	6	»	12	5	»	6	»	30	8	»	6	»	48
2	»	7	»	14	5	»	7	»	35	8	»	7	»	56
2	»	8	»	16	5	»	8	»	40	8	»	8	»	64
2	»	9	»	18	5	»	9	»	45	8	»	9	»	72
3	×	0	=	0	6	×	0	=	0	9	×	0	=	0
3	»	1	»	3	6	»	1	»	6	9	»	1	»	9
3	»	2	»	6	6	»	2	»	12	9	»	2	»	18
3	»	3	»	9	6	»	3	»	18	9	»	3	»	27
3	»	4	»	12	6	»	4	»	24	9	»	4	»	36
3	»	5	»	15	6	»	5	»	30	9	»	5	»	45
3	»	6	»	18	6	»	6	»	36	9	»	6	»	54
3	»	7	»	21	6	»	7	»	42	9	»	7	»	63
3	»	8	»	24	6	»	8	»	48	9	»	8	»	72
3	»	9	»	27	6	»	9	»	54	9	»	9	»	81

Oaña. Koizkia 1 danean onela irakurtzen da zenbakoiztegia 0'eko 1,0; 5'eko 1,5; 7'ko 1,7 e. a., koizkaia lenengo esanaz; beste guztietan koizkia lenen, 2'6'ko; 2'8'ko e. a.

Zenbakoiztegia beste era batean ere jartzen da: eta orduan zerenda bakoitzaren leño *etzanak* ta *zutak* alkar jotzen duten zokoan arkitzen da koizkiña.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	4	6	8	10	12	14	16	18
3	6	9	12	15	18	21	24	27
4	8	12	16	20	24	28	32	36
5	10	15	20	25	30	35	40	45
6	12	18	24	30	36	42	48	54
7	14	21	28	35	42	49	56	63
8	16	24	32	40	48	56	64	72
9	18	27	36	45	54	63	72	81

ADIBIDEZ: 6×4 'ren koizkiña arkitzea izan bedi.

Lenengo leño etzunean 6 eta zutan 4 biātzen ditut.

Zutan jexten naiz 4'ren luzatua arkitu arte, eta lertzokoan 24, 6×4 'ren koizkiña, didorot.

Ořelaxe atera izango gendun 6 le-

ño zutan eta 4 etzunean biātuta ere.

Oařa. Zenbakeitegian ikusi diteke *koiztien iraulpenak ez duala koizkiñik aldatzen*, eta ořela $3 \times 4 = 12$ ta $4 \times 3 = 12$ dira.

ZENBAKOIZKETAREN GERTAKUNAK

72. 1'go gertakuna. *Zenbakatz bakařeko bi zenbaki zenbakoiztu.*

Zenbakoiztegia jakitea aski da ortarako.

Ebazkizuna. Landa batean 8 zugatz eřenkada daude ta eřenkada bakoitzean 6 zugatz. Guztiak zenbat diran arkitu.

IPINKERA:
Koizkaia   8
Koizkia $\times 6$

Koizkiña   48

Azteřa. Zenbakoiztegian 8 biātzen det eta arkitzen det $8 \times 6 = 48$.

Ondore bera iritxiko litzake 6'an biātuta, ta arkituko genduke $6 \times 8 = 48$.

Erantzuna; Guztiak 48 zugatz dira.

73. 2'gn gertakuna. *Zenbakatz bi edo geigoko zenbaki bat zenbakatz batekoaz zenbakoiztu.*

Ebazkizuna. Gudari erakunde batean 5 érenkada daude eta bakoitzak 163 gudamutil ditu, ¿zenbat gudamutil dira?

IPINKERA:

$$\begin{array}{r} \text{Koizkaia} \quad 163 \\ \text{Koizkia} \quad \times 5 \\ \hline \text{Koizkiña} \quad 815 \text{ gudamutil} \end{array}$$

Azteña. Koizketa onela esanaz astendet: 5' 3'ko 15; 5 idatzi ta 1 daramat; 5' 6'ko 30 eta daramadan 1, 31; 1 idatzi ta 3 daramazkit; 5'eko 1, 5 eta daramazkidan 3, 8.

Erantzuna: 815 gudamutil dira

Araua. *Zenbakatz bi edo geigoko zenbaki bat beste bakareko batez koizteko koizkia koizkaiaren azpian idazten da, maña bat egiten da eta koizkaiaren zenbakatz bakoitza koizkiarenaz koizten da eskubitik asi-ta.*

74. 3'gn gertakuna. *Zenbakatz bi edo geigoko zenbakiak alkañen artean koiztu.*

Ebazkizuna. Egazkin bat orduko 143 kilometro ibiltzen da; ¿zenbat ibili izango da 26 ordutan?

IPINKERA:

$$\begin{array}{r} \text{Koizkaia} \quad 143 \\ \text{Koizkia} \quad \times 26 \\ \hline \text{Koizkin} \quad \left. \begin{array}{l} 858 \\ 286 \end{array} \right\} \\ \text{zatiak} \\ \hline \text{Koizkin osoa} \quad 3718 \end{array}$$

Azteña. Lenengo 143 koiztu det 6'az eta gero 2'az. 2'az koiztean lenengo zenbakatza 2'ren azpian ipiñi det, arean, amañekoen tokian, batekoak amañekoz koiztean gutxienez amañekoak izango ditut eta

Araua. *Zenbakatz bi edo geigoko bi zenbaki alkañez koizteko idazten da koizkaia ta azpian, mota bereko batekoak alkañekin egokitzen dira-*

la, koizkia. Onen azpian mara bat egin eta gero koizkaiaren zenbakatz guztiak koizkiaren bakoitzaz koizten dira lenengo zenbakatza koizki egiten duanaren azpian idazten dala.

Koizkin zatien geiketa da koizkin osoa.

75. Gertakun bereziak. 1'go. Zenbaki oso bat 10, 100, 1.000 e. a.'ez koizteko eskubialden *ustin bat* idazten da 10'ez egiteko, *bi ustin*. 100'ez egiteko, *iru ustin*. 1.000'z egiteko e. a.

ADIBIDEZ: $25 \times 10 = 250$; $25 \times 100 = 2.500$.

2'gn. Koizti bat edo biak ustiñean bukatzen diranean, koizketa egitean alde bat uzten dira baña koizkiñaren eskubitan ipintzen dira koizti batean edo bietan baztertu diran ainbat ustin.

ADIBIDEZ: $380 \times 50 = 38 \times 5 = 190 + bi ustin = 19.000$.

76. Koizketaren egiztabidea egiten da, geienetan, bi koiztiak eraz bestelatura, arean, koizka koizkaitzat eta koizkaia koizkitzat artu-ta. Ondorea bietan berdiña izan bear du.

Zugatzak edozein eraz zenbatu ta 30 arkituko dira, edota $5 \times 6 = 6 \times 5$.

ADIBIDEZ: 72×35 'en ondorea arki bedi.

Zenbakoizketa		Egiztabidea	
<i>Koizkaia</i>	72	<i>Koizkia</i>	35
<i>Koizkia</i>	$\times 35$	<i>Koizkaia</i>	$\times 72$
	360		70
	216		245
<i>Koizkiña</i>	2.520	2.500	<i>Koizkin berdiña.</i>

Galderak. 66 ta 67, Zenbakoizketa. 68. Koiztiak. 69. Koizkaia ta koizkia. 70. Ondorea 71. Ikuña 72, 73, 74. Zenbakoizketako gertakunak. 75. Gertakun bereziak. 76. Egiztabidea.

Zenbakoizketak

BURUZKO AINBAKUNTZA

612 4×2	613 1×5	614 3×2	615 6×2	616 7×6
5×1	2×2	5×4	8×3	8×7
4×3	3×4	7×3	9×3	9×6
5×2	4×4	8×4	3×8	8×8
2×7	5×5	2×8	10×2	9×4
617 20×2	618 20×3	619 12×2	620 25×2	621 25×10
40×3	20×5	15×3	31×4	25×100
80×2	40×5	15×4	42×3	25×1.000
50×3	70×6	25×3	51×4	235×1.000
60×3	90×3	25×4	61×3	524×100

Ondorengo jardunaldia osa bedi:

622. 2 bider 5 arguntzi = ... arguntzi

2 " ..... " = 16 »

3 " ..... " = 18 »

3 bider 4 arkai = ... arkai

3 " ..... " = 21 »

3 " ..... " = 18 »

623	15 keixa =	.....	bider	3 keixa		
	21 » =	.....	»	7 »		
	20 » =	.....	»	4 »		
624	40 =	.....	× 8	12 =	6 ×	.....
	30 =	.....	× 6	15 =	3 ×	.....
	24 =	.....	× 3	28 =	7 ×	.....

ITZ-EBAZKIZUNAK

625 Ogerleko batek 5 laurleko ditu. Esan zenbat laurleko dituzten: 2, 3, 5, 7, 8 ogerlekok.

626 Mai batean 4 aur daude; zenbat daude 2'tan 4'tan, 7'tan, 10'etan, 15'etan?

627 Bultzi bat 50 kilometro ibiltzen da ordubetea; zenbat ibiliko da 2'tan, 4'tan, 5'etan?

628 Upel bat betetzeko 4 usula ardo, 35'na ontzi koak bota dira; zenbat sartzen dira upelan?

629 Etxekoandre batek 9 ontzi gaimel, ontzia 2 laurlekoan, erosi ditu; ordaintzeko 25 laurleko txindingia eman du; zenbat biurtuko diote?

630 Zenbat egun dituzte 2 astek, 4'k, 5'ek, 8'k?

631 Juli'k 56 afautz zeuzkan otafa batean, eta 4 amabiko saldu ditu; zenbat gelditu zaizka?

632 Leio batek 6 leiar dauzka; 8 leiotan zenbat leiar za ngo dira?

633 Langile batek 75 laurleko irabazi zitun; 5 egunean atsedean zan eta auetan eguneko 8 laurleko xautu-zitun; zenbat gelditu zaio?

634 Joseba'k 60 laurleko dauzka Auzezkitegian; 2 laurleko 8 ziz ipintzen ditu; zenbat laurleko dauzka ingufaztian?

635 Salostari batek 85 metroko eun zati bat dauka; 9 metroko 5 puska ta 8 metroko 2 saltzen ditu; zenbat gelditu zaio?

636 Troskaki salostari batek 5 txali 7'na laurlekotan eta 5 edontzi 6'na laurlekotan saltzen ditu; zenbat artu bear du?

637 Baratzei batek 27 sagartze aldatu ditu 3 efenkantan; 5 efenka geigo aldatu nai lituzte, zenbat sagartze aldatu bear ditu?

Zenbakoizketak

IDATZIZKO AINBAKUNTZA

638 112 1	649 276 4	660 245 7	671 676 2	682 654 4	693 789 7
639 113 2	650 307 5	661 566 8	672 436 3	683 842 5	694 769 8
640 123 3	651 406 6	662 827 9	673 927 4	684 762 6	695 879 9
641 124 4	652 547 7	663 769 2	674 875 5	685 452 7	696 456 2
642 215 5	653 876 8	664 847 3	675 464 6	686 764 8	697 789 3
643 902 6	654 426 9	665 564 4	676 276 7	687 874 9	698 876 4
644 714 7	655 289 2	666 563 5	677 769 8	688 756 2	699 456 5
645 707 8	656 543 3	667 379 6	678 477 9	689 676 3	700 768 6
646 416 9	657 476 4	668 407 7	679 824 2	690 749 4	701 476 7
647 545 2	658 763 5	669 839 8	680 347 3	691 876 5	702 347 8
648 346 3	659 379 6	670 987 9	681 947 3	692 768 6	703 889 9
704 489.507 2	707 924.654 5	710 951.847 8	713 670.075 7		
705 654.764 3	708 753.407 6	711 657.432 9	714 456.024 4		
706 200.705 4	709 923.247 7	712 837.476 6	715 653.707 7		

716	839.456 6	725	345.654 6	734	547.686 7	743	975.654 6				
717	576.824 5	726	857.976 7	735	879.789 8	744	907.075 7				
718	744.527 8	727	484.237 8	736	487.676 9	745	578.045 8				
719	677.456 9	728	870.089 9	737	847.987 7	746	974.834 9				
720	942.276 9	729	369.452 2	738	674.789 8	747	375.406 4				
721	954.376 2	730	864.207 3	739	987.685 9	748	927.454 5				
722	742.087 3	731	475.654 4	740	456.907 3	749	905.453 6				
723	427.907 4	732	365.408 5	741	875.450 4	750	845.405 8				
724	456.875 5	733	824.025 6	742	357.405 5	751	845.607 9				
752	215 10	758	735 16	764	564 22	770	477 28	776	697 34	782	359 40
753	711 11	759	540 17	765	167 23	771	878 29	777	775 35	783	371 41
754	324 12	760	245 18	766	568 24	772	984 30	778	184 36	784	405 42
755	426 13	761	754 19	767	669 25	773	386 31	779	355 37	785	470 43
756	529 14	762	456 20	768	871 26	774	487 32	780	977 38	786	487 44
757	633 15	763	359 21	769	976 27	775	592 33	781	344 39	787	505 45

788	759.407 46	797	600.700 55	806	456.977 64	815	674.875 73
789	677.007 47	798	407.954 56	807	376.456 65	816	974.854 74
790	796.450 48	799	834.905 57	808	896.907 66	817	695.437 75
791	984.765 49	800	976.753 58	809	454.275 67	818	674.854 76
792	470.079 50	801	489.807 59	810	753.537 68	819	746.759 77
793	834.027 51	802	796.453 60	811	427.907 69	820	874.079 78
794	976.450 52	803	794.835 61	812	654.079 70	821	134.679 79
795	654.320 53	804	456.954 62	813	897.654 71	822	769.859 80
796	753.827 54	805	546.854 63	814	678.967 72	823	674.874 81

824	807.976.453 82	830	475.899.907 88	836	807.767.489 94
825	927.827.463 83	831	759.607.456 89	837	478.979.654 95
826	453.976.567 84	832	827.896.765 90	838	389.878.598 96
827	745.976.453 85	833	476.967.839 91	839	837.874.894 97
828	629.834.577 86	834	395.797.698 92	840	587.954.980 98
829	837.674.589 87	835	795.437.890 93	841	678.541.543 99

842	457 234	851	738 453	860	654 784	869	349 546	878	840 465	887	857 978
843	674 246	852	764 374	861	895 654	870	796 437	879	981 670	888	584 897
844	827 495	853	573 459	862	457 689	871	954 876	880	954 267	889	976 457
845	456 375	854	873 957	863	795 837	872	684 837	881	870 541	890	678 376
846	978 365	855	674 893	864	576 847	873	945 654	882	807 954	891	594 896
847	546 378	856	457 658	865	456 976	874	385 987	883	354 289	892	954 678
848	475 260	857	943 765	866	876 439	875	854 976	884	654 978	893	542 970
849	453 576	858	476 954	867	654 457	876	543 567	885	687 984	894	824 307
850	874 256	859	376 489	868	856 978	877	940 657	886	725 297	895	406 378

896	647.959 183	905	976.857 207	914	945.634 235	923	650.079 935
897	647.954 265	906	678.984 345	915	827.456 347	924	645.724 359
898	834.706 370	907	675.454 474	916	769.487 426	925	965.789 327
899	900.897 405	908	730.064 500	917	695.844 575	926	697.896 938
900	807.475 576	909	470.853 670	918	978.450 627	927	767.467 349
901	986.007 726	910	984.765 756	919	764.875 318	928	157.679 937
902	943.554 819	911	947.876 842	920	654.265 429	929	747.876 945
903	837.454 947	912	689.834 943	921	346.854 537	930	789.379 849
904	967.827 125	913	800.745 447	922	976.954 842	931	874.119 927

932	475.709.453 752	950	598.976.487 607	968	984.495.384 650
933	798.945.653 854	951	976.789.857 761	969	674.758.437 759
934	807.497.875 965	952	698.792.387 841	970	787.834.789 805
935	956.676.476 756	953	967.845.796 954	971	890.456.823 987
936	466.007.452 817	954	895.746.846 107	972	878.947.537 100
937	875.307.429 978	955	978.574.946 291	973	997.457.894 207
938	945.427.953 479	956	679.789.840 372	974	769.677.564 345
939	659.853.927 745	957	978.876.456 452	975	689.834.954 678
940	746.784.957 976	958	769.457.989 509	976	987.654.854 895
941	678.987.978 827	959	897.876.954 600	977	678.896.453 745
942	879.769.652 498	960	978.674.856 721	978	768.953.827 607
943	746.779.478 979	961	796.784.694 804	979	487.954.957 705
944	975.784.899 802	962	789.657.496 976	980	676.879.745 807
945	854.753.907 743	963	896.847.986 164	981	487.976.456 945
946	897.654.689 345	964	767.986.476 384	982	875.407.907 657
947	984.794.847 456	965	896.794.589 376	983	754.307.957 785
948	657.984.854 518	966	976.654.807 425	984	895.456.376 769
949	696.007.453 673	967	897.807.006 576	985	304.857.950 897
986	547.874 1.076	988	853.769 3.289	990	749.874 5.070
987	954.654 7.457	989	849.654 4.507	991	847.654 6.405
				992	747.876 7.487
				993	754.679 8.435

994	457.854 9.768	1001	769.460 7.452	1008	674.595 5.764	1015	789.456 3.453
995	679.456 1.304	1002	879.456 8.307	1009	476.897 6.875	1016	476.895 4.070
996	947.856 2.547	1003	789.734 9.007	1010	987.494 7.458	1017	746.954 5.672
997	978.454 3.078	1004	746.677 1.452	1011	796.785 8.343	1018	727.968 6.376
998	837.954 4.527	1005	978.457 2.375	1012	687.807 9.201	1019	479.689 7.450
999	576.453 5.600	1006	895.765 3.726	1013	700.789 1.425	1020	895.679 8.270
1000	827.546 6.276	1007	674.894 4.007	1014	654.827 2.347	1021	576.676 9.207
1022	654.276 47.689	1031	954.276 79.456	1040	789.434 64.257	1049	764.925 64.875
1023	376.542 97.864	1032	897.456 87.493	1041	654.276 45.678	1050	695.468 98.765
1024	534.857 94.254	1033	765.435 97.875	1042	987.854 98.654	1051	840.677 50.274
1025	927.854 36.956	1034	654.375 84.296	1043	804.532 79.465	1052	654.857 80.076
1026	845.647 76.894	1035	674.354 96.746	1044	867.453 96.207	1053	748.357 85.307
1027	765.435 46.893	1036	876.452 70.809	1045	674.875 85.384	1054	976.464 60.054
1028	956.433 77.807	1037	604.352 47.689	1046	976.436 90.074	1055	854.307 67.084
1029	940.075 78.956	1038	764.253 76.454	1047	987.407 98.307	1056	750.074 85.656
1030	754.276 85.947	1039	893.507 76.489	1048	546.743 98.765	1057	976.874 37.495

1058	890.000 7.000	1067	230.000 4.900	1076	920.000 7.800	1085	974.000 65.400
1059	540.090 6.900	1068	890.000 79.000	1077	405.000 4.760	1086	940.000 7.600
1060	650.000 8.400	1069	741.000 95.000	1078	480.000 5.000	1087	475.300 96.700
1061	750.000 9.700	1070	975.000 70.400	1079	745.000 6.700	1088	840.000 9.650
1062	810.000 47.000	1071	604.000 702.000	1080	990.000 3.490	1089	975.400 87.500
1063	425.000 6.500	1072	925.000 78.000	1081	753.400 7.500	1090	750.600 9.740
1064	780.000 4.000	1073	504.000 7.600	1082	507.000 450	1091	980.000 8.450
1065	890.000 7.500	1074	820.000 74.300	1083	905.000 8.700	1092	670.000 47.500
1066	407.000 4.500	1075	650.000 72.000	1084	854.000 7.500	1093	987.000 89.000
1094	563.002.000 827.400	1100	975.007.000 457.600	1106	675.007.000 790.000		
1095	500.040.000 300.700	1101	872.004.000 700.500	1107	570.080.000 34.500		
1096	670.709.000 500.400	1102	605.004.000 900.700	1108	670.080.000 896.000		
1097	600.301.000 400.700	1103	845.004.000 700.040	1109	790.040.000 764.000		
1098	820.030.000 5.400.700	1104	607.001.000 400.500	1110	670.090.000 456.000		
1099	300.740.000 897.000	1105	370.090.000 47.900	1111	740.070.000 45.000		

1112	365.654.574 6.425	1118	815.456.789 3.575	1124	877.898.701 9.476
1113	478.956.826 7.432	1119	478.589.875 4.357	1125	579.900.746 1.347
1114	953.769.476 8.421	1120	789.987.654 5.467	1126	608.908.407 2.357
1115	807.489.856 9.076	1121	978.978.576 6.427	1127	907.987.456 3.456
1116	456.769.859 1.754	1122	375.456.347 7.524	1128	654.476.889 4.789
1117	980.479.879 2.005	1123	454.879.456 8.419	1129	365.674.987 5.321

Idatziz ateratzeko ebazkizunak

1130 Astebetek 7 egun ditu; 54 astetan ¿zenbat egun dira?

1131 Arakin batek 23 aari erosi ditu 45'na laurlekoan; ¿zenbat ordaindu du guztiengatik?

1132 465'en bikoitza ta irukoitza ¿zein dira?

1133 Masti batean 47 matsondo eřenka dira, ta eřenka bakoitzean 63 matsondo ¿guzira zenbat matsondo dira?

1134 Arazodun batek 38 laurleko auřeztu ditu iřero; ¿zenbat, urtebetean?

1135 Bilbel bat, bataz beste, 45 kilometro ibiltzen da ordubetea; ¿zenbat ibiliko da 24 ordutan?

1136 Nagusi batek 8 langile erabiltzen ditu eta egunean 6'na laurleko ordaintzen die; ¿zenbat ordainduko die 7 astetan igandietan atsedean egiten ba-dute?

1137 ¿Zenbat da 7 amabiko atořena, atoř bakoitza 9 laurlekoan baldin ba-da?

1138 Ogerleko batek 25 aztaki (gramo) ditu, notin batek zořo batean 300 ogerleko daramazki zilařetan; ¿zer azta darama? Erantzuna aztakitan (gramotan.)

1139 Gabeukibetek 60 iroiren ditu. Esan: 1'go ¿zenbat iroiren dira egun batian? 2'gn. ¿Zenbat 31 eguneko ilabetian?

1140 Zur salostari batek 450 oltzañ saldu ditu. 85'na oltzañeko 4 gurdi eman ditu; ¿zenbat dauzka emateko?

1141 Lau aldeko etxe batek 16 leio ditu alde bakoitzean. Leio bakoitzak 10 leiañ baldin ba-ditu ¿zenbat leiar dira lau aldetan?

1142 8 mai 67'na laurleko ta 15 idazkol 35'na laurleko ordaintzeko ¿zenbat txindi bear?

1143 954'na sardinzañeko 34 gurbiletan, ¿zenbat sardinzar egongo dira? ¿Zenbat 64 gurbiletan bakoitzak 847 baldin ba-ditu?

1144 25'na laurlekotan 125 oski-biko erosi dira ta 29'na laurlekotan saldu nai dira. Esan bedi; 1'go. Zenbat eraman duten; 2'gn. Irabazi guztia zenbat izango dan 3'gn Salketaren saneuñi osoa.

1145 Zur salostari batek 3 intxaufondo 960 laurlekotan beñiro saltzean, zugatz bakoitzeko 57 laurleko irabazi ditu. Arki bedi: 1'go. Erosketako saneuñi osoa; 2'gn. Irabazi osoa.

Erosi-saneuñia = sal-saneuñia - irabazia.

Sal-saneuñia = erosi-saneuñia + irabazia.

1146 Salostedun batek 21'na laurlekotan 30 umao kutxa erosi ditu. Gutxika salduta kutxako 4 laurleko irabazi ditu. Esan: 1'go. Erosketaren saneuñi osoa. 2'gn. Salketaren saneuñi osoa; 3'gn. Irabazia.

1147 Langile batek astean 65 laurleko irabazten ditu; bere xaupen guztiak osatu ondoren, ilero 20 laurleko ipintzen ditu Auñezkitegian. Atera bedi 4 asteko 6 ilabetetan, 1'go. Zenbat irabazten duan; 2'gn. Zenbat xautzen duan; 3'gn. Zenbat auñezten duan.

10'GN. IKASKAIA

Z e n b a n a k e t a

Zenbanaketaren gogaia. Jon'ek 8 ostikopelota dauzka eta bi auren artean banatu nai ditu. Ortarako bakoitzari ostikopelota bat ematen dio eta ala 2 gutxigo dauzka; gero bestea ematen dio aur bakoitzari eta dauzka $2 \times 2 = 4$ gutxigo 8 ostikopelotakin 4 banaketa berdin egin al izango ditu.

8 : 2 = 4 saldo bina ostikopelotakoak

Zenbaki bat *zati* berdiñetan *zatitzeko* zenbanaketa egin bear da.

Zenbakoizketatik zenbanaketara.

$6 \times 2 = 12$ koizkiña, onela idazten ba-degu $12 \left| \begin{array}{l} 6 \\ 2 \end{array} \right.$ ikusiko degu 6'koiztuta 12 ematen duan 2 dala banakiña.

77. *Banagaia* deritzan zenbaki batean *banaki* deritzan beste bat zenbat bider sartzen dan arkitzea kizun duan eikuna da **zenbanaketa**.

Onela 15, 5'i banatuta eratu al izango ditut 3 saldo 5'eko edo 3 *bider* 5.

$$\text{IIIIII IIIII IIIII} = 15 = 5 \times 3$$

78. Zenbanaketaren **eikaiak** *banagaia* ta *banakia dira*.

Banagaia zatitu bear dan zenbakia da.

Banakia banagaia zenbat *zati* egin bear dan adirazten duan zenbakia da.

79. Zenbanaketaren ondoreari *banakiña* deritzaio.

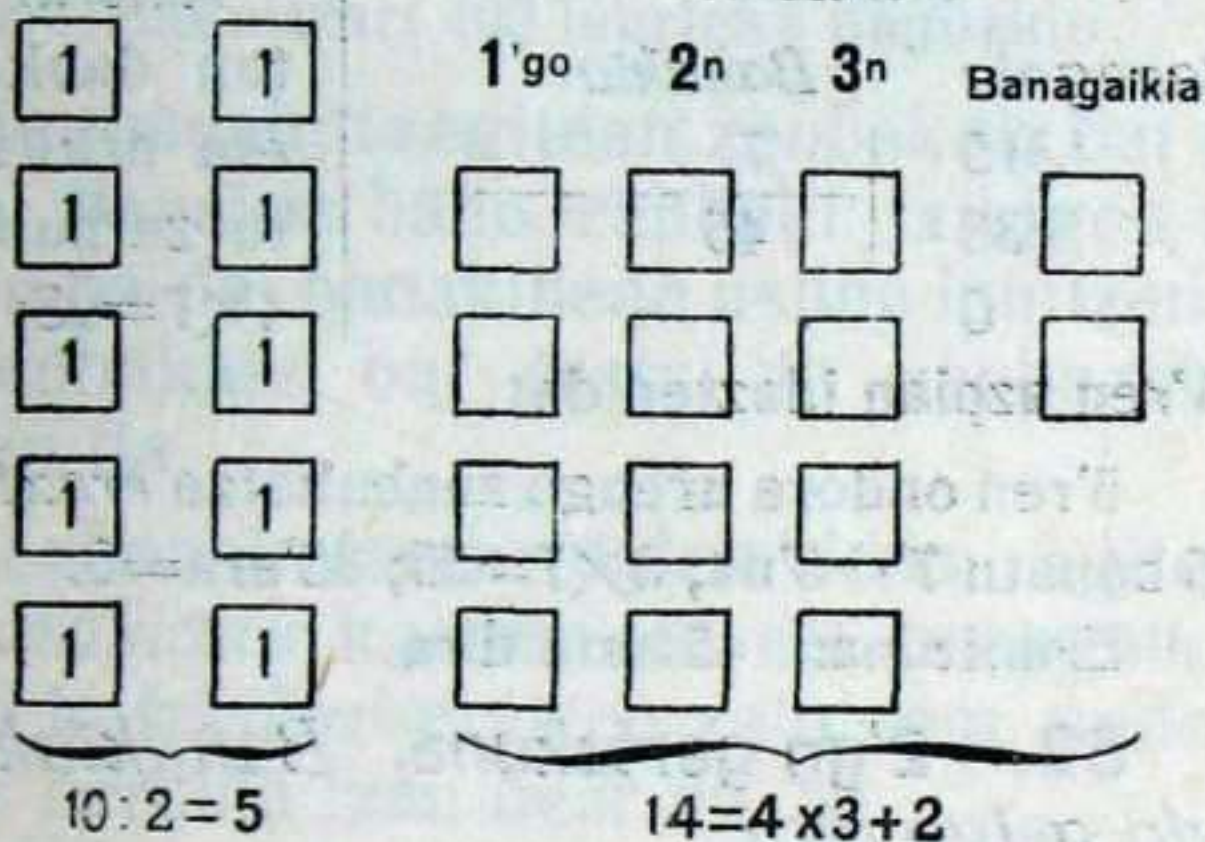
Ikuña bi kulatz (:) edo maña etzun bat da, eta irakurtzen da *banatu...ri*.

ADIBIDEZ: 14 banatu 7'ri, onela adirazten da: $14 : 7$
edo $\frac{14}{7}$

80. Zenbanaketa zeatza da banakia banakiñaz koiztuta banagaia ateratzen danean, eta zeatzeza ateratzen dana banagaiaren berdiña ez ba-da: gei danari *banagaikia* deritzaio.

1'go. 5 aurren artean 10 gozoki banatu bitez.

Len adirazi dan bezela egiñaz ikusten da, 5'na gozoki eman lezaizkiokela aur bakoitzari batere gelditzeke.

2'gn. 14 txartel bana bitez 3 aurren artean.

14 txartel banatzean ikusten da bakoitzari 3'na dagozkiola ta bi *gañez* dirala. Zenbanaketa *zeatzez* bat da.

ZENBANAKETAREN GERTAKUNAK

81. 1'go gertakuna. *Banakiak zenbakatz bakaña du.*

Au ateratzeko zenbanategia edo zenbakoiztegia jakitea aski da.

1'go ebazkizuna. Irakasle batek 56 sagar banatu nai ditu 7 auren artean ¿zenbana emango dizkie?

IPINKERA:			Azteña: Banagaia idazten det eta ondoren, kakoak berezita, banakia. Zenbakoiztegian bilatzen det 7'ko. iztuta 56 ematen duan zenbaki bat eta arkitzen det 8; 8 da banakin zeatza, ba $8 \times 7 = 56$.
<i>Banakaia</i>	<i>Kakoa</i>	<i>Banakia</i>	
56		7	
0		8 <i>Banakiña</i>	
<i>Banagaikia</i>			

Erantzuna: Bakoitzari 8 sagar emango dizkio.

2'gn ebazkizuna. 315 egun ¿zenbat aste dira?

IPINKERA:		Azteña. 31'k 7 zenbategian daukan bilatzen det eta arkitzen det 4 bider ta zerbait daukala: dasat $4 \times 7 = 28$; 28'tik 31'ra 3 ta
<i>Banagaia</i>	<i>Banakia</i>	
315	7	
35	45	
0		

31'ren azpian idazten det.

3'ren ondora ufengo zenbakatza *eraxten* det, eta dasat 35 banatu 7'ri 5'na; $5 \times 7 = 35$; 35'era = 0.

Erantzuna: 45 aste dira.

82. 2'gn gertakuna. *Banakiak bi zenbakatz edo geigo ditu.*

1'go ebazkizunak. 4.947 arautzeko igorpen batean ¿zenbat amabiko arautz daude?

IPINKERA:		Azteña. Banakia aintateko edo aundigoko zenbakia osatzeko bearaña zenbakatz berezten ditut banagaiaren ezkeretik
<i>Banagaia</i>	<i>Banakia</i>	
4.947	12	
0 14	412	
27		
03		

1'entzat 4 banatuta 4 banakiña ematen du; banakia 4'koizten det eta 49'tik kentzen det, onek 1 ematen dit banagaiki.

1'en ondora urango zenbakatza eraxten det eta 14 gertatzen dira; $14 : 12 = 1$ banakin eta 2 banagaiki ematen ditu. 7 eraxten det eta 2'kin 27 egiten du; 12'rentzat $27 : 2$ 'na; ta 3 gelditzen dira banagaiki.

Erantzuna: Igorpenean 412 amabiko dira.

2'gn ebazkizuna. Ola nagusi batek 21.746 laurleko saria banatu du bere 54 langilien artean: zenbana dagokie?

EIKUNA:

$$\begin{array}{r|l} 21.746 & 54 \\ 0146 & \hline 38 & 402 \end{array}$$

Azteña. Iru zenbakatz artzen ditut. 4 atera ta zenbakoiztu ondoren 4 eratxi det, onek 1'ekin 14 egiten du. 54'ren artian 14 ezin ditekelako

banakiñean 0 ipiñi det eta urango zenbakatza eratxi det.

Erantzuna: Bakoitzari 402 laurleko dagozkio.

Oaña. Zenbanaketa egitean, zenbakatz bat eratxi ondoren, banakia baño zenbaki txikigoa ateratzen baldin ba-da, banakiñean ustiña ipintzen da, ta beste zenbakatz bat eratxi ta zenbanaketa jaraitu egiten da.

83. Zenbanaketaren egiztabidea, egiteko, *banakia banakiñaz* koizten da eta banagaikirik baldin ba-da koizkiñari erasten zaio, eta ondorea banagaiaren berdiña izan bear du.

ADIBIDEZ: Zenbanaketa au izan bedi: $265 : 32$.

EIKUNA:

$$\begin{array}{r|l} 205 & 32 \\ 009 & \hline & 8 \end{array}$$

EGIZTAPENA:

$$\begin{array}{r} 32 \\ \times 8 \\ \hline 256 + 9 = 265 \end{array}$$

84. Gertakun berezia. Ustiñetan bukatzen dan zenbaki bat 10, 100... entzat banatzeko, ustin bat kentzen zaio 10'entzat banatzeko, 'bi 100'entzat... eta abar.

ADIBIDEZ: $2.450 : 10 = 245$.

Galderak. 77. Zenbanaketa. 78 Eikaiak. 79. Ondorea ta ikufa. 80. Zenbanaketa zeatza 81 ta 82. Zenbanaketaren gertakunak. 83. Egiztabidea. 84 Gertakun berezia.

Zenbanaketak

BURUZKO AINBAKUNTZA

Oara. Mintzoera oian, zenbaki bat 2'rentzat banatzea *erdia* artzea da, 3'rentzat *irurena* artzea...

1148	4:2	1149	12:2	1150	20:2	1151	38:2	1152	3:3	1153	18:3
	2:2		14:2		40:2		46:2		6:3		21:3
	6:2		16:2		80:2		54:2		9:3		24:3
	8:2		18:2		90:2		66:2		12:3		27:3
	10:2		20:2		160:2		96:2		15:3		30:3
1154	12=	bider	3	1155	36:3	1156	4:4				
	15=	»	3		39:3		8:4				
	18=	»	3		63:3		12:4				
	24=	»	3		69:3		16:4				
	27=	»	3		96:3		20:4				
1157	24:4	1158	40:4	1159	48:4						
	28:4		80:4		56:4						
	32:4		160:4		72:4						
	36:4		240:4		76:4						
	40:4		360:4		96:4						
1160	5:5	1161	30:5	1162	25:5+16	1163	50:5	1164	6:6		
	10:5		35:5		35:5-6		60:5		12:6		
	15:5		40:5		45:5+18		75:5		18:6		
	20:5		45:5		55:5-6		100:5		24:6		
	25:5		50:5		65:5+7		125:5		30:6		
1165	36:6	1166	24=	×	6	1167	7:7	1168	42:7		
	42:6		30=	×	6		14:7		49:7		
	48:6		36=	×	6		21:7		56:7		
	54:6		42=	×	6		28:7		63:7		
	60:6		48=	×	6		35:7		70:7		

	1169	28=.....	× 7		1170	63:7					
		14=.....	× 7			49:7					
		56=.....	× 7			56:7					
		35=.....	× 7			42:7					
		21=.....	× 7			35:7					
1171	8:8	1172	48:8	1173	64:8	1174	9:9	1175	54:9	1176	81:9
	16:8		56:8		32:8		18:9		63:9		72:9
	24:8		64:8		72:8		27:9		72:9		54:9
	32:8		72:8		80:8		36:9		81:9		27:9
	40:8		80:8		16:8		45:9		90:9		18:9

Itz-ebazkizunak

1177 Notin erukioŕ batek 42 laurleko banatu ditu 5 txiroen artean, ¿zenbana dagokie?

1178 Asteak 7 egun ditu ¿zenbat aste dira 21 egun, 35 egun, 49 egun, 56 egun, 70 egun?

1179 Oskiño biko batek 8 laurleko aldin ba-du, ¿zeni bat biko erosiko dira 24 laurlekoz, 40, ez, 72'z, 80'ez.

1180 ¿Zenbat aldin dute 30 aizkok, amabikoa 20 laurlekotan dala?

1181 Alkito baten saneuría 14 laurleko da ta alkbatena 6, ¿zenbat alkito ta zenbat alki erosi ditezke 240 laurlekoz?

1182 Paul eta Koldobika'k 21 laurleko banatu bear dituzte; Paul'ek irutik bat artzen du, ¿zenbat dagozkio Koldobika'ri?

1183 Iru beartsuk 45 eunen banatu bear dituzte, ¿zenbana dagokie?

1184 Ume batek 27 kanika banatzen ditu 4 lagunen artean, ¿zenbana emango dizkie? ¿zenbat geldituko zaizkio?

1185 91 metroko bide batean 7 metrotik 7'ra zutoñak daude. ¿zenbat zutoin dira?

1186 Gabeukatzgile batek 3 esnarazkin saldu zitun 60 laurlekotan; ¿zenbatean saldu izango zitun mota bereko 5 esnarazkin?

1187 Paul'dar Bingen deunaren bazkide batzuk 100 laurleko banatzen dituzte 10 beartsuren artean, auetako 5'i 7'na ematen ba-dizkiete, ¿zenbana artuko dute besteak?

1188 96 neurkiñeko oyal zati batetik 12'na neurkiñeko 6 zirinda saldu ditu salostedun batek; ¿zenbat gelditu zaio salgai?

1180 200 laurleko banatu dira 4 sendi beartsuren artean; zenbana dagokie?

1190 Bilketa batek 540 laurleko eman ditu, onekin 60'na laurleko eman zaizkie beartsu batzuei; zenbat ziran beartsuak?

Zenbanaketak

IDATZ-AINBAKUNTZA

1191 $\frac{468}{2}$	1205 $\frac{648}{4}$	1219 $\frac{678}{6}$	1233 $\frac{434}{7}$	1247 $\frac{376}{8}$	1261 $\frac{801}{9}$
1192 $\frac{684}{2}$	1206 $\frac{716}{4}$	1220 $\frac{756}{6}$	1234 $\frac{273}{7}$	1248 $\frac{832}{8}$	1262 $\frac{234}{9}$
1193 $\frac{862}{2}$	1207 $\frac{912}{4}$	1221 $\frac{792}{6}$	1235 $\frac{343}{7}$	1249 $\frac{736}{8}$	1263 $\frac{342}{9}$
1194 $\frac{564}{2}$	1208 $\frac{624}{4}$	1222 $\frac{834}{6}$	1236 $\frac{644}{7}$	1250 $\frac{336}{8}$	1264 $\frac{405}{9}$
1195 $\frac{786}{2}$	1209 $\frac{795}{5}$	1223 $\frac{606}{6}$	1237 $\frac{623}{7}$	1251 $\frac{600}{8}$	1265 $\frac{603}{9}$
1196 $\frac{963}{3}$	1210 $\frac{670}{5}$	1224 $\frac{714}{6}$	1238 $\frac{399}{7}$	1252 $\frac{672}{8}$	1266 $\frac{504}{9}$
1197 $\frac{642}{3}$	1211 $\frac{455}{5}$	1225 $\frac{654}{6}$	1239 $\frac{287}{7}$	1253 $\frac{632}{8}$	1267 $\frac{243}{9}$
1198 $\frac{951}{3}$	1212 $\frac{875}{5}$	1226 $\frac{648}{6}$	1240 $\frac{203}{7}$	1254 $\frac{392}{8}$	1268 $\frac{441}{9}$
1199 $\frac{843}{3}$	1213 $\frac{970}{5}$	1227 $\frac{942}{6}$	1241 $\frac{679}{7}$	1255 $\frac{432}{8}$	1269 $\frac{522}{9}$
1200 $\frac{732}{3}$	1214 $\frac{745}{5}$	1228 $\frac{774}{6}$	1242 $\frac{987}{7}$	1256 $\frac{952}{8}$	1270 $\frac{621}{9}$
1201 $\frac{555}{3}$	1215 $\frac{515}{5}$	1229 $\frac{378}{6}$	1243 $\frac{659}{7}$	1257 $\frac{248}{8}$	1271 $\frac{342}{9}$
1202 $\frac{873}{3}$	1216 $\frac{264}{6}$	1230 $\frac{786}{6}$	1244 $\frac{826}{7}$	1258 $\frac{608}{8}$	1272 $\frac{459}{9}$
1203 $\frac{744}{3}$	1217 $\frac{396}{6}$	1231 $\frac{525}{7}$	1245 $\frac{616}{7}$	1259 $\frac{792}{8}$	1273 $\frac{711}{9}$
1204 $\frac{784}{4}$	1218 $\frac{672}{6}$	1232 $\frac{588}{7}$	1246 $\frac{192}{8}$	1260 $\frac{872}{8}$	1274 $\frac{801}{9}$

1275 $\frac{420.472}{2}$	1286 $\frac{796.425}{5}$	1297 $\frac{452.616}{8}$	1308 $\frac{600.702}{3}$
1276 $\frac{564.321}{3}$	1287 $\frac{492.630}{6}$	1298 $\frac{870.120}{9}$	1309 $\frac{421.036}{4}$
1277 $\frac{789.016}{4}$	1288 $\frac{853.258}{7}$	1299 $\frac{344.688}{2}$	1310 $\frac{604.430}{5}$
1278 $\frac{407.630}{5}$	1289 $\frac{169.400}{8}$	1300 $\frac{478.353}{3}$	1311 $\frac{347.832}{6}$
1279 $\frac{426.432}{6}$	1290 $\frac{435.600}{9}$	1301 $\frac{107.424}{4}$	1312 $\frac{478.919}{7}$
1280 $\frac{943.873}{7}$	1291 $\frac{540.026}{2}$	1302 $\frac{756.785}{5}$	1313 $\frac{650.016}{8}$
1281 $\frac{694.120}{8}$	1292 $\frac{644.013}{3}$	1303 $\frac{981.006}{6}$	1314 $\frac{450.009}{9}$
1282 $\frac{342.009}{9}$	1293 $\frac{708.024}{4}$	1304 $\frac{453.607}{7}$	1315 $\frac{874.224}{4}$
1283 $\frac{467.112}{2}$	1294 $\frac{400.055}{5}$	1305 $\frac{743.968}{8}$	1316 $\frac{630.021}{7}$
1284 $\frac{824.610}{3}$	1295 $\frac{333.006}{6}$	1306 $\frac{272.268}{9}$	1317 $\frac{543.728}{8}$
1285 $\frac{879.420}{4}$	1296 $\frac{842.051}{7}$	1307 $\frac{400.608}{2}$	1318 $\frac{459.675}{9}$

1319 $\frac{354}{11}$	1325 $\frac{856}{14}$	1331 $\frac{804}{17}$	1337 $\frac{217}{20}$	1343 $\frac{493}{23}$	1349 $\frac{207}{29}$
1320 $\frac{405}{11}$	1326 $\frac{984}{14}$	1332 $\frac{652}{17}$	1338 $\frac{549}{20}$	1344 $\frac{745}{24}$	1350 $\frac{761}{30}$
1321 $\frac{207}{12}$	1327 $\frac{205}{15}$	1333 $\frac{194}{18}$	1339 $\frac{376}{21}$	1345 $\frac{542}{25}$	1351 $\frac{197}{31}$
1322 $\frac{407}{12}$	1328 $\frac{345}{15}$	1334 $\frac{243}{18}$	1340 $\frac{654}{21}$	1346 $\frac{354}{26}$	1352 $\frac{725}{32}$
1323 $\frac{164}{13}$	1329 $\frac{456}{16}$	1335 $\frac{209}{19}$	1341 $\frac{474}{22}$	1347 $\frac{769}{27}$	1353 $\frac{425}{33}$
1324 $\frac{274}{13}$	1330 $\frac{764}{16}$	1336 $\frac{456}{19}$	1342 $\frac{694}{22}$	1348 $\frac{404}{28}$	1354 $\frac{205}{34}$

1355	$\frac{476.376}{35}$	1370	$\frac{432.605}{50}$	1385	$\frac{699.999}{65}$	1400	$\frac{769.407}{80}$
1356	$\frac{847.216}{36}$	1371	$\frac{635.701}{51}$	1386	$\frac{715.840}{66}$	1401	$\frac{604.905}{81}$
1357	$\frac{957.517}{37}$	1372	$\frac{739.401}{52}$	1387	$\frac{750.010}{67}$	1402	$\frac{384.257}{82}$
1358	$\frac{487.804}{38}$	1373	$\frac{845.001}{53}$	1388	$\frac{840.025}{68}$	1403	$\frac{897.954}{83}$
1359	$\frac{897.901}{39}$	1374	$\frac{549.800}{54}$	1389	$\frac{230.415}{69}$	1404	$\frac{257.829}{84}$
1360	$\frac{497.999}{40}$	1375	$\frac{654.217}{55}$	1390	$\frac{345.011}{70}$	1405	$\frac{306.404}{85}$
1361	$\frac{678.541}{41}$	1376	$\frac{756.000}{56}$	1391	$\frac{401.810}{71}$	1406	$\frac{576.477}{86}$
1362	$\frac{458.715}{42}$	1377	$\frac{858.415}{57}$	1392	$\frac{500.010}{72}$	1407	$\frac{700.804}{87}$
1363	$\frac{659.415}{43}$	1378	$\frac{961.410}{58}$	1393	$\frac{675.028}{73}$	1408	$\frac{576.477}{88}$
1364	$\frac{379.600}{44}$	1379	$\frac{867.010}{59}$	1394	$\frac{900.454}{74}$	1409	$\frac{934.376}{89}$
1365	$\frac{409.999}{45}$	1380	$\frac{876.701}{60}$	1395	$\frac{754.807}{75}$	1410	$\frac{456.029}{90}$
1366	$\frac{710.756}{46}$	1381	$\frac{984.824}{61}$	1396	$\frac{430.074}{76}$	1411	$\frac{297.049}{91}$
1367	$\frac{611.276}{47}$	1382	$\frac{787.576}{62}$	1397	$\frac{704.076}{77}$	1412	$\frac{875.807}{92}$
1368	$\frac{823.507}{48}$	1383	$\frac{489.217}{63}$	1398	$\frac{605.407}{78}$	1413	$\frac{977.046}{93}$
1369	$\frac{925.404}{49}$	1384	$\frac{594.115}{64}$	1399	$\frac{806.432}{79}$	1414	$\frac{872.002}{94}$

1415	$\frac{743.905}{95}$	1430	$\frac{695.425}{97}$	1445	$\frac{492.630}{66}$	1460	$\frac{800.010}{441}$
1416	$\frac{674.246}{96}$	1431	$\frac{420.714}{52}$	1446	$\frac{843.255}{87}$	1461	$\frac{307.401}{109}$
1417	$\frac{407.823}{97}$	1432	$\frac{564.321}{37}$	1447	$\frac{169.400}{78}$	1462	$\frac{506.825}{375}$
1418	$\frac{801.456}{98}$	1433	$\frac{789.016}{84}$	1448	$\frac{435.600}{59}$	1463	$\frac{375.407}{289}$
1419	$\frac{305.423}{99}$	1434	$\frac{407.630}{95}$	1449	$\frac{457.812}{45}$	1464	$\frac{820.706}{189}$
1420	$\frac{907.405}{57}$	1435	$\frac{426.432}{67}$	1450	$\frac{345.895}{85}$	1465	$\frac{346.079}{345}$
1421	$\frac{704.538}{17}$	1436	$\frac{948.873}{77}$	1451	$\frac{474.050}{470}$	1466	$\frac{452.827}{304}$
1422	$\frac{609.045}{24}$	1437	$\frac{694.120}{68}$	1452	$\frac{870.047}{245}$	1467	$\frac{654.054}{897}$
1423	$\frac{800.715}{35}$	1438	$\frac{342.009}{89}$	1453	$\frac{654.207}{147}$	1468	$\frac{301.654}{245}$
1424	$\frac{125.437}{46}$	1439	$\frac{407.112}{58}$	1454	$\frac{984.805}{207}$	1469	$\frac{907.850}{307}$
1425	$\frac{470.901}{54}$	1440	$\frac{724.680}{79}$	1455	$\frac{832.405}{115}$	1470	$\frac{450.076}{892}$
1426	$\frac{540.072}{69}$	1441	$\frac{943.274}{62}$	1456	$\frac{574.604}{341}$	1471	$\frac{512.904}{761}$
1427	$\frac{907.043}{73}$	1442	$\frac{564.345}{43}$	1457	$\frac{976.804}{576}$	1472	$\frac{920.040}{274}$
1428	$\frac{607.006}{79}$	1443	$\frac{879.420}{64}$	1458	$\frac{475.007}{387}$	1473	$\frac{576.452}{384}$
1429	$\frac{790.078}{84}$	1444	$\frac{796.425}{75}$	1459	$\frac{805.940}{276}$	1474	$\frac{607.890}{955}$

1475	$\frac{764.805}{359}$	1490	$\frac{430.020}{729}$	1505	$\frac{842.196}{374}$	1520	$\frac{877.454}{754}$
1476	$\frac{975.450}{970}$	1491	$\frac{743.724}{342}$	1506	$\frac{767.765}{451}$	1521	$\frac{607.854}{827}$
1477	$\frac{807.405}{709}$	1492	$\frac{624.746}{447}$	1507	$\frac{896.875}{675}$	1522	$\frac{546.854}{974}$
1478	$\frac{389.807}{778}$	1493	$\frac{946.762}{175}$	1508	$\frac{497.680}{290}$	1523	$\frac{654.827}{835}$
1479	$\frac{343.507}{246}$	1494	$\frac{874.984}{789}$	1509	$\frac{845.790}{475}$	1524	$\frac{954.827}{215}$
1480	$\frac{576.403}{876}$	1495	$\frac{784.198}{346}$	1510	$\frac{845.495}{849}$	1525	$\frac{454.544}{705}$
1481	$\frac{236.478}{247}$	1496	$\frac{395.736}{143}$	1511	$\frac{654.327}{147}$	1526	$\frac{542.659}{454}$
1482	$\frac{452.870}{642}$	1497	$\frac{679.742}{543}$	1512	$\frac{457.207}{307}$	1527	$\frac{874.574}{791}$
1483	$\frac{572.070}{452}$	1498	$\frac{678.751}{290}$	1513	$\frac{842.364}{915}$	1528	$\frac{576.454}{807}$
1484	$\frac{676.424}{346}$	1499	$\frac{479.769}{419}$	1514	$\frac{456.378}{827}$	1529	$\frac{808.764}{304}$
1485	$\frac{954.670}{654}$	1500	$\frac{897.987}{517}$	1515	$\frac{346.518}{954}$	1530	$\frac{254.852}{254}$
1486	$\frac{908.405}{607}$	1501	$\frac{875.756}{174}$	1516	$\frac{574.347}{634}$	1531	$\frac{456.879}{854}$
1487	$\frac{454.026}{247}$	1502	$\frac{904.868}{207}$	1517	$\frac{846.518}{854}$	1532	$\frac{400.674}{376}$
1488	$\frac{609.805}{795}$	1503	$\frac{657.476}{794}$	1518	$\frac{454.307}{827}$	1533	$\frac{807.456}{556}$
1489	$\frac{504.807}{605}$	1504	$\frac{457.684}{850}$	1519	$\frac{809.456}{942}$	1534	$\frac{456.872}{867}$

1535	$\frac{976.450}{749}$	1544	$\frac{470.878}{548}$	1553	$\frac{650.112}{754}$	1562	$\frac{679.745}{456}$
1536	$\frac{759.807}{694}$	1545	$\frac{804.750}{907}$	1554	$\frac{745.650}{674}$	1563	$\frac{674.822}{456}$
1537	$\frac{406.905}{709}$	1546	$\frac{765.484}{654}$	1555	$\frac{840.742}{842}$	1564	$\frac{605.427}{742}$
1538	$\frac{650.017}{456}$	1547	$\frac{784.652}{922}$	1556	$\frac{750.079}{652}$	1565	$\frac{604.825}{617}$
1539	$\frac{456.872}{907}$	1548	$\frac{605.078}{254}$	1557	$\frac{749.076}{954}$	1566	$\frac{605.207}{789}$
1540	$\frac{976.450}{749}$	1549	$\frac{452.878}{374}$	1558	$\frac{459.065}{774}$	1567	$\frac{743.825}{379}$
1541	$\frac{870.470}{857}$	1550	$\frac{653.818}{874}$	1559	$\frac{646.842}{356}$	1568	$\frac{437.978}{879}$
1542	$\frac{845.872}{948}$	1551	$\frac{618.654}{854}$	1560	$\frac{653.405}{478}$	1569	$\frac{608.849}{347}$
1543	$\frac{453.970}{254}$	1552	$\frac{829.742}{764}$	1561	$\frac{739.874}{819}$	1570	$\frac{859.049}{847}$

1571	$\frac{454.827.001}{542}$	1578	$\frac{907.009.471}{742}$	1585	$\frac{940.078.009}{579}$
1572	$\frac{874.256.084}{647}$	1579	$\frac{305.427.854}{207}$	1586	$\frac{224.853.907}{479}$
1573	$\frac{749.567.822}{345}$	1580	$\frac{542.324.529}{674}$	1587	$\frac{675.423.804}{779}$
1574	$\frac{654.002.546}{745}$	1581	$\frac{475.835.402}{897}$	1588	$\frac{347.658.432}{641}$
1575	$\frac{397.458.701}{499}$	1582	$\frac{947.844.542}{679}$	1589	$\frac{785.008.407}{347}$
1576	$\frac{987.698.475}{747}$	1583	$\frac{453.873.201}{542}$	1590	$\frac{943.217.875}{476}$
1577	$\frac{643.021.007}{457}$	1584	$\frac{894.273.455}{798}$	1591	$\frac{746.008.974}{795}$

1592	$\frac{987.745.878}{749}$	1607	$\frac{540.072.805}{575}$	1622	$\frac{976.425.654}{3.426}$
1593	$\frac{430.097.280}{476}$	1608	$\frac{984.376.091}{394}$	1623	$\frac{746.870.049}{1.985}$
1594	$\frac{876.495.688}{677}$	1609	$\frac{254.856.763}{475}$	1624	$\frac{425.785.049}{7.495}$
1595	$\frac{475.827.930}{390}$	1610	$\frac{305.700.905}{427}$	1625	$\frac{787.405.654}{9.876}$
1596	$\frac{347.006.921}{845}$	1611	$\frac{970.647.873}{998}$	1626	$\frac{470.875.984}{9.857}$
1597	$\frac{407.006.864}{405}$	1612	$\frac{176.870.009}{497}$	1627	$\frac{565.043.871}{2.145}$
1598	$\frac{740.080.008}{540}$	1613	$\frac{434.827.098}{496}$	1628	$\frac{437.658.470}{7.407}$
1599	$\frac{247.872.010}{794}$	1614	$\frac{784.256.852}{746}$	1629	$\frac{748.974.854}{5.485}$
1600	$\frac{942.357.460}{875}$	1615	$\frac{670.076.407}{857}$	1630	$\frac{876.432.574}{1.784}$
1601	$\frac{547.084.372}{976}$	1616	$\frac{478.354.876}{3.984}$	1631	$\frac{748.757.432}{2.796}$
1602	$\frac{479.875.452}{796}$	1617	$\frac{407.854.274}{1.749}$	1632	$\frac{846.546.987}{2.797}$
1603	$\frac{407.524.230}{798}$	1618	$\frac{605.704.650}{9.485}$	1633	$\frac{845.653.027}{4.854}$
1604	$\frac{827.453.571}{197}$	1619	$\frac{742.960.854}{9.765}$	1634	$\frac{176.485.652}{9.876}$
1605	$\frac{947.807.906}{898}$	1620	$\frac{745.804.907}{4.509}$	1635	$\frac{745.905.824}{4.257}$
1606	$\frac{457.009.840}{742}$	1621	$\frac{674.075.847}{2.471}$	1636	$\frac{748.427.960}{9.876}$

1637	$\frac{476.845.904}{1.654}$	1652	$\frac{674.857.904}{7.464}$	1667	$\frac{417.654.876}{9.072}$
1638	$\frac{741.015.748}{3.476}$	1653	$\frac{874.642.874}{1.743}$	1668	$\frac{917.454.826}{6.485}$
1639	$\frac{746.874.907}{2.452}$	1654	$\frac{874.953.654}{1.798}$	1669	$\frac{954.267.007}{6.075}$
1640	$\frac{875.454.807}{2.759}$	1655	$\frac{976.850.017}{7.456}$	1670	$\frac{652.475.856}{7.845}$
1641	$\frac{174.874.954}{7.429}$	1656	$\frac{546.874.957}{2.987}$	1671	$\frac{407.976.077}{4.095}$
1642	$\frac{307.452.805}{8.745}$	1657	$\frac{674.852.977}{3.478}$	1672	$\frac{895.405.974}{8.495}$
1643	$\frac{607.049.457}{7.945}$	1658	$\frac{174.854.957}{4.789}$	1673	$\frac{854.276.097}{7.007}$
1644	$\frac{650.174.850}{1.794}$	1659	$\frac{746.974.854}{9.894}$	1674	$\frac{907.417.850}{9.012}$
1645	$\frac{746.854.954}{2.975}$	1660	$\frac{678.907.854}{9.875}$	1675	$\frac{170.079.450}{4.560}$
1646	$\frac{984.654.972}{2.474}$	1661	$\frac{374.850.076}{4.756}$	1676	$\frac{370.450.085}{7.643}$
1647	$\frac{746.087.457}{1.987}$	1662	$\frac{745.674.854}{8.790}$	1677	$\frac{900.075.456}{3.217}$
1648	$\frac{453.347.907}{2.794}$	1663	$\frac{307.459.543}{9.074}$	1678	$\frac{845.901.654}{8.429}$
1649	$\frac{746.800.079}{1.874}$	1664	$\frac{976.456.807}{6.542}$	1679	$\frac{650.074.605}{6.541}$
1650	$\frac{453.087.674}{5.987}$	1665	$\frac{174.800.976}{1.009}$	1680	$\frac{456.007.674}{7.654}$
1651	$\frac{787.654.927}{4.789}$	1666	$\frac{542.784.372}{8.074}$	1681	$\frac{176.847.954}{7.817}$

1682	$\frac{674.397.907}{9.402}$	1690	$\frac{316.405.654}{1.435}$	1698	$\frac{701.874.417}{1.011}$
1683	$\frac{654.800.077}{7.045}$	1691	$\frac{749.854.673}{8.174}$	1699	$\frac{237.467.897}{6.074}$
1684	$\frac{654.207.856}{6.045}$	1692	$\frac{907.470.078}{2.541}$	1700	$\frac{376.845.650}{6.804}$
1685	$\frac{964.857.754}{8.794}$	1693	$\frac{653.070.089}{6.097}$	1701	$\frac{794.854.376}{4.561}$
1686	$\frac{396.466.907}{8.742}$	1694	$\frac{600.741.907}{8.456}$	1702	$\frac{674.300.079}{7.601}$
1687	$\frac{854.943.857}{7.654}$	1695	$\frac{654.834.907}{9.764}$	1703	$\frac{230.456.876}{8.741}$
1688	$\frac{790.078.456}{2.347}$	1696	$\frac{487.094.070}{6.075}$	1704	$\frac{193.456.907}{1.710}$
1689	$\frac{927.084.874}{6.701}$	1697	$\frac{849.764.650}{7.815}$	1705	$\frac{347.605.854}{8.479}$
1706	$\frac{4.765.845.375}{149.807}$	1714	$\frac{5.432.578.076}{297.845}$	1722	$\frac{8.743.201.006}{437.208}$
1707	$\frac{7.432.017.854}{197.685}$	1715	$\frac{5.742.874.075}{789.245}$	1723	$\frac{5.421.814.354}{789.079}$
1708	$\frac{5.421.876.907}{198.489}$	1716	$\frac{6.846.007.597}{984.206}$	1724	$\frac{6.874.674.189}{145.890}$
1709	$\frac{7.485.689.704}{198.345}$	1717	$\frac{4.127.075.804}{877.484}$	1725	$\frac{4.245.873.901}{947.684}$
1710	$\frac{1.107.405.079}{189.345}$	1718	$\frac{5.406.875.684}{198.079}$	1726	$\frac{8.461.704.656}{252.674}$
1711	$\frac{5.748.056.769}{297.097}$	1719	$\frac{6.749.854.567}{478.075}$	1727	$\frac{5.340.007.453}{986.364}$
1712	$\frac{4.427.807.954}{987.064}$	1720	$\frac{9.007.452.805}{987.026}$	1728	$\frac{6.780.400.791}{677.400}$
1713	$\frac{8.470.364.076}{289.049}$	1721	$\frac{7.456.842.076}{450.368}$	1729	$\frac{8.456.074.464}{194.687}$

1730	$\frac{3.456.078.041}{487.854}$	1737	$\frac{1.700.095.084}{346.845}$	1744	$\frac{7.456.874.379}{204.542}$
1731	$\frac{3.456.007.326}{769.475}$	1738	$\frac{7.465.829.434}{247.674}$	1745	$\frac{6.454.570.049}{753.947}$
1732	$\frac{9.475.809.007}{479.834}$	1739	$\frac{9.467.807.008}{374.817}$	1746	$\frac{7.420.746.008}{279.446}$
1733	$\frac{6.743.463.875}{184.962}$	1740	$\frac{4.764.822.400}{764.604}$	1747	$\frac{8.435.720.841}{196.954}$
1734	$\frac{1.467.684.607}{472.624}$	1741	$\frac{4.684.767.484}{896.748}$	1748	$\frac{6.347.972.850}{894.205}$
1735	$\frac{7.437.654.827}{249.744}$	1742	$\frac{6.748.950.076}{978.484}$	1749	$\frac{9.457.421.824}{746.894}$
1736	$\frac{7.464.804.605}{296.489}$	1743	$\frac{8.456.097.456}{374.807}$	1750	$\frac{3.953.426.831}{694.076}$

Banakiña 3 amarkiaz arki bedi

1751	$\frac{260.000}{200}$	1759	$\frac{3.250.000}{67.000}$	1767	$\frac{7.450.000}{800.000}$
1752	$\frac{4.750.000}{5.000}$	1760	$\frac{90.400.000}{5.700}$	1768	$\frac{75.200}{4.000}$
1753	$\frac{254.000}{8.000}$	1761	$\frac{54.500.000}{900}$	1769	$\frac{763.000}{5.000}$
1754	$\frac{3.070.000}{9.000}$	1762	$\frac{7.410.000}{2.700}$	1770	$\frac{864.000}{7.000}$
1755	$\frac{82.700.000}{8.000}$	1763	$\frac{45.200.000}{170.000}$	1771	$\frac{7.432.000}{900}$
1756	$\frac{7.070.000}{45.000}$	1764	$\frac{512.000}{640}$	1772	$\frac{57.420.000}{800}$
1757	$\frac{8.270.000}{9.800}$	1765	$\frac{71.500.000}{2.400}$	1773	$\frac{9.870.000}{270.000}$
1758	$\frac{9.470.000}{9.000}$	1766	$\frac{317.000}{90.000}$	1774	$\frac{37.500.000}{3.400.000}$

1775	$\frac{4.701.000}{3.700.000}$	1784	$\frac{2.740.700.000}{3.450.000}$	1793	$\frac{4.500.600.000}{20.700}$
1776	$\frac{97.010}{7.400}$	1785	$\frac{56.472.000}{7.370.000}$	1794	$\frac{827.504.000}{20.700}$
1777	$\frac{542.500}{450}$	1786	$\frac{47.276.000}{37.600}$	1795	$\frac{4.512.070.000}{40.500}$
1778	$\frac{6.500.000}{76.000}$	1787	$\frac{756.070}{3.000}$	1796	$\frac{17.620.500.000}{476.000}$
1779	$\frac{74.210.000}{2.100}$	1788	$\frac{14.504.000}{20.100}$	1797	$\frac{742.307.000}{5.040.000}$
1780	$\frac{911.100}{17.000}$	1789	$\frac{751.070.000}{40.000}$	1798	$\frac{394.800.000}{75.000}$
1781	$\frac{745.100}{75.000}$	1790	$\frac{87.555.000}{17.500}$	1799	$\frac{5.074.700.000}{84.300}$
1782	$\frac{3.454.500.000}{277.000}$	1791	$\frac{54.307.000}{27.500}$	1800	$\frac{8.952.750.000}{742.000}$
1783	$\frac{745.070.000}{90.400}$	1792	$\frac{5.762.070.000}{427.500}$	1801	$\frac{54.202.800.000}{396.000}$

Banakiña amarkirik gabe arki bedi

1802	$\frac{719.854.749.263.476}{7.402.895}$	1808	$\frac{549.607.042.253.950}{8.074.371}$
1803	$\frac{807.854.456.780.907}{5.498.679}$	1809	$\frac{470.076.854.004.296}{3.976.465}$
1804	$\frac{607.004.856.470.907}{9.870.061}$	1810	$\frac{907.853.047.269.807}{9.706.854}$
1805	$\frac{707.695.473.211.850}{4.697.974}$	1811	$\frac{671.049.004.652.070}{4.986.607}$
1806	$\frac{465.874.035.874.452}{7.408.736}$	1812	$\frac{307.654.874.073.456}{1.986.754}$
1807	$\frac{941.008.743.257.841}{2.973.456}$	1813	$\frac{984.297.045.007.964}{8.945.685}$

1814	$\frac{493.813.954.206.407}{2.980.074}$	1823	$\frac{694.805.402.014.354}{2.497.857}$
1815	$\frac{845.685.470.079.814}{3.985.466}$	1824	$\frac{654.087.874.854.847}{7.608.454}$
1816	$\frac{674.087.095.472.873}{3.471.954}$	1825	$\frac{174.852.097.659.879}{2.987.678}$
1817	$\frac{794.800.706.854.678}{3.978.459}$	1826	$\frac{740.078.482.749.850}{4.987.674}$
1818	$\frac{767.804.076.574.654}{49.700.087}$	1827	$\frac{358.450.079.850.453}{1.987.654}$
1819	$\frac{684.007.985.007.489}{2.917.878}$	1828	$\frac{840.075.462.907.852}{1.984.580}$
1820	$\frac{840.045.654.874.571}{7.496.874}$	1829	$\frac{345.006.741.851.902}{2.785.421}$
1821	$\frac{794.807.008.437.804}{3.984.576}$	1830	$\frac{742.845.609.854.254}{4.978.476}$
1822	$\frac{741.087.650.400.705}{3.789.416}$	1831	$\frac{740.065.832.709.652}{3.945.681}$

Idatziz ateratzeko ebarkizunak

1832 ¿Zenbat iroiren dira gabeuki erdian? ¿gabeuki laurdenean? ¿iru laurdenetan?

1833 60 neurkiñeko barkilezko zati batetik saldu da lenbizi laurdena ta gero irurena; ¿zenbat neurkin gelditu dira?

1834 ¿Zenbat da 48 ariren saneufia irutik bat 47'na laurleko ta gañerakoak 51'na ordaindu ba-dira?

1835 Sendi ugari batek 91 laurleko andeatu ditu 7 egunean; ¿zenbat zan eguneroko andeapena?

1836 Ikastegi batean 48 ikasle daude eta 4'nako maietan daude, ¿zenbat mai betetzen dituzte?

1837 9 langileri 477 laurleko ordaindu zaizkate zor zitzaizkaten lansari alde; ¿zenbana artu zuten?

1838 ¿Zenbat aste dira 365 egun?

1839 16 afoa aztatzen zuan txefi bategatik 368 laurleko artu ditu nekazari batek, ¿zenbat ordaindu zioten afoako?

1840 Bultzi-laster bat 448 kilometro ibili da 8 orduan, ¿zenbat ibili zan orduko?

1841 Neurkin bat loroz 95 iltze egiten dira; ¿zenbat neurkin bearko dira 5.035 egiteko?

1842 Iru amabiko ator 252 laurleko ordaindu dira. Amabikoaren aldiña ta bakafarena esan.

1843 Laurleko batek 20 txakurtxiki ditu; 1980 txakurtxiki ¿zenbat laurleko dira?

1844 Erauzle batek 768 iltze andeatu ditu ¿zenbat zaldi erauzkitu ditu erauzki bakoitzak 8 iltze ba-daramazki?

1845 Iru anaik bildu dituzte: 1'goak 45 kanika; 2'gnak 36 eta 3'gnak 30. Danak bildu ta ainbanatu egiten dituzte; ¿zenbana dagozkie?

1846 Loretegi batean 288 zugatz daude 6 efenkatan aldatuak ¿zenbat dira efenka bakoitzean?

1847 396 neurkin luzeko bitzabal baten bi alboetan zugatzak daude. Zugatz batetik bestera 9 neurkin ba-dago, ¿zenbat zugatz ote dira guztiak?

1848 Nekazari batek 832 anaztaki lusagar uztatu ditu eta 8 zakutan bidaldu azokara, ¿zenbat anaztaki ditu zaku bakoitzak?

1849 Lakin batek 18 kilo ikatz andeatzen ditu ga-beukiko; ¿zenbat kilo andeatuko ditu 31 egunean, 24 ga-beukietan lan egiten ba du?

1850 Igali saloskari batek muxika igorki bat egiten du. Salkiñaren azta zakafoa 872 anaztaki da, eta lopiñarena 72 anaztaki. Salketan 1.400 laurleko atera ba-ditu ¿zenbatean saldu du anaztakia? (*Lopiñaren muxikak bidaldu zitun kutxen azta da*).

1851 Ikastetxe batean bost ikastegi dira eta bakoitzean 5 leio ta ate bat. Leio bakoitzak 12 leiar eta ate bakoitzak 8 baldin ba-ditu; ¿zenbat leiar dira guztira?

1852 175 laurlekotan 5 aari saldu nitun Salketan 40 laurleko irabazi nitun, ¿zenbat ordaindu nun aari bakoitza?

1853 Zaldi bat orduko 15 aneurkin ibiltzen da, 72 legua ibiltzen ¿zenbat aldi igaroko du? (Legua bakoitza 5 aneurkin)

1854 Oñeztari batek 79 kilometro igaro bear zitun; 13 legua igaro ba ditu, ¿zenbat gelditzen zaio ibiltzeko?

BIGAREN ATALA

11'GN. IKASKAIA

Zenbaki amarkiak

AMARKIEN ZENBAKERA

Ogi buze oso bat artu ta 10 zati berdiñetan zati dezagun; oietako *bat* ogiaren *amañen* bat da; *bi, bi amañen; iru, iru amañen...*

Bateko osoak 10 amañen ditu.

Berdin esango genduke ingi zifindara bat 10 zatitan zatituko ba-gendu; gazta bat 10 zati berdin egingo ba-gendu.

Batekoa 100 zati berdin egiten ba-degu; zati bakoitza *eunen bat* da, eta batekoak 100 eunen ditu.

1.000'tan zatitzen ba-degu bakoitza *aneien* edo *milen* bat da, eta batek 1 000 aneien ditu... ta ofelaxe jafaiki.

Amañenak, eunenak, milenak, e. a. batekoaren *zati amarkiak* deitzen dira.

85. Zenbaki amarkia batekoaren amarki zatiak dituan zenbakia da. Bateko osoak dituzten zenbaki amarkiak ba-dira.

Batekoak adirazten dituzten zenbakatzak eratzzen dute *osoen saġa*, eta batekoaren amarkiak adirazten dituztenak eratzzen dute *amarki saġa*.

86. Zenbaki amarki bat idazteko osoen saġa idazten da, baldin ba-da, ta gero amarkien saġa aġasta batez bereziaz.

ADIBIDEZ: 5 oso 24 eunen idazteko onela egingo da:
5,24

87. Amarkiak betetzen duten tokia onela da:
Amaġenak *batekoen* eskubitan lenengo tokia.
Eunenak *batekoen* eskubitan bigaġen tokia.
Milġenak *batekoen* eskubitan irugaġen tokia.

Amarki batekoen laukia

2	1	1	2	3	4	5	6
Amaġekoak	Batekoak	Amaġenak	Eunenak	Milġenak	Amar milġenak	Eunmilġenak	Miloiġenak

88 Zenbaki amarki bat irakurtzeko lenbizi batekoak irakurtzen dira ta gero amarki saġa azkeneko zenbakatzak adirazten duan amarki batekoaren izena emanaz.

ADIBIDEZ: 123,748 zenbakia onela irakurġiko da. 123 bateko 748 milġen

Oarāk. 1'goa. Osorik ez dagonian bere tokian *ustin bat* ipintzen da. Ad.: 457 milen zenbakia onela idazten da 0,457.

2'gna Armarkiaren ondoren ustiñak naiz ipiñi naiz kendu egin ditezke zenbakiaren aldiñik aldatzeke. Onela 3,45 eunen, 3,4500 amarmien bezelaxe da.

Galderak. 85. Zenbaki amarkia 86. Amarkiak onela idazten dira 87. Amarkiak zer toki betetzen duten.

Zenbaki amarkiekin jarduketa

ITZ-JARDUKETA

1855 Meloi bat 10 zati berdinean egiten bada; ¿zer da zati 1? ¿Eta 3? ¿Eta 5?

1856 Ogi oso batean ¿zenbat amañen daude? ¿3 ogitan? ¿5 ogitan?

1857 Meloiaren 3 amañen artzen bada, ¿zenbat gelditzen dira?

1858 Urangiaren 4 amañenek ¿zenbat beañ dute urangi 1 egiteko?

1859 ¿Zenbat eunen dira bateko 1'ean? ¿4 batekotan? ¿12 batekotan?

1860 ¿Zenbat bateko daude 100 eunenetan? 500 eunenetan?

1861 ¿Zenbat milen daude bateko 1'ean? ¿3, 7, 8 batekotan?

1862 ¿Zenbat bateko daude 2.000 milenetan? ¿5.000'tan? ¿8.000'tan?

1863 Laurlekoak 100 eunen ditula jakin ezkerro, ¿zer da eunen 1 laurlekoarekiko? ¿eta 10 eunen?

1864 Bateko amarkiak izenda bitez. ¿Zertako da arasta? ¿Arasta alde bat utzi al ditzake?

1865 Añastaren ondoren zein tokitan ipintzen dira amafenak, eunenak eta milenak?

1866 Zenbaki batek 3 zenbakatz ditu amarki salean; eskuitako azkeneko zenbakatzak zer adirazten du?

1867 3,25'en eskuitan ¿zenbat ustin ipiñi ditezke? ¿Zertako izango dira?

Zenbaki-jarduketa

1868 Ondorengo zenbakiak irakurri:

1'go. 5,3; 2,6; 0,2; 8,20; 15,3; 20,7; 8,5; 1,5; 24,40; 6,8.
 2'gn. 3,45; 6,78; 9,47; 18,69; 26,55; 83,05; 19,25; 25,75
 3'gn. 114,75; 247,91; 354,94; 483,24; 1.815,18; 2.483,25.
 4'gn. 2,875; 34,648; 12,097; 26,007; 0,075; 14,625; 43,735
 5'gn. 438,315; 619,527; 1.615,045; 25.064,304; 136.204,121
 6'gn. 27,9817; 124,3415; 1.347,8493; 0,3856; 173,9794;
 152,5632; 0,0159.

1869 Ondorengo zenbakiak beren bateko ideketan banandu:

1'go. 4,15; 0,5; 2,7; 24,3 142,4; 0,9; 4,9; 23,57; 47,75.

ADIBIDEZ: 4,15; 4 bateko, amañen 1 eta 5 eunen.

2'gn. 12,45; 0,08; 15,20; 26,95; 10,75; 2,25; 29,05;
 340,27.

3'gn. 1,425; 4,025; 0,012; 5,850; 25,875; 143,027; 9,0407.

4'gn. 0,248; 0,005; 38,491; 0,50; 24,079; 0,001; 0,00015

5'gn. 652,387; 429,048; 200,826; 358,108; 762,381;
 900,007.

1870 Ondorengo zenbakietan añasta ipiñi:

1'go. 4 bateko 35 eunen; 25 eunen; 8 bateko 6 amañen; 5 bateko 3 amañen 5 eunen; 32 bateko 5 eunen; amañen 1; eunen 1.

2'gn. 6 bateko 42 eunen; 8 eunen; 15 bateko 25 eunen; 3 bateko 7 eunen; 125 milen.

3'gn. 2 bateko 654 milen; 21 bateko 325 milen; 51 bateko 75 milen; 14.825 eunen; 128.675 milen.

4'gn. 154 amañen; 3.645 milen; 624 eunen; 1.564

amañen; 745 eunen; 28.346 milen; 608 eunen; 409 amañen; 3.504 milen.

1871 Zenbakatzez idatziz ondorengo kopuruok:

1'go. Amaika bateko iru amañen; beñamar ta bost bateko bederatzi amañen; iruramar ta zortzi bateko zortzi amañen; bostamar ta zazpi amañen.

2'gn. Zazpi bateko emezortzi eunen; laramar ta iru bateko bostamar ta sei eunen; seiramar bateko iruramar ta bederatzi eunen; zortziramara ta lau bateko zazpiramar ta iru amañen.

3'gn. Bost bateko eun eta seiramar ta zazpi milen; beñamar ta zortzi bateko beñeun bostamar ta iru milen; seiramar ta bederatzi bateko zazpireun bederatziramar ta lau milen.

4'gn. Bosteun laramar ta zazpi bateko seireun iruramar ta bi milen; zortzireun beñamar ta sei bateko seireun laramar ta bederatzi milen; laramar bateko iruramar ta zortzi milen; seiramar ta bi bateko lau eunen.

5'gn. Beñamar bateko lareun eta bost milen; bost bateko zazpi milen; seiramar bateko sei eunen.

12'GN. IKASKAIA

Zenbaki amarkiak

ZENBAKEIKETA TA ZENBAKENKETA

Ingi zirindara bat artu ta bertan maña zuzen bat egin dezagun. Maña au 10 zati bardin eguin eta 3 ar ditzagun eta gero beste 5 zati. Guztira 8 zati artu izango ditugu eta bakoitza amañen 1 dalako izango ditugu 8 amañen, edo, maña zuzenaren 0,8.

89. *Zenbaki-amarkiak zenbakeitzeko, osoak geitzeko bezelaxe egiten da, baña geikiñean berezten dira, eskubitik asita, geieneko geigaiak dauzkan ainbat zenbakatz amarki.*

Ebazkizuna. Salostedun batek saldu ditu lengo egunean 26,75 metro perkaliña; bigarrenean 32,50 metro eta irugarrenean 35,40 ¿Zenbat metro saldu ditu iru egunetan?

Guztira saldu ditu:

$$26,75 \text{ metro} + 32,50 \text{ m.} + 35,40 \text{ m} = 94,65 \text{ m.}$$

Ipinkera.	Azterá. Geiketa egiteko geigaiak bata bestearen azpian ipintzen ditut, mota bereko batekoak alkarékin egokitzen dirala Gero geiketa zenbaki osoak balira bezelaxe egin det, eta zenbaki amarki geien zitunak <i>bi</i> zitulako alaxe berezi ditut geikiñean.
26,75	
+ 32,50	
+ 35,40	
94,65	

90. *Zenbaki amarkien kenketa osoena bezelaxe egiten da baña kenkiñean eskubialdetik asita, geien dauzkan eikaiak dituen ainbat zenbakatz amarki, berezten dira.*

Ebazkizunak. Ziskuan 24,50 laurleko neuzkan. Bi idazti erosi ta 11,25 laurleko ordaindu nitun; ¿zenbat gelditzen zait?

$$\text{Gelditzen zaizkit } 24,50 \text{ lrk} - 11,25 \text{ lrk} = 13,25 \text{ lrk.}$$

Ipinkera.	Azterá Kengia kengaiaren azpian ipintzen det, mota bereko batekoak bata bestearen pean dirala. Osoak balira bezela egiten det kenketa eta kenkiñaren eskubialdetik, bi zenbakatz berezten ditut afastaz
24,50	
- 11,25	
13,25 lrk	

Galderak. 89 ¿Nola egiten da zenbaki amarkien zenbakeiketa? 90 Zenbaki amarkien zenbakenketa ¿nola egiten da?

Itz-jarduketa

BURUZKO AINBAKUNTZA

1872 0,40 + 0,2 =	1873 0,30 + 6,05 =	1874 5 + 0,75 =
0,3 + 0,5 =	1,50 + 0,10 =	0,35 + 4 =
0,6 + 0,7 =	0,75 + 0,50 =	2,75 + 3,25 =
0,9 + 0,7 =	5,20 + 1,55 =	1 + 0,25 =
0,2 + 1,2 =	0,15 + 0,40 =	5 + 4,007 =

1875 0,600 + 0,300 =	1876 0,60 + 0,25 =	1877 1,34 + 0,36 =
4 + 4,027 =	0,40 + 0,45 =	3,37 + 2,42 =
2 + 0,03 =	0,35 + 0,55 =	6,205 + 0,225 =
5 + 0,06 =	0,15 + 0,09 =	4,32 + 0,66 =
4,30 + 4,80 =	0,95 + 0,60 =	8,1 + 2,325 =

1878 38 + 6,70 =	1879 8 + 7,50 =
45 + 7,50 =	9 + 7,40 =
3,70 + 0,85 =	0,90 + 0,65 =
4,70 + 0,59 =	0,80 + 0,85 =
49 + 7,40 =	5,90 + 0,96 =

1880 0,75 - 0,50 =	1881 0,5 - 0,08 =
0,68 - 0,33 =	0,89 - 0,23 =
0,96 - 0,72 =	0,70 - 0,35 =
0,45 - 0,30 =	0,87 - 0,78 =
0,65 - 0,40 =	0,76 - 0,63 =

1882 0,512 - 0,121 =	1883 16 - 8,50 =
0,427 - 0,36 =	1,70 - 0,97 =
0,673 - 0,21 =	1,40 - 0,64 =
15 - 9,50 =	3,60 - 0,90 =
17 - 8,51 =	5,50 - 0,60 =

EBAZKIZUNAK

1884 Ume batek bi idazti erosten ditu, bat 3.50 laurlekoan eta bestea 1,50 laurlekoan; zenbat ordainduko ditu?

1885 Bi lokafi beren mutuñetatik lotzen dira; bat 1,45 luze da ta bestea 2,50; zenbateraino guztia zenbat?

1886 Ume batek ikastegiko gauza batzuetan 6,75 laurleko xautu ditu, eta oraindik 1,25 lrk. gelditu zaizkio ¿Zenbat zuan?

1887 Gauza bat 12,60 laurlekoan erosi zan eta 3,25 irabaziaz saldu zan; ¿zenbatean saldu zan?

1888 Bi egurék neurtzen dute, batek 1,35 neurkin eta besteak 8,80 neurkin ¿zenbat luzego da lenbizikoa bigarrena baño?

1889 Mañazgañu kutxa batek 8,15 laurleko aldin du ta besteak 7,50 lrk. Lenengoak ¿zenbat aldin geigo du bigarrenak baño?

1890 Notin batek 49,15 lrk. argi ordaindu du ilbel-tzean eta 47,35 otsalean; ¿zenbat gutxigo ordaindu du otsalean.

Idatz-jarduketa

ONDORENGO GEIKETAK EGIN BITEZ:

1891	12,20	1892	24,60	1893	45,40	1894	35,85
	+15,90		+39,45		+12,77		+21,25
1895	94,82	1896	139,83	1897	68,70	1898	154,30
	+82,27		+215,60		+89,55		+49,85
1899	346,50	1900	857,15	1901	984,42	1902	61,08
	+ 7,21		+740,32		+23,75		+4,84
1903	8,5	1904	7,25	1905	20,875	1906	5,35
	+4,6		+12,15		+12,567		+ 9,83
	+ 2,9		+ 7,85		+ 1,625		+ 0,735
	+0,75		+ 0,50		+ 8,573		+54,638

ONDORENGO KENKETAK EGIN BITEZ:

1907	6,75	1908	8,45	1909	17,20	1910	15,30
	-3,56		-2,70		-11,40		- 4,25
1911	20	1912	26,7	1913	92,5	1914	92,50
	- 1,95		- 4,5		- 7,75		- 7,75
1915	20,2	1916	138,82	1917	245,10	1918	255,5
	- 1,95		- 83,5		-180,75		-103,2

Zenbakeiketak

1919	247, 07 76, 295 7.849, 089 84.676, 007 94.897, 55 297.476, 007	1926	87, 5 684, 375 97.896, 84 378.378, 754 894.297, 4 76.389, 375	1933	789, 75 689.897, 957 74.876, 375 987.984, 396 879.276, 475 84.375, 794
1920	4.754, 807 29, 005 679.387, 07 84.696, 695 797.878, 454 689.374, 275	1927	397, 807 47.684, 754 376.897, 76 89.897, 902 737.487, 87 74.375, 295	1934	74, 25 6.792, 325 794.676, 477 897.895, 755 49.657, 275 896.375, 377
1921	49, 87 675, 755 74.784, 389 897.576, 5 49.874, 354 976.489, 675	1928	4, 279 846, 365 7.468, 94 309.676, 876 495.784, 99 789.876, 265	1935	457, 265 34.209, 807 407.997, 65 96.678, 345 854.207, 567 742.854, 234
1922	48.476, 37 84, 35 7.469, 879 489.374, 207 684.978, 654 97, 95	1929	4.567, 454 48.978, 875 698.397, 9 89.854, 357 758.379, 458 876.385, 758	1936	4, 085 952, 674 57.678, 457 84.957, 094 976.764, 205 85.960, 605
1923	687, 85 678.798, 475 795.875, 309 74.297, 75 397.689, 876 79.787, 765	1930	75.476, 87 7.879, 985 857.958, 976 98.874, 394 987.689, 87 896.706, 357	1937	7, 46 466.854, 267 74.898, 24 79, 674 987.684, 397 849.741, 476
1924	48, 65 3.796, 879 84.698, 796 697.876, 687 784.793, 398 695.687, 865	1931	7, 456 854, 375 74.987, 897 389.876, 985 76.975, 876 847.754, 257	1938	425, 842 9.706, 453 854.954, 279 87.007, 985 795.895, 094 74.934, 025
1925	8, 45 7.569, 875 876.474, 769 97.895, 395 789.784, 7 895.887, 876	1932	14, 32 4.768, 445 297.896, 495 84.397, 876 987.568, 987 96.884, 789	1939	470.854, 927 6.797, 654 842.357, 987 9.640, 85 454.057, 797 7.694, 045

1940	275, 48 78.594, 345 824.769, 67 47.684, 785 989.797, 87 978.456, 294 84.787, 75	1946	74.874, 364 8.946, 2 954.397, 825 89.446, 296 778.654, 37 859.469, 749 78.347, 005	1952	4, 765 3.742, 98 497.654, 296 54.396, 7 7.467, 802 605.783, 6 396.456, 3
1941	476, 287 76.347, 65 854.789, 759 987, 88 75.876, 3 397.654, 276 689.784, 356	1947	7, 456 4.674, 874 758.988, 42 75.827, 975 852.976, 405 976.853, 57 89.357, 6	1953	4.625, 754 272.789, 87 49.708, 35 687.456, 795 709, 64 456.307, 83 84.256, 394
1942	7, 48 684, 27 78.296, 392 934.934, 4 76.456, 876 794.376, 48 869.687, 787	1948	864, 75 573.457, 67 78.379, 455 887.286, 54 74.674, 22 899.375, 929 98.456, 135	1954	147, 54 374.689, 425 79.476, 25 8.957, 475 979, 32 954.207, 654 989.854, 257
1943	47, 65 356, 879 475.674, 008 7.856, 78 978.654, 487 89.478, 6 796.354, 296	1949	76, 452 46.684, 25 789.376, 472 74.254, 29 895.376, 375 84.454, 29 687.295, 873	1955	450.875, 45 96.984, 375 7.896, 796 874.374, 84 89.409, 754 7.956, 85 975.470, 705
1944	34.276, 2 4.987, 642 94.396, 796 395.297, 8 478.507, 654 789.854, 796 87.676, 395	1950	7.476, 87 46.984, 954 764.889, 79 89.676, 978 796, 39 497.654, 476 976.487, 652	1956	425.607, 4 704.935, 65 89.742, 795 878.964, 079 94.376, 008 407.684, 827 984.356, 8
1945	45.687, 75 796.996, 884 79.454, 37 784.877, 756 987.696, 3 46.085, 804 900.754, 709	1951	84, 25 709, 654 85.643, 74 976.437, 834 43.796, 75 954.627, 975 87.976, 654	1957	807.495, 75 94.377, 075 9.876, 907 84.347, 525 749.654, 75 97.476, 854 976.456, 84

Zenbakenketak

1958 764.907, 05 87.929, 795	1976 548.757, 05 69.899, 76	1994 748.854, 5 198.965, 428
1959 346.176, 007 78.487, 878	1977 654.565, 5 78.749, 895	1995 789.706, 5 99.879, 765
1960 656.450, 054 78.677, 09	1978 467.517, 5 89.349, 756	1996 476.407, 35 7.984, 075
1961 376.570, 005 87.745, 15	1979 258.542, 07 74.784, 987	1997 159.427, 7 74.796, 456
1962 752.475, 754 89.787, 95	1980 489.476, 376 4.787, 45	1998 745.600, 05 87.740, 275
1963 897.450, 07 98.776, 095	1981 478.454, 85 9.583, 975	1999 478.465, 5 9.794, 759
1964 423.750, 5 56.879, 75	1982 467.465, 75 8.234, 975	2000 874.276, 75 94.769, 576
1965 356.842, 25 47.974, 745	1983 748.760, 75 279.429, 4	2001 784.529, 02 95.947, 354
1966 754.754, 7 37.679, 25	1984 567.476, 08 277.988, 795	2002 477.435, 30 58.507, 295
1967 267.475, 75 79.797, 975	1985 476.435, 5 285.489, 875	2003 976.007, 45 48.943, 775
1968 764.704, 23 87.957, 747	1986 378.989, 01 189.471, 875	2004 798.344, 5 14.792, 756
1969 465.742, 5 76.908, 075	1987 267.576, 72 189.487, 695	2005 477.456, 72 98.748, 809
1970 787.654, 5 98.298, 25	1988 641.764, 05 576.376, 476	2006 789.576, 5 99.767, 357
1971 576.427, 9 89.550, 957	1989 717.425, 5 458.764, 757	2007 549.876, 55 8.957, 546
1972 347.495, 756 79.789, 5	1990 624.760, 45 576.978, 976	2008 742.576, 853 179.409, 07
1973 654.652, 5 73.475, 76	1991 870.079, 04 198.789, 958	2009 764.007, 257 97.042, 549
1974 843.276, 75 77.787, 985	1992 645.652, 5 178.794, 74	2010 877.574, 9 98.347, 257
1975 357.402, 5 69.776, 756	1993 578.576, 5 289.709, 769	2011 754.252, 5 272.189, 756

Idatziz ateratzeko ebazkizunak

2012 Ikastaroaren asieran nere aitak erosi zidan Lengazko Zenbakiztia 2,75 laurlekoan; Elizti bat 2,50 lrkoan eta iru ingurazti 0,85'tan. ¿Zenbat ordaindu zuan guztira?

2013 Zakukada bat gari 35,65 laurleko ordaindu da; beste zaku bat zekale 20,45 eta beste zaku bat garagar 27,70. ¿Zenbat ordaindu dira guztiak?

2014 Salostedun batek bere salketen alde artu ditu, astelenean 125,40 laurleko, asteartean 412,85 lrk., asteazkenean 75 lrk., ostegunean 138,25 lrk., ostiralean 90,45 rk. eta larunbatean 178,50 lrk. ¿Zenbat jaso du aste-guztian?

2015 Etxejabe batek 542,25 pezeta artu ditu maizte-
ren eraenagatik eta oraindik 165,90 jasotzeko dauzka; etxearen eraena ¿zenbat ote da?

2016 125,60 metroko galartzu batetik 47,50 metro saldu dira; ¿zenbat metro gelditu dira?

2017 Langile batek ilabetean 180,75 pezeta jaso ditu. Bere janaritan 90 pezeta, jazten 47,60 eta beste xaupen batzuetan 7,45 pezeta andeatu ba-ditu; ¿zenbat aurreztu du?

2018 Ginbail bat eta zagon bat biak batera 135 laurleko aldin zuten. Ginbailarena 24,75 lrk. baldin ba-zan zagonarena ¿zenbat?

2019 Eokin zati bat 485,25 laurlekotan saldu zan. Irabazia 84,60 laurleko izan ba-zan, ¿zenbatean erosi zan?

2020 325 pezetako ordainkizun batetik 34,50 pezeta gutxitu zizkiaten. ¿Zenbat ordaindu nuan?

14'GN IKASKAIA

Amarkien zenbakoizketa ta zenbanaketa

10 zati berdiñetan zatituta daukagun maña zuzen ba-
tetik iru bider 3 amañen artzen ditugu: izango ditugu 3

amañen + 3 amañen + 3 amañen = 9 amañen. Ondore bera aterra izango gendun onela esanaz: $3 \text{ amañen} \times 3 = 09$ (67'gna).

91. Zenbaki amarkiak koizteko osoak ba lira bezelaxe egiten da, afastari jaramonik egiteke, baña koizkiñean ařastaz berezten dira bi koiztietan, edo, bakañean ba-dira batean, diran ainbat zenbakatz amarki.

1'go Ebazkizuna. ¿Zenbat eramango dute 4 bultzi-txartelgatik bakoitza 3,35 laurleko baldin ba-da?

4 txartelgatik eramango dute $3,35 + 3,35 + 3,35 + 3,35 = 13,40$ edo $3,35 \times 4 = 13,40$ laurleko.

IPINKERA

$$\begin{array}{r} 3,35 \\ \times 4 \\ \hline 13,40 \end{array}$$

Azteřa. Ařastarik ezba'litz bezela koiztu det, baña koizkiñean koizkaiak zitun *bi amarki* berezi ditut.

Erantzuna: 13,40 lrk. eramango dituzte.

2'gn. Ebazkizuna. Eokin bat 48,75 metro luze da. Metroa 12,25 pezeta ordaindu ba-det, ¿guztia zenbat?

IPINKERA

$$\begin{array}{r} 48,75 \\ 12,25 \\ \hline 24375 \\ 9750 \\ 9750 \\ 4875 \\ \hline 597,1875 \end{array}$$

Azteřa. Lengo gertakunean bezelaxe koiztu det eta koizkiñean 4 zenbakatz berezi ditut, arean, koizkaiak eta koizkiak, biak batera, dituzten ainbat.

Erantzuna: 597,1875 lrk. ordaindu det.

92. Gertakun berezia. Zenbaki amarki bat 10, 100, 1000' koizteko ařastari eskubialdera eragitea naiko da, 1'en ondoren dauden ustin ain-

bat zenbakatzez bear ainbat zenbakatz ezpadira osatzeko ustiñak jartzen dira.

$$\begin{array}{r} \text{ADIBIDEAK: } 735,2 \times 10 = 7.352 \\ 43,85 \times 100 = 4.385 \\ 3,125 \times 1000 = 3.125 \end{array}$$

93. Amarkien ZENBANAKETAN bi gertakun izan ditezke.

1'go gertakuna. *Banagaia bakarik da amarkia.*

Ebazkizuna. Oporaldietan oi ez bezelako ibil-aldi bat egin zan. 5 bultzi txartel 31,75 laurleko ordaindu ba-ziran; ¿bakoitza zenbat?

IPINKERA

$$\begin{array}{r} 31,75 \quad | \quad 5 \\ 17 \quad | \quad \hline 25 \quad | \quad 6,35 \\ 0 \end{array}$$

Azterá. Añasta aintzat artzeke dagit eikuna, eta lenengo zenbakatz amarkia eraxterakoan banakiñean añasta ipintzen det.

Araua. *Zenbaki amarki bat oso batez zenbanatzeko lenbizi osoen sala zenbanatzen da eta gero banagaiaren lenengo zenbakatz amarkia eraxterako banakiñean añasta bat ipintzen da. Gero eikuna jañaitzen da banagaiaren zenbakatz guztiak eratxi arteraño.*

94. 2' gn Gertakuna. *Banakia amarkia da eta banagaia edozein zenbaki.*

Ebazkizuna. Eokin zati bat neurkiñeko 4,53 laurlekoan saltzean 69,70 laurleko atera ditut; ¿zenbat luze zan eokiña?

EIKUNA

$$\begin{array}{r} 6970 \quad | \quad 453 \\ 2440 \quad | \quad \hline 1750 \\ 3910 \\ 286 \end{array}$$

Azterá. Banakia oso egiten det eta ortarako bi zembakiak 100'koiztu (75'-gn) egiten ditut. Gero 6.970' 453 natu besterik ez det. Onek 15 ematen du banakin, eta *amarkiak atera nai baldinba-ditut* banakiñean añasta bat ipiñi ta zenbanaketa jañaitu baizik ez det, banagaikiari ustiña jañita.

Erantzuna: 15,38 neurkin luze zan.

Araua. *Zenbaki bat amarki batez zenbanatzeko, amarkia oso egiten da 10, 100, 1.000, e. a. koiztuta (75' gna) ta gero osoak bezelaxe zenbanatzen dira.*

95. Banakin baten urbilpena. Osoak atera ondoren amarkiak atera nai diranean, banakiñean arasta bat ipintzen da eta ustin bat banagaikiaren eskubitan eta zenbanaketa jaraitu egiten da *amañ-enak, eunenak, milenak* ateratzeko.

Lengo ebazkizunean eunenetaraño atera dira.

96. Gertakun berezia. Amarki bat 10, 100, 1000 e. a.'z zenbanetzeko arastari ezkeñaldera eragiten zaio, toki bat 10'natzeko, bi 100'natzeko 1000'natzeko eta abar.

$$\text{ADIBIDEZ: } 342,4 : 10 = 34,24$$

$$342,4 : 100 = 3,424$$

$$342,4 : 1000 = 0,3424$$

Galderak. 91. Amarkien zenbakoizketa ¿nola egiten da? 92. Amarki bat ¿nola 10, 100, 1000'koizten da? 93. Amarki bat zenbaki oso batez ¿nola zenbanatzen da? 94. Zenbaki bat amarki batez ¿nola zenbanatzen da? 95. Banakin baten urbilpena ¿nola egiten da? 96. Amarki bat nola zenbanatzen da 10, 100, 1000' entzat.

Itz-jarduketa

BURUZKO AINBAKUNTZA

2021	0,9 × 5	2022	0,6 × 2	2023	0,15 × 3
	0,7 × 6		0,3 × 3		0,25 × 4
	0,8 × 4		0,8 × 2		0,35 × 3
	0,4 × 7		0,4 × 9		0,50 × 2
	0,6 × 3		0,8 × 8		0,75 × 2

2024	1,40×5	2025	1,75×2	2026	0,02×4
	1,80×4		2,50×2		0,07×3
	1,20×7		1,15×4		0,09×2
	1,60×3		2,80×5		0,05×8
	1,30×8		5,30×2		0,15×5

2027 10' koiztu bitez:

2,50; 3,25; 6,05; 0,08; 1,04; 143,2

2028 100' koiztu bitez:

0,85; 1,457; 1,678; 54,39; 76,810; 2,875.

2029 1.000' koiztu bitez:

3,675; 2,50; 4,45; 0,0683; 1,04; 54,390.

2030	0,4 :2	2031	1,2 :4	2032	0,6 :3
	1,2 :2		2,0 :4		1,2 :3
	1,8 :2		2,8 :4		1,5 :3
	0,8 :2		3,6 :4		1,8 :3
	1,6 :2		4,0 :4		2,1 :3

2033	0,1 :5	2034	0,6 :6	2035	1,6 :8
	0,5 :5		2,4 :6		2,1 :7
	0,9 :5		4,8 :6		1,5 :3
	0,6 :5		4,2 :6		1,2 :4
	1 :5		5,4 :6		3,6 :9

2036 Ondorengo zenbakiak 10'natu bitez: 1,25; 0,512;

14,75; 75,50; 0,50; 7,50; 12,5.

2037 Orobat 100'natu bitez:

15,60; 245,3; 465,3; 87,530; 15,92; 143,85.

2038 Orobat 1000'natu bitez:

853,5; 39,490; 782,36; 563,7; 84,85; 0,90.

EBAZKIZUNAK

2039 Litroko 0,45 pezetan 5 litroren saneufia ¿zenbat da?

2040 Kilo bat guriñen aldiña 6,50 laurleko baldin bada; ¿zenbat izango da 2 kilorena? ¿Eta 4'rena? ¿Eta 8'rena?

2041 Idazti baten saneufia zenbat da, oietoko irurena laurleko baldin ba-da?

2042 Gizon batek 15 euneneko 5 ikuñatz eta 30 euneneko 6 ikuñatz erosi ditu, ¿zenbat ordaindu bear du?

2043 Mafazlari batek 1,50 laurlekoan 3 arkatz margodun erosi ditu; zenbatean atera zaio bakoitza?

2044 5 neurkin oialek 17,75 laurleko aldin ba-dute; zenbat neurkin bakoitzak?

2045 4 zurgu-ardatz margozteagatik 1,20 laurleko ordaindu ba-da; bakoitzagatik zenbat?

2046 Notin batek 9 beartsuren artean 1,80 laurleko ukar ematen du; zenbat artu ote du bakoitzak?

2047 Betaufeko biko batek 4,50 laurleko aldin du eta bere andelak 1,50; 48 laurlekokin zenbat betaufeko biko ta andel erosiko dira?

Idatz-jarduketa

Ondorengo zenbakoizketak egin bitez:

2048	$6,40 \times 4$	2049	$2,4 \times 3,2$	2050	$17,5 \times 6$
	$4,25 \times 3$		$0,85 \times 1,4$		$18,75 \times 7$
	$1,75 \times 5$		$8,64 \times 2,35$		$34,72 \times 8$
	$8,165 \times 4$		$8,30 \times 2,66$		$18,95 \times 17$
	$3,15 \times 14$		$1,75 \times 3,62$		$20,56 \times 36$

2051	$24,15 \times 2,25$	2052	$342,5 \times 62,9$
	$38,05 \times 3,75$		$849,6 \times 34,55$
	$94,7 \times 2,125$		$728,8 \times 60,8$
	$628,08 \times 7,42$		$975,7 \times 38,9$
	$472 \times 3,19$		$859,7 \times 63,54$

2053	$3.964,2$	$\times 6,28$
	$763,75$	$\times 2,45$
	$96,254$	$\times 0,697$
	$842,5$	$\times 6,39$
	$7.420,8$	$\times 0,637$

Ondorengo zenbanaketak egin bitez:

2054	$1,35 : 4$	2055	$48,3 : 7$	2056	$0,942 : 3$
	$58,1 : 7$		$15,9 : 7$		$92,7 : 7$
	$0,264 : 4$		$48,5 : 5$		$5,92 : 4$
	$41,6 : 4$		$37,6 : 4$		$87,4 : 9$
	$0,635 : 5$		$9,48 : 4$		$0,336 : 6$

2057	4,14 : 9	2058	90,4 : 8		
	57,60 : 8		0,711 : 9		
	2,28 : 4		73,60 : 8		
	0,97 : 6		8,75 : 7		
	9,12 : 8		0,954 : 6		
2059	84 : 0,2	2060	9 : 0,3	2061	56 : 0,07
	24 : 0,8		84 : 0,4		729 : 0,09
	36 : 0,9		214 : 0,7		93 : 0,03
	45 : 0,5		12 : 0,4		8 : 0,04
	33 : 0,3		36 : 0,2		33 : 0,003
2062	96,54 : 37	2063	170,96 : 7,83		
	150,32 : 58		374,54 : 16,4		
	377,12 : 7,80		9.640,58 : 48,3		
	8,25 : 0,36		54,381 : 6,19		
	4.832,54 : 1,64		84,536 : 0,147		
	5.900,92 : 8,42		9.621,886 : 0,631		

Zenbakoizketak

IDATZ-AINBAKUNTZA

2064	0,75425	2071	0,486	2078	0,809	2085	0,8357
	0,054		0,37		0,76		0,045
2065	0,4764	2072	0,327	2079	0,37507	2086	0,03767
	0,897		0,46		0,054		0,024
2066	0,59465	2073	0,9764	2080	0,4586	2087	0,0574
	0,787		0,39		0,07		0,035
2067	0,546	2074	0,6546	2081	0,37465	2088	0,0173
	0,27		0,05		0,24		0,009
2068	0,87565	2075	0,0474	2082	0,5469	2089	0,0747
	0,745		0,22		0,07		0,145
2069	0,45549	2076	0,0767	2083	0,6458	2090	0,8759
	0,257		0,42		0,03		0,076
2070	0,7497	2077	0,706	2084	0,405	2091	0,6754
	0,275		0,89		0,075		0,059

2092 0, 79645 0, 85	2103 0, 9876 7, 009	2114 9, 205 7, 076	2125 2, 6789 3, 007
2093 0, 7596 0, 054	2104 6, 6546 0, 35	2115 7, 459 6, 27	2126 5, 6485 8, 405
2094 0, 7046 0, 809	2105 0, 6742 0, 75	2116 8, 907 9, 405	2127 8, 4059 6, 75
2095 0, 45654 9, 75	2106 8, 07594 0, 004	2117 5, 045 3, 217	2128 4, 8055 4, 975
2096 0, 7056 6, 47	2107 9, 7659 0, 837	2118 9, 405 6, 05	2129 7, 5675 3, 764
2097 0, 8407 0, 179	2108 0, 5632 0, 479	2119 9, 605 4, 32	2130 7, 8475 5, 405
2098 0, 3747 4, 495	2109 6, 86452 0, 6745	2120 5, 008 4, 056	2131 4, 205 9, 7475
2099 0, 7094 3, 908	2110 5, 4675 0, 0594	2121 9, 565 3, 007	2132 9, 4576 9, 845
2100 6, 47095 0, 579	2111 0, 0797 9, 4004	2122 4, 376 2, 95	2133 5, 9745 9, 865
2101 7, 4748 0, 405	2112 7, 3905 0, 907	2123 6, 425 7, 907	2134 5, 6547 8, 795
2102 1, 2476 0, 905	2113 0, 4356 0, 7409	2124 5, 4564 9, 875	2135 6, 4765 9, 805

2136 874.354, 754 77, 405	2144 704.805, 456 975, 405	2152 469.871, 072 4, 054
2137 808.954, 305 407, 005	2145 768.217, 05 7, 454	2153 578.859, 239 4, 789
2138 854.856, 369 470, 045	2146 689.424, 760 9, 05	2154 676.276, 285 9, 008
2139 809.746, 704 304, 85	2147 854.379, 007 5, 004	2155 775.354, 05 24, 365
2140 767.814, 405 954, 805	2148 547.485, 927 6, 07	2156 868.479, 079 74, 08
2141 804.950, 075 874, 09	2149 689.689, 975 7, 809	2157 579.745, 089 87, 009
2142 674.850, 075 472, 025	2150 589.770, 054 4, 225	2158 664.746, 079 9, 375
2143 764.205, 456 307, 54	2151 886.489, 009 6, 234	2159 843.874, 076 67, 007

2160	775.374, 745 37, 05	2170	324.752, 079 179, 07	2180	876.407, 550 497, 090
2161	879.476, 875 47, 95	2171	654.898, 076 678, 05	2181	974.354, 02 976, 007
2162	766.879, 345 85, 746	2172	727.485, 807 952, 307	2182	876.365, 407 498, 302
2163	834.654, 095 9, 085	2173	859.854, 356 672, 97	2183	454.857, 007 659, 087
2164	907.904, 005 6, 075	2174	875.937, 475 942, 850	2184	675.489, 097 847, 025
2165	474.605, 085 47, 05	2175	764.562, 080 876, 04	2185	606.405, 454 76, 305
2166	585.467, 057 78, 09	2176	647.952, 807 564, 45	2186	639.746, 074 657, 075
2167	867.980, 076 98, 754	2177	134.853, 805 679, 047	2187	947.875, 079 207, 95
2168	754.768, 976 43, 356	2178	679.405, 907 576, 47	2188	957.429, 705 975, 07
2169	597.607, 08 79, 305	2179	789.876, 975 987, 675	2189	479.834, 704 479, 85

Zenbanaketak

Banaquiña 6 amarkikin bila bedi

2190	29, 45 2	2196	84, 015 30	2202	307, 50 12	2208	846, 90 60
2191	76, 04 8	2197	195, 3 45	2203	452, 178 9	2209	365, 76 36
2192	89, 026 14	2198	74, 256 7	2204	550, 85 40	2210	487, 90 85
2193	74, 205 25	2199	87, 017 50	2205	416, 70 25	2211	746, 82 90
2194	45, 255 15	2200	175, 017 5	2206	744, 12 45	2212	674, 91 18
2195	76, 755 20	2201	217, 40 8	2207	635, 85 75	2213	974, 64 80

2214	$\frac{873,45}{72}$	2232	$\frac{201,350}{455}$	2250	$\frac{25}{0,5}$	2268	$\frac{375}{4,80}$
2215	$\frac{952,85}{50}$	2233	$\frac{905,025}{795}$	2251	$\frac{32}{0,4}$	2269	$\frac{454}{6,40}$
2216	$\frac{875,76}{75}$	2234	$\frac{940,01}{790}$	2252	$\frac{60}{0,08}$	2270	$\frac{643}{1,60}$
2217	$\frac{647,96}{32}$	2235	$\frac{765,50}{849}$	2253	$\frac{144}{0,36}$	2271	$\frac{576}{7,50}$
2218	$\frac{896,85}{80}$	2236	$\frac{653,075}{746}$	2254	$\frac{216}{0,03}$	2272	$\frac{747}{4,5}$
2219	$\frac{787,77}{48}$	2237	$\frac{874,05}{978}$	2255	$\frac{525}{0,015}$	2273	$\frac{694}{3,20}$
2220	$\frac{716,451}{434}$	2238	$\frac{347,854}{349}$	2256	$\frac{648}{0,009}$	2274	$\frac{747}{4,80}$
2221	$\frac{405,459}{245}$	2239	$\frac{967,85}{796}$	2257	$\frac{630}{0,007}$	2275	$\frac{875}{2,5}$
2222	$\frac{607,88}{550}$	2240	$\frac{472,307}{245}$	2258	$\frac{672}{0,0012}$	2276	$\frac{945}{4,5}$
2223	$\frac{909,54}{670}$	2241	$\frac{463,207}{479}$	2259	$\frac{28.800}{0,024}$	2277	$\frac{795}{9,60}$
2224	$\frac{357,42}{480}$	2242	$\frac{670,905}{217}$	2260	$\frac{1.280}{0,32}$	2278	$\frac{873}{4,50}$
2225	$\frac{678,0174}{375}$	2243	$\frac{207,406}{974}$	2261	$\frac{10.272}{0,0428}$	2279	$\frac{915}{9,60}$
2226	$\frac{745,801}{754}$	2244	$\frac{405,07}{197}$	2262	$\frac{1.010}{0,025}$	2280	$\frac{8.945}{76,805}$
2227	$\frac{754,290}{275}$	2245	$\frac{405,24}{425}$	2263	$\frac{522}{0,016}$	2281	$\frac{9.764}{32,005}$
2228	$\frac{576,270}{745}$	2246	$\frac{357,405}{473}$	2264	$\frac{2.873}{0,25}$	2282	$\frac{4.207}{56,405}$
2229	$\frac{945,004}{376}$	2247	$\frac{210,054}{745}$	2265	$\frac{123}{1,20}$	2283	$\frac{7.304}{23,25}$
2230	$\frac{415,02}{719}$	2248	$\frac{405,853}{549}$	2266	$\frac{542}{2,5}$	2284	$\frac{4.274}{72,72}$
2231	$\frac{975,05}{825}$	2249	$\frac{807,025}{983}$	2267	$\frac{654}{3,20}$	2285	$\frac{57.669}{175,25}$

2286	$\frac{24.374}{75,18}$	2304	$\frac{43.824}{217,45}$	2322	$\frac{0,54}{0,75}$	2340	$\frac{0,0004}{0,04}$
2287	$\frac{57.415}{89,95}$	2305	$\frac{7.907.005}{4.507,005}$	2323	$\frac{0,475}{0,25}$	2341	$\frac{0,007}{0,0007}$
2288	$\frac{74.249}{76,87}$	2306	$\frac{8.452.907}{304,256}$	2324	$\frac{0,5406}{0,30}$	2342	$\frac{0,0025}{0,25}$
2289	$\frac{34.276}{59,205}$	2307	$\frac{6.472.084}{397,075}$	2325	$\frac{0,70}{0,140}$	2343	$\frac{0,0032}{0,032}$
2290	$\frac{29.754}{395,125}$	2308	$\frac{4.205.684}{987,675}$	2326	$\frac{0,3954}{0,25}$	2344	$\frac{0,175}{0,0175}$
2291	$\frac{76.205}{405,25}$	2309	$\frac{7.456.854}{4.761,25}$	2327	$\frac{0,7155}{0,5}$	2345	$\frac{0,0272}{0,08}$
2292	$\frac{40.345}{927,75}$	2310	$\frac{0,24}{0,24}$	2328	$\frac{0,795}{0,25}$	2346	$\frac{0,0874}{0,005}$
2293	$\frac{73.284}{397,25}$	2311	$\frac{0,24}{0,024}$	2329	$\frac{0,738}{0,018}$	2347	$\frac{0,0075}{0,12}$
2294	$\frac{47.604}{757,76}$	2312	$\frac{0,175}{0,5}$	2330	$\frac{0,4710}{0,25}$	2348	$\frac{0,0025}{0,14}$
2295	$\frac{379.745}{395,14}$	2313	$\frac{0,56}{0,14}$	2331	$\frac{0,3754}{0,032}$	2349	$\frac{0,80542}{0,08}$
2296	$\frac{924.807}{79,305}$	2314	$\frac{0,14}{0,56}$	2332	$\frac{0,3217}{0,740}$	2350	$\frac{7,4572}{0,002}$
2297	$\frac{674.234}{179,45}$	2315	$\frac{0,16}{0,4}$	2333	$\frac{0,5742}{0,7526}$	2351	$\frac{6,07005}{0,0003}$
2298	$\frac{895.476}{547,085}$	2316	$\frac{0,5}{0,25}$	2334	$\frac{0,541}{0,762}$	2352	$\frac{5,2474}{0,72}$
2299	$\frac{945.640}{275,84}$	2317	$\frac{0,70}{0,10}$	2335	$\frac{0,3251}{0,437}$	2353	$\frac{4,7054}{0,805}$
2300	$\frac{847.652}{297,45}$	2318	$\frac{0,12}{0,60}$	2336	$\frac{0,5655}{0,756}$	2354	$\frac{2,0074}{0,240}$
2301	$\frac{784.635}{417,075}$	2319	$\frac{0,10}{0,1}$	2337	$\frac{0,4}{0,2107}$	2355	$\frac{0,00015}{1,15}$
2302	$\frac{843.635}{217,407}$	2320	$\frac{0,315}{0,015}$	2338	$\frac{0,9}{0,105}$	2356	$\frac{0,025}{7,009}$
2303	$\frac{254.079}{745,27}$	2321	$\frac{0,125}{0,25}$	2339	$\frac{9,2765}{0,07}$	2357	$\frac{0,723}{9,3124}$

2358	$\frac{0,5374}{2,819}$	2376	$\frac{190,65}{46,5}$	2394	$\frac{4,284}{1,05}$	2412	$\frac{405,7}{79,27}$
2359	$\frac{0,7524}{4,0072}$	2377	$\frac{1011}{84,25}$	2395	$\frac{88,407}{12,54}$	2413	$\frac{751,076}{89,88}$
2360	$\frac{9,421}{9,421}$	2378	$\frac{299,625}{42,5}$	2396	$\frac{3.575,29}{76,07}$	2414	$\frac{817,405}{99,99}$
2361	$\frac{7,2465}{6}$	2379	$\frac{218,88}{34,2}$	2397	$\frac{34,132}{4,24}$	2415	$\frac{352,1}{12,812}$
2362	$\frac{8,1275}{0,4}$	2380	$\frac{262,5}{17,5}$	2398	$\frac{388,097}{9,7}$	2416	$\frac{379,035}{9,009}$
2363	$\frac{12,171}{7,11}$	2381	$\frac{220,99}{24,5}$	2399	$\frac{845,379}{7,9}$	2417	$\frac{555,555}{17,5}$
2364	$\frac{70,257}{7,9}$	2382	$\frac{212,840}{25,04}$	2400	$\frac{54,5}{7,95}$	2418	$\frac{807,4}{29,05}$
2365	$\frac{34,1605}{16,7}$	2383	$\frac{384,507}{76,14}$	2401	$\frac{74,25}{6,375}$	2419	$\frac{957,025}{17,005}$
2366	$\frac{47,1154}{9,007}$	2384	$\frac{925,65}{84,15}$	2402	$\frac{84,375}{16,5}$	2420	$\frac{47.001,1}{9,4}$
2367	$\frac{16,017}{8,05}$	2385	$\frac{705,955}{27,1}$	2403	$\frac{90,05}{22,415}$	2421	$\frac{5.742,02}{17,87}$
2368	$\frac{17,042}{9,05}$	2386	$\frac{199,26}{49,2}$	2404	$\frac{97,6}{23,51}$	2422	$\frac{6.428,5}{340,5}$
2369	$\frac{69,545}{11,72}$	2387	$\frac{270,502}{84,4}$	2405	$\frac{157,050}{9,1}$	2423	$\frac{7.467,08}{157,4}$
2370	$\frac{4,62}{4,2}$	2388	$\frac{318,318}{79,5}$	2406	$\frac{235,01}{7,823}$	2424	$\frac{8.421,51}{111,11}$
2371	$\frac{10,584}{5,04}$	2389	$\frac{238,085}{14,005}$	2407	$\frac{457,075}{12,079}$	2425	$\frac{6.703,01}{201,1}$
2372	$\frac{28,875}{8,25}$	2390	$\frac{40,1401}{4,004}$	2408	$\frac{769,005}{27,25}$	2426	$\frac{7.507,4}{107,6}$
2373	$\frac{7,035}{3,5}$	2391	$\frac{2.190,1}{9,05}$	2409	$\frac{845,08}{47,805}$	2427	$\frac{8.421,55}{235,07}$
2374	$\frac{228}{9,5}$	2392	$\frac{1.900,38}{25,005}$	2410	$\frac{642,50}{54,605}$	2428	$\frac{9.205,04}{717,004}$
2375	$\frac{84,941}{84,1}$	2393	$\frac{413,292}{24,24}$	2411	$\frac{509,74}{27,56}$	2429	$\frac{5.412,02}{641,07}$

2430	$\frac{407.671.087.367, 045}{674.095, 5}$	2445	$\frac{654.367.843.300, 0075}{740.987, 45}$
2431	$\frac{470.842.067.841, 5635}{974.607, 45}$	2446	$\frac{684.842.956.907, 8075}{978.456, 45}$
2432	$\frac{975.689.874.347, 6095}{987.644, 85}$	2447	$\frac{376.456.008.907, 54}{679.080, 095}$
2433	$\frac{567.849.376.499, 6054}{987.042, 24}$	2448	$\frac{543.067.843.258, 4976}{984.007, 87}$
2434	$\frac{456.009.603.456, 0055}{987.009, 075}$	2449	$\frac{674.007.845.654, 8065}{976.850, 05}$
2435	$\frac{843.021.564.605, 3746}{394.844, 75}$	2450	$\frac{427.009.784.205, 0075}{898.654, 85}$
2436	$\frac{754.856.307.944, 4256}{896.390, 79}$	2451	$\frac{843.097.064.852, 25}{976.407, 8795}$
2437	$\frac{875.467.924.887, 4575}{478.987, 742}$	2452	$\frac{843.097.064.852, 46}{432.780, 985}$
2438	$\frac{179.879.879.604, 4775}{554.845, 684}$	2453	$\frac{654.378.905.427, 0075}{542.909, 9876}$
2439	$\frac{674.894.854.760, 4507}{940.709, 57}$	2454	$\frac{787.894.985.677, 485}{874.094, 2945}$
2440	$\frac{896.074.084.674, 0405}{980.749, 07}$	2455	$\frac{600.784.986.647, 795}{970.052, 65}$
2441	$\frac{787.864.236.904, 85}{476.650, 754}$	2456	$\frac{795.607.852.792, 45}{976.907, 675}$
2442	$\frac{789.045.036.456, 85}{976.807, 705}$	2457	$\frac{432.784.654.207, 405}{476.807, 75}$
2443	$\frac{697.905.484.007, 6745}{374.097, 45}$	2458	$\frac{674.834.954.267, 6}{899.456, 305}$
2444	$\frac{789.607.009.842, 674}{970.884, 5}$	2459	$\frac{840.700.064.390, 05}{897.007, 075}$

Idatziz ateratzeko Ebazkizunak

2460 Langile batek 8,75 laurleko irabazten ditu egunean; 15 egunean ¿zenbat ordaindu bearke zaio, iru igandietan lanik egiten ez duala?

2461 ¿Zenbat ordaindu bearke dira 18 zaku gari 28,50'na laurlekoan eta 12 zaku garagar 24,25'na laurlekoan erosten ba-dira?

2462 ¿Zenbat da 6 amabiko afautzen aldiña afautza bakoitzarena 0,27 laurleko ba-da?

2463 Zaldun batek 100 ikuñatz 5' na eunenekoak erosten ditu; 200 ikuñatz, 0,15 eunenekoak eta 100 ikuñatz 0,30 eunenekoak ¿zenbat ordainduko du guztiagatik?

2464 Aiztogile batek 6 amabiko aizto saltzen ditu aizto bakoitza 4,25 laurlekoan, eta 3 amabiko aizto, bakoitza 2,25 laurlekoan; ¿zenbat ateratzen du salketaguztian?

2465 5 barkile zati 120'na neurkiñekoak neurkiñeko 12 laurlekoan saltzean neurkiñeko 0,50 lrk. galdu ziran. Arkitu: 1'go galera osoa; 2'gn. salketaren aldin osoa; 3'gn. erosketaren aldin osoa.

2466 Baseñitar batek 5 olasko saldu zitun 45,75 laurlekotan, ¿zenbatian saldu zuan bakoitza?

2467 10'na leiar 4 leiotan ipintzeagatik leiargin bati ordaindu zaizkio 45,50 laurleko ¿leiar bakoitzagatik zenbat eraman zuan?

2468 Langile batek egunean 4,75 pezeta irabazten ditu; ¿zenbat egunetan irabaziko ditu 114 pezeta?

2469 Bi amabiko txali ta bi amabiko atzabalegatik zenbat eramango dute txali bakoitzak 0,45 lrk. ta atzabal bakoitzak 0,85 lrk. aldin ba-du?

2470 Ontxi bat axotek 2,16 laurleko aldin du; onekin betetzen dira 18 axotontzi ta 0,25 lrkn. saltzen da bakoitza. Esan: 1'go, irabazi osoa, 2'gn. axotontzi bakoitzaren irabazia.

2471 Ola batek 7.200 idazkortz egin ditu egun batian; 3,25 laurlekoan saltzen ba-da amamaikoa, arean, 144 idazkortz ¿zenbat aterako da?

2472 Etxe beñi batean, margoztari batek margoztu ditu 15 ate ta 48 leio; margoztari akate bakoitzeko 3,50 ta leio bakoitzeko 2,80 eskatzen ba-ditu; ¿zenbat ordaindu bearko zaio?

2473 Burdin-sare batek ate ta guzti 12.650 kilo azta du; ateak bakañik 1.240 kilo azta ditu eta atearena 0,45 laurleko ordaindu du kiloko eta burdin sarearena 0,28; ¿zenbat ordaindu bearko da?

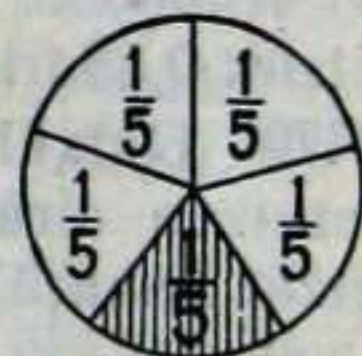
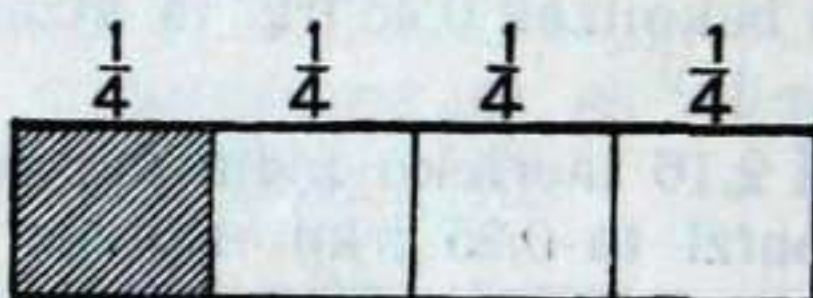
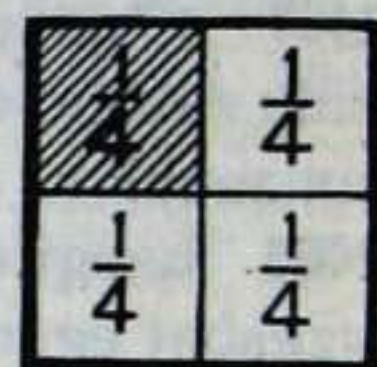
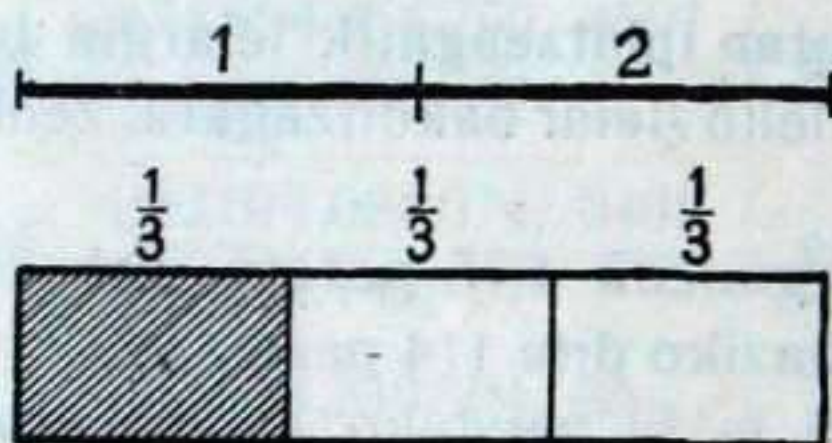
2474 2,25'na laurlekoko 56 ontzi gaimel nastu ditut, 2,15'nako 38 ontzi; ¿nasiaren ontzia zenbatean aterako zait?

Zatikiak

15'GN. IKASKAIA

ERALTZE, IZENDATZE TA ANTZEZTEA

Leño zuzen bat mañatu dezagun eta bi zati berdiñetan ataldu dezagun; zati bakoitza leñoaren *erdia* da; batekoak 2 erdi ditu.

Lauko zuzen bat 3 zatitan ataldu dezagun; bakoitza *iruren bat* da; batean 3 iruren dira.

Lauko berdin bat 4 zatitan ataldu dezagun; zati ba:

koitza *laurden bat* da, ta batekoak 4 laurden ditu.

Ogi bat bost zati berdiñetan zatitu dezagun: bakoitza bosten bat izango da ta ogi osoa bost bosten.

Berebat izango genduke *seiren bat, zazpiren bat...* batekoa 6, 7... zati berdin egin ezkerro.

Erdi bat, iruren bat, laurden bat... zatikiak dira.

97. *Zatikiak, zati berdiñetan* ataldutako batekoaren zati bat edo geigori deritzaio.

98 Leño etzan batek banantzen ditun bi zenbakiz antzezten da zatitu bat. *Gañekoari zemakia* deritzago ta *azpikoari zematena*.

Iruren bat edo *irutik bat* zatikia onela idazten

$$\text{da: } \frac{1}{3}$$

99. *Zematenak* batekoa zenbat zati berdiñetan ataldu dan adirazten du eta zatikiari bere izena damaio eta *zemakia* batekotik zenbat zati artzen diran adirazten du.

ADIBIDEZ. $\frac{3}{4}$ zatikian 4'k batekoa 4 zati berdin egin dala adirazten du, eta auetatik 3 artu dirala 3'k.

100. Zatiki bat irakurtzeko lenen zemakia irakurtzen da ta gero zematena *en* edo *ren* erantsiaz.

ADIBIDEZ: $\frac{3}{8}$ iru zortziren irakurtzen da; $\frac{7}{11}$ zazpi amaiken; $\frac{13}{22}$ amairu ogeitabiren e. a $\frac{1}{2}$ erdit bat irakurtzen da.

101. *Oaña.* Zemakia 1 danean lenen zematena irakurtzen da. Ad. $\frac{1}{5}$, *bosten bat*; $\frac{1}{9}$, *beatziren bat e. a.* Orobat irakur ditezke lenen zematena *tik* erantsiaz irakurtzen dala eta gero zemakia esanaz onela $\frac{3}{5}$ *bostetik iru*; $\frac{8}{12}$ *amabitik zortzi*; e. a,

Galderak. 97. ¿Zer da zatikia? 98. ¿Nola antzezten da zatikia? ¿Zein izen artzen du atal bazoitzak? 99. ¿Zer adirazten du zematena? ¿Eta zemakiak? 100 eta 101. Nola irakurtzen da zatiki bat?

JARDUKETA

2475 Gozopil bat lau zati berdin egiten ba-da; ¿zer izen emango bakoitzari?

2476 Lauko berdin bat mañeztu ta erdia artu iru era berdingetan.

2477 Leño bat mañatu ta 8 zati berdiñetan ataldu; ¿zer zatiki adirazten du zati 1'ek? ¿3 zatik? ¿7 zatik?

2478 Astearen zer zati da: a) egun 1; g) 3 egun; k) 5 egun?

2479 Zenbakatzez idatzi zatiki oek: erdi bat, bostetik bi, seitik bost, zortzitik iru, amañetik bederatzi.

2480 Zematena 12 ta zemaki 7 dun zatikia idatzi.

2481 Gozopil bat 6 zati berdin egin da. Koldobika'k 2 zati ta Emil'ek 1 artzen dituzte; ¿gozopiletik zenbat artzen du bakoitzak eta zenbat gelditzen da?

2482 Irakur bitez zatitu oek:

Irakur bitez zatiki oek $\frac{1}{4}$, $\frac{5}{6}$, $\frac{2}{5}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{7}{10}$, $\frac{4}{7}$ ta $\frac{2}{3}$

2483 Gabeukatzaren oratzik txikienak 12 ordutan ematendu bira osoa. Ordu 1'ean ¿zer zati ibiltzen da? ¿5 ordutan? ¿7 ordutan?

16'GN. IKASKAIA

Zatikiak batekoarekin eta alkaren artean erkatzea

102. Zatikien aldiña izan diteke batekoarena baño *txikigoa*, batekoaren *berdiña* eta batekoarena baño *aundigoa*.

103. Zatiki bena deritzaio zemakia zematena baño *txikigoa* dunari.

ADIBIDEZ: $\frac{2}{3}, \frac{3}{5}$.

Zatiki benak batekoak baño aldin txikigoa du.

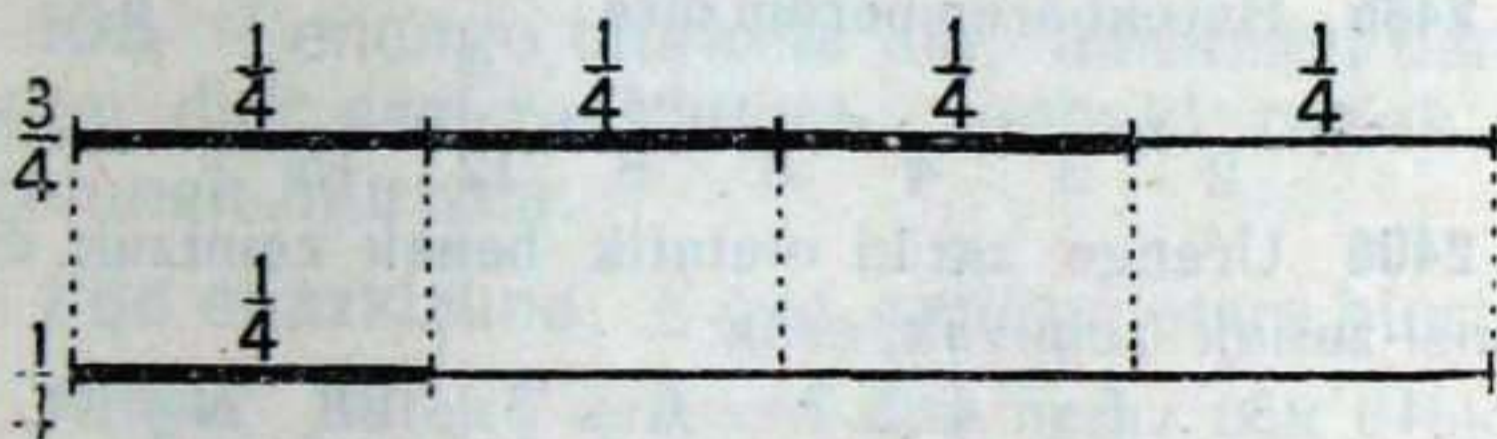
104. Sasi-zatikia deritzaio zemakia zematena *berdiña* edo *aundigoa* dunari.

ADIBIDEZ: $\frac{2}{2}, \frac{3}{3}, \frac{7}{4}, \frac{9}{4}$.

Zemakia ta zematena berdiñak ditun edozein zatikien aldiña *bat* da.

ADIBIDEZ: $\frac{2}{2} = 1, \frac{3}{3} = 1, \frac{10}{10} = 1, \frac{17}{17} = 1$.

105. Bi leño zuzen berdin mañatu ditzagun eta 4'tan ataldu ditzagun. Batean $\frac{3}{4}$ artzen ba-ditugu ta bigarenean $\frac{1}{4}$ artzen ba-degu, begiratu utsez ikusten da $\frac{3}{4}$ aundigo dala $\frac{1}{4}$ baño. Beraz $\frac{3}{4}$ aundigo $\frac{1}{4}$ baño.

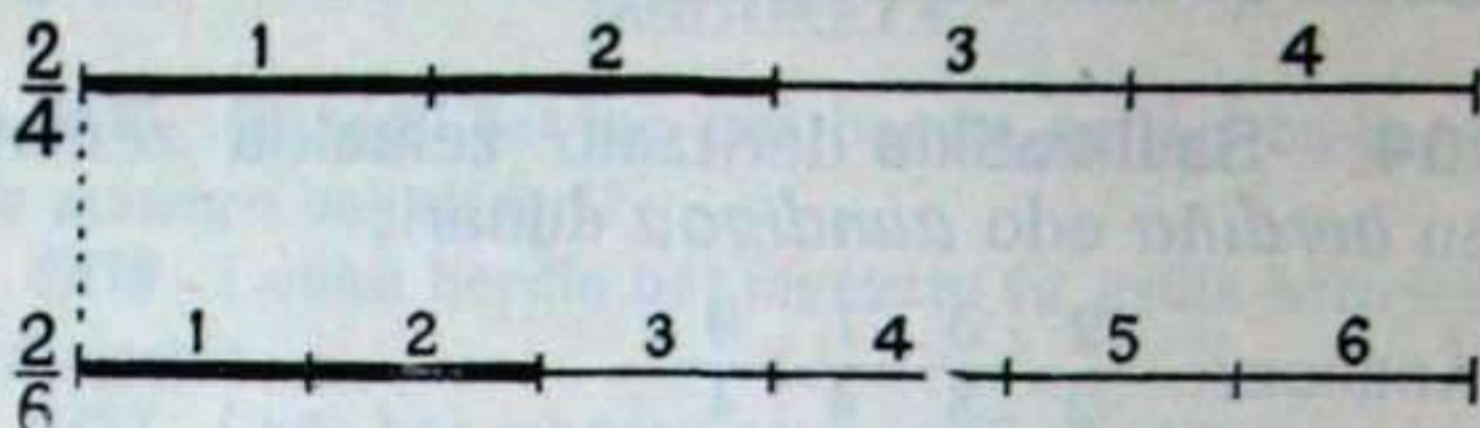

1'go Berekitasuna. *Bi zatirik zematena berdiña ba-dute aundiena zemakirik aundiena duna da.*

106. Era berean bi artezkañu berdin, bat 4 zati berdiñetan eta bestea 6'tan ataltzen ba-degu ta bakoitzetik 2 zati artzen baditugu ikusiko degu

lenengoaren $\frac{2}{4}$ bigarrenaren $\frac{2}{6}$ baño aundigo dirala.

Beraz; $\frac{2}{6}$ baño $\frac{2}{4}$ aundigo.

2'gn Berekitasuna. *Zemaki berdiña duten bi edo geigo zatikitan aundiena zematzen txikiena duna da.*

Galderak. 102. ¿Zer aldin izan dezake zatiki batek? 103. ¿Zein zatikiri deritzaio bena? 104. ¿Zein da sasi-zatikia? 105. *Zematzen* berdiña duten bi zatikitik ¿zein aundiena? 106. *Zemaki* berdiña duten bi zatikitik, ¿zein aundiena?

JARDUKETA

2484 Idatzi bitez *bost* zatitu batekoa baño txikigoak, *bost* batekoaren berdiñak eta *bost* batekoa baño aundigoak.

2485 Batekoaren berdin dira

$$\frac{\dots}{2}, \frac{\dots}{3}, \frac{\dots}{4}, \frac{\dots}{6}, \frac{\dots}{8}, \frac{\dots}{12}, \frac{\dots}{15}$$

2486 Uréngo zatiki oietatik benak zeintzuk diranta sasi-zatiak zeintzuk, esan:

$$\frac{4}{4}, \frac{3}{4}, \frac{5}{3}, \frac{4}{9}, \frac{7}{5}, \frac{6}{11}, \frac{3}{7}, \frac{10}{10}, \frac{24}{13}, \frac{11}{14}$$

2487 ¿Bat ainbat izateko zenbaten bear dira zatiki auek: $\frac{2}{5}, \frac{3}{4}, \frac{1}{6}, \frac{4}{7}$.

2488 Bat baño geigo ez izateko ¿zenbat daukate geiegi zatiki auek, $\frac{5}{3}, \frac{7}{4}, \frac{8}{5}, \frac{9}{7}$?

2489 $\frac{5}{7}$ zatikiaren zemateneri zenbat kendu bear zaio batekoa ainbat izateko?

2490 Aunditasun eñeskadan, txikienetik aundienera, ipiñi zatiki oek:

1.º go $\frac{3}{11}, \frac{9}{11}, \frac{5}{11}, \frac{1}{11}$ ta $\frac{10}{11}$ 2'gn $\frac{1}{8}, \frac{5}{8}, \frac{7}{8}, \frac{3}{8}$

3'gn $\frac{1}{7}, \frac{5}{7}, \frac{4}{7}, \frac{3}{7}, \frac{6}{7}$;   4'gn $\frac{2}{5}, \frac{4}{5}, \frac{3}{5}, \frac{1}{5}$

2491 Lengo jardunaldia bezelaxe:

1'go $\frac{3}{10}, \frac{3}{8}, \frac{3}{4}, \frac{3}{11}, \frac{3}{13}$;   2'gn $\frac{2}{9}, \frac{2}{3}, \frac{2}{7}, \frac{2}{5}, \frac{2}{11}$

3'gn $\frac{4}{9}, \frac{4}{7}, \frac{4}{11}, \frac{4}{5}, \frac{4}{11}$;   4'gn $\frac{5}{8}, \frac{5}{6}, \frac{5}{9}, \frac{5}{7}, \frac{5}{11}$

17'GN IKASKAIA

Zatiki biurketak

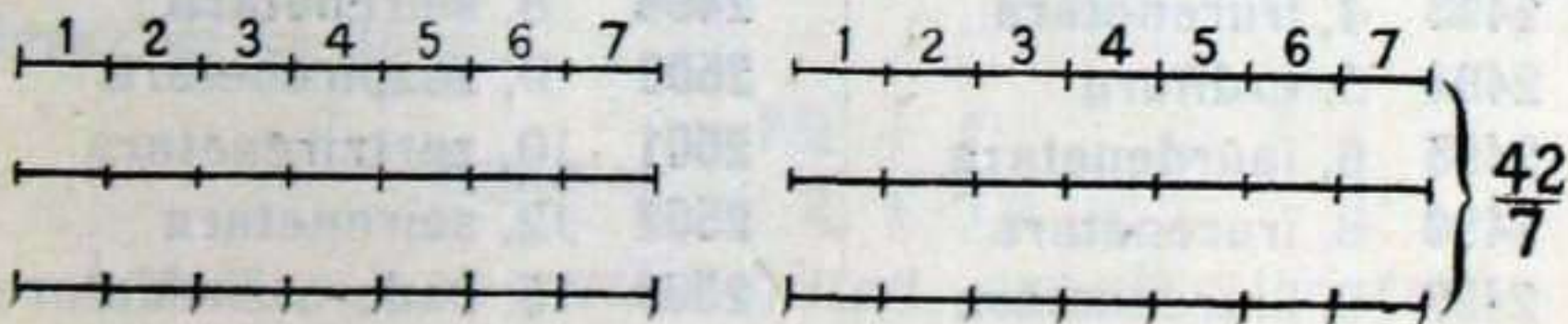
107 *Zatikia aldiñik aldatzeke* aren ataletan egin ditezken *aldaketak* deritzaie **biurketak**. Biurketa nagusienak *lau* dira.

Lenengo biurketa

108 Lenengo biurketa da, adirazten dan zemateneri dun sasi-zatikietara, zenbaki osoak edo zatidunak biurtzea.

1'go ebazkizuna. 6 oso *zazpiren*'etara biurtu.

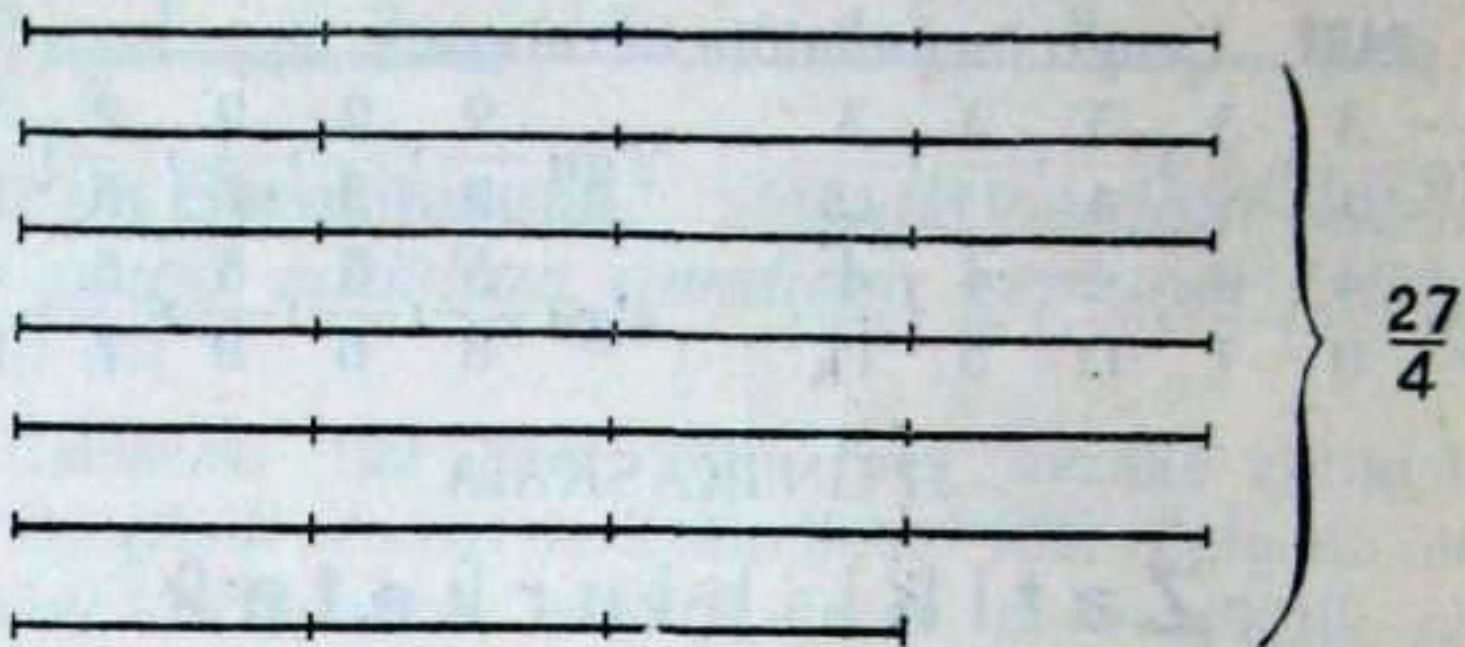
Azterá. Batek 7 *zazpiren* ditu, beraz 6'ik 6 bider 7 *zazpiren* edo $\frac{42}{7}$ edo berdina $\frac{6 \times 7}{7} = \frac{42}{7}$.

Araua. *Oso bat sasi-zatikietan biurtzeko emandako zematena osoaz koizten da ta koizkiñari zematena bera ipintzen zaio.*

2'gn Ebazkizuna. $6 \frac{3}{4}$ sasi-zatikietara biurtu

Azteña. 6×4 koizten da ta $\frac{24}{4}$ ematen du oni $\frac{3}{4}$ geitu bear zaio eta orduan ematen du $\frac{24 + 3}{4} = \frac{27}{4}$.

109 Araua. *Zenbaki zatidun bat sasi-zatikietan biurtzeko, zatikiaren zematena osoaz koizten da ta koizkiñari zemakia geitzen zaio; guzian zemakia ipintzen da, ta zematena zatikiarena bera.*

Galderak. 107 ¿Zer dira biurketak? 108 Zenbaki osoa sasi-zatikietara ¿nola biurtzen da? 109. Zenbaki zatiduna ¿nola biurtzen da sasi-zatikietara?

JARDUKETA

Sasi-zatikietara biurtu ondorengo zenbaki oso oek:

2492	3, erditara	2498	6, bostenetara
2493	4, irureneta	2499	8, seirenetara
2494	5, erditara	2500	9, zazpirenetara
2495	6, laurdenetara	2501	10, zortzirenetara
2496	8, irureneta	2502	12, seirenetara
2497	9, laurdenetara	2503	15, bederatzirenetare.

Sasi-zatikietara biurtu ondorengo zenbaki zatidunak:

2504	$4 \frac{1}{2}$	2512	$2 \frac{4}{7}$	2520	$9 \frac{3}{4}$
2505	$5 \frac{2}{3}$	2513	$7 \frac{1}{2}$	2521	$4 \frac{3}{8}$
2506	$8 \frac{3}{4}$	2514	$6 \frac{4}{5}$	2522	$5 \frac{2}{11}$
2507	$9 \frac{2}{5}$	2515	$7 \frac{2}{3}$	2523	$6 \frac{9}{13}$
2508	$6 \frac{5}{7}$	2516	$7 \frac{5}{8}$	2524	$9 \frac{7}{10}$
2509	$9 \frac{3}{8}$	2517	$9 \frac{3}{5}$	2525	$5 \frac{12}{13}$
2510	$7 \frac{3}{7}$	2518	$7 \frac{4}{7}$	2526	$7 \frac{14}{15}$
2511	$4 \frac{2}{3}$	2519	$8 \frac{5}{9}$	2527	$8 \frac{14}{19}$

18'GN IKASKAIA

Bigarren biurketa

110. Bigarren biurketaren eginkizuna, sasi-zatiki batean dauden osoak ateratzea da Lengo eikunaren iraulia da.

ADIBIDEZ: ¿Zenbat oso dira $\frac{72}{7}$, etan?

Azterta. Oso batek 7 zazpiren ditu, beraz 72' an $72 : 7 = 10$ oso izango dira ta gelditzen dira 2 zazpiren.

Beraz $\frac{72}{7} = 10 \frac{2}{7}$.

EIKUNA:

$$\begin{array}{r|l} 72 & 7 \\ 2 & \hline & 10 \end{array}$$

Araua, Sasi-zatiki baten osoak ateratzeko

zemakia zematenez zenbanatzen da: banakiñak osoak adirazten ditu eta banagaikirik baldin ba-da sasi-zatikiaren zematena bera dun zatiki baten zemaki ipintzen da.

Galderak. 110. ¿Zein da bigarren biurketa? ¿Sasi-zatiki bateko osoak ateratzeko, nola egiten da?

JARDUKETA

Zatiki oieteko osoak atera eta banagaikirik baldin ba-da zatiki eran eman:

2528	$\frac{6}{2}$	2534	$\frac{15}{3}$	2540	$\frac{28}{4}$	2546	$\frac{10}{3}$
2529	$\frac{12}{4}$	2535	$\frac{20}{5}$	2541	$\frac{54}{6}$	2547	$\frac{18}{7}$
2530	$\frac{17}{6}$	2536	$\frac{19}{6}$	2542	$\frac{26}{3}$	2548	$\frac{48}{16}$
2531	$\frac{15}{8}$	2537	$\frac{33}{8}$	2543	$\frac{24}{5}$	2549	$\frac{47}{7}$
2532	$\frac{22}{5}$	2538	$\frac{42}{5}$	2544	$\frac{11}{3}$	2550	$\frac{64}{9}$
2533	$\frac{21}{4}$	2539	$\frac{12}{7}$	2545	$\frac{17}{5}$	2551	$\frac{61}{11}$

19'GN IKASKAIA

Irugarren biurketa

111. Irugarren biurketa, zatikiak *austea* edo laburtzea da eta al-dan zenbakatzik txikienetara *biurtzea*.

112. Zatiki bat *austea*, aldin bera zenbaki txikigoz adiraztea da.

Araua. *Zatiki bat austeko bere bi atalak zenbaki berberaz zenbanatzen dira.*

ADIBIDEZ: $\frac{20}{40} = \frac{10}{20} = \frac{5}{10} = \frac{1}{2}$.

$\frac{10}{20}$, $\frac{5}{10}$, $\frac{1}{2}$ zatikiak $\frac{20}{40}$ en auspenak dira.

Ausketa auetan zatikiaren aldiñik ez da aldatzen, aur bati udarearen $\frac{2}{4}$ ematea udare $\frac{1}{2}$ ematea ainbat da-ta.

113. *Zatiki bat al dan zenbakatzik txikienatara biurtzea bere aldiña adirazi diteken zenbaki-txikienez adiraztea da.*

Lengo adibidean $\frac{20}{40}$ zenbakatzik txikienetera biurtu ta $\frac{1}{2}$ da, txikiagotan ezin diteke adirazita.

Galderak. 111. ¿Zein da irugañen biurketa? 112. Zati-tiki bat austea ¿zer da? Zatiki bat ¿nola austen da? 113. Zatiki bat al dan zenbakatzik txikienetera biurtzea ¿zer da?

JARDUKETA

Al dan zenbakatzik txikienetera biurtu ondorengo zatikiak, zenbanaketak jañaz egiñaz

2552 $\frac{4}{6}$

2556 $\frac{21}{27}$

2560 $\frac{18}{20}$

2553 $\frac{2}{10}$

2557 $\frac{26}{28}$

2561 $\frac{15}{18}$

2554 $\frac{15}{21}$

2558 $\frac{8}{14}$

2562 $\frac{14}{35}$

2555 $\frac{25}{35}$

2559 $\frac{12}{15}$

2563 $\frac{50}{55}$

2564	$\frac{16}{36}$	2568	$\frac{60}{90}$	2572	$\frac{88}{120}$
2565	$\frac{42}{54}$	2569	$\frac{72}{80}$	2573	$\frac{92}{124}$
2566	$\frac{56}{60}$	2570	$\frac{80}{100}$	2574	$\frac{96}{130}$
2567	$\frac{32}{48}$	2571	$\frac{84}{106}$	2575	$\frac{98}{162}$

20'GN IKASKAIA

Laugarren biurketa

114. Laugarren biurketa zatikiak zematendetzea da.

115. *Zatikiak zematendetzea* beren zematena berdina izanik ainbestetxe diran zatikitan eraldatzea da.

ADIBIDEZ: Zematendetu zatiki oiek:

$$\frac{2}{3} \text{ eta } \frac{4}{5}$$

IPINKERA

$\frac{2 \times 5}{3 \times 5} = \frac{10}{15}$	$\frac{2}{3}$ 'en bi atalak 5'ez zenbakoiztu ditut
$\frac{4 \times 3}{5 \times 3} = \frac{12}{15}$	eta $\frac{10}{15}$ arkitu det eta $\frac{4}{5}$ 'en bi atalak
	orobat 3'ez zenbakoiztuta arkitu det $\frac{12}{15}$

$\frac{10}{15}$ ta $\frac{12}{15}$ zatikiak, lenengoa $\frac{2}{3}$ ainbat eta bigarrena $\frac{4}{5}$ ainbat dira.

Araua. *Bi zatiki zematendetzeko bakoitzaren bi atalak bestearen zematena koizten dira.*

ADIBIDEZ.

$\frac{2}{3}$, $\frac{3}{4}$ eta $\frac{4}{5}$ zatikiak zematenkidetzeari berdi:

IPINKERA

$$2 \times 4 \times 5 = 40$$

$$3 \times 4 \times 5 = 60$$

$$3 \times 3 \times 5 = 45$$

$$4 \times 3 \times 5 = 60$$

$$4 \times 3 \times 4 = 48$$

$$5 \times 3 \times 2 = 60$$

$\frac{2}{3}$ 'en bi atalak zenbakoiztu ditut 4 ta 5 zematenez.

$\frac{3}{4}$ 'en bi atalak zenbakoiztu ditut 3 ta 5 zematenez.

$\frac{4}{5}$ 'en bi atalak zenbakoiztu ditut 3 ta 4 zematenez.

$\frac{40}{60}$, $\frac{45}{60}$ ta $\frac{48}{60}$ len jaritakoen berdiñak dira.

Araua. Iru zatiki edo geigo zematenkidetzeko, bakoitzaren bi atalak bestien zematenean koizkiñaz zenbakoizten dira.

Galderak. 114. ¿Zein da laugarren biurketa? 115. Zatikiak zematenkidetzeari berdi da? Bi zatiki zematenkidetzeko araua. Orobat irurentzat.

JARDUKETA

Ondorengo zatikiak zematenkidetu bitez:

$$2576 \quad \frac{1}{2}, \frac{1}{3}$$

$$2577 \quad \frac{1}{4}, \frac{1}{5}$$

$$2578 \quad \frac{1}{6}, \frac{1}{7}$$

$$2579 \quad \frac{1}{2}, \frac{4}{5}$$

$$2580 \quad \frac{3}{4}, \frac{1}{7}$$

$$2581 \quad \frac{2}{3}, \frac{4}{5}$$

$$2582 \quad \frac{3}{4}, \frac{2}{5}$$

$$2583 \quad \frac{4}{5}, \frac{3}{7}$$

$$2584 \quad \frac{2}{3}, \frac{5}{8}$$

$$2585 \quad \frac{4}{5}, \frac{5}{9}$$

$$2586 \quad \frac{5}{6}, \frac{3}{7}$$

$$2587 \quad \frac{4}{7}, \frac{2}{9}$$

$$2588 \quad \frac{2}{5}, \frac{6}{7}$$

$$2589 \quad \frac{7}{9}, \frac{3}{8}$$

$$2590 \quad \frac{9}{11}, \frac{2}{5}$$

2591	$\frac{3}{7}, \frac{4}{5}$	2594	$\frac{3}{5}, \frac{2}{7}$	2597	$\frac{2}{3}, \frac{4}{5}$
2592	$\frac{8}{9}, \frac{5}{7}$	2595	$\frac{4}{9}, \frac{2}{11}$	2598	$\frac{1}{3}, \frac{4}{7}$
2593	$\frac{1}{5}, \frac{4}{9}$	2596	$\frac{2}{3}, \frac{3}{4}$	2599	$\frac{7}{9}, \frac{2}{7}$
2600	$\frac{2}{3}, \frac{3}{4}, \frac{4}{5}$	2609	$\frac{1}{4}, \frac{1}{2}, \frac{2}{5}$		
2601	$\frac{2}{3}, \frac{4}{5}, \frac{4}{7}$	2610	$\frac{1}{2}, \frac{3}{5}, \frac{4}{7}$		
2602	$\frac{1}{3}, \frac{4}{5}, \frac{4}{9}$	2611	$\frac{2}{3}, \frac{2}{7}, \frac{4}{9}$		
2603	$\frac{1}{2}, \frac{2}{3}, \frac{6}{7}$	2612	$\frac{1}{3}, \frac{3}{4}, \frac{5}{6}$		
2604	$\frac{4}{7}, \frac{2}{5}, \frac{1}{2}$	2613	$\frac{2}{3}, \frac{3}{5}, \frac{3}{8}$		
2605	$\frac{2}{3}, \frac{3}{4}, \frac{5}{6}$	2614	$\frac{5}{6}, \frac{5}{8}, \frac{7}{12}$		
2606	$\frac{1}{2}, \frac{3}{5}, \frac{5}{6}$	2615	$\frac{5}{6}, \frac{7}{12}, \frac{9}{16}$		
2607	$\frac{2}{7}, \frac{1}{4}, \frac{2}{5}$	2616	$\frac{2}{5}, \frac{3}{10}, \frac{7}{15}$		
2608	$\frac{2}{5}, \frac{5}{6}, \frac{4}{7}$	2617	$\frac{2}{3}, \frac{3}{8}, \frac{7}{18}$		

21'GN IKASKAIA

Zatikien zenbakeiketa

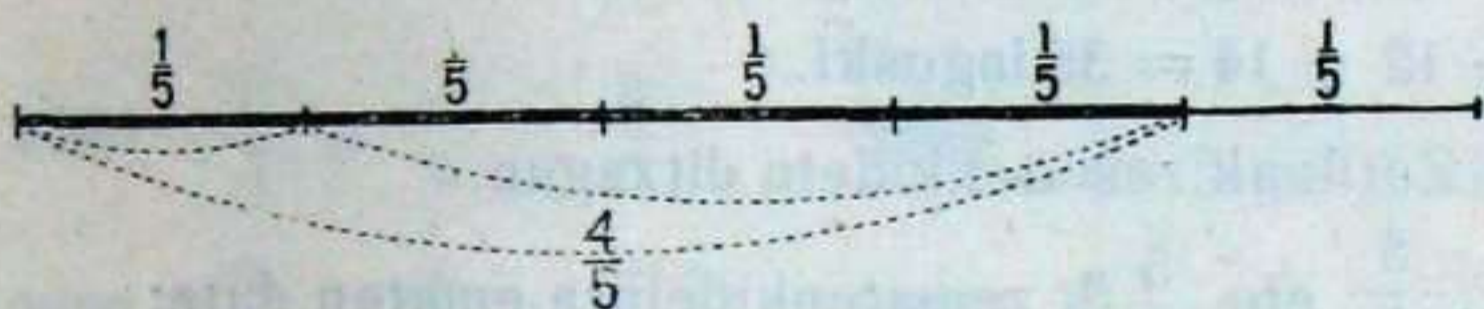
116. Zatikiak zenbakeitu, zenbakendu, zenbakoiztu ta zenbanatu ditezke.

Zatiki bi edo geigoren geiketa edo kenketa egin al izateko *zematenkideak izatea bearezkoa da.*

117. 1'go gertakuna. *Zematen bera duten zatikiak geitzea da lenengo gertakuna.*

Ebazkizuna. Neurkiñaren $\frac{1}{5}$ eta $\frac{3}{5}$ neurtzen duten bi artezkañu bata bestearen ondoan ipintzen dira. ¿Zenbat da luzera guzia?

Luzera guzia izango da: $\frac{1}{5} + \frac{3}{5} = \frac{4}{5}$.

Araua. *Zematen bera duten zatikien geiketa egiteko zemakiak geitzen dira ta auen geikiñari zatikien zematena bera jartzen zaio.*

118. 2'gn. gertakuna. *Zematen berdiña ez duten zatikien geiketa egitea da bigarren gertakuna.*

Ebazkizuna. Emil'ek sagar baten $\frac{3}{5}$ dauzka ta Joseba'k $\frac{6}{7}$. ¿Bien artian zenbat dute?

Biak zemakidetzetik asi gaitezten.

$$\frac{3}{5} \times \frac{7}{7} = \frac{21}{35} \quad \frac{6}{7} \times \frac{5}{5} = \frac{30}{35}$$

Bien artean izango dute $\frac{21}{35} + \frac{30}{35} = \frac{51}{35}$ edo $1 \frac{16}{35}$

Araua. *Zematen berdiña ez duten zatikiak geitzeko, zematendetu egiten dira ta gero lenengo gertakunean bezela egin geiketa.*

119 3'gn gertakuna. Irugañen gertakuna zenbaki zatidunen geiketa egitea da.

Ebazkizuna. Iru ikaslek idatzi dute, 1'goak 9 ingoski ta $\frac{1}{4}$, 2'gañenak 12 ingoski ta $\frac{3}{5}$ ta 3'gañenak 14 ingoski ta $\frac{5}{6}$. ¿Zenbat idatzi dute irurak batera?

Osoak geitzetik asi gaitezen:

$$9 + 12 + 14 = 35 \text{ ingoski.}$$

Zatikiak zematenkidetu ditzagun.

$\frac{1}{4}$, $\frac{3}{5}$ eta $\frac{5}{6}$ 'k zematenkidetuta ematen dute:

$$\left. \begin{array}{l} \frac{1 \times 5 \times 6}{4 \times 5 \times 6} = \frac{30}{120} \\ \frac{3 \times 6 \times 4}{5 \times 6 \times 4} = \frac{72}{120} \\ \frac{5 \times 4 \times 5}{6 \times 4 \times 5} = \frac{100}{120} \end{array} \right\} \begin{array}{l} \frac{30 + 72 + 100}{120} = \frac{202}{120} = 1 \frac{41}{60} \\ \text{Geikin osoa } 35 + 1 \frac{41}{60} = 36 \frac{41}{60} \end{array}$$

Araua. Zenbaki zatidunen geiketa egiteko lenengo osoena egiten da, zatikien geiketan ateratzen dana aiei erantsiaz.

Galderak. 116. Zatikiekin zein eikun egin ditezke?
117. Zatikien geiketan ¿zein da lenengo gertakuna? *Araua.*
118. Zatikien geiketan bigañen gertakuna. *Araua.* 119. Zatikien geiketan irugañen gertakuna. *Araua.*

Geiketak

Ondorengo zatikien eta zenbaki zatidunen geiketak egin:

2618 $\frac{1}{2} + \frac{1}{3}$

2620 $\frac{1}{6} + \frac{1}{7}$

2622 $\frac{3}{4} + \frac{1}{7}$

2619 $\frac{1}{4} + \frac{1}{5}$

2621 $\frac{1}{2} + \frac{4}{5}$

2623 $\frac{2}{3} + \frac{4}{5}$

2624	$\frac{3}{4} + \frac{2}{5}$	2628	$\frac{5}{6} + \frac{3}{7}$	2632	$\frac{9}{11} + \frac{2}{5}$
2625	$\frac{4}{5} + \frac{3}{7}$	2629	$\frac{4}{7} + \frac{2}{9}$	2633	$\frac{3}{7} + \frac{4}{5}$
2626	$\frac{2}{3} + \frac{5}{8}$	2630	$\frac{2}{5} + \frac{6}{7}$	2634	$\frac{8}{9} + \frac{5}{7}$
2627	$\frac{4}{5} + \frac{5}{9}$	2631	$\frac{7}{9} + \frac{3}{8}$	2635	$\frac{1}{5} + \frac{4}{9}$

2636	$\frac{2}{3} + \frac{3}{4} + \frac{4}{5}$	2642	$\frac{1}{2} + \frac{3}{5} + \frac{5}{6}$
2637	$\frac{2}{3} + \frac{4}{5} + \frac{4}{7}$	2643	$\frac{2}{7} + \frac{1}{4} + \frac{2}{5}$
2638	$\frac{1}{2} + \frac{4}{5} + \frac{4}{9}$	2644	$\frac{2}{5} + \frac{5}{6} + \frac{4}{7}$
2639	$\frac{1}{2} + \frac{2}{3} + \frac{6}{7}$	2645	$\frac{1}{4} + \frac{1}{2} + \frac{2}{5}$
2640	$\frac{4}{7} + \frac{2}{5} + \frac{1}{2}$	2646	$\frac{1}{2} + \frac{3}{5} + \frac{4}{7}$
2641	$\frac{2}{3} + \frac{3}{4} + \frac{5}{6}$	2647	$\frac{2}{3} + \frac{2}{7} + \frac{4}{9}$
2648	$3 \frac{1}{4} + 5 \frac{3}{4}$	2653	$9 \frac{1}{2} + 1 \frac{5}{6}$
2649	$8 \frac{1}{6} + 9 \frac{5}{6}$	2654	$4 \frac{5}{6} + 3 \frac{2}{3}$
2650	$4 \frac{3}{5} + 12 \frac{4}{9}$	2655	$5 \frac{5}{6} + 4 \frac{3}{4}$
2651	$4 \frac{4}{7} + 2 \frac{3}{5}$	2656	$12 \frac{4}{5} + 6 \frac{7}{12}$
2652	$2 \frac{3}{7} + 7 \frac{2}{3}$	2657	$8 \frac{3}{4} + 2 \frac{5}{6}$

2658	$12 \frac{1}{4} + 4 \frac{5}{9} + 3 \frac{1}{2}$	2663	$8 \frac{4}{5} + 9 \frac{7}{9} + 4 \frac{5}{7}$
2659	$16 \frac{1}{2} + 9 \frac{4}{5} + 2 \frac{2}{3}$	2664	$19 \frac{3}{5} + 2 \frac{3}{7} + 5 \frac{8}{9}$
2660	$27 \frac{1}{2} + 8 \frac{4}{5} + 9 \frac{3}{7}$	2665	$4 \frac{1}{4} + 8 \frac{2}{5} + 6 \frac{7}{11}$
2661	$14 \frac{1}{7} + 2 \frac{2}{3} + 6 \frac{3}{5}$	2666	$6 \frac{3}{4} + 2 \frac{1}{9} + 8 \frac{1}{2}$
2662	$7 \frac{4}{5} + 5 \frac{2}{3} + 3 \frac{4}{5}$	2667	$10 \frac{2}{5} + 4 \frac{2}{3} + 3 \frac{1}{4}$

EBAZKIZUNAK

2668 Imanol'ek saloki batean erosten du metroaren $\frac{2}{5}$ oial eta beste salokian metroaren $\frac{3}{5}$; ¿zer luzera erosi du guztira?

2669 Litroaren $\frac{7}{12}$ gaimel daukan onil batera litroaren $\frac{3}{12}$ ta litroaren $\frac{2}{12}$ geigo botatzen dira; ¿zenbat gaimel dauka?

2670 Etxe batean kiloaren $\frac{3}{5}$ aragi andeatu da egun batez; atzeko egunean kiloaren $\frac{1}{5}$ geigo andeatu ba-zan ¿zenbat bi egunetan?

2671 Jon'ek 7 urte ta $\frac{3}{12}$ ditu ta Miren'ek 8 urte ta $\frac{5}{12}$; ¿zer adin biak batera?

2672 Bioi al puskak neurtzen dituzte $23 \frac{5}{8}$ neurkin eta $36 \frac{3}{8}$ neurkin. ¿Zenbat luzera osoa?

2673 Ama batek $4 \frac{1}{2}$ anaztaki aragi erosi zitun $18 \frac{3}{4}$

laurlekotan eta $2\frac{3}{4}$ anaztaki urdai-azpiko $27\frac{2}{5}$ laurlekotan; zenbat anaztaki erosi ta zenbat ordaindu zunguztira?

2674 Jostun batek $6\frac{11}{12}$ metro dauzka 5 ator egiteko; oraindik $11\frac{3}{4}$ metro erosten baldin ba-ditu; zenbat eokin izango du?

2675 Irun'dik Donosti'ra $3\frac{2}{5}$ legua daude ta Donosti'tik Bilbao'ra $23\frac{1}{3}$ legua; zenbat bide dago Irun'dik Bilbao'ra?

2676 Oñeztari bat aúfena 12 kilometro eta $\frac{1}{5}$ bide ibili da, gero 15 kilometro eta $\frac{1}{3}$ eta azkenik 8 kilometro eta $\frac{5}{7}$. Zenbat kilometro ibili da guztira?

22'GN IKASKAIA

Zenbakenketa

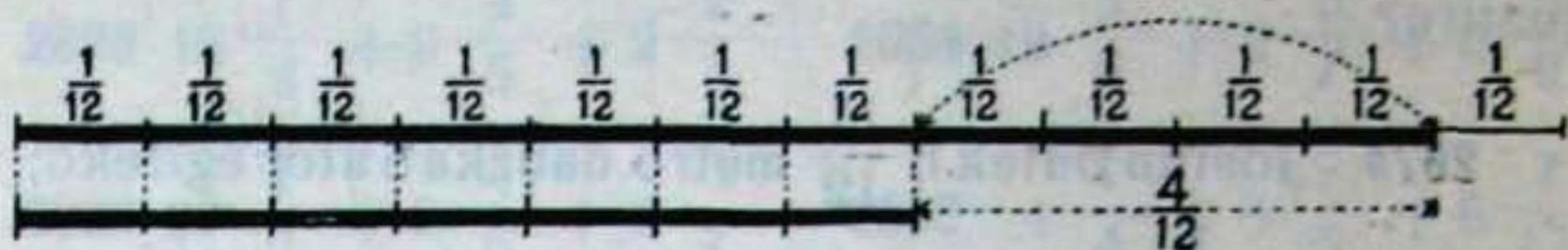
Zatikien kenketak geiketak bezelaxe iru gertakun izan ditzake.

120 1'go Gertakuna. *Zematenkide diran zatikien kenketa egitea da lenen gertakuna.*

Ebazkizuna. Neurkiñaren $\frac{11}{12}$ ditun eokin batetik $\frac{7}{12}$ saldu dira; zenbat gelditu da?

$$\text{Geldituko dira: } \frac{11}{12} - \frac{7}{12} = \frac{4}{12} \text{ edo } \frac{1}{3}$$

IRUDIZKO ADIBIDEA

Araua. *Zematenkide diran bi zatikiren kenketa egiteko, zemakien kenketa egin eta kenkiñari zematen bera ipintzen zaio.*

121. *2'gn. gertakuna. Zematen berdiña ez duten bi zatikiren kenketa egitea da bigarren gertakuna.*

Ebazkizuna. Langile batek lan baten $\frac{3}{4}$ egin ditu eta beste batek alako lanaren $\frac{2}{5}$ bakarik, lenengoak bigarrenak baño, ¿zenbat geigo egin du?

Bi zatikiak zematenkidetu ditzagun:

$$\frac{3 \times 5}{4 \times 5} = \frac{15}{20}; \text{ eta } \frac{2 \times 4}{5 \times 4} = \frac{8}{20}; \text{ kenkiña } \frac{15}{20} - \frac{8}{20} = \frac{7}{20}.$$

Lenengoak bigarrenak baño $\frac{7}{20}$ geigo egin du.

Araua. *Zematen berdiña ez duten zatikien kenketa egiteko, zematenkidetu egiten dira ta gero lenengo gertakunean bezela egin.*

122. *3'n gertakuna. Irugarren gertakuna zenbaki zatidunen kenketa da.*

Ebazkizuna. 6 ane-
ga ta $\frac{7}{9}$ zitun basefi-
tar batek $3\frac{5}{11}$ anega
saldu ditu ¿zenbat gel-
ditzen zaio?

EIKUNA

Zatikien kenkiña:

$$\frac{7}{9} - \frac{5}{11} = \frac{77-45}{99} = \frac{32}{99}$$

Osoen kenkiña:

$$6 - 3 = 3$$

Zenbaki zatidunen ken-
kiña:

$$3 \frac{32}{99}$$

Ebazkizuna. Notin
batek $19\frac{1}{5}$ neurkin
oial erosi du ta bes-
teak $12\frac{3}{7}$ neurkin.
¿Zenbat neurkin geigo
erosi batak baño bes-
teak?

EIKUNA

Bi zenbaki zatidunak
sasi-zatiki biurtu ta izango
ditugu:

$$19\frac{1}{5} - 12\frac{3}{7} = \frac{96}{5} - \frac{87}{7}$$

Kenkiña:

$$\frac{96}{5} - \frac{87}{7} = \frac{672-435}{35} =$$

$$\frac{237}{35} = 6\frac{27}{35}$$

Araua. Zenbaki zatidunen kenketa egiteko
lenbizi zatikiena ta gero osoena egiten da.

Orobat zenbaki zatidunak sasi-zatikietara
biurtu ditezke ta gero eikuna atera sasi-zatikien
kenketa bezela.

123. Gertakun berezia. Oso bati zatiki bat
kentzeko, osoari bat kendu ta emandako zemate-
nak agintzen duan ainbat zati egiten da ta gero
zemakien kenketa egin.

Ebazkizuna. 8 ontxiko gasolin ontzi bate-
tik ontxiaren $\frac{3}{8}$ atera dira; ¿zenbat gelditzen da?

$$8 = 7 + \frac{8}{8}; \quad 7\frac{8}{8} - \frac{3}{8} = 7\frac{5}{8}$$

Galderak. 120 Zatikien kenketan lenengo gertakuna. *Araua.* 121. Bigaŕen gertakuna. *Araua.* 122. Irugaŕen gertakuna *Araua.* 123. Gertakun berezia.

Zenbakenketak

2677	$\frac{3}{4} - \frac{1}{4}$	2685	$\frac{5}{6} - \frac{2}{3}$	2693	$\frac{5}{7} - \frac{1}{8}$
2678	$\frac{5}{6} - \frac{2}{6}$	2686	$\frac{4}{5} - \frac{1}{2}$	2694	$\frac{3}{5} - \frac{2}{7}$
2679	$\frac{6}{7} - \frac{3}{7}$	2687	$\frac{5}{7} - \frac{2}{3}$	2695	$\frac{7}{8} - \frac{2}{5}$
2680	$\frac{7}{9} - \frac{5}{9}$	2688	$\frac{7}{8} - \frac{3}{5}$	2696	$\frac{5}{6} - \frac{5}{7}$
2681	$\frac{5}{8} - \frac{1}{8}$	2689	$\frac{3}{4} - \frac{1}{5}$	2697	$\frac{5}{12} - \frac{7}{18}$
2682	$\frac{1}{2} - \frac{1}{3}$	2690	$\frac{3}{4} - \frac{1}{7}$	2698	$\frac{9}{10} - \frac{3}{8}$
2683	$\frac{3}{4} - \frac{1}{2}$	2691	$\frac{5}{6} - \frac{3}{4}$	2699	$\frac{6}{11} - \frac{4}{15}$
2684	$\frac{1}{3} - \frac{1}{4}$	2692	$\frac{7}{8} - \frac{1}{4}$	2700	$\frac{2}{25} - \frac{5}{70}$
2701	$14 \frac{2}{3} - 9$	2707	$114 - 13 \frac{21}{29}$		
2702	$15 \frac{1}{2} - 7$	2708	$67 - 52 \frac{15}{56}$		
2703	$24 \frac{3}{4} - 19$	2709	$109 - 83 \frac{42}{75}$		
2704	$35 \frac{2}{5} - 27$	2710	$510 - 93 \frac{85}{98}$		
2705	$43 \frac{3}{7} - 39$	2711	$312 - 75 \frac{14}{99}$		
2706	$57 \frac{9}{11} - 28$	2712	$438 - 99 \frac{13}{17}$		

$$2713 \quad 804 - \frac{1}{2}$$

$$2717 \quad 249 - \frac{15}{118}$$

$$2714 \quad 493 - \frac{3}{5}$$

$$2718 \quad 387 - \frac{21}{115}$$

$$2715 \quad 219 - \frac{13}{17}$$

$$2719 \quad 249 - \frac{19}{317}$$

$$2716 \quad 195 - \frac{14}{15}$$

$$2720 \quad 191 - \frac{24}{213}$$

$$2721 \quad 6 \frac{2}{5} - \frac{1}{7}$$

$$2731 \quad 6 \frac{1}{3} - 5 \frac{1}{6}$$

$$2722 \quad 8 \frac{2}{3} - \frac{3}{5}$$

$$2732 \quad 9 \frac{3}{7} - 2 \frac{3}{8}$$

$$2723 \quad 12 \frac{3}{7} - \frac{4}{9}$$

$$2733 \quad 6 \frac{5}{7} - 4 \frac{5}{9}$$

$$2724 \quad 11 \frac{2}{9} - \frac{3}{8}$$

$$2734 \quad 7 \frac{1}{3} - 2 \frac{3}{10}$$

$$2725 \quad 15 \frac{4}{7} - \frac{7}{9}$$

$$2735 \quad 4 \frac{3}{4} - 2 \frac{1}{4}$$

$$2726 \quad 9 \frac{3}{4} - \frac{4}{5}$$

$$2736 \quad 9 \frac{2}{3} - 4 \frac{1}{2}$$

$$2727 \quad 21 \frac{8}{9} - \frac{4}{7}$$

$$2737 \quad 3 \frac{1}{3} - 1 \frac{4}{5}$$

$$2728 \quad 21 \frac{4}{7} - \frac{8}{9}$$

$$2738 \quad 4 \frac{3}{7} - 1 \frac{5}{6}$$

$$2729 \quad 18 \frac{3}{8} - \frac{4}{15}$$

$$2739 \quad 5 \frac{3}{5} - 2 \frac{2}{3}$$

$$2730 \quad 18 \frac{4}{15} - \frac{3}{18}$$

$$2740 \quad 4 \frac{2}{5} - 3 \frac{3}{7}$$

EBAZKIZUNAK

- 2741** $\frac{12}{15}$ ta $\frac{7}{15}$ zatikien artean ¿zer alde dago?
- 2742** Nere txindiaren $\frac{4}{9}$ eralgi det eta gero $\frac{2}{9}$, ¿zer zatiki gelditzen zait?
- 2743** Simon'en aitak bere ikaszaletasunaren saritzat laurlekoren $\frac{4}{10}$ eman dizkio; bere amak $\frac{5}{10}$ eta bere osabak laurlekoren $\frac{7}{10}$. Auñezkitegian laurleko bat ipintzen badu, ¿zenbat gelditzen zaio?
- 2744** $2\frac{1}{2}$ kilo azta zun gizirudi bat lotu da kutxa batean. Loturak $2\frac{2}{3}$ kilo aztatzen zun eta zamak $9\frac{3}{5}$ kilo guztira; ¿zenbat zan kutxaren azta?
- 2745** $48\frac{2}{3}$ metroko zati batetik $27\frac{4}{5}$ metro saldu dira; ¿zenbat metro gelditzen dira?
- 2746** Joseba'k 2 laurleko zitun eta 2 ingurazti erosten laurlekoaren $\frac{2}{5}$ eralgi ditu; ¿zenbat dauka orain?
- 2747** Gurbit batean $45\frac{3}{8}$ ontxi sagardo zan; $22\frac{1}{7}$ ontxi eralgi ondoren zenbat izango da?
- 2748** Lilitegi batek $95\frac{7}{10}$ metro laukitu neurtzen du, ta besteak $40\frac{3}{4}$ metro, ¿bi azalen aldea zenbat da?
- 2749** Etxekoandre batek andeatzen du ogitan $4\frac{3}{5}$

pezeta, aragitan $8\frac{3}{4}$ pezeta, eta arautzetan $3\frac{1}{2}$ peze-
ta. 25 baldin da-zitun zenbat gelditu zaio?

2750 Juli $10\frac{3}{4}$ 'tan irten zan etxetik eta $18\frac{1}{4}$ 'etan
biurtu zan; bere aldentzaldia zenbat iraun zun?

23'GN IKASKAIA

Zenbakoizketa

124. Zatikien zenbakoizketak iru gertakun
ditu:

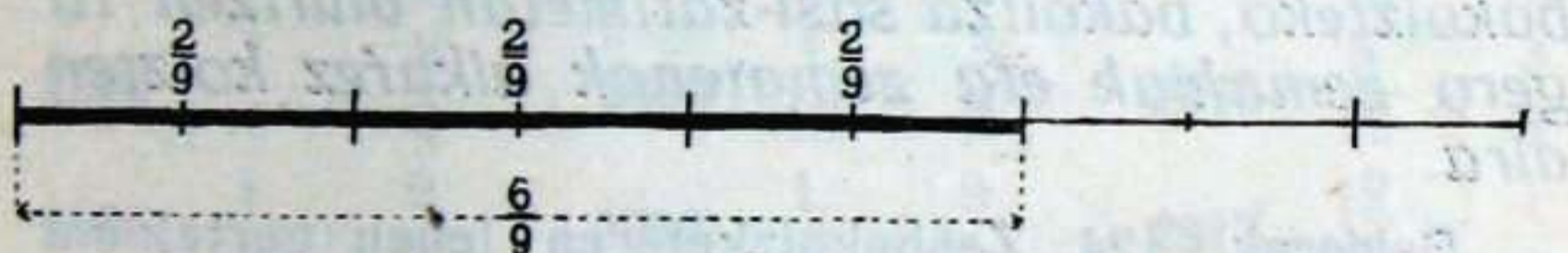
1'go gertakuna. *Zatitu bat oso batez edo oso
bat zatiki batez zenbakoiztu.*

Ebazkizuna. Edontzikada bat ardok ontxiaren
 $\frac{2}{9}$ euki ditzake; 3 edontzikadak zenbat eukiko
dute? =

Iru edontzikadak eukiko dute:

$$\frac{2}{9} + \frac{2}{9} + \frac{2}{9} \text{ edo } \frac{2 \times 3}{9} = \frac{6}{9} = \frac{2}{3}$$

Irudizko egiztabidea:

Araua. *Zatiki bat oso batez edo oso bat za-
tiki batez koizteko zemakia koizten da osoaz,
zematzen bera iraukitzen dala.*

Gero, osorik ba'litz, atera egin bear.

125. 2'gn gertakuna. *Zatiki bat beste zati-
kiaz zenbakoiztu.*

Ebazkizuna. Neurkiña laurlekoaren $\frac{5}{6}$ 'ean
dala zenbat aldin du neurkin oialaren $\frac{3}{4}$ 'k?

Izango du $\frac{3}{4} \times \frac{5}{6} = \frac{3 \times 5}{4 \times 6} = \frac{15}{24}$ edo $\frac{5}{8}$ laurleko.

Araua. *Zatiki bat besteaz zenbakoizteko zematena eta zemakiak alkafeez koizten dira.*

126. 3'gn gertakuna. *Zenbaki zatidun bat beste batez zenbakoiztea.*

Ebazkizuna. Langile batek $3\frac{2}{5}$ metro egin ba-ditu egun batean, zenbat egingo ditu $4\frac{6}{7}$ egunetan?

Egingo ditu $3\frac{2}{5} \times 4\frac{6}{7}$

Eikun au egiteko zatidun biak sasi-zatikietara biurtuz asiko gera (109'gn) eta gero lengo gertakunean bezela egingo degu.

$3\frac{2}{5} = \frac{17}{5}$ eta $4\frac{6}{7} = \frac{34}{7}$. Eta $\frac{17}{5} \times \frac{34}{7} =$

$$\frac{17 \times 34}{5 \times 7} = \frac{578}{35} = 16\frac{18}{35}$$

Araua. *Zenbaki zatidun bat beste batez zenbakoizteko, bakoitza sasi-zatikietan biurtzen ta gero zemakiak eta zematena alkafeez koizten dira.*

Galderak. 124. Zenbakoizketaren lenen gertakuna zen da? **Araua.** 125. Bigarren gertakuna zen da? **Araua.** 126. Hirugarren gertakuna zen da? **Araua.**

Zenbakoizketa

Ondorengo koizketak egin bitez:

2751 $\frac{1}{2} \times 3$ 2753 $\frac{3}{5} \times 8$ 2755 $\frac{4}{7} \times 3$ 2757 $\frac{5}{12} \times 4$

2752 $\frac{2}{3} \times 5$ 2754 $\frac{3}{4} \times 9$ 2756 $\frac{2}{9} \times 5$ 2758 $\frac{4}{11} \times 7$

$$\begin{array}{lll}
 2759 \frac{1}{2} \times 8 & 2763 \frac{1}{4} \times 2 & 2767 \frac{2}{7} \times 6 & 2771 \frac{35}{48} \times 2 \\
 2760 \frac{5}{24} \times 6 & 2764 \frac{3}{4} \times 4 & 2768 \frac{3}{5} \times 4 & 2772 \frac{24}{35} \times 7 \\
 2761 \frac{7}{15} \times 4 & 2765 \frac{1}{2} \times 8 & 2769 \frac{5}{6} \times 7 & 2773 \frac{31}{56} \times 4 \\
 2762 \frac{5}{18} \times 12 & 2766 \frac{1}{5} \times 5 & 2770 \frac{11}{24} \times 8 & 2774 \frac{11}{18} \times 9
 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll}
 2775 2 \times \frac{1}{2} & 2781 8 \times \frac{2}{3} & 2787 21 \times \frac{4}{7} & 2793 9 \times \frac{2}{3} \\
 2776 9 \times \frac{1}{3} & 2782 3 \times \frac{3}{4} & 2788 24 \times \frac{2}{3} & 2794 60 \times \frac{7}{8} \\
 2777 6 \times \frac{1}{4} & 2783 4 \times \frac{2}{5} & 2789 8 \times \frac{3}{4} & 2795 12 \times \frac{3}{7} \\
 2778 4 \times \frac{1}{8} & 2784 10 \times \frac{3}{4} & 2790 12 \times \frac{2}{7} & 2796 21 \times \frac{5}{14} \\
 2779 8 \times \frac{1}{2} & 2785 2 \times \frac{3}{5} & 2791 10 \times \frac{3}{5} & 2797 32 \times \frac{3}{8} \\
 2780 12 \times \frac{1}{6} & 2786 15 \times \frac{5}{6} & 2792 20 \times \frac{7}{10} & 2798 24 \times \frac{5}{9}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll}
 2799 \frac{1}{2} \times \frac{3}{5} & 2807 \frac{1}{8} \times \frac{5}{6} & 2815 \frac{8}{13} \times \frac{2}{3} \\
 2800 \frac{1}{4} \times \frac{2}{3} & 2808 \frac{1}{18} \times \frac{3}{5} & 2816 \frac{5}{18} \times \frac{3}{8} \\
 2801 \frac{1}{5} \times \frac{2}{3} & 2809 \frac{1}{4} \times \frac{9}{13} & 2817 \frac{12}{17} \times \frac{1}{3} \\
 2802 \frac{1}{5} \times \frac{3}{4} & 2810 \frac{1}{9} \times \frac{3}{7} & 2818 \frac{15}{19} \times \frac{3}{5} \\
 2803 \frac{1}{7} \times \frac{3}{4} & 2811 \frac{4}{7} \times \frac{8}{9} & 2819 \frac{20}{21} \times \frac{4}{7} \\
 2804 \frac{1}{8} \times \frac{3}{5} & 2812 \frac{3}{5} \times \frac{6}{7} & 2820 \frac{16}{25} \times \frac{5}{8} \\
 2805 \frac{1}{9} \times \frac{2}{3} & 2813 \frac{3}{8} \times \frac{5}{7} & 2821 \frac{18}{33} \times \frac{11}{16} \\
 2806 \frac{1}{9} \times \frac{4}{5} & 2814 \frac{3}{4} \times \frac{3}{5} & 2822 \frac{12}{15} \times \frac{15}{17}
 \end{array}$$

2823	$4 \frac{1}{2} \times 5 \frac{2}{3}$	2835	$5 \frac{2}{5} \times 12 \frac{4}{7}$
2824	$5 \frac{4}{5} \times 6 \frac{5}{6}$	2836	$12 \frac{2}{5} \times 11 \frac{4}{9}$
2825	$8 \frac{1}{5} \times 6 \frac{2}{3}$	2837	$5 \frac{4}{11} \times 2 \frac{5}{13}$
2826	$7 \frac{2}{5} \times 4 \frac{4}{7}$	2838	$14 \frac{3}{4} \times 8 \frac{2}{5}$
2827	$4 \frac{2}{7} \times 2 \frac{5}{6}$	2839	$21 \frac{4}{13} \times 3 \frac{9}{11}$
2828	$12 \frac{2}{3} \times 10 \frac{4}{5}$	2840	$14 \frac{2}{5} \times 7 \frac{3}{14}$
2829	$3 \frac{2}{3} \times 2 \frac{5}{6}$	2841	$3 \frac{8}{9} \times 12 \frac{6}{17}$
2830	$5 \frac{1}{2} \times 8 \frac{3}{7}$	2842	$10 \frac{4}{11} \times 20 \frac{5}{16}$
2831	$1 \frac{2}{5} \times 6 \frac{2}{7}$	2843	$25 \frac{6}{7} \times 4 \frac{8}{15}$
2832	$2 \frac{5}{9} \times 4 \frac{2}{3}$	2844	$14 \frac{12}{19} \times 8 \frac{11}{20}$
2833	$8 \frac{3}{17} \times 1 \frac{5}{11}$	2845	$16 \frac{1}{2} \times 9 \frac{21}{22}$
2834	$3 \frac{14}{15} \times 2 \frac{2}{5}$	2846	$42 \frac{6}{13} \times 15 \frac{10}{17}$

EBAZKIZUNAK

2847 Gaimel ontzi batek ontxi gaimelaren $\frac{3}{4}$ dauzka, eta besteak 5 bider geigo, ¿zenbat bigarrenak?

2848 Sendi batek asteko anaztakiaren $\frac{8}{12}$ akeita andeatzen du, ¿zenbat andeatuko du 4 astean? ¿Eta 7 astetan?

2849 Andoni'ren amak 18 litro, argaimel erosi ditu, egunean litroaren $\frac{3}{5}$ andeatzen ba-ditu, 12 egunen ondoren ¿zenbat gelditzen zaio?

2850 ¿Zenbat jaso dute 5 neurkin oiaiek neurkiñeko $6\frac{3}{4}$ laurlekotan?

2851 $12\frac{2}{3}$ neurkin albo dun lauko berdin baten ingurua ¿zenbat da?

2852 $25\frac{3}{5}$ kilo barezti zeuzkan kutxa batetik saldu dira 4 bider $3\frac{4}{5}$ kilo ¿zenbat gelditzen da?

2853 Nere afeba Miren'ek 3 urte ta $\frac{1}{2}$ ditu eta nere adiñaarena alako $4\frac{1}{2}$ da ¿Zein da nere adiña?

2854 Lakinkari batek eguneko 15 laurleko irabazten ditu, ¿zenbat irabaziko du $5\frac{3}{4}$ egunetan?

2855 Atxurlari batek $3\frac{2}{3}$ neurkin lubaki idiki ditu, egun batean ¿zenbat neurkin idikiko ditu $15\frac{4}{5}$ egunetan?

2856 Zaldi bat 1.450 laurleko ordaindu da eta saneuri oren $\frac{2}{5}$ irabaziaz saldu nai da ¿zenbatean saldu bear?

2857 160 neurkin luzeko oial bat garbitzean bere luzeraren $\frac{3}{80}$ moztu da; ¿zenbat neurkin luze da garbitu-ta gero?

24'GN IKASKAIA

Zenbanaketa

127. 1'go gertakuna. *Zatiki bat oso batez zenbanatu.*

Ebazkizuna. *Neurkiñaren $\frac{4}{5}$ 'eko galartzu bat 2 zati berdiñetan ebaki da. ¿Zenbat da zati bakoitzaren luzera?*

$\frac{4}{5}$ zatitua 2'tan zenbanatzea 2 bider txikigo egitea da, eta au bi eratan negike.

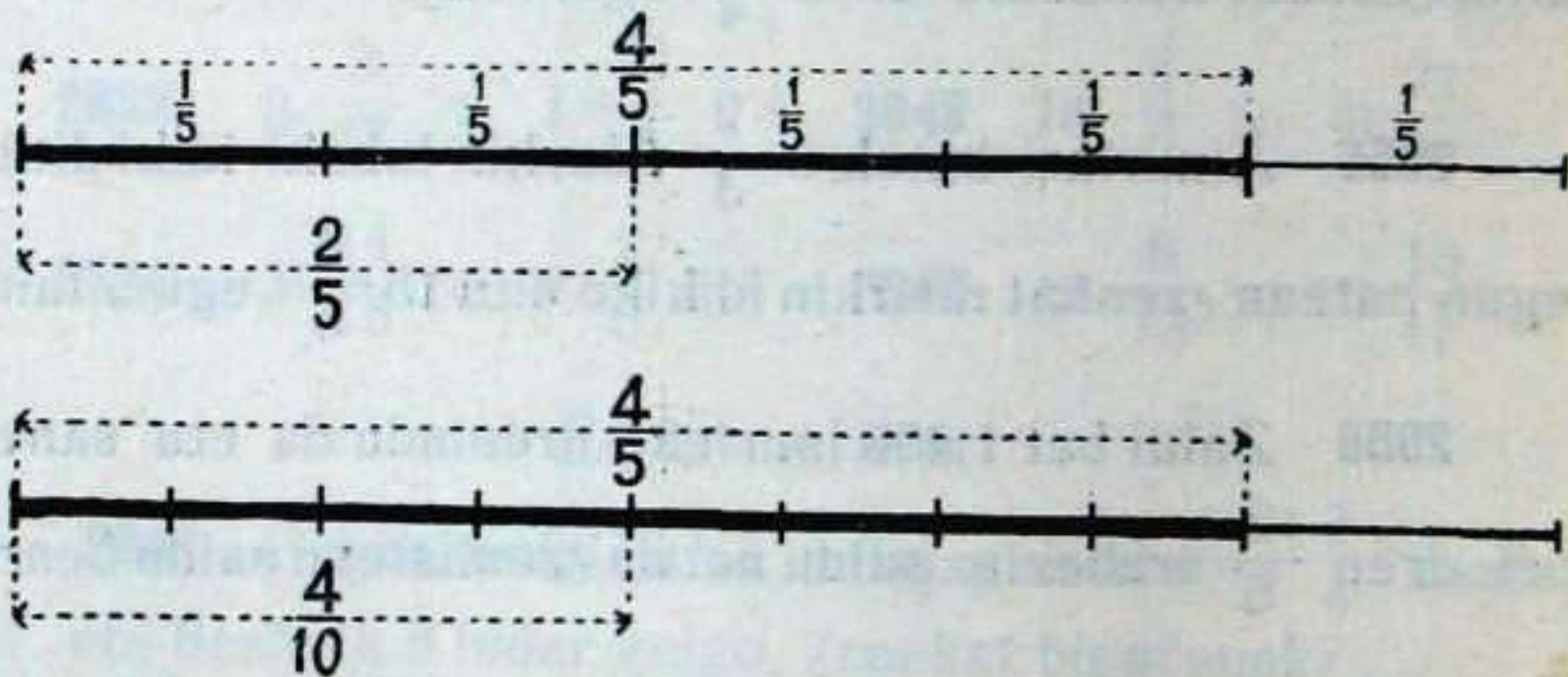
1'go. 2 bider zati gutxigo artzen ditut zemakia 2'tan zenbanatuz:

$$\frac{4}{5} : 2 = \frac{4 : 2}{5} = \frac{2}{5}$$

2'gn. 2 bider txikigo diran zatiak ere ar nitzake zematena 2 koiztuta.

$$\frac{4}{5} : 2 = \frac{4}{5 \times 2} = \frac{4}{10} \text{ edo } \frac{2}{5}$$

IRUDIZKO EGIZTABIDEA

Araua. *Zatiki bat oso batez zenbanatzeko zemakia osoaz zenbanatzen da zematena bera iraukiaz.*

Au ezin ditekenean zematena osoaz koiztenda zemaki bera iraukiaz.

128. 2'gn gertakuna. *Oso bat zatiki batez zenbanatu.*

Ebazkizuna. 6 ontxi ardoz $\frac{3}{4}$ zenbat onil, ontxiaren $\frac{3}{4}$ ekoak, beteko dira?

$$\text{Beteo dira } 6 : \frac{3}{4} = \frac{6 \times 4}{3} = \frac{24}{3} = 8 \text{ onil.}$$

Araua. *Oso bat zatiki batez zenbanatzeko, osoa zatiki irauliaz koizten da.*

129. 3'gn. gertakuna. *Zatiki bat beste batez zenbanatu.*

Ebazkizuna. $\frac{4}{15}$ banatu $\frac{4}{5}$ ri.

$$\text{Izango degu } \frac{4}{15} : \frac{4}{5} = \frac{4}{15} \times \frac{5}{4} = \frac{4 \times 5}{15 \times 4} = \frac{20}{60} = \frac{1}{3}$$

Araua. *Zatiki bat beste batez zenbanatzeko banagai dan zatikia banaki dan zatiki irauliaz koizten da.*

130. Zenbaki zatidunen zenbanaketa. *Zenbaki zatidunak sasi-zatikietara biurtzen dira eta gero zatikien zenbanaketa bezela egiten da.*

Ebazkizuna. Bi eriren bitartea $5\frac{2}{3}$ kilometro da; orduko $3\frac{4}{5}$ kilometro ibiltzen dan oñeztari batek $\frac{3}{4}$ zenbat aldi bearko du eñi batetik bestera juateko?

Zenbaki zatidunak sasi-zatikietara biurtu ditzagun:

$$5 \frac{2}{3} = \frac{17}{3}, \text{ eta } 3 \frac{4}{5} = \frac{19}{5}. \text{ Eta } \frac{17}{3} : \frac{19}{5} = \frac{17 \times 5}{3 \times 19} = \frac{85}{57} = 1 \frac{28}{57} \text{ ordu.}$$

Galderak. 127. Zatikien zenbanaketan lenengo gertakuna ζ zein da? *Araua.* 128. ζ Eta bigarrena? *Araua* 129, Eta irugarrena? *Araua.* 130. Zenbaki zatidunak ζ nola zenbanatzen dira?

Zenbanaketak

Ondorengo zenbanaketak egin:

2858 $\frac{1}{3} : 3$	2864 $\frac{4}{5} : 15$	2870 $\frac{4}{7} : 32$	2876 $\frac{6}{7} : 30$
2859 $\frac{2}{3} : 4$	2865 $\frac{2}{5} : 20$	2871 $\frac{2}{3} : 46$	2877 $\frac{4}{9} : 16$
2860 $\frac{3}{4} : 5$	2866 $\frac{5}{6} : 12$	2872 $\frac{4}{5} : 48$	2878 $\frac{4}{15} : 16$
2861 $\frac{2}{5} : 6$	2867 $\frac{3}{4} : 20$	2873 $\frac{4}{7} : 48$	2879 $\frac{3}{8} : 24$
2862 $\frac{5}{6} : 7$	2868 $\frac{7}{9} : 36$	2874 $\frac{6}{7} : 36$	2880 $\frac{5}{9} : 25$
2863 $\frac{3}{7} : 8$	2869 $\frac{8}{9} : 72$	2875 $\frac{5}{9} : 30$	2881 $\frac{5}{12} : 35$
2882 $6 : \frac{2}{3}$	2887 $40 : \frac{3}{10}$	2892 $12 : \frac{2}{3}$	
2883 $10 : \frac{2}{5}$	2888 $27 : \frac{2}{9}$	2893 $16 : \frac{3}{4}$	
2884 $8 : \frac{3}{4}$	2889 $27 : \frac{8}{9}$	2894 $10 : \frac{4}{5}$	
2885 $21 : \frac{2}{7}$	2890 $81 : \frac{5}{9}$	2895 $16 : \frac{1}{4}$	
2886 $15 : \frac{4}{5}$	2891 $49 : \frac{6}{7}$	2896 $15 : \frac{4}{5}$	

2897	20 : $\frac{2}{5}$	2900	18 : $\frac{2}{5}$	2903	14 : $\frac{2}{3}$
2898	12 : $\frac{5}{6}$	2901	32 : $\frac{4}{7}$	2904	16 : $\frac{2}{5}$
2899	20 : $\frac{3}{4}$	2902	25 : $\frac{1}{6}$	2905	15 : $\frac{3}{4}$
2906	$\frac{1}{2}$: $\frac{1}{3}$	2914	$\frac{2}{9}$: $\frac{3}{4}$	2922	$\frac{3}{7}$: $\frac{5}{9}$
2907	$\frac{2}{3}$: $\frac{1}{2}$	2915	$\frac{5}{6}$: $\frac{1}{9}$	2923	$\frac{7}{11}$: $\frac{4}{7}$
2908	$\frac{1}{3}$: $\frac{2}{5}$	2916	$\frac{2}{5}$: $\frac{4}{11}$	2924	$\frac{5}{6}$: $\frac{11}{12}$
2909	$\frac{3}{4}$: $\frac{2}{5}$	2917	$\frac{1}{3}$: $\frac{5}{7}$	2925	$\frac{7}{8}$: $\frac{8}{9}$
2910	$\frac{2}{3}$: $\frac{5}{6}$	2918	$\frac{5}{14}$: $\frac{2}{3}$	2926	$\frac{11}{13}$: $\frac{15}{16}$
2911	$\frac{4}{5}$: $\frac{3}{7}$	2919	$\frac{11}{12}$: $\frac{12}{13}$	2927	$\frac{17}{18}$: $\frac{1}{4}$
2912	$\frac{2}{3}$: $\frac{4}{5}$	2920	$\frac{5}{8}$: $\frac{2}{7}$	2928	$\frac{2}{11}$: $\frac{3}{16}$
2913	$\frac{3}{4}$: $\frac{7}{8}$	2921	$\frac{4}{11}$: $\frac{7}{11}$	2929	$\frac{2}{7}$: $\frac{22}{23}$
2930	1 $\frac{2}{3}$: $\frac{4}{5}$	2935	4 $\frac{2}{3}$: 1 $\frac{4}{5}$		
2931	3 $\frac{4}{5}$: $\frac{2}{3}$	2936	2 $\frac{3}{4}$: 2 $\frac{1}{2}$		
2932	$\frac{8}{9}$: 2 $\frac{4}{5}$	2937	5 $\frac{1}{5}$: 4 $\frac{2}{3}$		
2933	$\frac{7}{8}$: 8 $\frac{1}{4}$	2938	3 $\frac{2}{5}$: 4 $\frac{1}{4}$		
2934	1 $\frac{3}{4}$: 5 $\frac{1}{4}$	2939	2 $\frac{3}{5}$: 4 $\frac{1}{2}$		

2940	$1 \frac{4}{5} : 2 \frac{2}{3}$	2947	$16 \frac{4}{21} : 15 \frac{1}{7}$
2941	$5 \frac{2}{5} : 4 \frac{2}{9}$	2948	$24 \frac{2}{9} : 16 \frac{4}{5}$
2942	$4 \frac{5}{6} : 1 \frac{7}{8}$	2949	$32 \frac{11}{12} : 25 \frac{4}{15}$
2943	$3 \frac{2}{11} : 7 \frac{1}{3}$	2950	$60 \frac{21}{25} : 15 \frac{2}{7}$
2944	$10 \frac{1}{2} : 8 \frac{1}{4}$	2951	$15 \frac{8}{11} : 5 \frac{5}{6}$
2945	$11 \frac{2}{3} : 5 \frac{7}{8}$	2952	$8 \frac{5}{7} : 3 \frac{2}{13}$
2946	$20 \frac{2}{5} : 4 \frac{2}{3}$	2953	$6 \frac{1}{9} : 2 \frac{3}{18}$

EBAZKIZUNAK

2954 $\frac{4}{5}$ zatikia 4'ri banatu bi eratarara.

2955 Jabego baten $\frac{4}{5}$, 6 jabegairen artean banatu dira, ¿zer zati dagokio bakoitzari?

2956 Langile batek lan baten $\frac{5}{7}$ egin du 5 egunetan; ¿zenbat egin du egun batean?

2957 Iturri batek iroiren batean ontxiaren $\frac{2}{3}$ ur eman du, 24 ontxi ematen ¿zenbat aldi bearko du?

2958 $3 \frac{3}{5}$ ontxi Koloni urekin 6 pototxin bete dira; ¿pototxin bakoitzean zenbat sartzen zan?

2959 Ontxiaren $\frac{3}{4}$ artzen duten oniletan sartu nai dira 108 ontxi ardo; ¿zenbat onil beteko dira?

2960 Bost zaku ugoluk batera $95 \frac{5}{8}$ anaztuki aztatz-en dute. Oietako batek $27 \frac{7}{8}$ anaztuki azta du, eta beste

laurak azta berdiña dute. Bakoitzaren azta arkitu.

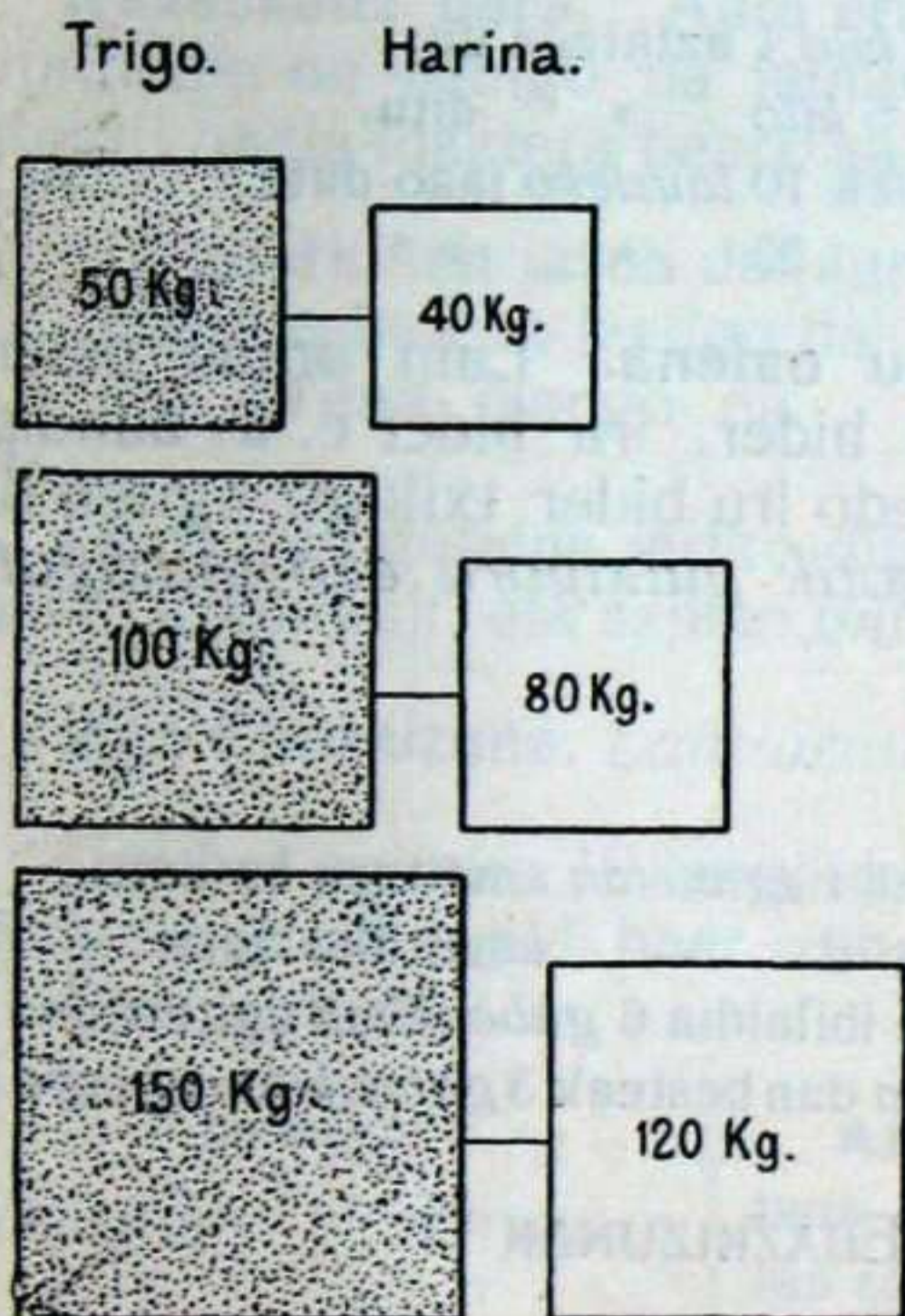
2961 Zofota batek 650 ontzi ematen ditu 7 gabeuki ta $\frac{1}{2}$ 'an ζ zenbat, gabeukiko?

2962 Bi efiren tarte 17 aneurkin da. Bidazti batek tarte ori $3\frac{2}{5}$ gabeukitan egiten du; ζ zenbat ibili da gabeuki batean?

25'GN. IKASKAIA

LAIN-ARAUA

131. Kopuru lainkidiak. Begira dezagun alboko irudia.

50 kilo gari igoñi nun eñotara ta 40 kilo irin eman ziaten. Gero 100 kilo gari igoñi nitun eta 80 kilo irin eman ziaten. Azkenik 150 kilo gari igoñi ta 120 kilo irin eman ziaten. Beraz gari kopurua *bikundu* ta *irurkuntzean* iriña ere *bikundu* ta *irurkundu*ta artzen nuan.

Bata *geitzean* bestea ere antzo berean *geitzen* dan kopuruei, *kopuru lainkidiak* deritzaie,

132. Lain araua, alkarén artean eina daukaten *iru* eikai emanik laugaréna bilatzeko egiten dan uraxe da.

ADIBIDEZ: 4 kilo ogik 2 laurleko aldin ba-dute.
8 » » X » » » » dute.

133. Lain-arau zuzena. Lain-araua zuzena da kopuru bat bikoitz edo irukoitz egitean bestea ere bikoitz edo irukoitz egiten danean, edota kopuruak *geigotik geigora* edo *gutxigotik gutxigora* dijoaztenean.

ADIBIDEZ:

Ontxi 1 urek *kilo* 1 aztatzen du.
5 *ontxi* » 5 *kilo* » ditu.
2 *neurkin* oiaiek 10 *laurleko* jaso dute.
4 » » 20 » » » »

134. Lain-arau ostena. Lain araua ostena da kopuru bat bi bider, iru bider e. a. aundigo egitean bestea bi edo iru bider txikigo egiten danean, arean, *geigotik gutxigora* edo *gutxigotik geigora* dijoanean.

ADIBIDEZ:

8 *langilek* lan bat 4 *egunetan* amaitzen ba-dute.
16 » » » 2 » amaituko dute.
Bultzi batek bere ibilaldia 6 *gabeukitan* egiten du.
Abiadura *bakoitza* dun besteak 3 *gabeukitan* egingo du

EBAZKIZUNAK

1'go ebazkizuna. *Lain-arau zuzena*

12 mozorka galartzuk 18 laurleko jaso badute, zenbat izango dute 30 mozorkak?

EIKAIEN IPINKERA

12 neurkin _____ 18 laurleko

30 » _____ x »

$$x = \frac{18 \times 30}{12} = 45 \text{ laurleko}$$

1'ek 12 bider gutxigo izango du, edota $\frac{18}{12}$ eta 30 neurki-
ñek 1'ek baño 30 bider geigo, edota $\frac{18 \times 30}{12} = 45$ lrk.

Erantzuna: 45 laurleko josa izango dute.

Irakaskintz oaña. Auña eraz ta bidez egitera oitu dedin on izango da lain-arauaren oldozketa laburki onela idaztera beartzea askaldian:

12 neurkiñen josa da laurlekoak	18	+
neurkin batena izango da	12 bider	—
eta 30'ena izango da	30 bider	+

Gero leño gañean jañiko ditu *geigo* ikuña daramaten kopuruak, eta azpian *gutxigo* daramatenak.

2'gn Ebazkizuna. Lain-arau ostena.

Lan bat egiteko 12 langilek 27 egun bear izan zituzten; ¿zenbat aldi bear izango zuten 9 langilek lan bera egiteko?

IPINKERA

12 langile _____ 27 egun.

19 » _____ x »

$$x = \frac{27 \times 12}{9} = 36$$

dituzte, 1'ek lan uraxe egiteko 27 bider aldi geigo

Azteña. M o t a bereko kopuruak erara datozela ipintzetik asten naiz.

BATEKO-BIDEZ ATERATZEA

12 neurkiñek 18 laurleko josa ba-dute neurkin

Azteña. Lain-araua ostena da, langile *gutxigok* lan egiten dutela aldi *geigo* bearko dute-ta.

BATEKO-BIDEA

12 langilek 27 egun bear

bearko du, edo 12×27 , ta 9'k 1'ek baño 9 bider aldi gutxi-
go bearko du, edo

$$\frac{27 \times 12}{9} = 39 \text{ egun.}$$

Erantzuna. 36 egun bearko dituzte.

Onenbesteko ainbesteren arua

135. *Euneko onenbeste, milako onenbeste, amabiko onenbeste* ta abateko deritzaien ebazkizunak *lain-arauan* ondapetzen dira eta 100, 1.000, 12... batekoren aldiña ezaguturik oni dagozkion batekoren aldiña bilatzea da.

3'gn Ebazkizuna. *Onenbesteko ainbesterena.*

¿Zenbat jaso dute 2.400 arautzek, 100'eko 11 laurlekotan?

IPINKERA

	100 arautz _____	11 lrk
2.400	» _____	x »

Azkapena:

$$x = \frac{11 \times 2.400}{100} = 264 \text{ lrk.}$$

Oldozketa. 100 arautzek 11 laurleko aldin ba-dute, arautz 1'ek 100 bider gutxi-

go edo $\frac{11}{100}$ ta 2.400 arautz

ek 2.400 bider geigo edo,

$$\frac{11 \times 2.400}{100} = 264 \text{ laurleko.}$$

Erantzuna: 264 laurleko jaso izango dute.

Galderak. 131. Kopuru lainkidiak ¿zer dira? 132. Lain araua ¿zer da? 133. ¿Noiz da zuzena? 134. Ostena ¿noiz da? 135. Euneko ainbesteren ebazkizunak ¿zertan ondapetzen dira?

Lain-arau jarduketa

BURUZKO AINBAKUNTZA

2963 3 limoik 0,60 pezeta jaso dutenean ¿zenbat izango dute 6, 12, 5, 10 limoiek?

2964 Idazti baten 5 iyekitan idazti saltzale batek

dituzte, langile l'ek lan uraxe egitego 27 bider aldi geigo 2 pezeta irabazten ditu. ¿Zenbat irabaziko du 15, 20, 35, 40 iyekitan?

2965 2 ingufazti ordaintzeko 0,50 laurleko eman ditut; ¿zenbat eman bearko det 10, 12, 24 ingufazti ordaintzeko?

2966 Lan bat egiteko ¿zenbat aldi bearko zuten 10 langilek 5'ek 14 egun bear izan ba-zituzten? ¿zer arau mota da au? ¿zergatik?

2967 ¿Zer jaso dute 8 litro ugoŕek 6'ek 18 laurleko ba-dute?

2968 6 urangi 0,30 laurlekoan saltzen dira; ¿zenbatean salduko dira 8, 12, 10 urangi?

2969 Bilbel batek 80 kilometro ibiltzen 2 ordu igarotzen ditu; ark alako bi abiadura daraman beste bilbe-batek ¿zenbat aldi igaroko du?

2970 Langintza batean zenbait langile ari dira; lenago bukatzeaŕen langile geigo ipintzen ba-dira ¿zer gauza geituko dira? 1'go... 2'gn .. 3'gn... ¿Zer gutxituko da?

Idatziz ateratzeko ebazkizunak

2971 Iñaki'k 40 laurleko irabazten ditu 5 egunean; ¿zenbat irabaziko du 20 egunetan?

2972 Martin'ek 26 laurleko irabazten ditu 4 egunetan ¿zenbat irabaziko ditu 18 egunetan?

2973 Langile batek 36 laurleko irabazten ditu 6 egunetan ¿zenbat egunetan irabaziko ditu 42 laurleko?

2974 Jakinda'ek 72 laurleko irabazi ditu 12 egunetan; ¿zenbat egunetan lau egingo du 90 laurleko irabazteko?

2975 36 onilek 24 laurleko jaso ba-dute, ¿zenbat izango dute 48 onilek?

2976 15 neurkin oialengatik 180 laurleko ordaindu dira; ¿zenbat ordainduko da 65 neurkiñengatik?

2977 60 litroko olio gurbil batengatik 150 pezeta ordaindu ziran; ¿zenbat ordaindu izango zan mota bereko 228 litro olio gatik?

2978 Iturri batek 24 litro ur ematen ditu 3 iroirenetan ordu 1 eta 30 iroirenetan zenbat emango ditu?

2979 Zaldi batek 60 kilogramo belar andeatzen ditu 8 egunean; zenbat andeatuko du 36 egunean?

2980 8 ordu lan egin dun langile bati 7,20 laurleko ordaindu dizkiote; zenbat ordaindu izango zioten 6 orduko lanagatik?

2981 18 kilo salkarigatik 27 laurleko ordaindu da; zenbat ordainduko da 46 kilogatik?

2982 12 eguneko lanagatik Joseba'k 78 laurleko irabazten du; 30 egunean zenbat irabaziko du?

2983 20 eguneko lanean Artur'ek 14 laurleko aurreztu ditu; 6 egun geigo lan egin ba'lu zenbat aurreztu izango zuan?

2984 100 kilo garikin 80 kilo irin artzen dira zenbat irin artuko da 210 kilo garikin?

2985 100 kilo iriñekin 125 kilogramo ogi egiten dira; zenbat kilo irin bearko dira 365 kilo ogi egiteko?

2986 Igeltzulari batek 30 metro orma egin ditu 25 egunetan zenbat metro egingo ditu 125 egunetan?

2987 Lan bat 11 egunetan bukatu dezateke 20 langilek; 10 egunetan bukatu nai baldin ba-da zenbat langile bearko dira?

2988 Neurkin 1,10 goibe dun makil batek 0,50 neurkiñeko itzala egiten du; une artantxe 4,50 neurkiñeko itzala egiten dun zugatz batek zer goibe izango du?

2989 Notin erukitsu batek 3 laurleko ematen dizkie beartsuei 120 laurleko irabazten ditun bakoitzean; zenbat irabazi izango du urte betean, beartsuei 96 laurleko banatu ba-dizkie?

2990 Zenbat ordaindu bear da 48 metroko zati bat oialengatik, 60 metro ba'lituzke beragatik 720 laurleko ordainduko lirakela jakiñik?

2991 15 arotzek biltegi bat oleztatzeko 7 egun lan egin beara izan ba-zuten, zenbat arotz bear izango ziran lan ori bera 21 egunetan egiteko?

2992 13 igeltsularik 120 egun bear izan ba-zituzten landetxe bat egiteko, ¿zenbat egun bear izango zituzten 8 igeltsularik?

2993 Gizategi bat ingizteko bear dira 40 neurkin ingi 0,65 neurkin zabalekoa. Zabalera 0,52 neurkin bakarik ba'litz ¿zenbat neurkin beariko lirake?

2994 Alako kopuru bat ariz 420 neurkin eun egin dira 0,32 neurkin zabalekoa; ¿zenbat neurkin eundu al izango ziran bere zabalera 0,28 neurkeunenera gutxituta?

2995 Gudaltegi batean dauden 45.000 gizonek 35 egunerako bizikaiak dauzkete. ¿Zenbat egunetako izango dituzte gizataldea 2.000 gizonez gutxitzen baldin ba-da?

2996 Arazodun batek urteko 5.400 laurleko irabazten ditu baño euneko 5 irauki egiten dizkiote zartzarorako; ¿zenbat artzen du garbirik?

2997 Idaztidun batek 58 idaztiko bidali bat artzen du 3,50 laurlekoan bakoitza. Euneko 15'en muñiztea egiten badiote; ¿zenbat ordaindu beariko du?

2998 Salostari batek ordainkizun bat ordaintzen du eta 36 laurleko gutxitzen dizkiote. Muñiztea euneko 4 zala jakinik ¿zenbatekoa zan ordainkizuna?

2999 Anei idazkortzen jaso 25 laurleko baldin ba-da 95.190 idazkortzena ¿zenbat izango da?

3000 Etxegile batek zenbat ordaindu bear du 12.400 buztinañaren erosketa eunekoa 12,50 laurlekotan dala?

3001 Soñaleak (botoiak) erosten ditut 6 laurlekoan amamaikoa (144 soñale) ¿zenbat ordaindu beariko det 580'na soñale dauzkaten 200 kutxagatik?

3002 Akeitetxedun batek ¿zenbat ordaindu beariko ote du 485 edontziren erosketa, amabikoa 3,25 laurlekotan dala?

3003 2.450 granadaren erosketan ¿zenbat ordaindu beariko da, eunekoa 8 pezetan baldin ba-da?

3004 Salostedun batek 24.500 su-zotz kutxa artu ditu, 4,50 laurlekotan amamaikoa; ¿zenbat ordaindu beariko du?

ALDI NEURIA

26^oGN IKASKAIA

136. Aldiaren batekoak. Aldiaren bateko nagusiak auek dira: **eguna ta urtea.**

137. Eguna. Gauerdia batetik urteko gauerdia diraren artea da.

138. Astea. 7 egunen biltza da.

139. Urtea. Urteak 365 egun, edo 52 aste ditu.

100 urteren batzak mende edo eunki bat egiten du.

140. Urtearen atalketa. Urtea 12 ilabetetan ataltzen da. 12 ilabeteen izenak eta beren egunak auek dira.

Ilbeltza,	31 egun	Uzta,	31 egun
Otsaila,	28 egun	Dagonila,	31 egun
Epaia,	31 egun	Agoia,	30 egun
Joia,	30 egun	Uria,	31 egun
Oria,	31 egun	Azila,	30 egun
Garagarria,	30 egun	Lotazila,	31 egun

141. *Iru* ilabeteen biltzak *irilabeteak* egiten du eta *sei* ilabeteenak *seilabeteak*.

142. *Arunta* ta *biseiduna* izan ditezke urtea.

Urte arunta 365 egun dituna da.

Urte biseiduna, 366 egun dituna da. **Lau** urte-tik bein gertatzen da. Erasten dan eguna Otsailaren 29 ipintzen da.

143. *Salostetzan* 360 eguneko urtea zenbatzen da ta 30 eguneko *ilabetea*.

144. *Egunaren atalketa*. Eguna 24 gabeuki edo ordutan ataltzen da.

Gabeuki edo **ordua** 60 iroiren edo minututan. **iroiren** edo **minutua** 60 iroireki edo segundotan ataltzen da.

Galderak. 136. Aldiaren bateko nagusiak 137. Eguna 138. Astea 139. Urtea 140. Mendea 141. Urtearen atalketa. 142. *Iriilabetekoa* ta *seiilabetekoa*. 143. Urte *añunta* ta urte *biseiduna*. 144. ¿Salosketan nola zenbatzen dira urtea ta *ilabetea*? 145. Nola ataltzen da eguna?

Aldi-neuriekin jarduketa

BURUZKO AINBAKUNTZA

- 3005** Urteko *ilabete*an izenak esan.
- 3006** Astearen egunak esan.
- 3007** ¿Zenbat egun dira 3 aste, 5 aste, 7 aste?
- 3008** *Iriilabateko batean* ¿zenbat *ilabete* dira?
- 3009** ¿*Seiilabete batean?* *Iru iriilabetetan?*
- 3010** Añ *batek* 2 urte ta erdi ditu ¿zenbat *ilabete* ditu? 3 urte izateko ¿zenbat *ilabete* geigo bear ditu?
- 3011** ¿Zen adin da zuena? ¿Emendik zenbat urtera izango dituzute 20 urte?
- 3012** Esan zenbat ordu diran: 1'go egun batean; 2'gn. egun *erdian*; 3'gn. 2 egun ta *erdian*; 4'gn. 5 egunetan.
- 3013** ¿Zenbat iroiren dira, 1'go gabeuki 1'ean; 2'gn. gabeuki 1/2; 3'gn. gabeukiaren 3/4'etan; 4'gn. gabeuki 1 eta 20 iroirenetan?

3014 ¿Zenbat iroireki dira iroiren 1'ean; iroiren 1/2'an; iroirenaren 3/4'etan?

3015 Bultzi bat goizeko 8'retan irteten da uri batetik eta 4 ordu ibilita gero ta geldokietan ordu *bete* egin da eltzen da bestera, ¿zer ordutan eldu da?

3016 Bidazti bat goizeko 6'rak eta 30 iroirenean irten zan eta bere jo-mugara 3 ordu gerogo iritxi zan; ¿zer ordutan eldu zan?

3017 Goizeko ikastaldia 8 1/4'etan asi ta 11 1/2'tan amaitu zan; ¿zenbat iraunzun ikastaldiak?

Idatziz ateratzeko ebazkizunak

3018 Urtearen irilabete bakoitzak ¿zenbat egun ditu? ¿Eta seiabete bakoitzak?

3019 Bultzi batek ibiltzen 5 gabeuki egin ditu eta geldoki batzuetan gabeuki bat egon da. Bere jomugara goizeko 11'tan eldu ba-zan ¿ze gabeukitan irten zan?

3020 Endika'k 12 urte ditu ta bere amak 37 ¿amak alabak baño zenbat urte geigo?

3021 1.900 urte bete ziranean ¿zenbat mende igaro ziran?

3022 Esan zenbat minutu diran: 1'go 2, 5, 8 7, 12 ta 14 ordu; 2'gn. ordu 1 eta 45 minutu; 2 ordu ta 10 minutu; 3 ordu ta 20 m.; 5 or. ta 4 m.

3023 Segundotara biurtu 3 minutu; 7 minutu; 2 minutu ta 15 segundo.

3024 Gabeukitara biurtu: 70 iroiren; 125 iroiren; 200 iroiren; 305 iroiren. (Erantzuna gabeuki ta iroirenetan eman).

3025 ¿Zenbat urte dira 1.905 egun?

3026 Bidazti bat bere etxetik Ilbelzaren 4'an irten zan eta Oñila'ren 8'an biurtu zan; ¿zenbat egun egon zan etxetik lekore irten-eguna ta itzul-eguna zenbatuta?

3027 Egazkin batek egazkaldi batean 25'na litroko 10 gasolin ontzikada andeatzen ditu. Minutu bakoitzeko litro 1 andeatzen baldin ba-du, ¿zenbat iraun du egazkaldiak?

NEURKIN-ERAKETA AMARKIA

27'GN. IKASKAIA

Lenen - ezagutzak

145. Mai baten *luzea* neur dezagun ta onenbeste neurkin edo metro ditula esango degu. Zaku bat garik onenbeste *anaztahi* edo *kiloazta dula* esaten degu. Ontzi batek ainbeste *ontxi* edo *litro* itxibeiko ditu. Orube baten edagoa *metro laukietan* adirazten degu. Urbiltegi batek onenbeste *metro seiki* itxikitzen ditula ba-dakigu. Erosten ditugun gauzak *pezeta* edo *laurleko* ordaintzen ditugu.

Gauzak zenbatzeko era ideke auek metro, litro, pezeta to a'ek osatzen dute *neurkin-eraketa* deritzaioguna.

146. *Neurkin - eraketa*, metro edo *neurkiña* oñari duten *aztakin* eta *neurien biltza* da.

147. *Neurkin - eraketaren bateko nagusiak* auek dira:

Metroa edo *neurkiña luzerakoentzat.*

Metro edo *neurkin laua*, azalentzat

Metro edo *neurkin seitua*, kaizuentzat

Litroa, edo *ontxia edenentzat*

Gramoa, edo *aztakia aztaentzat*

Pezeta, edo *laurlekoa zizentzat*

148. **Koitzak.**— Metro, litro... kopuru aundiak neurtzeko *metrotik datozen* beste *bateko aundigoak* erabiltzen dira ta **koitzak** deritzaie. Itz auekin adirazten dira:

Deka (D), edo **Am 10** esan nai du. Adibidez: **Dekame**-**trua** (ameurkin)=10 neurkin

Ekto (E), edo **Eun 100** esan nai du. Adibidez: **Ektoli**-**trua** (eunontxi) el.=100 ontzi.

Kilo (K), edo **An** 1.000 esan nai du. Adibidez: Kilogramua (anaztaki) = 1.000 gr. (a.)

Miria (M), edo **Aman** 10.000 esan nai du. Adibidez: Miriagramo (amanaztaki) = 10.000 gr. (a.)

149. Koizpeak. *Bateko nagusien zatiak* bakarrik neurtzeko, **koizpeak** deritzaien *neurri txiki-goak* erabiltzen dira.

Itz auekin adirazten dira:

Dezi (d), edo **amañen** ta 10'etik 1 esan nai du. Ad. decimetrua (neurkamañena) = $\frac{m. 1}{10}$

Zenti (z), edo **eunen** 100'etik 1 esan nai du. Ad. zentilitrua (ontxeunen) = $\frac{l. 1}{100}$

Mili (m) edo **aneien** ta 1.000'tik 1 esan nai du. Ad. miligramua (aztakaneien) = $\frac{gr. 1}{1.000}$

Koitzak eta *koizpeak* bateko nagusiarekiko 10, 100, 1.000 bider aundigo edo txikigo dirala ikusten da; oregatik *neurkin-eraketari* amarkia deritza.

ITZ-JARDUKETA

3028 ¿Zer bateko erabiltzen dira zaku bateko garia neurtzeko? — upel bateko ardoa neurtzeko? — etxe baten luzea neurtzeko? — Landa baten azala neurtzeko? — ur biltegi baten itxikia neurtzeko? — idazti baten saneurria neurtzeko?

3029 Neurkin-eraketa ¿zer da?

3030 Neurkin-eraketa amarkiaren bateko nagusiak zeintzuk dira?

3031 Luze neurrien batekoa ¿zein da? — ¿Kaizu neurriena? eden neurriena? ¿Ziz neurriena? ¿Azta neurriena?

3032 Metro - eraketari ¿zergatik deritzaio metro-arena?

3033 ¿Zer esan nai du koitzak?

3034 Deka, Ekto, Kilo itzak ¿zer esan nai dute?

3035 ¿Zer esan nai du koizpeak?

3036 Dezi, zenti, mili, itzak ¿zer esan nai dute?

3037 Metro-eraketari ¿zergatik deritzaio amarkia?

28 GN. IKASKAIA

Luze-neuriak

Ate baten goibea, aur baten luzera, eñi batetik besterako bitartea neurtzeko erabiltzen dira luze neurriak.

150. Zeinkuna. Luze neurriak, leñoak eta bitartekak neurtzeko diran-neurriak dira.

Luze neurrien batekoa metroa edo neurkiña da.

151. Koitzak eta koizpeak. Metroaren *koitzak* auek dira:

Dekametrua (Dm). edo **ameurkiña** (am.): 10 metro ditu.

Ektometrua (Em) edo **euneurkiña** (eun.): 100 metro ditu.

Kilometrua (Km) edo **aneurkiña** (an.): 1.000 metro ditu.

Miriametrua (Mm) edo **amaneurkiña** (aman.): 10.000 metro ditu.

Metroaren *koizpeak* auek dira.

Dezimetrua (dm) edo **neurkamañena** (ña.), m. amañen aldiña du = 0,1 m.

Zentimetrua (zm) edo **neurkeunena** (neu.), m. eunen aldiña du = 0,1 m.

Milimetrua (mm) edo **neurkaneirena** (nan), m. aneiren aldiña du = 0,1 m.

152. Luze neurien idazkera:

Metroa, batekoen tokian idazten da.

Dekametroa, amatekoen tokian idazten da.

Ektometrua, eunekoen tokian idazten da.

Kilometrua, milako batekoen tokian idazten da.

Miriametrua, milako amatekoen tokian idazten da.

Dezimetrua, amatenen tokian idazten da.

Zentimetrua, eunenen tokian idazten da.

Milimetrua, milenen tokian idazten da.

METROAREN KOITZAK				BATEKOA	M.'aren koizpeak		
M. A. 10.000	M. B. 1.000	E 100	A 10	B 1	a. 0,1	e. 0,01	m. 0,001
Mm.	Km.	Em.	Dm.	m.,	dm.	zm.	mm.
2	3	0	4	5,	0	6	7
	6	3	0	1,	3	0	9

153. Luze-neurgaluak. Gauzak zuzenean neurtzeko erabiltzen diran neurkaia, deritzaie *neurgaluak*: auek dira:

Decimetrua, edo neurkamarena.

Bidezimetrokoa, edo neurkamaren neurkiñerdia bikoa

mañazketan eralbitzen dituzutenak.

Neurkiña

Makil tankeran.
 Tolesten dan zurezkoa
 (arotzena).
 Biltzen dana (eunezko
 edo metalezko galar-
 tzua).

Ba-dira geigo ere: *bi neurkiñe-
 koa*, zur, eun edo metalezkoa;
Aneurkiñekoa, estuntza edo galartzu
 tankeran; *Ogeineurkiñekoa*, galar-
 tzu tankeran.

154. Bide-neurriak. Madrid'tik
 Donosti'ra bezelako *bitarte aun-
 diak* neurtzeko kilometroa artzen da
 batekotzak eta au da **bide-neurrien**
 batekoa.

155. Bide-neurriak bitarte aun-
 diak neurtzeko erabiltzen diranak
 dira; adibidez, bidezabal baten luze-
 ra, ibai baten luzera, ta abar'.

Itz-jarduketa

3038 ¿Zer dira luze-neurriak? ¿Luze-neurrien batekoa zein da?

3039 ¿Metroaren koitzak, zeintzuk dira? ¿Zenbat metro ditu bakoitzak?

3040 ¿Zeintzuk dira metroaren koizpeak? ¿Zer aldin du bakoitzak?

3041 Luze-neuñiak ¿zein toki betetzen dute? Ikas-kaiko laukian diran kopuruak irakur bitez.

3042 Luze-neurgaluak zeri deritzaie? ¿Zeintzuk dira ta zer tankera dute?

3043 ¿Zer dira bide-neuñiak? ¿Bide-neuñien batekoa zein da?

3044 Tolesten dan zurezko neurkin bat aztertu bedi; erakutsi dezimetro 1, 3, 5. Ikuskatu nola beñataltzendiran dezimetrua, ta zentimetrua.

3045 Luze-neuñiak izendatu metrotik asi-ta, kilometrotik asi-ta, zentimetrotik asi-ta eta metroarekiko zer aldin duten esan.

3046 Alako zenbaki batean, metroak batekoen zenbakatza adirazten du; ¿zer neuñi adirazten dute amañenak, eunenak, milenak?

3047 Era batzutan irakuñi: 4, 7 m.; 8, 752 m.; 15, 8 Dm.; 24, 325 Em.; 1, 52 Mm ; 7, 009 Km.; 3, 107 Km.

3048 Lengo zenbakiko kopuruak idatzi ta geiketa egin

3049 Metrotan esan ondorengo neuñiak:

5 Dm luze ta 4 Dm. zabaleko bala.

3 Em. » » 2 » » txaidea.

2,5 Em. » » 8,7 » » soroa.

3050 ¿Zenbat metro dira 2 Em.; 5 Dm.; 6 Km?

3051 ¿Zenbat dekametro dira 10 Km ; 70 Em.; 50 m.; 150 dm.?

3052 ¿Zenbat metro dira 60 dm ; 700 zm.; 4.000 mm.?

3053 ¿Zenbat metroren berdin dira Km.'aren amañen bat; Em 'aren 5 amañen; Dm 'aren 3 amañen?

3054 Amañenak, milenak, eunenak adirazten dituzten metroaren koizpeak zeintzuk dira?

3055 Em 'aren amañenak metroaren zein koitzek adirazten ditu?

Idatz-jarduketa

3056 Ondorengo kopuruak idatzi ta ipiñi geiketa egiteko, metroa bateko artuta:

1'go 4 Em	3 m.	2'gn. 2 Km. 25 m.
7 Dm.	5 m.	5 Dm. 6 m.
63 Em.	4 m.	9 Em 13 m
5 Km.	4 m	45 Dm.
3'gn. 15 m.	4 zm.	4'gn. 3 Km. 25 m.
8 m.	22 mm.	1.805 zm.
3 Dm.	23 zm	4 Em 7 dm.
7 Em	42 dm.	932 dm.

3057 Ondorengo kopuruak geitu metroa bateko artuta: 2 Em. 75; 0 Km. 85; 315 dm.; 95 dm ; 15 Km 02; 84 dm.; 115 zm.

3058 Lengo jardunaldia bezela: 392 Em 63 zm.; 890 Km. 22 dm.; 435 Dm ; 54 Km.; 1.043 dm.

3059 Ufengo kenketa egin:
17 Km 3 Dm. 15 zm.'ri 185 Dm. 43 zm. kendu.

3060 ¿Zenbat dezimetro ditu bineurkiñekoak? ¿zenbat bi dezimetroko? ¿zenbat zentimetro?

3061 20 Dm.'tan ¿zenbat bi metroko dira? ¿zenbat dezimetro?

3062 Bultzi bat orduko 50 Km ibiltzen da ¿zenbat ordutan egingo ditu 275 Km?

3063 Donosti'tik Madrid'a 616 Km daude; bitarte ori egiteko 12 ordu bear ditun bultzi batek ¿zenbat laster egiten du orduko?

3064 Oñeztari bat orduko 5 Km ibiltzen da; ¿zenbat Em. ibiliko da 4 ordu ta Erdian?

3065 Bidazti batek 18 Km. ibili bear du eta 153 Em. ibili ondoren atsedeten du, ¿zenbat metro ibili bear oraindik?

3066 Metro bat oial 5 pezetan baldin ba-da, ¿zenbat-ean izango da Dm erdia? ¿Eta dezimetro bat?

3067 Oial zati batek 42,25 neurkin ditu, ¿zenbat ator egin al izango dira batentzat 3,25 neurkin bear ba-dira?

3068 Arbel bat 2,40 m. luze da; biñatu bere zabalera luzeraren $\frac{3}{4}$ ainbat dala jakiñik.

3069 52 Km. bitarte duten bi goituri 3 urtidatz ariz elkartuak daude; ari oñen luzera guztia, ¿zenbat da?

3070 ¿4 m.'ko zenbat odi bear dira 4 Km. luzeko ubidea egiteko?

29'GN. IKASKAIA

Azal-neuriak

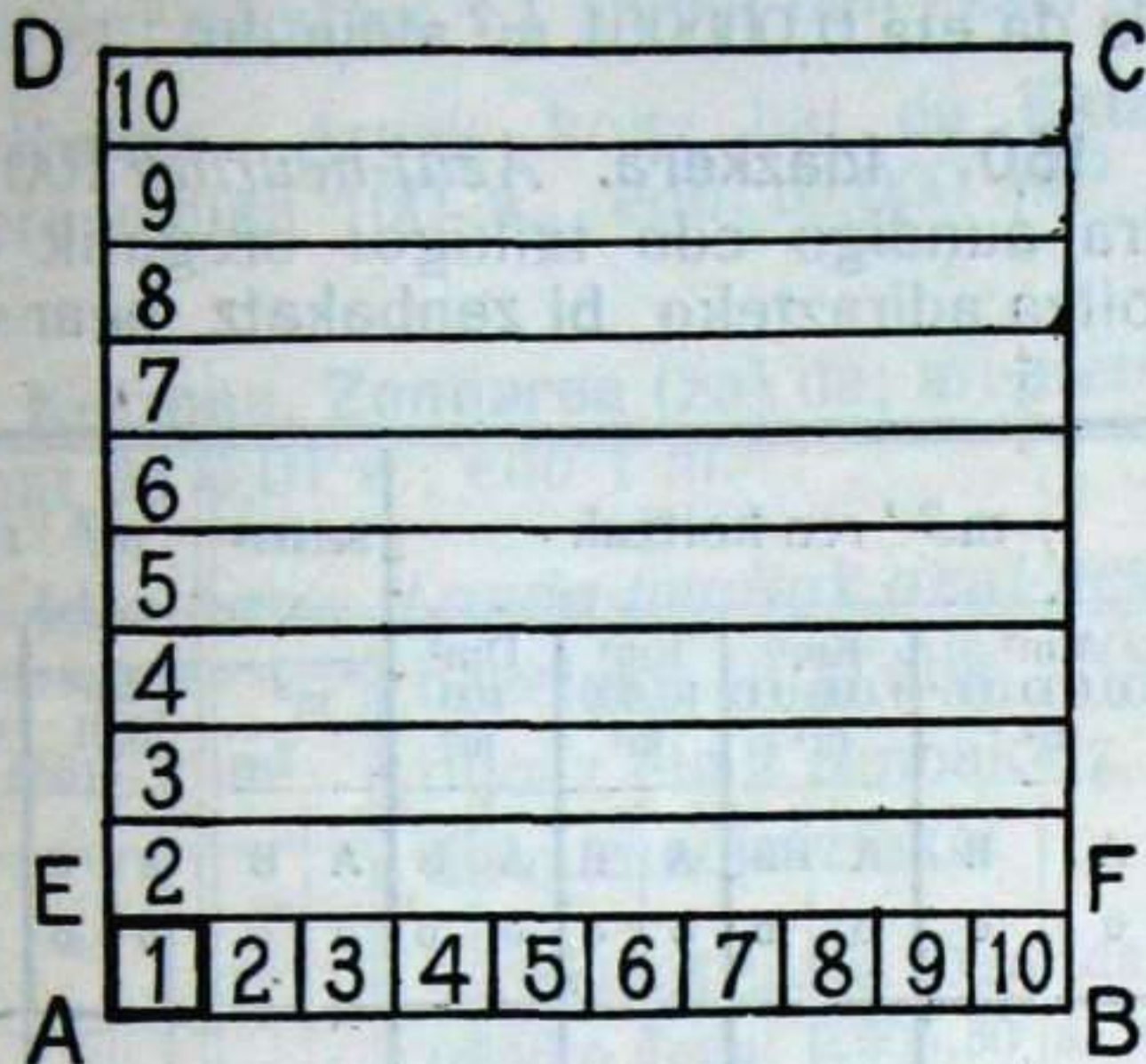
156 Zeikuna. Margoztari batek etxe baten ormak margoztu ondoren margoztutako ormen edagoa neurtu egiten du beren luzea la goibearen neurña artuaz: margozleak margoztutako azala neuritzen dula esaten degn.

Orobat lursail bat erosi edo saltzean bere-luze zabalak neurtu egiten dira, edo bere orube edo azala zenbatu.

Bere bi neurietan, *luze-zabalean*, artuta edagoa mugatzeko diran neuriei azal-neuriak deritz-aie, eta luzeraren batekoak albo dituzten lauki berdiñak ainbeste dira.

157. Azal-neurien batekoa metro lautua, (m^2) da, edo metroko alboak ditun lauki berdiña.

Neurkin 1 albo duan lauki bat, A. B. C. D. izan bedi. 10 dm. luze ta dm. 1 zabal duan 10 zifindara berdiñetan, A. E. F. B ataldu deza-kegu.

Zifindara guztien artean izango

dituzte $10 \times 10 = 100 \text{ dm}^2$ Neurkin lautuak 100 dm^2 ditu.

158. Koitzak. Metro lautuaren koitzak auek dira:

Dekametro lautua (Dm^2), Dm. 1 albo dun laukia da eta 100 m^2 aldin du.

Ektometro lautua (Em^2) Em. 1 albo dun laukia da eta 10.000 m^2 aldin du.

Kilometro lautua (Km^2) Km 1 albo dun laukia da eta $1.000.000 \text{ m}^2$ aldin du.

Miriametro lautua (Mm^2) Mm. 1 albo dun laukia da eta $100.000.000 \text{ m}^2$ aldin du.

159. Koizpeak. Metro lautuaren koizpeak auek dira:

Decimetro lautua (dm^2) dm. 1 albo dun laukia da eta $0,01 \text{ m}^2$ aldin du.

Zentimetro lautua (zm^2) zm. 1 albo dun laukia da eta $0,0001 \text{ m}^2$ aldin du.

Milimetro lautua (mm^2) mm. 1 albo dun laukia da eta 0,000001 m^2 aldin du.

160. Idazkera. *Azal-neuriak* 100'etik 100'era dira aundigo edo txikigo: oregatik oietako bakoitza adirazteko **bi zenbakatz** bear dira.

m. ² ' ren koitzak								Batekoa ^a		m. ² ' ren koizpeak					
Mm ² 100.000.000 m ²		Km ² 1.000.000 m ²		Em ² 10.000 m ²		Dm ² 100 m ²		m ²		dm ² 0,01		zm ² 0,0001		mm ² 0,000001	
A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	a	e	a	e	a	e
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			8	0	0	0	0	3	2						
			2	5	6	0	2	3	8	1	2	0	4	0	6

Ala, 8 Km.² 32 m.² idazteko ipiñiko degu: 8 00 00 32 m.². Orobat 2 km.² 56 Em.² 2 Dm.² 38 m.², 12 dm.² 4 zm.² 6 mm.² idatziko da onela; 2.560.238,120.406 m.². Aurreko laukia ikasi.

Azal-neurgailurik ez da: azala neurtzea *luze neurgailuen* bitartez egiten da.

161. Toki-neuriak. *Azal-edatsuak* neurtzeko erki batena, lateri batena e. a., Km.² artzen da **batekotzat** ta toki-neurien batekoa auxa da.

Landa-neuriak

162. Zeinkuna. Lursalen azala neurtzeko neuri bereziak erabili oi dira, eta **landa-neuriak** deritzaie.

163. Landa-neurien **batekoa orubea edo area** (a) da: 100 m^2 edo Dm^2 1 ainbat dan azala da.

164. Koitza. Areak koitz bat du **Ektarea** (Ea) ta bere aldiña 100 a., edo 10.000 m^2 edo Em^2 bat.

165. Koizpea. Zentiarea (za) da; arearen eunena ainbat da 0,01 a., edo 1 m^2 .

166. Idazkera. *Landa-neuriak azal-neuriak*

Em ²		Dm ²		m ²	
Ea 100		a		za 0,01	
a	b	a	b	a	b
o	o	o	o	o	o
2	5	0	5	3	0
	1	3	0	0	4

bezelaxe 100'etik 100'era dijoaz eta 2 zenbakatz bear dituzte adirazteko.

Onela 25 Ea. 5a. 30 za. idazteko ipiñiko degu: $2.505,30 \text{ a}$; eta 25 Em^2 5 Dm^2 $30 \text{ m}^2 = 250.530 \text{ m}^2$ ainbeste da.

ALDINBERDIÑAK

$\text{Em}^2 = \text{Ea}$; $\text{Dm}^2 = \text{a}$; $\text{m}^2 = \text{za}$.

Azal-neuriak

ITZ-JARDUKETA

3071 ¿Zer dira azal-neuriak?

3072 Azal-neurien batekoa, ¿zein da? ¿Zerbeste da m^2 ?

3073 m^2 koitzak zeintzuk dira? Oietako bakoitza zerbeste da?

3074 m^2 koizpeak ¿zeintzuk dira? Oietako bakoitzaren ainbesteak esan.

3075 Azal neurriak luze-neuriekiko zer dira?

- 3076** Ikaskaiko laukian idatzitako kopuruak irakufi.
- 3077** ¿Azal-neufiak nola idazten dira?
- 3078** ¿Azal-neurgalurik bai al da? ¿Nola neurtzen dira azalak?
- 3079** ¿Toki-neufiak zer dira? ¿Zein da beren batekoa?
- 3080** ¿Zer dira landa-neufiak? ¿Zein da batekoa?
- 3081** Arearen koitz eta koizpeak esan ¿Zeren berdin dira? Ikaskaiko laukian idatzitako kopuruak irakufi.
- 3082** Metro lautu bat mañeztu bedi. ¿Zenbat metro inguru ditu m^2 'ak?
- 3083** Dezimetro lautua ¿zer da? Dezimetro lautuaren albo batek ¿zer luzera du?
- 3084** ¿Zenbat dm^2 dira m^2 batean?
- 3085** ¿Zenbat zm^2 dira dm^2 batean?
- 3086** ¿Zenbat zm^2 dira m^2 batean?
- 3087** M^2 'aren ¿zein koitzek du $100 m^2$ aldiña?
- 3088** M^2 'aren ¿zeinkoitzek du $10.000 m^2$ aldiña?
- 3089** ¿Zein bateko tokitan idazten dira m^2 ak? ¿ Dm^2 ak? ¿ Em^2 'ak?
- 3090** ¿Zein amarki tokitan idazten dira dm^2 'ak? ¿ zm^2 'ak?
- 3091** Zenbat zenbakatz bear dira azalaren bateko bakoitza adirazteko?
- 3092** Zenbat zenbakatzez idatziko da $2 Em^2$ $22 Dm^2$ $3m^2$?
- 3093** *Metro lautu* bat mañeztu luñean eta erakutsi $100 dm^2$ 'ren berdin dala; ori bera egin Dm^2 'az; dm^2 ' az.

Idatz-jarduketa

3094 Osatu bedi:

m^2	1 =	.....	dm^2	=	.....	zm^2	=	.....	mm^2	.	
5	m^2	=	.....	dm^2	=	.....	zm^2	=	.....	mm^2	.
15	Dm^2	=	.....	dm^2	=	.....	m^2	=	.....	zm^2	.
2	Km^2	=	.....	m^2	=	.....	Dm^2	=	.....	Em^2	.
4,5	Km^2	=	.....	Dm^2	=	.....	m^2	=	.....	dm^2	.
2,04	Em^2	=	.....	m^2	=	.....	Dm^2	=	.....	zm^2	.

3095 Batekotzat m^2 artuta idaz bedi zenbakatzez: $8 Dm^2 75 m^2 4 dm^2$; $35 Em^2 5 m^2 27 zm^2$; $6 Km^2 7 m^2 482 zm^2$; $855 Dm^2 9 dm^2$; $5 Em^2 34 Dm^2 7 dm^2$.

3096 Kopuru oek era batzutan irakurri: $48,7025 m^2$; $17,08 Dm^2$; $1209,4 zm^2$; $36,417 Dm^2$ $17,04327 Dm^2$; $6,0032 dm^2$.

3097 ¿Zenbat m^2 dira $400 dm^2$; $3500 zm^2$?

3098 Ondorengo kenketak egin bitez:

$8 m^2 - 75 dm^2 = \dots m^2$ $1 m^2 - 2 dm^2 = \dots dm^2$
 $48 m^2 - 8 dm^2 = \dots dm^2$ $5 m^2 - 0,1 m^2 = \dots dm^2$
 $72.000 m^2 - 3 Em^2 25 = \dots m^2$ $35 dm^2 - 1875 zm^2 = \dots zm^2$

3099 Etxaleku batek $20 Dm^2$ azal du, besteak $1.425 m^2$, bi etxalekuen azala zenbat da?

3100 Bala baten azala $2 Dm^2$ da; ikastegi batena $40 m^2$ ¿Zenbat da bi azalen aldea?

3101 Lursail batek $1845 m^2$ azal ditu, ta m^2 'ko $12,25$ laurlekoan saltzen da? Zenbat aldin du sail oreak?

3102 ¿Zenbat jaso izango dute $8.240 m^2$ lursalek, Dm^2 'ko 375 laurlekoan?

3103 13.225 laurleko ordaindu da $4.200 m^2$ 'ko etxaleku baten erosketa; ¿zenbat da m^2 'ren saneurria?

3104 Lursail baten erosketa, m^2 'ko $3,50$ pezetan, 4.350 pezeta ordaindu da; ¿zenbat da sail aren azala?

3105 Etxe batek 45 leio ditu ta leio bakoitzak 8 leiar, bakoitza $15 dm^2$ azalekoa; ¿zenbat ordaindu ote da leiar-engatik metro lautua $8,25$ pezeta ordaindu ba-da?

3106 Nekazari batek 3 zatitan banatu du $25 Em^2$ 'ko landa bat; 1 'goak $800 Dm^2$ neurtzen ditu; 2 'gnak $10 Em^2$; ¿zenbat metro lautu neurtuko ditu 3 'gañen zatiak?

3107 Soro batek iru zati ditu: $4850 m^2$ 'ko belardi bat, $24 Dm^2$ 'ko oian bat eta belardia ta oiana bat jota oien erdia neurtzen duan soro bat ¿Zenbat Dm^2 ditu soroak?

Landa-neuriak

ITZ-JARDUKETA

- 3108** ¿Zenbat m²'ren aldiña du areak?
3109 ¿Zenbat za ditu Ea'k?
3110 ¿Zein azal-neuriaren berdin da a? ¿Ea? za?
3111 ¿Zertako dira landa-neuriak?
3112 Balan mañatu area bat eta erakutsi 100 m²'ren aldiña dula.
3113 Ezkoztuan zentiarea bat mañatu ta erakutsi m² 1 ainbat dala.

Idatz-jarduketa

3114 Osatu:

$$\begin{array}{l} \text{Ea } 1 = \dots a = \dots m^2 \\ 72 \text{ Ea} = \dots a = \dots m^2 = \dots Dm^2 \\ 4.500 \text{ za} = \dots a = \dots Dm^2 = \dots m^2 \\ 27 \text{ a} = \dots \text{za} = \dots m^2 = \dots Dm^2 \\ 10.000 \text{ za} = \dots a = \dots Dm^2 \\ 4,3 \text{ Ea} = \dots m^2 = \dots a = \dots \text{za} \\ 8,5 \text{ a} = \dots m^2 = \dots Dm^2 = \dots \text{za} \end{array}$$

3115 Ondorengo zenbakiak idatzi ta geiketa egin bategotzat area artuta:

48 a. 25 za.; 19 za.; 405 a. 3 za.; 19.000 za; 18 Ea.; 64 za.

3116 Lengo jarduketa bezela egin ondorengoekin.

54,4 a.; 75,28 Dm² ; 5,45 Ea; 325 m.² .

3117 Osa bedi:

$$\begin{array}{l|l} 84 \text{ za.} + \dots = 1 \text{ a} & \text{Ea } 1 - 20 \text{ a} = \dots \text{ a} \\ 58 \text{ za.} + \dots = 1 \text{ a} & \text{Ea } 1 - 73 \text{ a} = \dots \text{ a} \\ 48 \text{ a} + \dots = 1 \text{ Ea} & \text{a } 1 - 25 \text{ za} = \dots \text{ za} \end{array}$$

3118	500	m ²	=	.....	a		0,5	Ea	=	.....	m ²
	817	Dm ²	=	.....	a		25	a	=	.....	m ²
	237,5	Em ²	=	.....	a		4.500	a	=	.....	Dm ²

3119 Oian batek 20 Ea. 25 a. 75 za. azal du; belardi batek 3 Ea. 4 a. 15 za; ¿Zenbat da azal guztia?

3120 Etxaleku batek Ea 1, 48 a. 25 za; azal du.; etxe bat egiteko artu dituzte 25 a. 6 za ; ¿Zer azal gelditzen da oraindik?

3121 4 Ea. 23 a. 42 za.'ko lursail bat za'ko 2,50 pezetan saldu da ¿Zenbat da salketarena?

3122 a.'ko 2,85 laurlekoan 4 Ea. 14 a. 65 za.'ko bel arzelai bat erosi det. ¿Zenbat ordaindu det?

3123 43 a. 25 za. azal dun landa bat 16.435,25 laurlekoan saldu da ¿Zenbat jotzen du za'ko?

3124 Zelai bat saldu det 4.638 laurlekoan, za'ko 3,40 laurlekoan ¿Zenbat area ditu zelaiak?

3125 m² 'ko 4 laurlekoan bi lursail erosten dira; batek 892 a 8 za., eta besteak 6 a 25 za. gutxigo, ¿zenbat jaso izango du bakoitzak? ¿Eta biak batera?

3126 ¿Zenbat egun bearko ditu langile batek 3 a. 36 za.'ko landa bat atxurtzeko, egunean 56 m² atxurtzen ba-ditu?

30'GN. IKASKAIA

Kaizu-neuriak

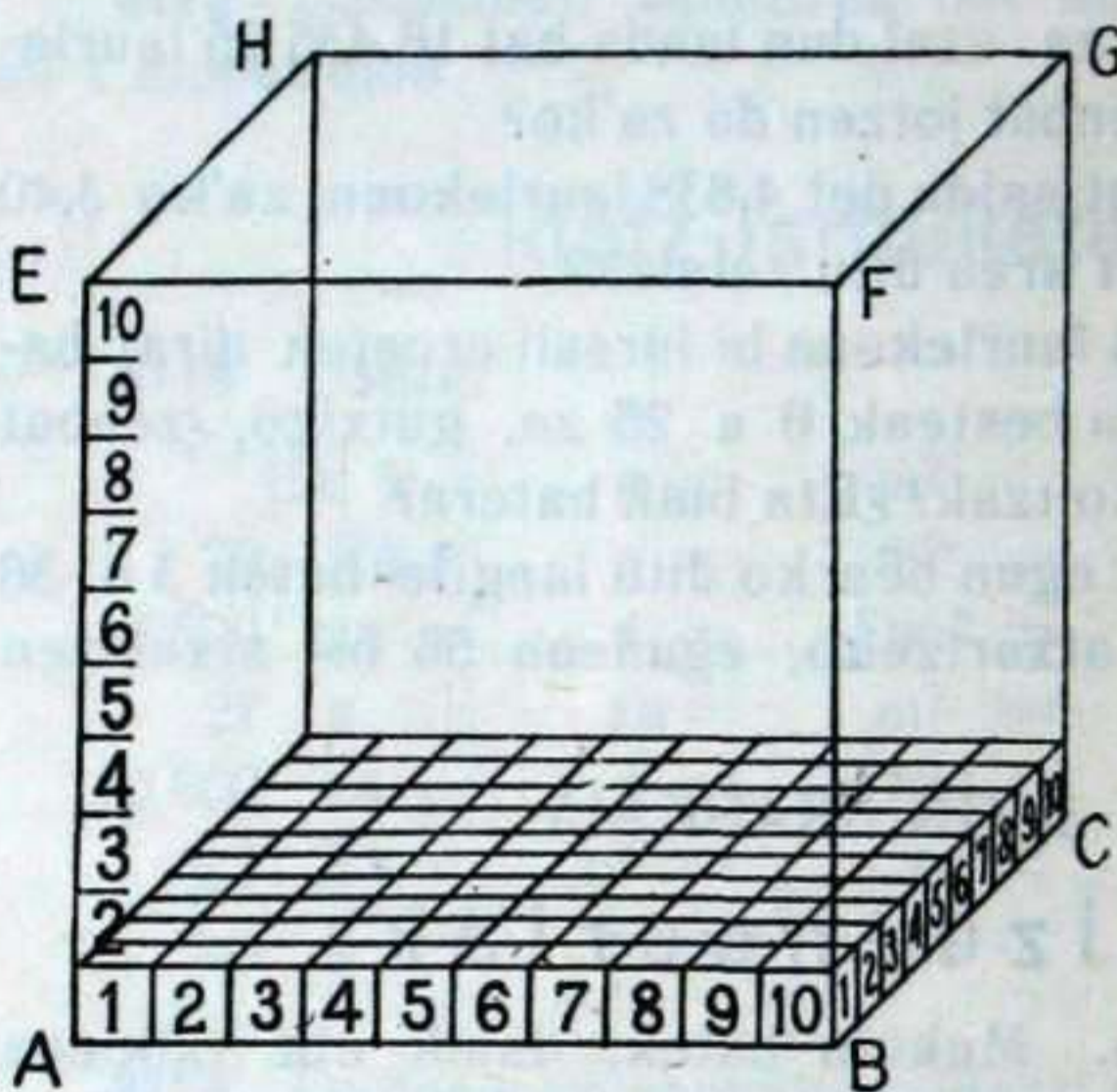
167. Zeinkuna. Mukulu batek, danik eta txikiena dala ere, unean toki bat betetzen du; pilota batek, beatz batek toki gutxi batetzen dute; etxe batek, txadon batek une aundigoa batetzen dute... Mukulu oiek betetzen duten tokia da oietako bakoitzaren kaizua.

Mukulu baten kaizua unean betetzen duan tokia da.

Burtiñar bat artu dezagan ¿Zenbat neuři artu ditzaiozkegu? Bere *luzera*, bere *zabalera* ta bere *lodi* edo *goibea* artu ondoren zenbakoiztu ditzagun 3 neuřiak eta **buztiñararen kaizua** aterako degu.

168. Kaizu neuriak mukuluena edadura, bere iru neurietan, luze, zabal, goibe arturik neurtzeko diranak dira. Mukuluena kaizua neurtzeko erabiltzen diran neuriak dirala ere esaten da. Mukulu baten kaizua iru neurien aunditasunaren mende dago eta bere ertzak luze-neuriei dagozkienak ditun *seikondeak* (232'gn) ainbat dira.

169. Kaizu-neurien batekoa metro seikondea (m^3) da: metroko albo duten aldeak ditun seikondea da. Metro seikondeak *ez du koitzik artzen*, eta esaten da: 10 metro seikonde, $100 m^3$.

Metro seikondeak $1.000 dm^3$ ditu. Ondoko irudian A B C'k m^2 aldin dula balizkatzen badegu ikusten degu $10 dm^3$ dau dela aurretik eta $100 dm^3$ oñaldean; eta betik gora 10 orielako diralako, izango dira $100 \times 10 = 1.000 dm^3$.

170. Koizpeak: *Metro seikondearen* koizpeak dira:

Dezimitro seikondea (dm^3) eta dm. 1 alde dun seikonde bat da $= 0,001 m^3$.

Zentimetro seikondea (zm^3) eta zm. 1 alde dun seikonde bat da $= 0,000.001 m^3$.

Milimetro seikondea (mm^3) eta mm. 1 alde dun seikonde bat da $= 0,000.000.001 m^3$.

m^3 'aren aldiña	}	1.000 dm^3
		1.000.000 zm^3
		1.000.000.000 mm^3
dm^3 'aren aldiña	}	1.000 zm^3
		1.000.000 mm^3
Zm^3 aldiña		1.000 mm^3

171. **Idazkera.** Kaizu neurietako bakoitza adiarazteko **3 zenbakatz** bear dira eta oietako bakoitzaren *batekoak*, *amañekoak* ta *eunekoak* eratzen dituzte. Batekoren batzuek ez diranean ustiñez ordeztzen dira.

Batekoa			M ³ 'REN KOIZPEAK								
m ³			dm ³ 0,001			zm ³ 0,000.001			mm ³ 0,000.000.001		
E	A	B	a	e	m	a	e	m	a	e	m
		3	0	2	6	0	0	7			
	4	5	0	0	0	3	4	5	0	7	6

Laukian idatzitako zenbakiak onela irakurtzen dira: $3 m^3 26 dm^3 7 zm^3$; $45 m^3 345 zm^3 76 mm^3$.
Auriko laukia ikasi.

172. Kaizu **neurgalu** berezirik ez da, eta oiek neurtzeko *luze neurgaluak* erabiltzen dira.

31'GN. IKASKAIA

Egurarentzako neurriak

173. *Eguña* aztatu edo neurtu egiten da; neurtzeko kaizu neurrien antzekoak erabiltzen dira eta **egur-neurriak** deritzaie.

174. Batekoa **estereo** (egur-neukiña) da, ta metro seikondea ainbeste da.

175. **Koitz**. *Estereok* koitz bat du: **dekastereo** (Dst.) eta 10 estereoren aldiña du.

176. **Koizpeak**. Estereok koizpe bat du **dezistereo** (dst) eta estereoren 0,1 aldiña du.

177. **Idazkera**. Egur-neurietan estereok batekoen tokia betetzen du: **Dekastereok**, amañekoa: **Dezistereok**, amañenena.

178 Eguñarentzako neurgaluak oek
 dira: { estereo
 estereobikoa
 Dekastereo erdia

Itz-jarduketa

- 3127** ¿Zer dira kaizu neurriak?
- 3128** ¿Mukulu baten kaizuz zer ulertzen da?
- 3129** ¿Zeren mende dago mukulu baten kaizua?
- 3130** Mukulu 3 neurriak izendatu bitez.
- 3131** Kaizu neurrien batekoa ¿zein da? ¿zeinbeste da m^3 ?
- 3132** M^3 'aren koizpeak ¿zeintzuk dira? ¿Zeinbeste dira?
- 3133** Kaizu-batekoak ¿nola idazten dira? Ikaskaiko laukiko zenbakiak irakur bitez
- 3134** ¿Kaizu-neurgalurik bai al da?
- 3135** ¿Eguñarentzako neurriak zeri deritzaie? ¿Batekoa zein da?
- 3136** Koitzak eta koizpeak esan. ¿Zein beste dira?
- 3137** ¿Zein dira neurgaluak?
- 3138** Tankera bereko 3 edo 4 mukulu izendatu, eta aundieraztu.—¿Zergatik bat aundiago bestea baño?

3139 Mukulu baten kaizua zenbatzeko ¿zenbat neurri artzen dira?

3140 Gauza batzuek neurtu: idazti bat, kutxa bat... eta kaizua bilatu.

3141 ¿Zenbat alde ditu metro seikondeak?

3142 m^3 'aren zabalera, ta goibea zenbat da?

3143 m^3 'aren alde batek zer azal du?

3144 Lengo jardunaldiak egin dm^3 ' az.

3145 ¿Zein amarki tokitan idazten dira dm^3 ' ak?

3146 ¿Eta zm^3 ' ak? ¿Eta mm^3 ' ak?

Idatz-jarduketa

3147 Idatzi: $8 m^3$ $400 dm^3$ $6 zm^3$

3148 Osatu ondorengo oek:

m^3 1 = ... dm^3	dm^3 1 = ... zm^3 = ... mm^3
$0,01 m^3$ = ... dm^3	$0,01 dm^3$ = ... zm^3 = ... mm^3
$0,001 m^3$ = ... dm^3	$0,09 dm^3$ = ... zm^3 = ... mm^3

3149 Osatu bedi orobat:

$4000 dm^3$ = ... m^3	$5000 zm^3$ = ... dm^3
$40 \gg$ = ... m^3	$50 zm^3$ = ... dm^3
$4 \gg$ = ... m^3	$5 zm^3$ = ... dm^3

$7455 mm^3$ = ... zm^3

$455 \gg$ = ... zm^3

$5 \gg$ = ... zm^3

3150 Era batzutan irakuñi ondorengo kopuruak: $3,725 m^3$; $7,6 m^3$; $0,004 m^3$; $0,0014 m^3$; $1,00032 m^3$; $0,00007 m^3$; $0,003003003 m^3$.

3151 Osatu bitez ondorengoak:

$400 dm^3$ + ... = m^3 1

$260 zm^3$ + ... = dm^3 1

$790 zm^3$ + ... = dm^3 1

m^3 1 - $400 dm^3$ = ... dm^3 = ... zm^3

dm^3 1 - $200 zm^3$ = ... zm^3 = ... mm^3

$8 dm^3$ - $2000 zm^3$ = ... zm^3 = ... mm^3

3152 Iru biltegiak dauzkate: $18\text{ m}^3\ 750\text{ dm}^3$; $14\text{ m}^3\ 64\text{ dm}^3$ eta $35\text{ m}^3\ 4\text{ dm}^3$. ¿Zenbat da iru biltegien edena?

3153 Argin bati $684\text{ m}^3\ 68\text{ dm}^3$ ari landu gelditu zaizka $148\text{ m}^3\ 216\text{ dm}^3$ eta $35.475\text{ m}^3\ 345\text{ dm}^3$ saldu ondoren. ¿Zenbat ari zeukan?

3154 Ondar pila batek $148\text{ m}^3\ 650\text{ dm}^3$ neurtzen zun. Atera dituzte $32\text{ m}^3\ 320\text{ dm}^3$; $45\text{ m}^3\ 364\text{ dm}^3$ eta $24\text{ m}^3\ 526\text{ dm}^3$. ¿Zenbat m^3 gelditzen dira oraindik pilan?

3155 Biltegi batek 45.460 m^3 ur dauzka; m^3 bat $0,35$ laurleko ordaintzen ba-da, ¿zenbat aldin ote da biltegi urarena?

3156 Kafara'ko atxurdin mokor baten kaizua $6\text{ m}^3\ 210\text{ dm}^3$ zan eta $2.608,20$ laurleko jaso zuen. ¿Zenbat aldin du dm^3 'ak?

3157 $3,75$ Ea, azaleko landa batean metro lautu 5 dm^3 zimaur botatzen da. m^3 zimaurak 4 laurleko jaso landa guztiarentzako beardan zimaurak; ¿zenbat jaso izango du?

3158 36 m^3 'kaizuko afizko orma bat, ¿zenbat ordainduko ba-du, da, m^3 'a $42,50$ laurleko ordaintzen ba-da?

3159 Egunean bataz beste 350 dm^3 ur andeatzen diran etxe batean ¿zenbat ur andeatuko da ilabetean? Eta zenbat ordainduko da metro seikondea $0,28$ laurleko izanik?

3160 Areto baten sapaia egiteko 450 zur, bakoitza 5 dm^3 'koa, bear izan dira. ¿Zer zur kaizu bear izan da?

Egurarentzako neuriak

Idatz-jarduketa

3161 ¿Zenbat dezistereon berdina da Dekastereo?

3162 ¿Zenbat estereo da Dekastereo erdia?

3163 ¿Zein amarki tokitan idazten dira dezistereak?

3164 Zenbakatzez idatzi iru dekastereo, bi este-reo.

32'GN. IKASKAIA

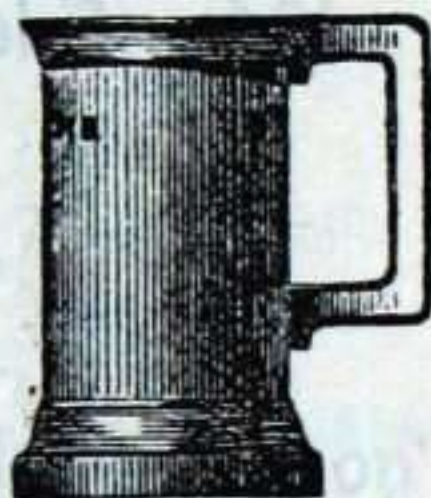
Eden-neuriak

179 Zeinkuna. *Zenbat esne erosi degun, ardo-garpoi* batek zenbat *itxikitzen* dun; zaku batean zenbat babañun dagon jakin nai badegu, alako neurri berezi batzuk erabiliko ditugu, eta eden neurriak deritzaie.

Eden neurriak, ardoa ta gaimela bezelako lobelak eta garia ta artoa bezelako alegauzak neurtzeko diran neurriak dira.

180. Eden neurrien batekoa litrua (l.) edo ontxia da.

181. Koitzak. Litroaren koitzak auek dira:

Dekalitroa (Dl) edo amontxia (ao) 10 litro ditu.
 Ektolitrua (El) edo eunontxia (eun) 100 > >
 Kilolitrua (Kl) edo anontxia (ano) 1.000 > >

182. Koizpeak. Litroaren koizpeak auek dira:
 dezilitroa (dl) edo ontxamañena eta litroaren 10'ena = 0,1 l. aldiña du.

zentilitroa (zl) edo ontxeunena (oeu) eta litroaren 100'ena = 0,01 l. aldiña du.

mililitroa (ml) edo ontxaneiena (oau) eta litroaren 1.000'ena = 0,001 l. aldiña du.

183. Idazkera. *Luze neurriak* bezelaxe idazten dira; onela 3 Kl. 54 l. 72 ml. idazten da 3.054,072.

Kaizu neuriak	m ³			dm ³			zm ³			mm ³		
	E	A	B	a	e	m	a	e	m	a	e	m
Eden neuriak		MI 10.000	KI 1.000	EI 100	DI 10	l	dl 0,1	zl 0,01	ml 0,001			
			3	0	5	4	0	7	2			
				5	4	6	1	4	7			

Lauki ontan ikuskatu bedi eden-neuriak kaizu neu-
riekin duten kidetasuna.

184. Eden-neurgaluak. Bi motakoak dira:

1'go Lobelentzat

Tupiki edo *burni urtuzkoa* goi-
be ainbat aia duten bulduak
dira.

Estañuzkoak. Aia alako bi
goibe duten bulduak dira.

Burmezkoak. Bulduantzekoak.
Esne ta gaimelarentzat ba-
karik erabiltzen dira.

2'gn. **Alegauzentzat**. Arte, pago edo intxaur
zuraz egiten dira. Buldu tankera dute ta aia ta
goibea berdiña dute.

ITZ-JARDUKETA

3165 ¿Zer dira eden-neuriak? ¿Eden-neurien bate-
koa zein da?

3166 Litroaren koitzak eta koizpeak izendatu. ¿Zein-
beste da koitz bakoitza ta koizpe bakoitza?

3167 ¿Zer toki betetzen dute eden-batekoak?

- 3168** Ikaskaiko laukian idatzitako kopuruak irakufi.
3169 ¿Zer kidetasun dute eden-neufiak kaizu-neufiekin?
3170 ¿Eden-neurgaluak zeintzuk dira?
3171 Ikastolako neurgalu piloaz neurketa ta ikusketak asko egin bitez.
3172 ¿Zer gauzen edena neurtu diteke?
3173 ¿Zer gauza erosten dira litroka? ¿El'ka?
3174 ¿Nola deritzaie 100 l., 20 l. dituzten neurgaluei?
3175 Litroaren amaíenak ¿zer izen daramate?
3176 Zein tokitan idazten dira El. Dl. zl.?

Idatz-jarduketa

3177 ¿Zenbat litro erdi dira 3,5 l.?

3178 Osa bedi:

$$\begin{array}{ll} 1 \text{ Dl} = \dots \text{l.} = \dots \text{dm}^3 & 1 \text{ dl.} = \dots \text{l.} = \dots \text{dm}^3 \\ 1,5 \text{ El.} = \dots \text{l.} = \dots \text{dm}^3 & 1 \text{ zl} = \dots \text{l.} = \dots \text{dm}^3 \end{array}$$

3179 Kopuru auek idatzi bitez geiketa egiteko ipiñiaz:

1'go. 16 El. 5 l.; 21 Dl ; 18 El., 09; 102 l. 5 zl.; 15 Dl. 8 dl.

2'gn. 17 El. 25 l.; 32 Dl. 6 dl.; 8 El. 35 dl.; 12 l 3 dl.; 523 l.

3'gn. 7147 l.; 82 Dl. 3 dl.; 147 El. 2 l.; 84 Dl. 235 zl.

3180 ¿Zenbat litro dira 40 dl; 5,4 Dl; 250 zl.?

3181 ¿Dl. 1'eko zenbat ureztontzikada bearko dira 5 El.'ko gurbil bat betetzeko?; ¿45 l.'koa betetzeko? ¿3,5 El.'koa betetzeko?

3182 Baseítar batek 135 El. olo uztatu ditu, eta 2.500 l; saltzen ditui ¿zenbat olo gelditzen zaio?

3183 ¿Zenbat da bi upelen edena batek 12,5 El ta besteak 1.100 litro itxikitzen badituzte?

3184 Zaku batek 6 Dl. biko ugolo dauzka; besteak 55 l. baizik ez du itxikitzen; ¿zenbat da bi zakuen edena batera?

3185 Azao batek litro 1 eta 4 dl. gari ematen ba-ditu; ¿zenbat litro emango dituzte 745 azaok?

3186 ¿Zenbat aldin izango dute 5 El. ardok litroko 0,75 laurlekoan?

3187 Ituri batek minutuko 5 l. 4 dl. ematen ditu; ¿zenbat minututan beteko du 2,5 El. itxikitzen dun biltegi bat?

3188 Bei batek 17 litro esne ematen ditu egunean. ¿Zenbat litro emango ditu 31 eguneko ilabetean eta zenbat izango da esnearen aldiña, litroko 0,40 pezetan?

3189 18 El. itxikitzen ditun osin bateko uraz, 20 litroko ¿zenbat ontzi bete al izango dira?

3190 Zaldi batek 9 litro olo jaten du egunean, ¿zenbat Dl. jango du ilabetean?

3191 Sendi batean egunean 2 litro ardo edaten dira; ¿zenbat andatuko du ardotan urtebetean sendi ořek litroa 0,75 laurleko ordaintzen ba-da?

3192 30 ořok egunean 2,5 litro arto andeatzen dute. ¿zenbat ořo janaritu al izango dira 30 egunetan 6 El artokin?

33' GN. IKASKAIA

Azta-neuriak

185. Zeinkuna. Jaki saloste batean sartzen ba-gera erakustokian ikusiko degu aztagalu bat eta bere ondoan

aztakin batzuk Esate baterako, bareztia erosten ba - degu, salostedunak aztagaluaren azazpil batean bareztia ipintzen du ta bestean aztakiñak; goibe berdiñean daudenean

bareztia artu ta ematen digu, ¿Zer egin du salostedunak? Bareztia aztatu aztakin edo aztaneurien bitartez.

Aztaneuriak mukulu en azta bilatzeko diranak dira.

186. Azta-neurien *batekoa* gramo (g.) (aztakia) da. zm^3 1 ur eriotuaren aztaren berdina da gramo.

187. Koitzak. Gramoaren koitzak auek dira:

Dekagramoa (Dg.), 10 gramo azta du.

Ektogramoa (Eg.), 100 » » »

Kilogramoa (Kg.), 1,000 » » »

Miriagramoa (Mg.), 10.000 » » »

Amaztaki, eunaztaki, anaztaki, amanaztaki.

Buzpurdikada ikatz bezelako *azta aundientzat* bateko bezela kilo erabiltzen da ta artzen ditu *bi koitz*: *Metro-kintala* (Mk) edo *eunanaztokia* (eunan) 100 Kg. azta du, eta *Tonelada* (mT) edo *unaztokia* (un) 1.000 Kg. azta du.

188. Koizpeak. Gramoaren koizpeak auek dira:

Dezigramoa (dg.), edo *aztakamañena* (azam) bere aldiña g.'ren 10'ena = 0,1 gr. da.

Zentigramoa (zg.), edo *aztakeunen* (azeu) bere aldiña g.'ren 100'ena = 0,01 gr. da.

Miligramoa (mg.), edo *aztakaneien* (azan) bere aldiña g.'ren 1.000'ena = 0,001 gr. da.

189. Idazkera. *Azta-neurriak luze-neurriak* bezelaxe idazten dira; onela 3 Kg. 7 Eg, 6 g. 9 zg. = 3706,09 gr.

GRAMOAREN KOITZAK						Batekoa	KOIZPEAK		
mT. 1.000.000	mK. 100.000	Mg. 10.000	Kg. 1.000	Eg. 100	Dg. 10	g,	dg. 0,1	zg. 0,01	mg. 0,001
	ME	MA	MB	E	A	B	a	e	m.
			3	7	4	6,	9		
5	0	7	0,	0	3	8	0	7	5

- 190. Aztakiñak.** Iru aztakin mota dira:
Burlaruzko aztakiñak: 10 dira.
Burnizko aztakiñak: 10 dira auek ere.
Burlaru mezko aztakiñak; gauza bikañentzat eta sendakientzat dira.

Aztagaluak: balantza, eromaztakiña ta anaztakiña dira nagusienak.

Itz-jarduketa

- 3193** ¿Zer dira azta-neurriak? Azta neurien batekoa zein da?
- 3194** Gramoa ¿zer da? Gramoaren koitzak eta koizpeak izendatu.
- 3195** Azta aundientzat zein bateko erabiltzen dira? ¿Zeinbeste dira?
- 3196** Laukian idatzitako kopuruak irakurri.
- 3197** ¿Zeintzuk dira aztakiñak? Balantza ¿zer da? Aztagalu batzuk esan.
- 3198** Aztagalu batzuz jardunaldi asko egin.
- 3199** Aztakin idekeak ikusi utsez ezagutuerazi.
- 3200** ¿Zer aztatzen dira balantza aztagaluetan? ¿zer, anaztakin aztagaluetan?
- 3201** Zer gauza saltzen dira naiz aztatuta naiz neurtuta.

Idatz-jarduketa

3202 Osa bedi:

2 Kg. = . . . g.	97 g. = . . . Dg.
3 Eg. = ... g.	456 g. = ... Eg.
7 Dg. = ... g.	97 Dg. = ... Eg.

3203 1 Kg. = ... zg.	5 dg. = ... zg. = ... mg.
7 Dg. = ... zg.	7 g. = ... zg. = ... mg.
740 Dg. = ... Kg.	3 zg. = ... mg.

3204 ¿Zein bateko tokitan idazten dira gr'ak; Eg'ak; Mg'ak; mK'ak?

3205 ¿Zein tokitan idazten dira dg.'ak, zg.'ak, eta mg.'ak?

3206 Ondorengo kopuruak idatzi eta geiketa egin g. artuta: 1'g 2 (mT.) 3 Kg; 3 mT. 1 mK. batetzat; 10 g.; mk. 1' 3 Eg 526 g ; 2'gn. 4 Eg. 20 g.; 7 Kg. 80 dg.; 6 Eg. 12 zg.; 847 dg ; 75 g. 3 zg.

3207 Dg. bateko artuta, gei bitez zenbaki oek: 6 Eg. 8 Dg. ; 5 Kg. 2 g.; 49 Eg. 3 Dg.; 8 Kg. 25 zg ; 4.277 g.

3208 ¿Zer aldin dute 450 Kg. lusagaiek, 25 pezetan mK?

3209 Kg. erdian 60 barezti koskor sartzen dira; ¿zenbat sartuko dira Kg. batean?

3210 3 kutxaren azta osoa zenbat da bakoitzak one-la aztatzen dutelarik: 45,3 Kg.; 58,7 Kg.; 65,25 Kg.?

3211 Eg. bat aragik 0,55 laurleko jaso ba-du ¿zenbat izango du 15 Kg.'k?

3212 875 Kg.'ko burnizko ate baten jaso ¿zenbat izango da 100 Kg.'ko 28,50 pezetan?

3213 Litro bat itsasurek 1,026 Kg. azta du; ¿eta 555 litrok?

3214 Sutontzientzat 12 mK. ikatz andeatu dira urte betean, unaztakia 95 laurlekoan, eta 0,8 mT. egur, 10,50 laurlekoan mK. ¿zenbat da andeapen guztia?

3215 Jabegotza bat kareztatzeko 8 mT. kare bearizan dira eta mK. 5 laurleko ordaintzen da. ¿Zenbat xautu da?

3216 Salostedun batek 10 Kg. tabako erosten ditu ta 2'na Eg 'ko 20 bilgo egiten ditu. Gañerako tabakoaz ¿zenbat bilgo 5'na Dg.'kuak egingo ditu?

3217 Sutoki batean 0,25 El. lu'rikatz e'fetzen dira ¿Zenbat egunetako izango da 5.200 Kg. ikatzekin? El. lu'rikatzaren azta 80 Kg. da.

34'GN. IKASKAIA

Txindi neurriak

191. Zeinkuna. Inguñazti bat, idazti bat.. erosten danean txindiak deritzaien metal zatitxo batzuz ordaintzen dira.

Txindi-neurriak edo txanponak gauzen aldiña neurtzeko diranak dira.

192. Txindi - neurrien batekoa pezeta edo laurlekoa da; *zilarezk*oa da ta 5 gramo azta du.

193. Koitzak. Pezetak koitzik ez du; 10, 100 pezeta esaten da.

194. Koizpeak. Koizpeak auek dira:

Dezimoa edo amařena: bere aldiña pezetaren 10'etik $1=0,10$ pezeta.

Zentimoa edo eunena: bere aldiña pezetaren 100'etik $1=0,01$ pezeta.

195. Txindi-motak. 3 Txindi mota dira:

URZKO TXINDIAK

100 pezetakoak
50 »
20 »
10 »
5 »

ZILAREZKO TXINDIAK

5 pezetakoa, azta 25 g.
2 » » 10 g.
1 » » 5 g.
0,50 » » 2,50g.

TUPIKIZKO TXANPONAK

0,10 pezetakoa (*txakur aundia*)
0,05 » (*txakur txikia*)
0,02 »
0,01 »

Beste txanpon-motak:

Kupronikelezkoak; 0,25 pezetakoa bakañik da, Txindingiak. Kopuru aundiak ordaintzeko erabiltzen dira; 25, 50, 100, 500 eta 1000 pezetakoak dira.

196. Idazkera. *Pezetak batekoan* tokia betetzen du.

Dezimoak amañenen tokia betetzen du.

Zentimoak eunenen

197. Txindi-legea. *Urezko* txindiak ez dira *ure utsezkoak*; zati bat urea ta bestea tupikia dute. *Zilarrezko txindiak* ere tupikizko zati bat eramaten dute.

Txindietan sartzen dan ure uts eta zilar uts kopuruari deritzaio txindi legea.

198. Urezko txindien legea 900 milena da au da, txindiaren aztaren 1.000'tik 900 urea da ta 100 tupikia.

199. Zilarrezko txindien legea, 900 milenena da 5 pezetako txindientzat eta 835 milenena gañerakoentzat.

200. Tupikizko txindiak izaten dute 950 milen *tupiki*, 40 *estañu* ta 10 *zink*.

Itz-jarduketa

3218 ¿Zerdira txindi-neuñiak?

3219 ¿Txindi-neuñien batekoa zein da?

3220 ¿Zein koizpe ditu?

3221 Txindi motak izendatu.

3222 Txindi neuñiak ¿nola idazten dira?

3223 Txindien legeaz ¿zer ulertzen da?

3224 Urezko txindien legea zein da? ¿Eta zilarrezkoena?

3225 Tupikizko txindietan zer menasta sartzen dira?

Idatz-jarduketa

3226 Al dan txindi motarik gutxienaz ordaindu kopuru oek: 8; 19; 49; 106; 560, 0,28; 6,85; 448,75 pezeta.

3227 100 pezetako txindingi bategatik ¿zenbat txindi emango dizkitzute oetakoak, 0,25; 0,50; 2 eta 5 laurlekoak?

3228 Ogerleko loturatxo batek 2,5 Kg. azta du. ¿zenbat aldin du?

3229 8 pezetako loturatxo batean ¿zenbat eREAL sartuko dira?

3230 Eltzetxu batean 76,75 pezeta daude guztira: 50 pezetako txindingi bat; 4 ogerleko; 4 pezeta zilarretan eta nikelezko 3 eREAL; gañerakoak 5 zentimoko txaponak dira; ¿zenbat dira?

3231 Zilarrezko zein txanponez einkatu al izango genduke balantza-aztagalu batean 125 go'ko azta? ¿375 g'koai

3232 Jontxu'k eltzetxu batean dauka ibiltzen diran txanpon mota guztietatik bana; ¿Zenbat pezeta dauzka? (*España'n urerik ez da ibiltzen*)

3233 0,10 pz'ko 30 ikufatz; 0,30 pz'ko 50 eta 0,40 pz'ko 75 erosi ditut. ¿Zenbat ordaindu det?

3234 Salostedun batek saltzen dun txokolate zatbakoitzean 0,05 pezeta irabazten du. 80'na zatiko 12 kutxa salduta ¿zenbat irabaziko du?

3235 Auxiak al dan txanponik gutxienetan biurtu.

Ordaindu	Zor	Geiak	Ordaindu	Zor	Geiak
pz 1	0,48		25	18,20	
3 pz	2,55		50	37,65	
2 »	1,75		100	59,25	
5 »	3,60		1.000	625,80	
15 »	13,25		1.000	743,50	

DANEURTIZTI EZAGUTZAK

35'GN. IKASKAIA

Leñoak

201 Leño motak. 1'go irudiak erakusten dun bezela teinkatu dezagun ari bat.

Lasaitu dezagun 2'gn irudian egiten dan bezela.

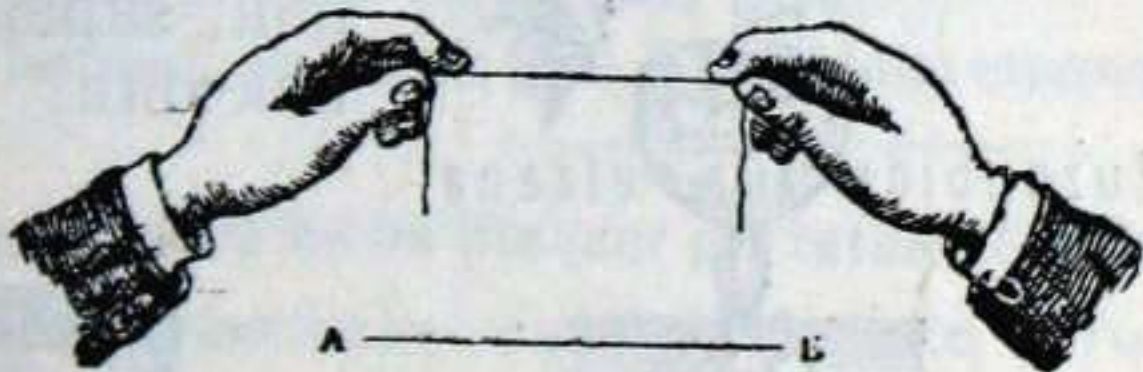
Bietan leñoak ikusten ditugu; 1'goa zuzena da, 2'gna, gupia.

Orobat *artezkaļu ertza, mai ertza* leño zuzenak dira; *ortzadaña, uztai* bat, leño gupiak dira.

Ingi batean bi kulatz ipiñi ditzagun, artezkaļu batez el; kartu ditzagun; orain leño gupi batez elkartu ditzagun-
¿zein leño da aundiena?

202 Kulatz batetik besterako biderik laburrena da leño zuzena.

203. Bere zatietako batean ere zuzena ez dan leñoa da leño gupia.

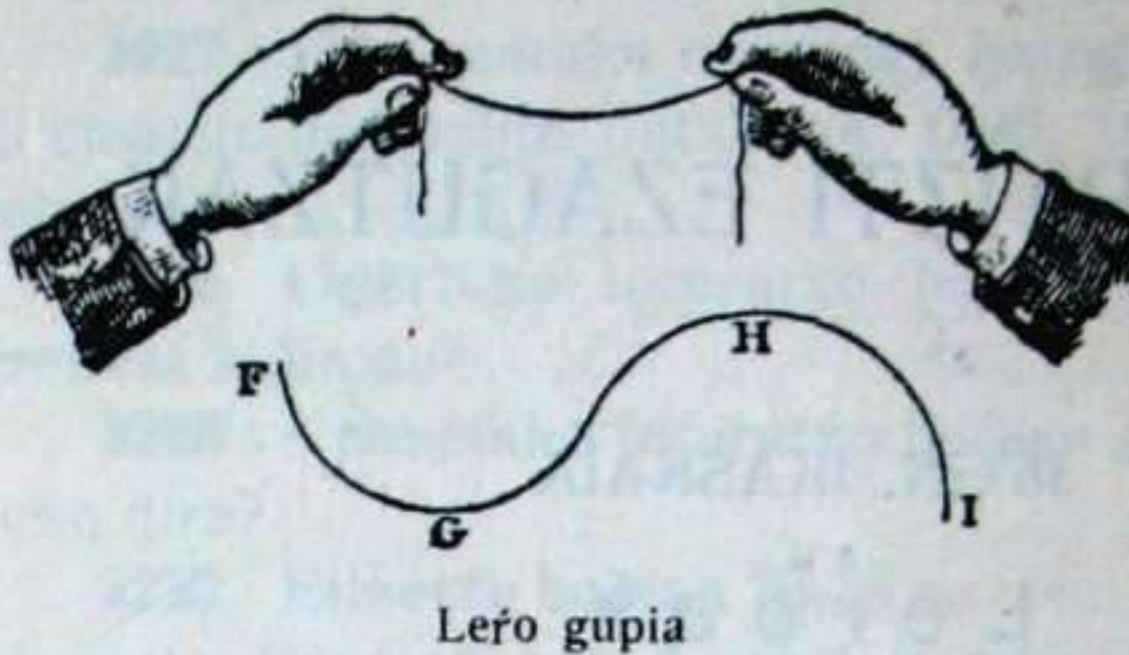

Leño zuzena

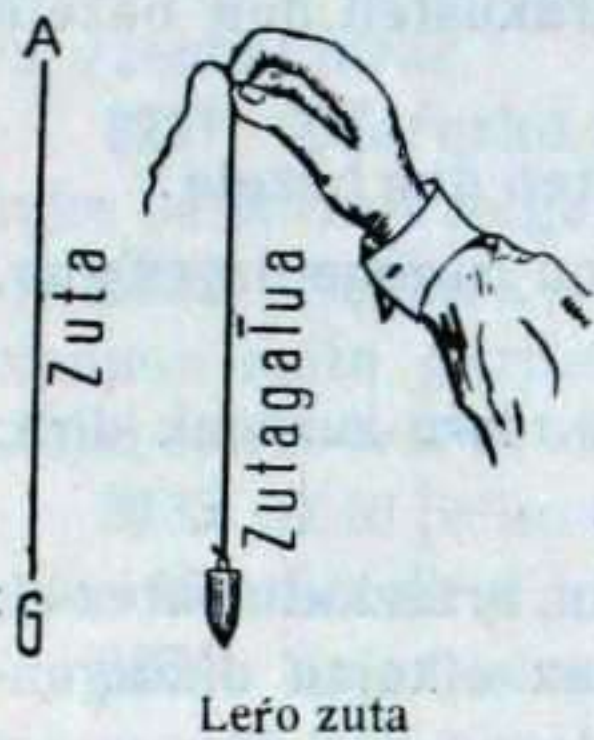
204 Leño zuzenen egokera unean. Zutagaļu

bat egin dezagun burnizko birlatxo bat ari batetik zinzilikatuta; *tink gelditzen danean* esango de-

gu aria zuta dagola.

Doñeak, ke-bideak, or-mak, e. a... **egokera zutan** dauden leñoak dira.

205 Zutagaluaaren bidea jañaitzen duna da leño zuta.

Igeltsulariak zutagalua erabiltzen dute ormak zutik egiteko.

Zuzengalu lau bat jaurti dezagun urtara: *igitzen ez danean etzana dagola* esango degu.

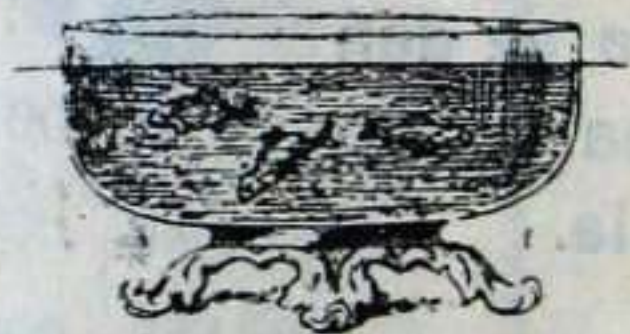

Leño zuta

206 Leño etzana ur geldiaren zuzenbidea daraina da. Etxe zotañainak, sapaiak e. a. etzananak dira.

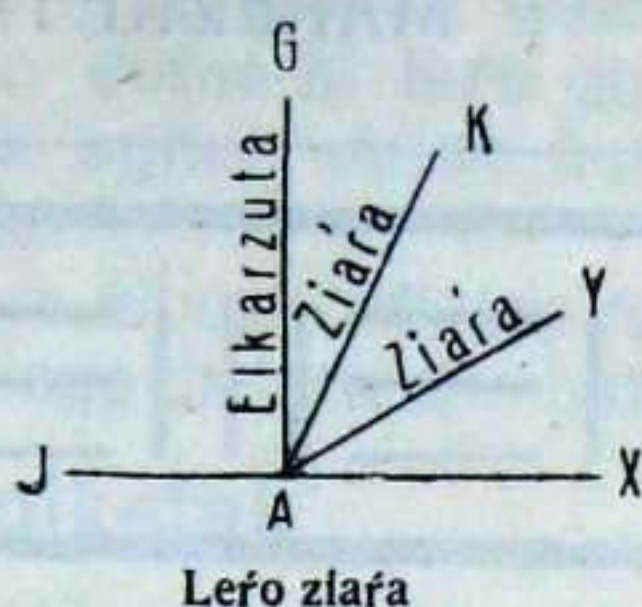
Leño etzana

Gain leñoa etzana da

207 Orma bati ezañita-ko zurubi bat ziar dago.

Leño ziaña ez da zuta ezta etzana ere.

Ikusketak eta egiketak

3236 Ikastegian ikusten diran leño *zuzenak* erakutsi.

3237 Ikastegian ikusten diran leño *gupiak* erakutsi.

3238 Artezkañu baten bitartez leño zuzen bat egin, 3 eunenekoa; bestea 5'ekoa; bestea 2'koa; ¿zenbat luzera guztien artean?

3239 Arbelean bi kulatz ipiñi; nolanaiko leño batzuz eta zuzen batez elkartu; ¿zein da laburrena?

3240 Ikastegian leño zutak, etzanak eta ziañak erakutsi.

3241 Artezkañu bat ipiñi zutik, etzanik eta ziar.

3242 Besoak egokera ideketan ipiñi ta esan zertzuk diran.

3243 Leño zuta, etzana, ziaña, ¿zer dira?

3244 Etxe batean ¿zeintzuk atal dira zutak, etzanak, ziañak?

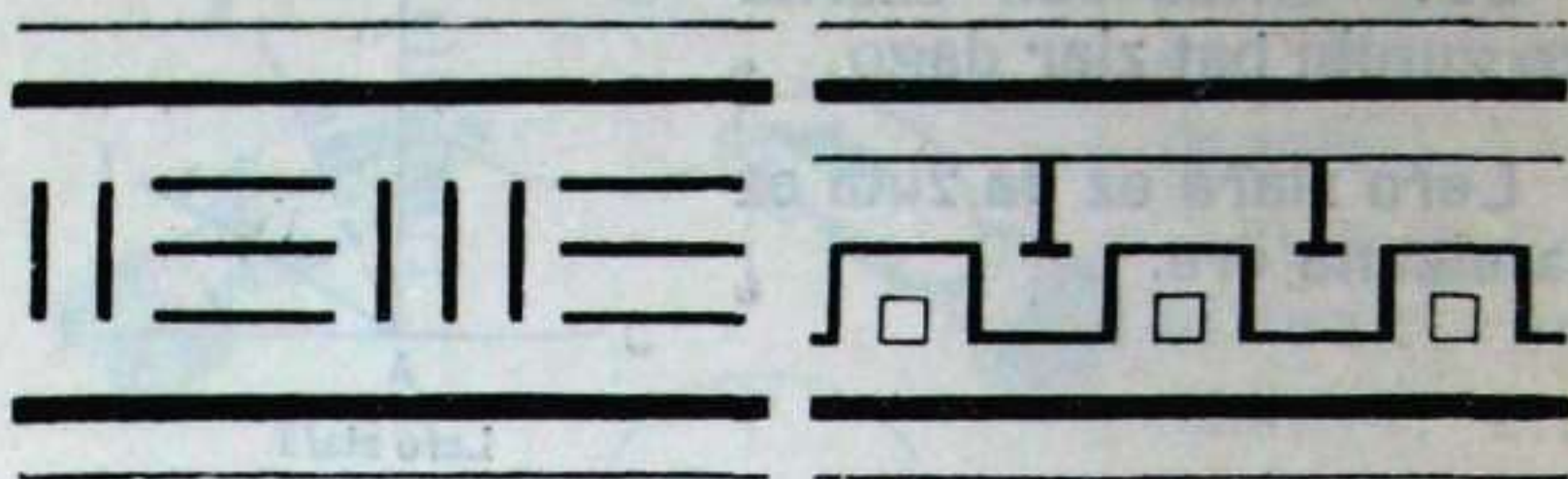
3245 Orma bat zuta ez ba'litz ¿zer gertatuko litzake?

3246 Arbelean idurikatu neuñi ideketako leñoak egokera batzutan.

3247 Txotxez egin izki oek: I L T H V Z X A N M?

3248 ¿Zer leño motak eratzen dituzte zenbaki oek 1, 3, 4, 5, 7.

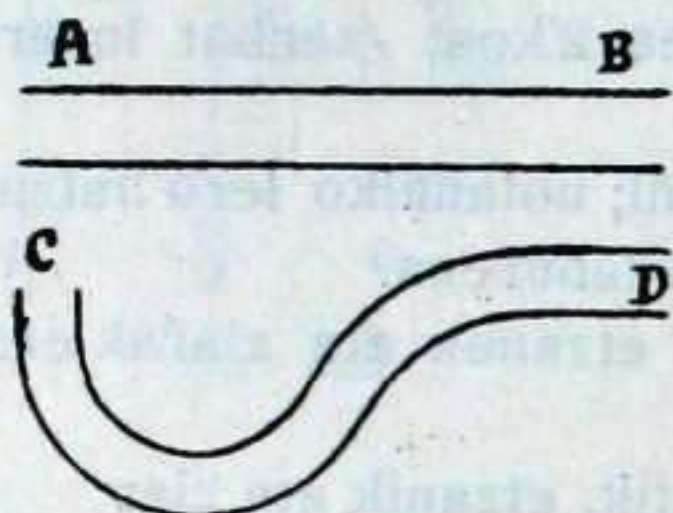
MAREZKETAKO EZARPENAK

36'GN. IKASKAIA

Leño zuzen tartideak.-Lertzokoak

208. *Beren mutuñetan tarte berdiña* duten bi leño zuzen egin ditzagun arbelean; leño zuzen oiek, luze-luzeak izanañen alkar joko ez luteken oiek dira leño tartideak.

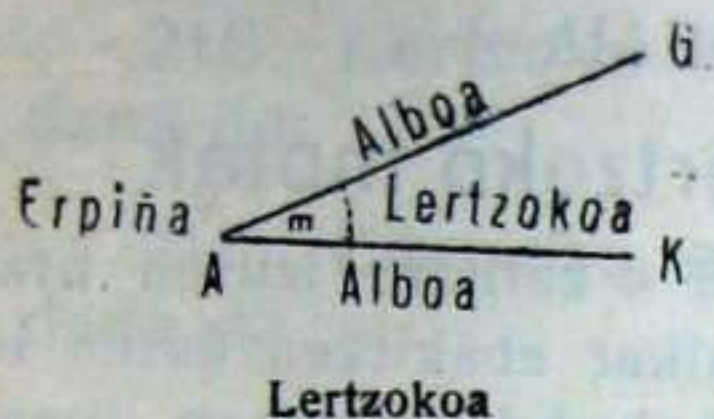
Leño tartideak

Inguñaztiaren mañak, bosleñotzaren mañak, zurubiaren makilak, burnibideko bultzibiak tartideak dira.

209. Leño tartideak dira lau berean egonik eta zuzenbide bera jañaituaz luzatuala luzatuta ere alkar jotzen ez dutenak.

Lertzokoak

210. Arbelean ipiñi A kulatza; kulatz ontatik egin edozein leño zuzen AG; kulatz ortatixe egin beste leño zuzen bat AK. Onela eraldutako irudia lertzoko bat da; AG ta AK leñoak lertzoko alboak dira eta A kulatza lertzokoaren erpiña.

211. Lertzokoa alkar jotzen duten bi lefo zuzenek egiten duten irudia da.

Bere alboak *idikigo ta aundiago* da lertzoko bat.

Ikusketa eta egiketak

3249 Besoak tardide ipiñi zutik, etzanik eta ziar.

3250 Mai gañean bi artezkalu ipiñi egokera berdiñean, beti tartide

3251 Ikastegian erakutsi zuzenbide bereko zutak, tartideak dirala oarferaziaz.

3252 Ikastegian eta andik lekore erakutsi, lefo zuzen, etzanak, tartide diranak eta ez diranak.

3253 Lefo zuzen tartideak egin artezkaluz; artezkalu ta zutlaukaluz, berezitako tarteaz.

3254 Egokeraz aldatzen diran bi artezkaluz aundiera ideketako lertzokoak egin.

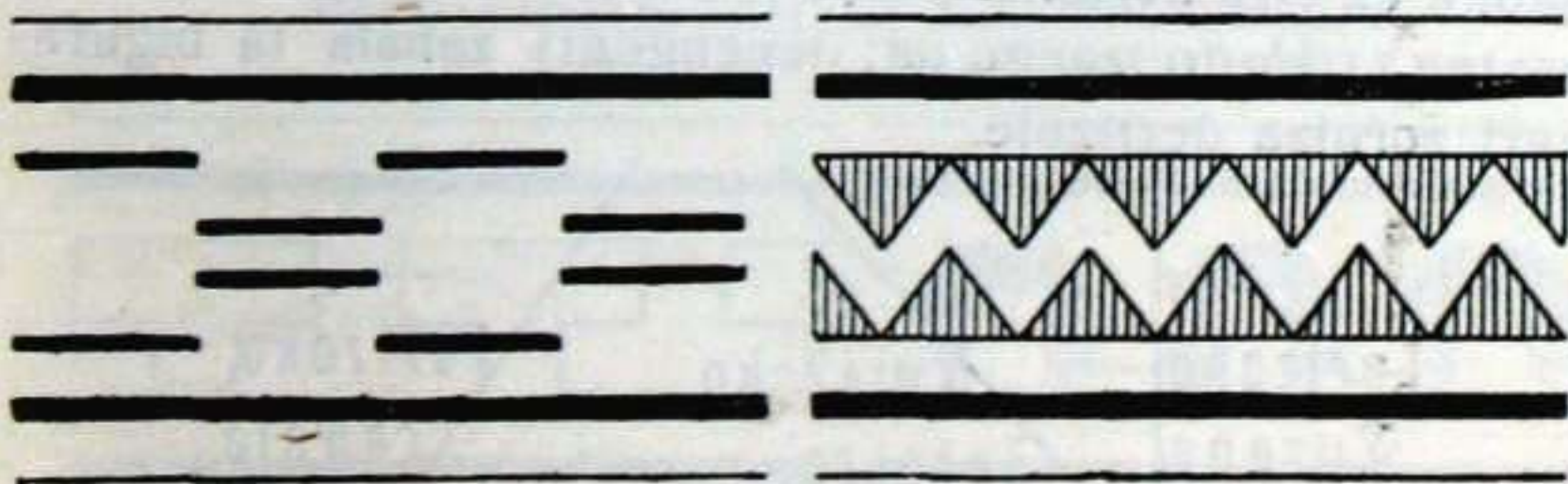
3255 Beren zatiak lertzokoak eratzen dituztela dakizkizun gauzak izendatu.

3256 Txotxez egin lertzoko berdin eta berdingeak; alkafeekin erkatu.

3257 Tarte txiki ta albo luzeko lertzokoak maratu eta beste batzuk albo labur eta tarte aundigokoak; erkatu.

3258 Beatz erpuru ta erkiñaz neuñi idekeko lertzokoak eraldu. Lertzoko baten aldiña ¿zertatik dator?

MAREZKETAKO EZARPENAK

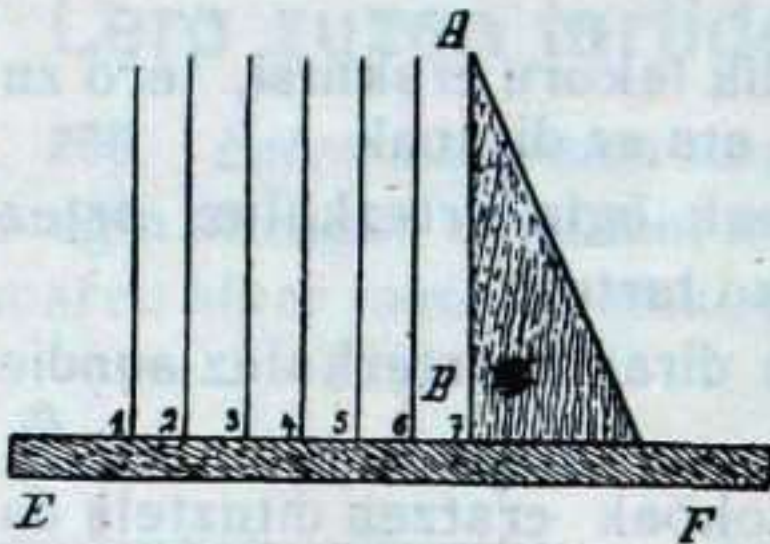

37'GN. IKASKAIA

Lero elkarzutak-Lertzoko motak

212 Ingi oñi bat tolestu bedi 4 zatitan; izuñen atz-
ak 4 lertzoko berdin eratuaz alkar ebakitzen duten bi
leño zuzen dira; izur oiek leño elkarzutak antzezten dituz-
te, eta oiek eraldutako lertzokoak lertzoko zuzenak dira.

Bi artezkañu artu bitez, kurutzetu bitez eta 4 lertz-
oko eralduko dira; artezkañu bat tin eukiaz erabili bes-
tea alde batera baño bestera geigo erortzen ez daneraño;
orduan artezkañuak elkarzut egongo dira eta eratzen dituz-
ten 4 lertzokoak zuzenak izango dira.

Lero elkarzutak

213 Leño elkarzu-
ta da beste leñoa jotz-
ean alde batera baño
bestera geigo erortz-
en ez dana.

(lk. 191'gn. ingoskiko
irudia)

Lertzoko motak

214 Lertzoko zuzena bere alboak elkarzu-
tak dituna da. *Lertzoko zuzen guztiak beraiñak*
dira.

Beñiro artu bitez bi artezkañu eta *elkarzutik* jañi-
zer lertzoko eratu-izango dira?

Artezkañuetako bat makuñtu bedi eta orduan lertz-
okoak ez dira berdiñak; bata *zuzena baño aundiago*; ta
bestea *txikiago* izango da; lenengoari *zabala* ta bigañe-
nari *zorotza* deritzaie.

215 Lertzoko zořotza zuzena bařo txikigo dana da.

216 Lertzoko zabala zuzena bařo aundigo dana da.

Ikusketak eta egiketak

3259 Bi txotx artu tu elkarzutik ipiři.

3260 Bi makiřekin 4 lertzoko zuzen eraldu.

3261 L H T E F 'k bezela beren mařak elkarzutak dituzten izki batzuk txotxez egin.

3262 Ćlkastegiko zein gauzetan ikuskatu genitzake lertzoko zuzenak?

3263 Ingořaz edo ingiaz zutlaugařu bat egin.

3264 Ol baten ertzean elkarzut bat mařatzeko Ćzer egiten du arotz batek?

3265 Leřo zuzen baten elkarzutak mařatu eta tartideak dirala oarferazi.

3266 Gabeukatzairen ořatzak aztertu; Ćzer lertzoko eratzen dituzte zenbait gabeukitan?

3267 Idazti bat poliki-poliki idikiaz, Ćzer lertzoko eratzen guaz?

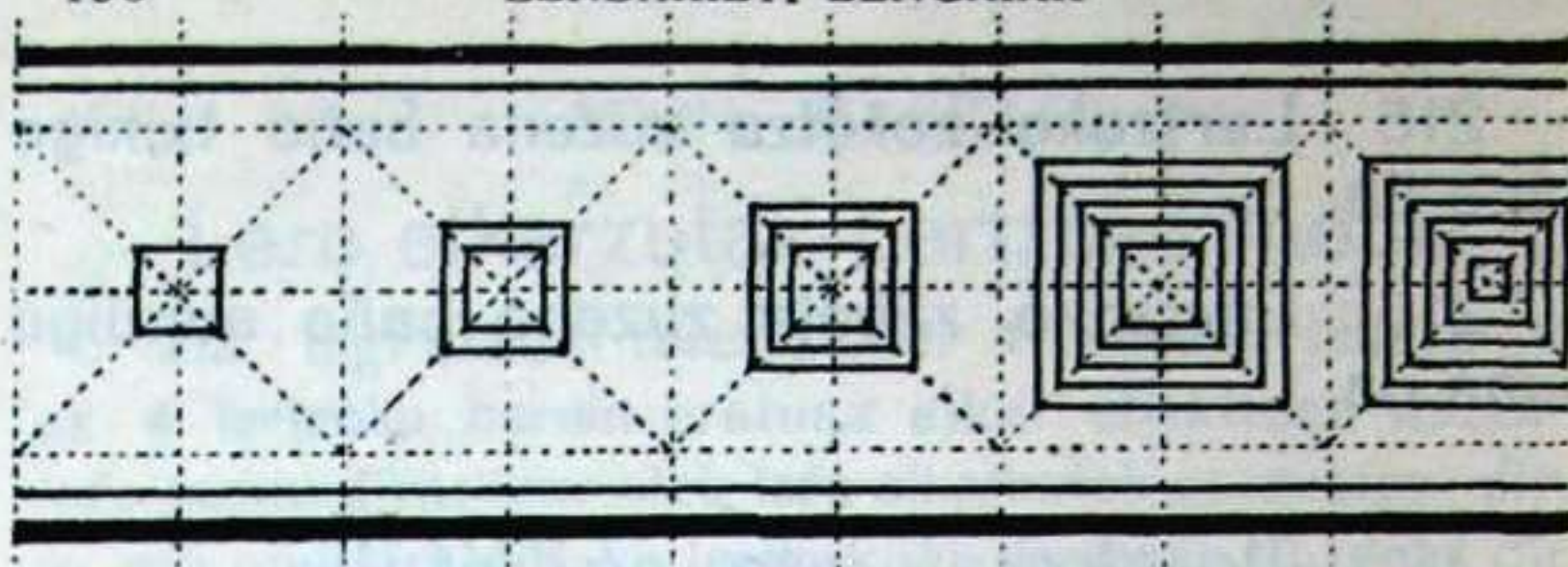
3268 Lertzoko zořotzak eta zabalak Ćnun ikusten dituzute?

3269 ĆZein izkitan egiten dituzute lertzoko zořotzak?

3270 Txotxez egin izki oiek.-Mařezte itzazute.

MAREZKETAKO EZARPENAK

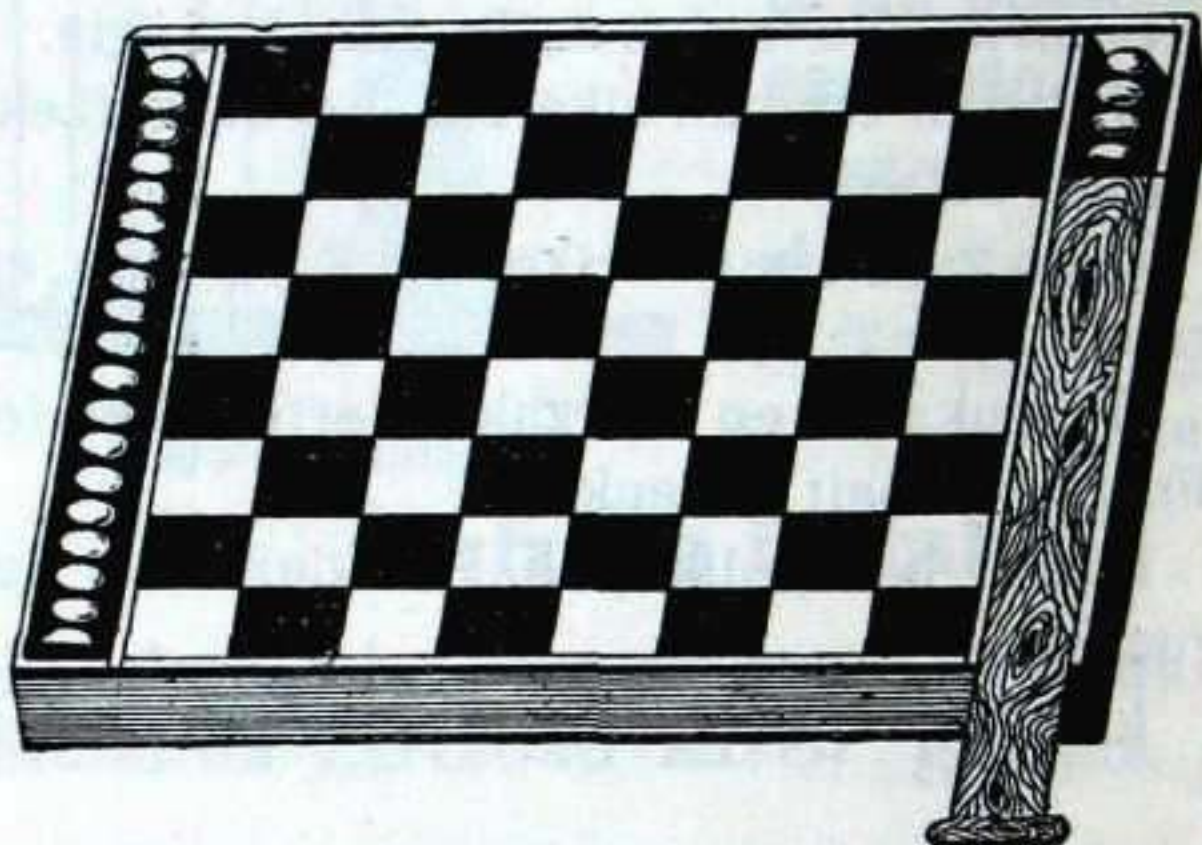

38'GN. IKASKAIA

Lauki berdiña.-Ingurua.-Azala

217. Andere jokailu bat begiratu, ¿zer dakuzute? Irudi zuri oietako bat edo beltzetako bat neurtu itzazute, 4 alboak berdiñak dituzte. Irudi oietako bat erditik tolestuko ba-gendu, 4 lertzokoak berdiñak dirala ikusiko genduke.

218. Lau leñoak berdiñak eta lau lertzokoak ere berdiñak ditun irudiari lauki berdiña deritzaio. Lauki berdiña luze bezin zabal da ta bere 4 lertzokoak zuzenak dira.

5 zm.

5 zm.

5 zm.

5 zm.

219. Ingurua. 5 neurkeuneneko alboak ditun lauki berdin bat egin dezagun. ¿Lau alboak batera zenbat neurtuko dute?

Leño batek 5° neurkeunen neurtzen

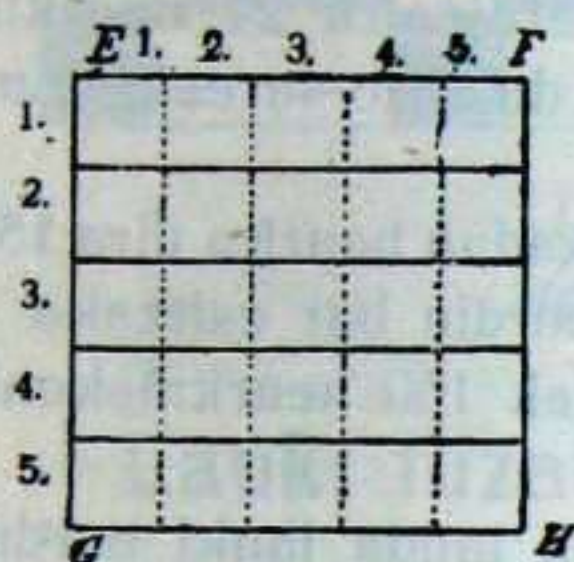
baldin ba-ditu, 4 alboak: $5+5+5+5$ edota $5 \times 4 = 20$ neurkeunen,

Orixe iritxiko genduke 4 txotx berdiñez lauki berdinetan egin eta gero 4 txotxak bata bestearen ondoan luzean ipiñita.

Lauki berdiñaren 4 alboen geikiñari ingurua deritzaio.

220. Azala. 5 neurkeuneneko alboak ditun beste

lauki berdinetan egin bedi: bere alboak zati bitez eunenetan eta kultzat zatitzaileak alkatu bitez; neurkeunen bateko albudun laukitxo berdiñezko 4 sail eralduko dira; laukitxo bakoitza neurkeunen (zentimetro) lautu bat da (zm^2).

Laukitxoak neurtu itzazute ta arkituko dituzute $4+4+4+4$ edota $4 \times 4 = 16 \text{ zm}^2$. Onixe deritzayo lauki berdiñaren azala.

Alboa berberagaz zenbakoiztuta arkitzen da lauki berdiñaren azala.

Ikusketak eta egiketak

3271 Lauki tankera duten gauzak erakutsi ta lauki berdiñak ote diran egiztu.

3272 Edozein ingi ofitik lauki berdinetan ebaki.

3273 Lauki berdinetan batean erakutsi lertzokoak, erpiñak, alboak; neurtu azkeneko aukerak.

3274 Lauki berdinetan bat bi erpin aurrezkoetatik tolestu, eratzetan dan leñoari koneña deritzaiola adirazi.

3275 Lauki berdiña dan gauza baten ingurua neurtu.

Idatz-jarduketa

3276 18 neurkiñeko alboan dun bala lauki berdinetan baten inguruak zenbat neuruko?

3277 Lauki berdinetan tankera dun lilitegi bat esitu nai degu ormatxo batez; zenbat neurkin orma egin bearko ditugu lilitegiaren alboak 16 neurkin baldin ba ditu?

3278 Idantzezki batentzat uztai lauki berdina bat egiten da eta 44 neurkeunen zardai iraultzen dira. Zenbat neurtzen du alboak?

3279 Zenbat egaldun bearko da 52 zm alboko zamu lauki berdina batentzat?

3280 Loro-sarez esitu nai da olategi bat; zenbat neurkin bearko dira olategia lauki berdiña ta 24 neurkin albokoa izanik? zenbat jaso izango du loro-sareak neurkiñarena 2,50 laurleko baldin ba-da?

3281 Zenbat biribil loro arantzadun bearko dira 150 neurkiñeko alboan dun belardi lauki berdina bat esitzeko 4 loro ari ipiñi bear ba-dira eta biribilak 100 neurkiñekoak izanik?

3282 Neurkiñeko 3 laurlekotan landa lauki berdina bat esitzeagatik 384 laurleko eraman dute. Zer neurri du landaren alboak?

3283 8 neurkiñeko alboan dun lauki berdina baten azalazak zer neurri du?

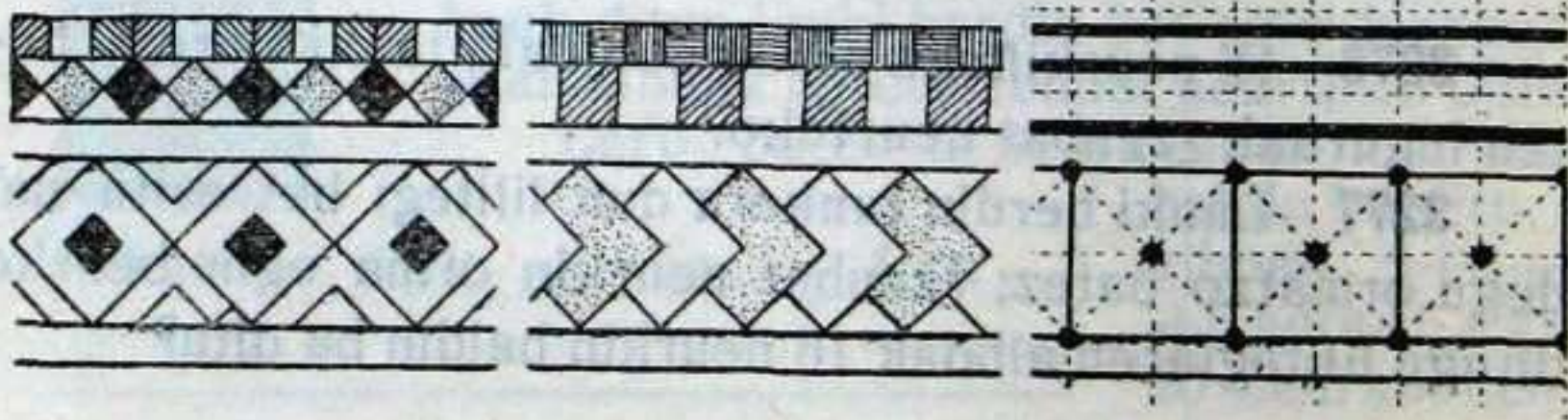
3284 Luze bezin zabal dan ikastegi baten azala 81 Em² da; zenbateko alboan du? zenbat da bere ingurua?

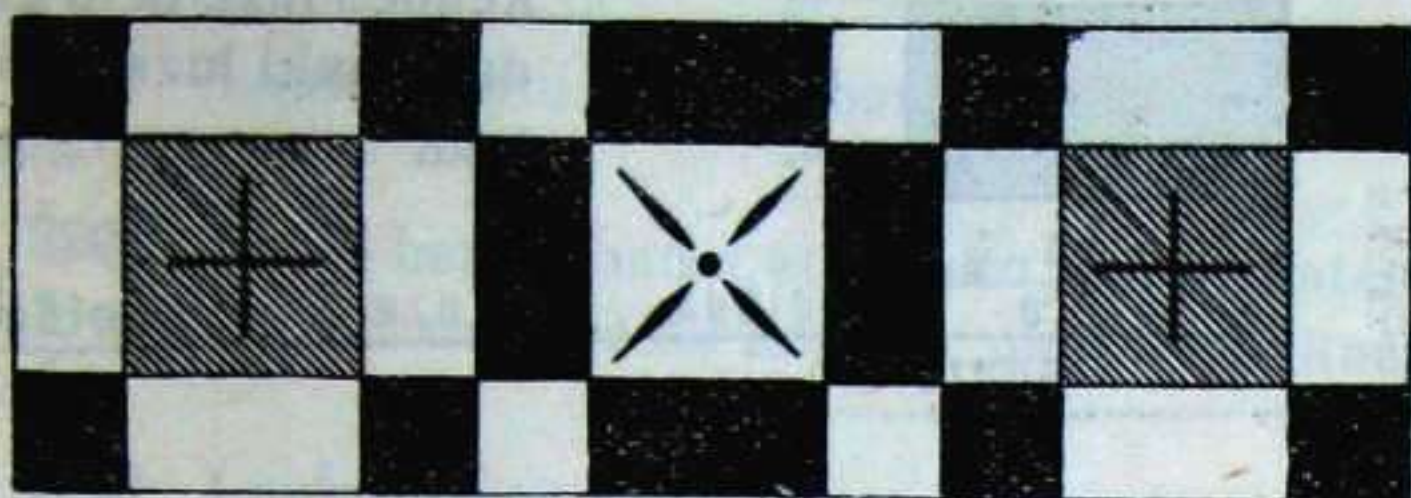
3285 Lauki berdina tankera dun zei batek ingurua 120 neurkin da. Zenbat azala?

3286 Neurkin lautua 3 laurlekoan zenbat ordaindu bearko da 70 neurkiñeko alboan dun soro lauki berdina batentzat?

3287 Lauki berdiña dan luñune baten ingurua 500 neurkin da. Arkitu luñune oñen alboan, azala ta saneurria neurkin lautuko 5 laurlekoan.

MAREZKETAKO EZARPENAK

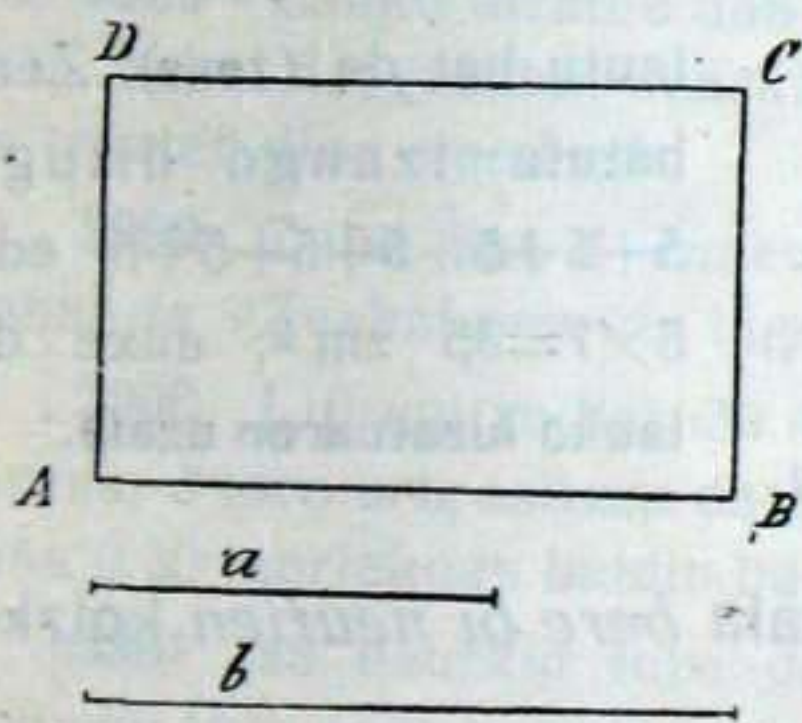

39'GN. IKASKAIA

Lauki luzatua-Ingurua.-Azala

221 Inguñazti oñi bat artu bedi ta ondo aztertu. ¿Zenbat albo ditu? Oñegatik deritzaio laualboduna. 4 alboak artezkaluz neurtu; ¿guztiak berdiñak al dira? Lenbizi neurtu *bi aundienak*: berdiñak dira. Neurtu orain *bi txikiak*: auek ere berdiñak dira. Oñia tolestu *luzean* eta gero *zabalean*: oartuko dezute 4 lertzokoak berdiñak dirala.

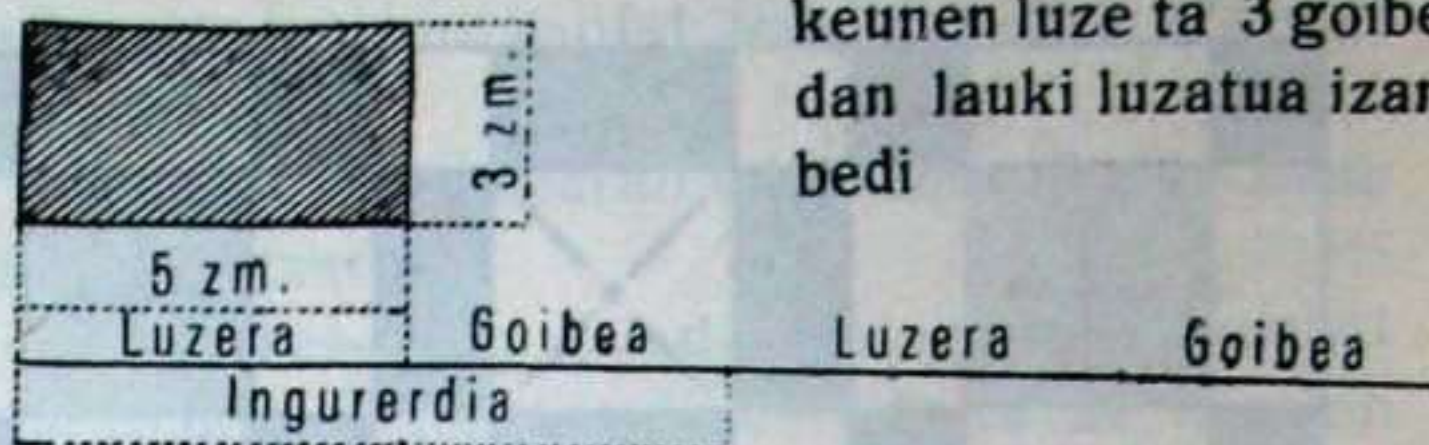

Lauki luzatua

Lauki luzatua, bere lertzokoak berdiñak eta bere alboak bi biñan berdiñak eta tartideak ditun laulboduna da.

Albo aundienari deritzaio *luzera* eta *txikiarenari* goralgoa edo goibea.

Alkaren ondokoak diran *bi erpin* elkartzen ditun leño *zuzenari* koneña deritzaio.

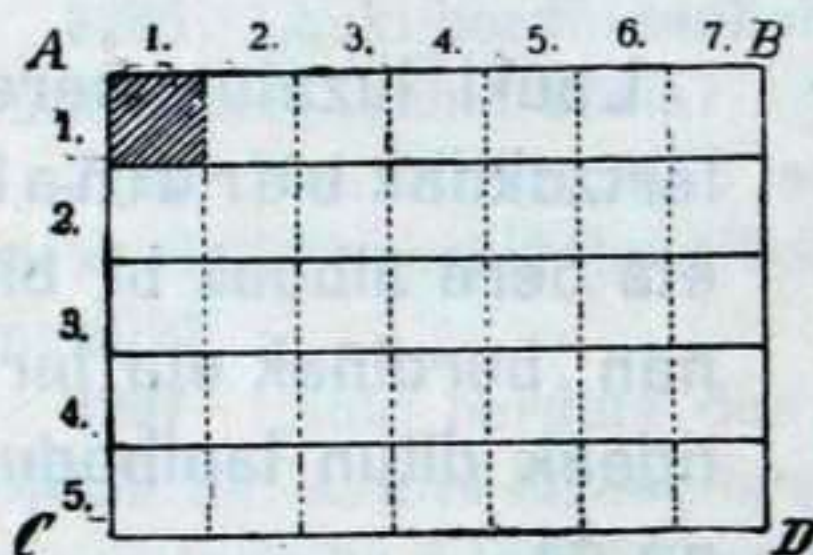
222 Ingurua. 5 neurkeunen luze ta 3 goibe dan lauki luzatua izan bedi

Lauki luzatuaren ingurua

Luzera ta goibea zenbakeituta, $5+3=8$. inguruaren erdia izango degu; erdi au *bikoiztuta* jakingo degu Ingurua; $8 \times 2 = 16$.

Lauki luzatu baten ingurua bere 4 alboen geikiña da, au da, 2 luzera ta 2 goralgo.

223 Azala. 5 neurkeunen, zentimetro luze ta 7 zabal dan lauki luzatu bat egin eta bere alboak neurkeunenetan zatitu eta eralduko ditugu 5 lauki berdiñeko 7 efenka eta 7 lauki berdiñeko 5 efenka.

Bakoitza neurkeunen lautu bat da (zm.2). Zenbatuta izango ditugu $5+5+5+5+5+5+5$ edo $5 \times 7 = 35$ zm.²; auxe da lauko luzatuaren azala.

Lauko luzatuaren azala *bere bi neurien* koizkiñaren berdin da.

Ikusketak

3288 Lauki luzatuak diran gauzak erakutsi. Beren albo ta lertzokoak egiztu.

3289 Lauki luzatuaren albo berdiñak ¿zeintzuk dira?

3290 Lauki luzatua ta lauki berdiña ¿zertan banaitzen dira?

3291 Lauki luzatuak lauki berdiñaren antza ¿zertan dauka?

3292 Lauki berdin baten eta lauko luzatu baten konefak mañatu; beren banaiak aztertu; oien berekitasunak adirazi.

3293 Lauki luzatu baten konefak ¿zer lertzoko mota eraltzen dituzte erdatzean? ¿eta lauki berdin batenak?

3294 Neufi batzutako lauki luzatuak mañeztu.

3295 Bakoitzaren neuriak neurtu eta ingurua bilatu.

3296 Jardunaldi bera egin idazti batekin, idazkola baten gañakin, ikastetxeko balakin, arteka batekin ..

Idatz-jarduketa

3297 Lauki baten uztaia 40 neu. luze ta 25 goibe da, ¿ze luzera zun eralgitako zardaiak? ¿Zer jaso zun neurkiñeko 3,75 laurlekotan?

3298 Lauko luzatua dan ze bat 150 neurkin luze ta 90 n. zabal da; ¿zenbat neurkin ibili izango da 12 bider bira ematen dion ume bat?

3299 Zelai bat 4 euneurkin luze ta 12 ameurkin zabal da ¿Zenbat neurkin inguru du?

3300 Lilitegitxo bat 30 neurkin luze ta 18 n zabal dituna, 3 loro ariz esitzen da, ¿zenbat loro bear da?; neurkiña 0,30 laurlekoan baldin ba-da ¿ze aldin izango du?

3301 48 neurkin luze dan landa bat esitzeko 160 neurkin loro-sare bear izan da. Bilatu landaren ingurua ta bere zabalera.

3302 Zumardi batek 960 neurkin inguru du. Zabalera 120 neurkin du, ¿zenbat luze da?

3303 Ikastegiaren azala bilatu 8 neurkin luze ta 5,40 zabal dala jakiñik

3304 Are batek 30 neurkin inguru du ta 7 neurkin zabal da. Atera bere luzera: ¿Zenbat izango da bere azala?

3305 Landa bat 85 neurkin luze da, bere zabalera 23 neurkin gutxigo da. Azala arkitu.

3306 Neurkin lautua 5 laurlekoan salduta, ¿zenbat aterako du baseñitar batek 165 neurkin luze ta 75 n. zabal dan baratza baten salketatik?

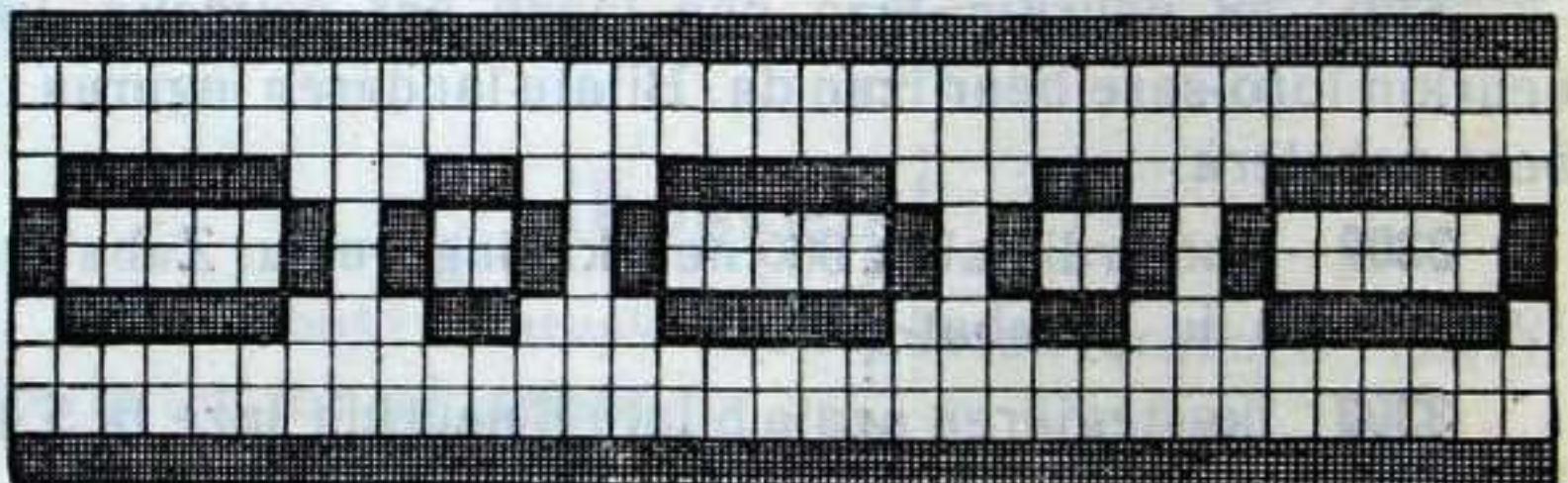
3307 Neurkin lautuka 5 laurlekoan 40.000 laurlekoz lursail bat erosten da. 450 m^2 azal betetzen ditun etxe bat egiten da gañuntzekoa zugaztitarako utziaz; ¿zer azal izango du zugaztiak?

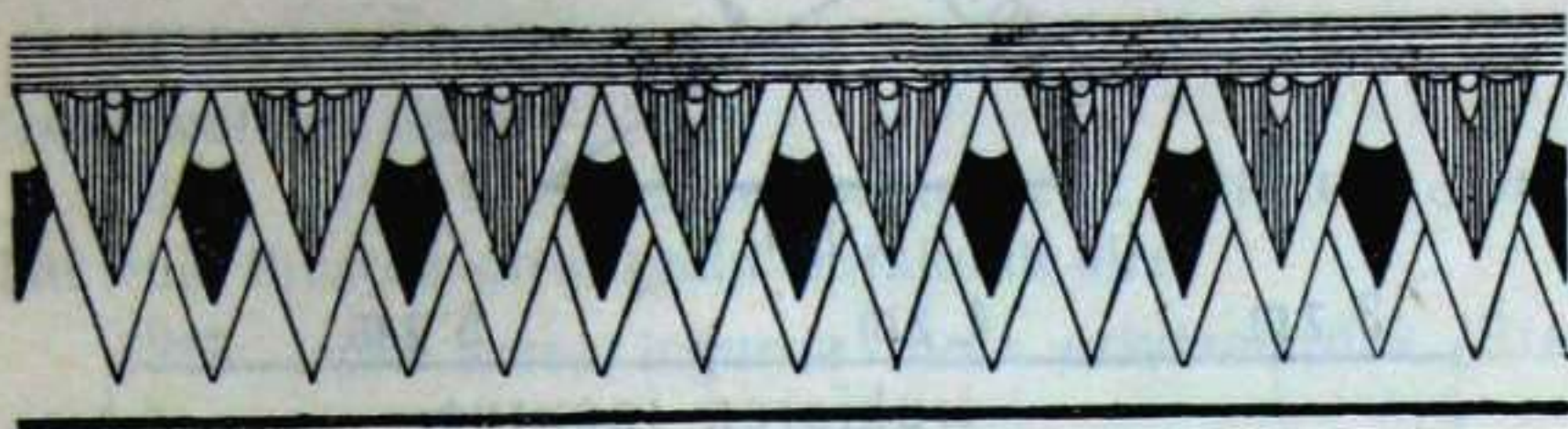
3308 ¿Zenbat baldosin bearako dira 7,35 metro luze ta zabal dan gela bat baldostatzeko metro lautu bakoitzeko 25 bear ha-dira?

3309 107 metro luze ta 89 m. zabal dan landa bat atxurtzeko ¿zenbat egun bearako dituzte 3 langilek, bakoitzak eguneko area 1 eta 25 za. atxurtzen ba-du?

3310 Bei batentzat 6 neurkin lautu ikulu bear dira: 24 n. luze ta 8 n zabal dan ikuluñan ¿zenban bei jañi al izango dira?

MAREZKETAKO EZARPENAK

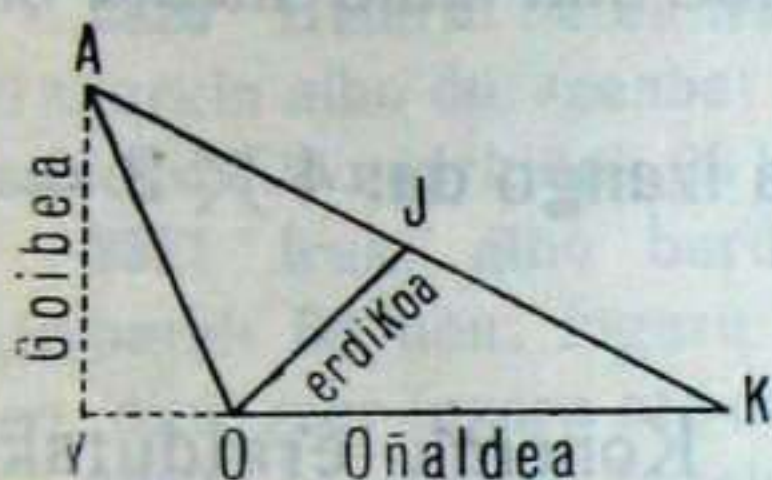

40'GN. IKASKAIA

Irukia-Ingurua.-Azala

224. Zeintza. *Leño zuzenean ez dauden iru kulatz*

A-G-K ikuñazu ditzagun arbelean; 3 leño zuzenez elkar-tu ditzagun. ¿Zenbat albo di-tu atera dan irudiak? ¿zenbat lertzoko? Oregatik deritza irudi au irukia; A G ta K ku-

latzai **erpiñak** deritzaie eta kulatzak elkartzen dituzten leñoai **alboak**.

Irukia albo ta 3 lertzoko ditun irudi lauari deritzaio.

225. Iruki motak.

Iruki batek 3 *alboak* eta 3 *lertzokoak* berdiñak izan ditzake; iruki **berdiña** da.

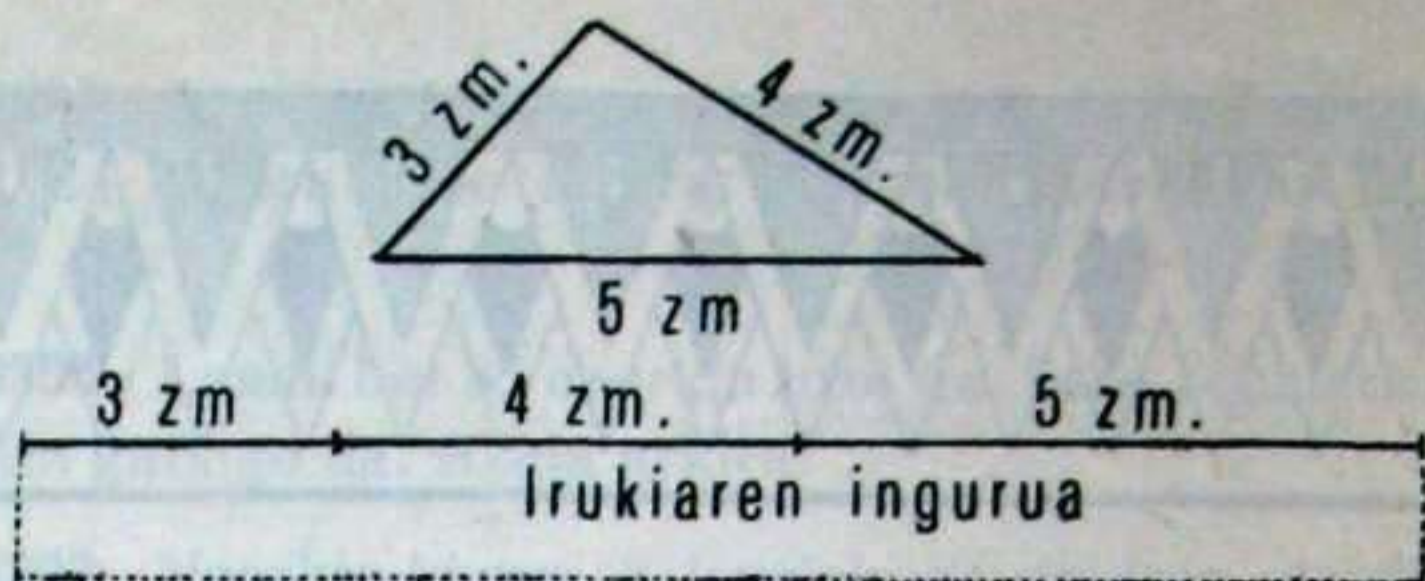
Iruki batek izan ditzake 2 *albo berdin* eta 1 *berdiñeza*; iruki **alboberdiña** da.

Iruki batek 3 *alboak berdiñezak* izan ditzake: iruki **berdiñeza** da.

226. Iruki bat egiten duten leñoai **alboak** de-ritzaie.

227. Irukiaren **goibea** bere erpin batetik oñ-aldera edo oñalde leñoaren luzapenera dijoan elkar zuta da.

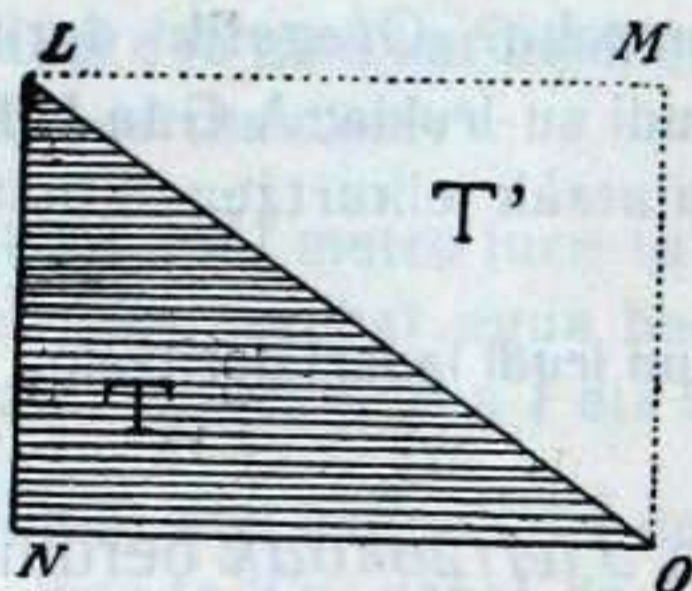
228. Irukiaren ingurua bere iru alboen **gei-kiña** da.

229. Azala. Lauki luzatu baten koneña mar-
atuta bi iruki berdin izango ditugu.

4 neurkin luze ta 2 goibe dan lauki luzatu bat
izan bedi.

Lauki luzatuaren azala izango da: $4 \times 2 = 8$
neurkin².

Koneñak eraldutako
irukitako bat $8n^2$ 'en erdia
izango da, $4n^2 = \frac{4 \times 2}{2}$
4 neurkin lautu Beraz:

Irukiaren azala onen onaldea bere goibez
koiztuta ematen dun koizkiñaren erdia da, edota
neñi beretako lauki luzatuaren azal erdia.

Itz-jarduketa

3311 Iruki zer da?

3312 Iruki motak zenbat dira?

3313 Iruki batzuk mafeztu, beren albo ta lertzokoak
era berdingetan ipiñiaz; beren goibea arkitu

3314 Mafeztu iruki berdin bat; iruki albo berdin bat;
bi iruki ideko.

3315 Iruki tankera zer gauzatan ikusten dezute?

3316 Lauki luzatu baten konefak mañatuta ¿zer iruki eraltzen da?

3317 Lauki berdin baten bi konefak mañatuta ¿zenbat iruki ikusten dira? ¿zein motakoak dira?

3318 Iruki baten ingurua ¿nola arkitzen da? ¿Eta azala?

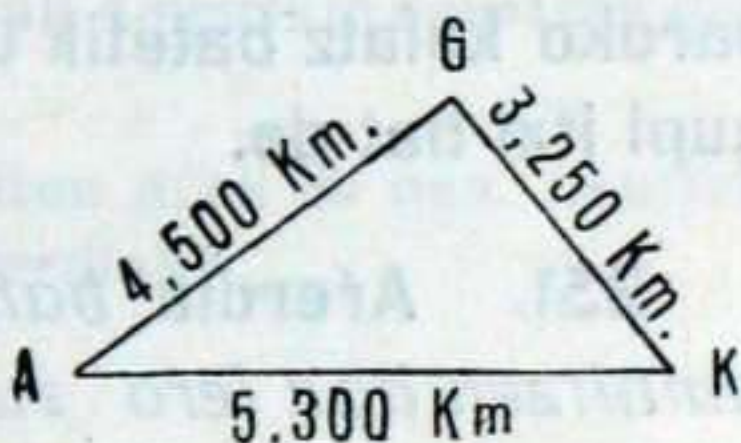
Idatz-jarduketa

3319 5 neu, 12 neu. eta 4 neu.'eko alboak ditun irukiaren ingurua bilatu.-Iruki ori mañeztu.

3320 Belardi batek iruki berdin baten tankera du eta 55 neurkin albo du; ¿zenbat ordaindu bearko da 5 loro ariz esitzeko 100 neurkiñak 25 laurleko aldin ba-dute?

3321 Iruki albo berdin tankerako igeltsulari burtzin batek 68 neu. inguru du; albo berdin bakoitzak 25 neu. ditu; ¿zer luzera ote du irugañen alboak?

3322 Idazketari batek irudian bezela jañita dauden A, G, K, 3 eñitan banatu be- ar du idazkitza: A'tik G'ra 4,500 aneurkin daude; G'tik K'ra 3,250 aneurkin; K'tik A'ra 43 aneurkin; ¿zenbat ibi- ñi bear du idazketariak bere bidaunea egiteko?

3323 Iruki batek 11 neurkiñeko oñaldea du ta 5'eko goibea, ¿zer neurñi bere azalak?

3324 8 neurñiñeko oñaldea dun iruki batek 128 m.² azal du, ¿zer goibe du?

MAÑEZKETAKO EZARPENAK

41'GN. IKASKAIA

Lerabiā

230 Zeintza. Leřabiā. Txanpon bat ingi baten gañean ezaři ta arkatz bat igaro bere biāaldean, *irudi biribil* bat mařatudezute: **Leřabiā** deritzaio.

Iltzetxo batek eutsi lokařitxo bati, onen beste mutuřean arkatz bat lotu ta lokařia teinka dala erabiāi ezazute, **leřabil** bat egingo dezute.

Iltzetxoak egindako zuloa bařu-erdia da. Lokařitxoak ařerdia antzezten du.

Leřabiā, bere kulatzak bařu-erdia deritzan bařuko kulatz batetik urřutiberdiñean dauzkan leřo gupi itxi bat da.

231. *Ařerdia bařu-ereditik asi ta leřabilean amaitzen dan leřo zuzena da. Ařerdi guztiak berdiñak dira.*

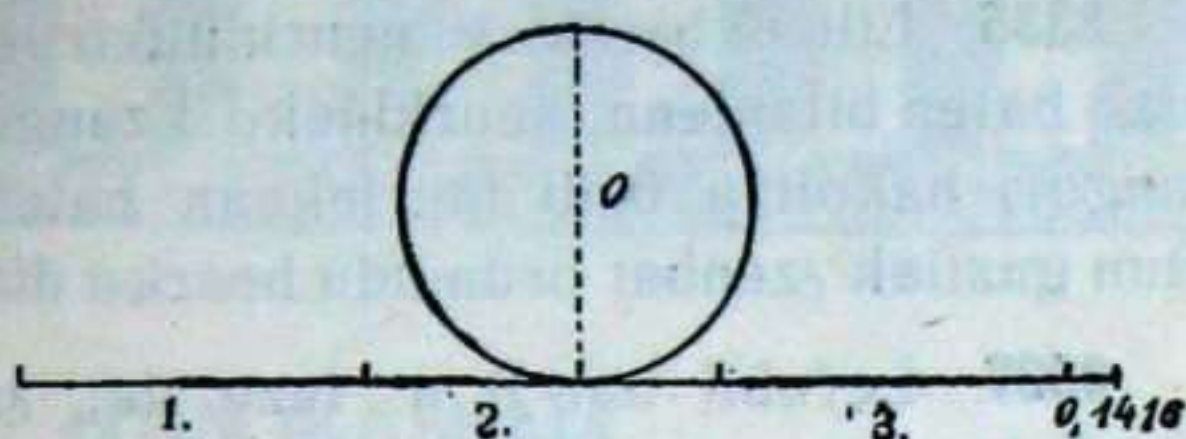
232. *Ařa bařu-ereditik igaroaz leřabilaren bi kulatz elkartzen ditun leřo zuzena da.*

Ařa, bi ařerdi ainbat da eta leřabiā bi atal berdiñetan zatitzen du.

233 **Leřabilaren luzera.** Ari batez egindako leřabil bat une batetik ebaki dezagun eta *luzean teinkatu dezagun*, leřabilaren luzeraren berdiña dan leřo zuzen bat izango degu. Luzera au ařaren luzeraz erkatzen ba-degu

arkituko degu aña alako iru ta zerbait geiago dala eta au adirazten da esanaz 3,1416 bider añaren luzera dala.

Leñabiā-
ren luzera
3,1416 añaz
kottuta ain-
bat du.

Itz-jarduketa

3325 Leñabiā ikuskatzen dan oiturazko gauzetako batzu aitatu.

3326 ¿Zer lankaiz mañatzen da leñabiā?

3327 Leñabiā ¿zer da? ¿Eta añerdia? Eta aña?

3328 ¿Lilizaiak nola mañatzen ditu luñean biribiñak?

3329 Leñabil baten añerdiak 4 neurkin neurtzen ditu; ¿zenbat neurtuko añak?

3330 Txirĩnguts kurpil baten añak 80 neu. neurtzen ditu; ¿zenbat neurtuko dute añerdiak?

Idatz-jarduketa

3331 Añerdia ezaguturik leñabiā mañatu; orobat aña ezaguturik.

3332 Gurdigile batek bi kurpil egiten ditu 2 neurkiñeko aña dutenak eta 14 añerdi dituztenak. Añerdi guztiak egiteko ¿zenbat neurkin zur bear izango ditu?

3333 12,5 neurkiñeko aña duan leñabilaren luzera ¿zenbat da? ¿zein bere añerdia?

3334 Leñabiā baten añerdia 7'n. da; bilatu bere luzera.

3335 Eskuburdiaren kurpil batek 2 neurkiñeko lefabila du; 600 n. ibiltzeko ¿zenbat bira eman bear ko ditu?

3336 Lilizai batek, 36 neurkiñeko lefabila dun lilitigitxo baten bilaldean, neurkiñeko 3 zangoñi aldatzen ditu: Zangoñi bakoitza 0,40 laurlekoan baldin ba ditu, bear ditun guztiak ¿zenbat ordaindu bear ko ditu?

3337 Lefabil bat 6 n. luze da; ¿zenbat da bere aferdia?

3338 90 n. aña dun landa biribil bat 4 bira loroz esitu nai da ¿zenbat neurkin loro bear ko dira?

3339 Bilbel beten kurpilēn aferdiak 0,30 n. dira; kurpil auek ¿zenbat bira emango dituzte 5 aneurkiñeko ibilaldi batean?

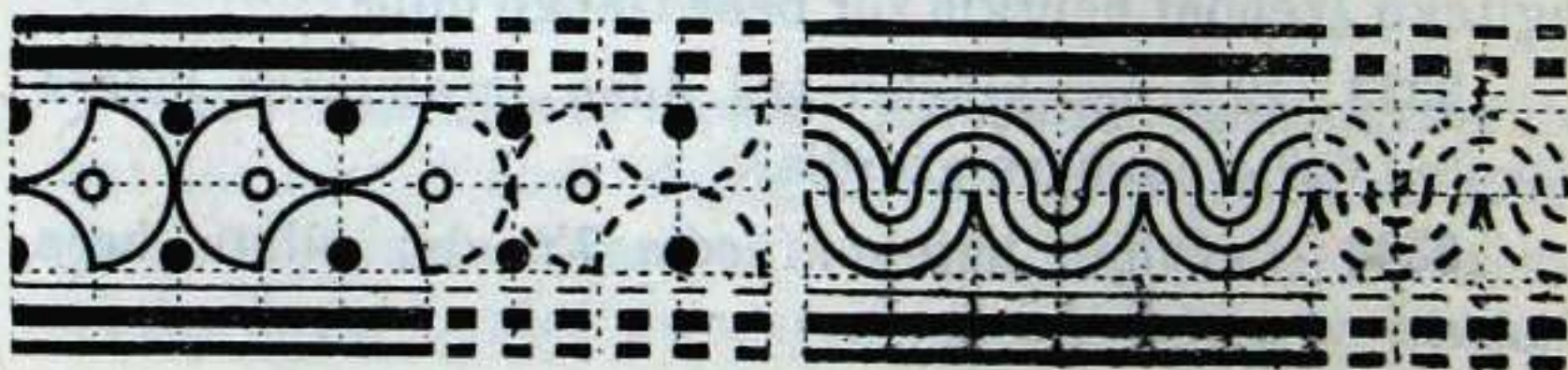
3340 Suburdi baten kurpilak 5 neurkiñeko uztaia dute; orgaenak bi besterik ez; ¿zenbat bira emango ditu bakoitzak 4 aneurkin ibiltzeko?

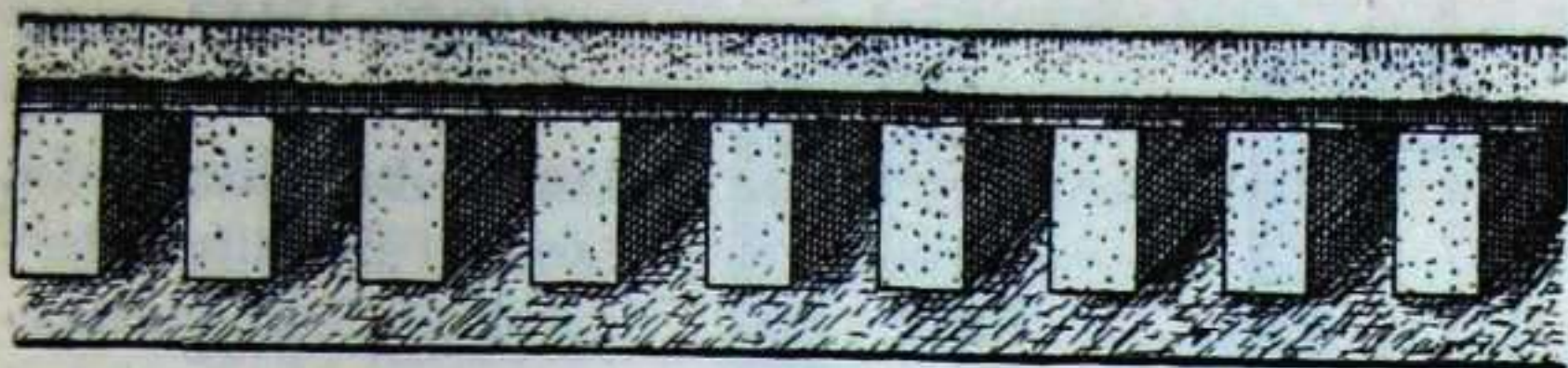
3341 Zezen zeibateko uztaia txikienak 60 neurkin aña du eta aundienak 75; bi uztaien tarreak ¿zenbat azal du?

3342 Doñe gabeukatz baten ofatz aundiena 0,75 neu. luze da. 365 eguneko urtebetean biribil inguruan ¿zenbat ibili izango da?

3343 Arotz batek mai biribil bat egin bear du 8 notientzat bakoitzari 0,75 n. dagokiola. ¿Zenbat izan bear du maiaren aña?

MAREZKETAKO EZARPENAK

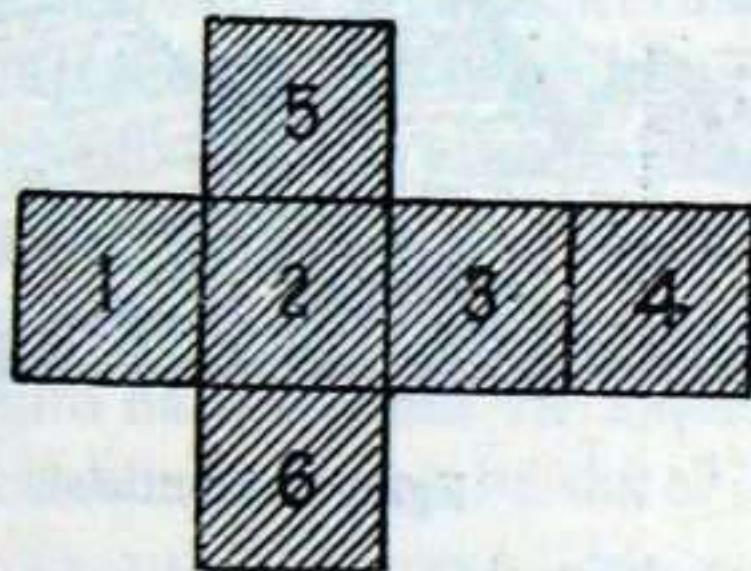
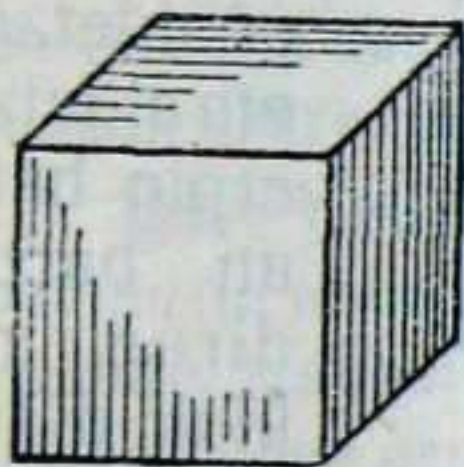

42'GN. IKASKAIA

Gogorak

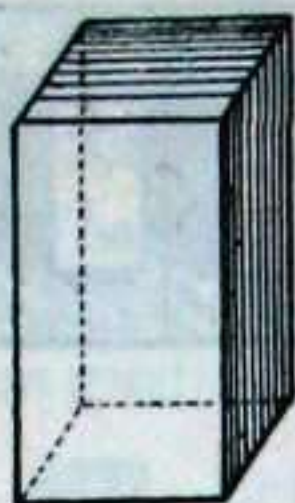
234. **Seikondea.** Ingiaz egin 4 lauki berdin 1, 2, 3, 4, ondoko irudiak erakusten dun lez; mañeztu orobat 2'ren albo bakoitzean beste lauki berdin bat; tolestu orain laukotxo guztiak bata bestearen uñena, toki bererantz eta 6 lauki berdin ide ditun *kutxatxo bat* aterako zaizute; orixe da **seikondea** deritzana; lauki berdiñak **aldeak** dira eta tolesturak **ertzak**.

Seikondeak 6 alde ditu (azkakundea)

Seikondea 6 alde lauki berdin idek eraldutako gogor bat eta bere ertzak elkar zutak dituna da.

Lebaia

235. Lebaia zuzena. Idazkortzen kutxatxo bat begiratu; zenbat alde ditu? Berdiñak al dira? Idazkortzen kutxatxok lebaia zuzen baten tankera du.

Auñeko aldeak berdiñak eta tartideak dira.

236. *Lebaia*ren oñaldea zutik jartzean azpian gelditzen dana da.

Lebaia *alde-azala* bere aldeena da, ta *oyal osoa* alde aiena ta 2 oñaldeena.

Egito'ko txuntuñak

Txuntuña edozein lertzokodi oñaldetzat, eta aldetzat erpin batean batzen diran irukiak ditun

gogor bat da.

Itz-jarduketa

3344 Seikonde ta lebaia zuzenaren tankera duten gauzak zenbat ikusten dira? Ongi berezi.

3345 Gogor mordoska batean seikondea ta lebaia berezi.

3346 Zenbat alde eta ertz ditu seikondeak?

3347 Zenbat alde eta ertz berdin ditu lebaia zuzenak?

3348 ¿Nun ikusi dezute txuntuñen bat? Txadon-dor'eak ¿nola amaitu oi dira?

3349 Aundiera berdingeko seikonde ta lebañak egin ingi gogoñaz. Beren zabaltzea ikuskatu.

3350 Kutxa bat neurtu.—Bere aldeen azala banaka bilatu estalkirik gabe; guziak bildu —Kutxaren alde azala arkitu dezute.

3351 Lengo ebazkizunari oñaldeen azala erantsi ta kutxaren azal osoa izango dezute.

Idatz-jarduketa

3352 Ginbalarentzako ingoñezko kutxa batek seikonde baten tankera du; ertzak 0,25 n. neurtzen ba-du, bere aldeak ¿zer azal dute?

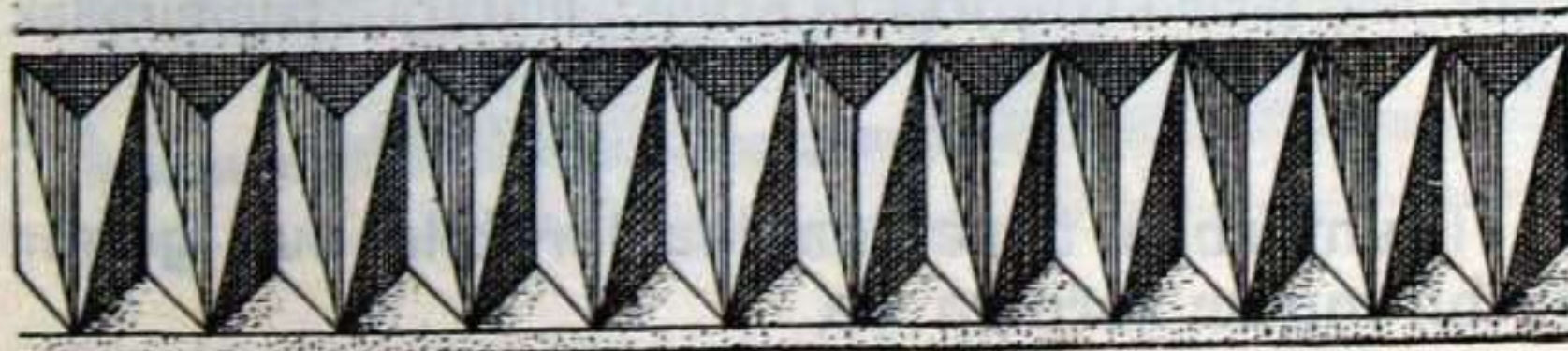
3353 Seikonde tankerako ari-mokor batek 1,25 n. eko ertza du; bere kaizua arkitu.

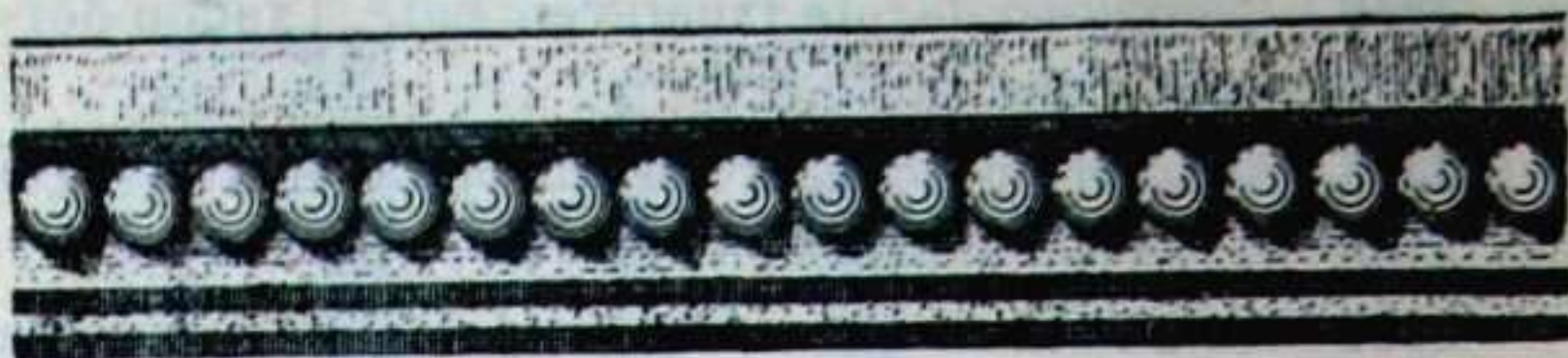
3354 Zuaiztxo bat babesteko lebaña tankerako kutxa batez esitu da, ta onek neurtzen du 1,50 n. goibe ta alboko aldeak 0,50 n. eta 0,40 n. ¿zenbat zur eralgi da?

3355 7,80 n. luze, 5,60 n. zabal eta 4 n. goibe dan are bat zuritu nai da. Neurkin lautuko 1,20 laurleko ordaintzen dala ¿zenbat ordainduko da lau orma ta sapaiaगतिक, ate ta leioen artean 58 neurkin neurtzen ba-dute?

3356 Txuntur batek oñaldetzat 1,20 n. albo dun lautu bat dauka; goibea 2,45 n. baldin ba-da; alde-azala ¿zenbat da?

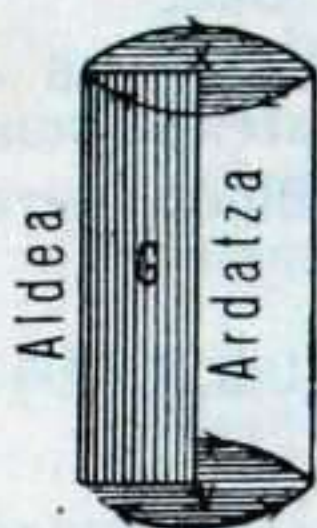
MAÑEZKETAKO EZARPENAK

43'GN. IKASKAIA

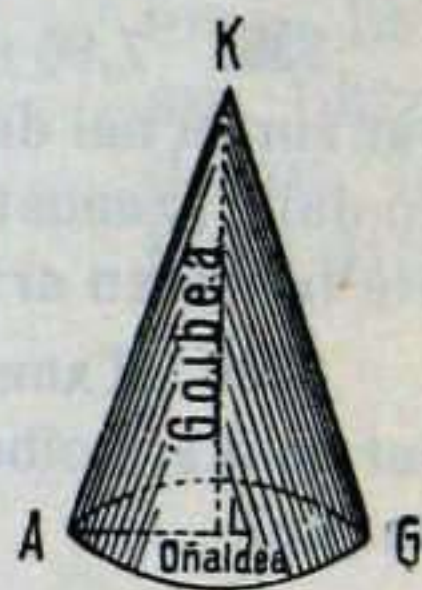
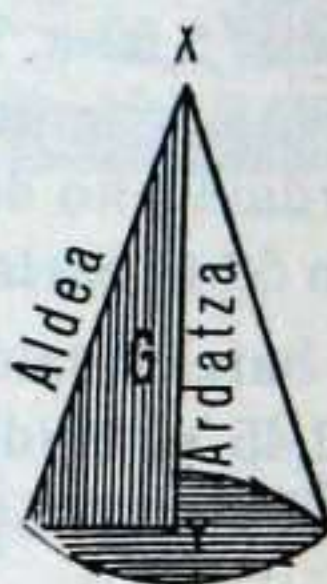
Gogor biribilak

237 Buldua. Eskuan kutxa biribil bat ar dezagun. Begiratu oñaldea, ¿zer irudi da au? Kutxa au buldu bat da.

Buldua, oñaldetzat bi obo dauzkan gogor biribil bat da.

238. Txunturbiġa. Gozokiak erosten dituzutenean ingi-biribil txořotx batean ipintzen dizkitzute, ¿zer tanke-ra du? Mutuř zořotza dun gogor biribil bate-na esango dezute; arkatzaran mutuřagatik oro bat esango diazute zořozkiřetik ateratzen dezutenean. Ingi biribil txořotxa ta arkatz mutuřa, txunturbiġak dira.

Txunturbiġa, bere oñaldea leřabiġa dun gogor biribil mutuř zořotza da.

239. Boronbiā. Ona pilota bat, borobil asko ikusten dezute.

3357 Ostiko-pilota, puxtañiak, lutelesti boiā bezela biribiāk diran gogoñak boronbiāk dira.

Boronbiā, ganbiāren kulatz guztiak bañu-erditik urutiberdiñean dauzkan gogoñ biribiā da. Bañu - erditik ganbiāren une baterañoiko tartea añerdia da.

Itz-jarduketa

3357 Beste batzuen tartean berezi ikasitako 3 gogoñak ¿Zergatik berezten dira?

3358 ¿Zer da boronbiā? ¿Txunturbilā? ¿Buldua?

3359 ¿Zein dira bulduaren alde lauak?

3360 ¿Zein da txunturbilāren alde laua?

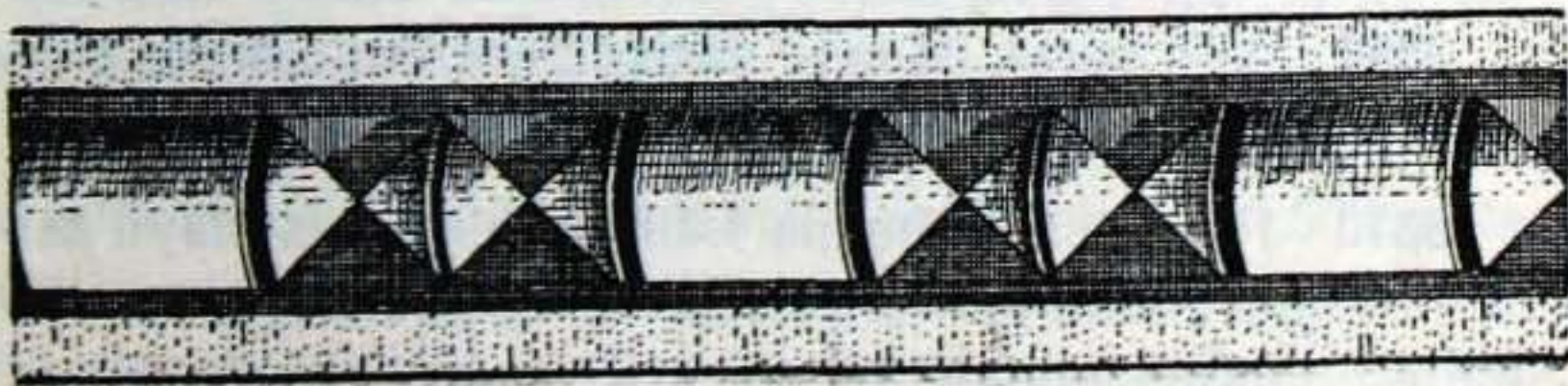
3361 ¿Txunturbil, buldu, boronbil tankerako zeintzuk gauza ezagutzen dituzute?

3362 ¿Zer tankera dute arkatza mutur zoñoztuak, gaimelontzi batek?

3363 Buldu, txunturbil eta boronbil utsak eta sendoak izendatu.

3364 Mañeztu gogor oiek eta beren azkatzea aztertu.

MAÑEZKETAKO EZARPENAK

EBAZKIZUNAK

I

Zenbakeiketa ta Zenbakenketa

Ebazkizun eredia. Tximisburdi batean 14 bidazti dijuaz barnean, aurreko lekolauan 8 ta atzekoan 10, ¿zenbat bidazti dijuaz guztira?

	EIKUNA
Tximisburdiak daramazki $14 + 8 + 10 = 32$ bidazti	14
	8
Erantzuna: Tximisburdiak 32 bidazti daramazik	10
	<hr/>
	32

3365 ¿Zenbat bide dago Madrid'etik Irun'era Avila'tik zear, Madrid'etik Avila'ra 114 aneurkin, Avila'tik Valadolid'era 128 aneurkin, Valadolid'etik Burgos'era 121 an, Burgos'tik Alsasu'ra 166 an, ta Alsasu'tik Irun'era 102 aneurkin baldin ba-daude?

3366 Bitx'en jayo zan Balmes 1.810'gañen urtean eta 1.848'gañenean il zan; ¿zenbat urte bizi izan zan?

3367 Etxalde batean aldatu dira 246 sagartze, 153 madaritze, 84 aranondo, 49 gereziondo, 74 muxikondo, ta 82 mertxikondo; ¿zenbat zugatz aldatu dira guztira?

3368 Kistobal Kolon'ek 1.492'gañen urtean idoro zuan America: au idoro zanetik ¿zenbat urte izango dira 1.942'gañen urtean?

3369 Aita batek 64 urte ditu ta bere semeak 35; ¿zenbat urte gutxigo ditu semeak aitak baño?

3370 Perdiñanda Deuna 1.199'gañen urtean jayo zan, eta 1.248 gañenean jabetu zan Sevilla'z; ¿zenbat urte zitun Sevilla'z jabetu zanean?

3371 Ikaslari batek ileko 75 laurleko irabazten zitun, baña bere ikaszaletasuna ta zintzotasuna ikusita ileko 15 laurleko geitu zizkioten; ¿zenbat irabazten du ilean?

3372 Sukaldarime batek ugolutan 3,80 laurleko xautzen ditu, aragitan 5,85, ta azkenakitan 2,60 ta oraindik 4,50 laurleko gelditu zaizkio; ¿zenbat txindikin irten zan etxetik?

3373 Sierra Navada'n «Mulhacen» tontoñak 3.481 neurkin goi ditu eta Auñamendi'n «Mendi Galdua»-k, 3.351 neurkin; ¿zenbat geigo lenbizikoak bigaírenak baño?

3374 Eskorial'en koskoaren goibea 100 neurkin da eta Burgos'ko goterítxaunaren orátzak 84 neurkin dituzte; ¿zenbat gorago Eskorial'koa Burgos'koak baño?

3375 Ardolari batek saltzen ditu, lenengo salaldian 25 upel ardo 1.890 laurlekoan; bigaíren salaldian 43 upel 3.780 laurlekoan eta azkenik 56 upel 5.480 laurlekotan; esan zenbat upel saldu ditun eta zenbat ordaindu dizkioten

3376 1.900'gaíren urtean Joseba Mirena'k 15 urte zitun; 1.947'gaírenean ¿zenbat izango ditu?

3377 1 914'gaíren urtean nere aitak 57 urte zitun; ¿zein urtetan beteko zaizkio 80?

3378 Ebro ibaia 928 aneurkin luze da; Duero 910 eta Guadiana 825 aneurkin. Duero ¿zenbat geigo Guadiana baño? ¿Eta Ebro zenbat geigo Guadiana ta Duero baño?

3379 Sugurdi batek 52 000 anaztaki azta du, ikazburdiak 18.000 anaztaki ta gañera daramazki 8.000 anaztaki ur eta 3.500 ikatz; ¿zenbat azta dute sugurdiak eta ikazburdi zamatuak?

3380 10.500 gizon sartu ziran guderaso batean, 348 il, 598 zauritu eta ostenduak 71 izan ziran; gai ziran gizonak ¿zenbat gelditu ziran?

3381 Aita batek 340 laurleko zeuzkan auíezkitegian, lau ipiñaldi egiten ditu, 40 laurlekoa, 25'ekoa, 30,50'koa ta 10,80 laurlekoa; bere emaztearen gaxoaldian 165,50 laurleko ateratzen ditu; zenbat gelditzen zayo auíezkitegian?

3382 Kenketa baten kengaiia 5.869 da, eta kenkiña 234, ¿zenbat da kenkia?

3383 Bi zenbakiren geikiña 2.540 da; txikiena 984 baldin ba-da, bestea ¿zenbat?

3384 Bi anairena dan zisku batean 985 laurleko dau-de; gaztienari 365 laurleko ba-dagozkio, ¿zenbat du za-fenak?

3385 V Pilipa 1.701'tik 1.746'ra izan zan bakaldun eta bere seme VI Perdiñanda 1 746'tik 1.759'raño; semea baño ¿zenbat urte geigotan izan zan aita bakaldun?

3386 Ikastetxe batean 276 ikasle dira; 2'gañen ikaste-gian 45 ikasle dira; 3'gañenian 50; 4'gañenian 67, ta 5'gañenian 72; ¿zenbat ikasle ote dira lenengoan?

3387 Langile batek iñaren azkenean 248 laurleko jaso bear zitun, baña nagusiak auřetatu egin zizkion, ba-tean 38,50 laurleko, bestean 31,75 ta beste batean 15.25; iñaren azkenean ¿zenbat jasoko du?

3388 Gudalburu batek biztokiz aldatzean 1.415 laur-lekoan erosi zituan etxe tresnak 949 laurlekoan saltzen ditu, ¿zenbat galdu du salketan?

3389 Ařoztegi batean bidazti baten xaupenak auek izan dira: burdia 2 laurleko, gosaria 2,50 lrk., bazkaria 5 lrk, aparia 6 lrk, gela 6 lrk. Bidaztiak, ordaintzeko 50 laurleko txi idingia eman du; ¿zenbat biurtu bear diote?

3390 Koldobika'k dauzkan baño 150 laurleko geigo ba-lituzke 390 laurleko txiřingutsa erosi alko luke ta ga-ñera 32 laurleko geldituko litzazkioke, ¿zenbat txindi dauka Koldobika'k?

3391 Gabeukatz bat bere estuntza ta guzti 32,75 laurleko ordaindu da; ¿zer saneuři du estuntzak gabeuka-tzarena 25,50 laurleko baldin ba-da?

3392 Notin batek erosten ditu txauneskiño bat, ařa-bitak bat, eta txirol bat 1.800 laurlekokin. Ařabitak 125 laur-leko aldin du eta txirolak 75 laurleko, txauneskiñoaren saneuřia ¿zanbat da?

3393 Ardo salostari batek 2.526 onil zeuzkan; beste 1.692 geigo erosten ditu; ¿zenbat dauzka guztira?

3394 Salostari batek 94 laurleko okañi ditu, gero 508 laurleko ta azkenik 256 laurleko; guztira ¿zenbat okañi du?

3395 85,30 laurleko jasoan duan mai bat eta 98,50 laurleko jasoan duan arasa bat ordaintzeko ¿zenbat txindi atera bearko ote da?

3396 875 urangi erosi zitun arnari saltzale batek 384 saldu ditu, ¿zenbat gelditzen zaizka salgai?

3397 Azaleztari batek idazti baten 7.580 iyeki azaleztatu eman bear zitun; bi alditan 1.485 ta 1.634 iyeki eman ditu, ¿zenbat dauzka oraindik emateko?

3398 Bi bei saldu dira, lenengoa 1.350 laurlekoan eta bigarrena 1.460 laurlekoan, ¿saneuri osoa zenbat da?

3399 Emil'ek 982,75 laurleko zor ditu; ordaindu ditu 735, ¿zenbat zor du oraindik?

3400 Mai baten gañean iru ingurazti pila daude; lenengoan 148 daude, bigarrenean 185 ta irugarrenean 168; guztira ¿zenbat dira?

3401 678 laurleko ordainkizun bat ordaintzeko 1.000 laurleko txindingia ematen da, ¿zenbat biurtuko diote?

3402 754 laurleko ordaintzeko 500 laurleko txindingi bat eta 100'eko beste bat ematen da; ¿zenbat gelditzen da zor oraindik?

3403 ¿Zenbat arkume dira iru artaldetan, lenengoan 254, bigarrenean 186 ta irugarrenean 436 baldin ba-dira?

3404 Okaindari batek kutxan 15.325,50 laurleko ipiñi ditu ta gero 9.875,75 laurleko atera ditu, ¿zenbat gelditu zayo kutxan?

3405 ¿Zer kopuru bear du sendi batek 7,45' laurleko-
ren ogia, 12,50'ren aragia ta 4,50'ren gaimela ordaintzeko?

3406 Bi buzpurdik dauzkate, batek 9.360 anaztiki ikatz eta besteak 785 anaztiki geigo; ¿zenbat anaztiki azta dute bien artean?

3407 Mofoi bati, elikatzen ez danean eguneko 5 laurleko ematen zaizkio eta elikatzen danean 3,25; ¿zenbatean ateratzen da elikatura?

3408 Ilabetean zenbat irabazten du sendi batek aitak 150 laurleko, amak 84,25 ta seme zaíenak 96,80 laurleko irabazten badituzte?

3409 Kayola batek bańuko txori ta guzti 140,50 laurleko aldin du; kayolak bakańik 50,95 laurleko; ¿zer aldin dute txoriak?

3410 Madrid'etik Barcelona'ra 707 aneurkin daude; 329'gańen aneurkińerańo iritxi dan bidazti batek ¿zenbat dauka igarotzeko?

3411 Castilla la Nueva'ren azal osoa zenbat da Madrid erkiarena 7.989 aneurkin lautu, Toledo'rena 15.257, Ciudad Real'ena 19.608, Cuenca'rena 17.193 eta Guadalajara'rena 12.113 diralarik?

3412 Suiza ta Itali tartean dagon Sangotardo mentzuloa 14.920 neurkin luze da, España ta Prantzi tartean dagon Canfranc 7.875; ¿zenbat luzego da lenengoa bigańena bańo?

3413 España'k 1.880'gańen urtean 16 551.647 biztanle zitun eta 1.920'gańenenan 21.850 600 ¿zenbat biztanle geitu ziran aldi ońetan?

3414 Paul'ek 245 txartel irabazi ditu ta Kepa'k 60 gutxigo; bien artean ¿zenbat txartel irabazi dituzte?

3415 Bi idazti, bat 2,50 laurlekoa ta bestea 1,75 laurlekoa ordaintzeko 5 laurleko eman dituan ume bati ¿zenbat biurtuko zaio?

3416 Perdińanda'k 5 ogerleko ematen ditu 13,75 laurleko galtza batzuk eta 6,45'eko geńontze bat ordaintzeko; ¿zenbat biurtu bearko diote?

3417 1910'gańen urtean Madrid'ek 599.897 biztanle zitun, eta 1.930'gańenean 809.345; aldi ońetan ¿zenbat geitu ziran biztanleak?

3418 ¿Zenbat da etxe baten saneuría etxagile bati 13.500 laurleko, gaiak 18 300, arotzari 5.630, igeltsulariei 2.860 eta beste xaupen batzuk 1.675 laurleko ordaindu baldin ba-dira?

3419 100 laurleko txindingi batetik zenbat gelditzen da oe bategatik 45,50 laurleko ta 4 burusigatik 10,50'na laurleko ordaindu ta gero?

3420 Erki batean 127 notin il ziran igandean, 120 astelenean, 145 asteartean, 158 asteazkenean, 139 ostegunean, 150 ostiralean eta 142 larunbatean; ¿zenbat il ziran aste artan?

II

Zenbakoizketa ta zenbanaketa

Ebazkizun eredia. *50'na neurkiñeko 49 oial zati saltzen ditu salostari batek 5,60 laurlekotan neurkiña; ¿zenbat aterako du salketan?*

Iru zatiak batera neurtzen dute $49 \times 50 = 2.450$ neurkin.

Neurkin auen jaso $2.450 \times 5,6 = 13.720$ laurleko.

Erantzuna: Salketan aterako du: 13.720 laurleko.

3421 Ola bateko langile batek egunero 0,25 laurleko xautzen ditu tabakotan eta 0,30 otordueteko edaritan; 365 egunen buruan ¿zenbat xautzen du?

3422 Abeldun batek 68 arkume erosten ditu buruko 22,50 laurlekoan, bataz beste; sei ilabeteren buruan, guztiakin 182 laurleko xaututa, 35'na laurlekoan, bataz beste saldu ditu. Esan irabazi ala galdu egin duan eta zenbat.

3423 Anaztiki bat txokotalek anaztiki bat bareztik alako bi saneurí du eta anaztiki bat akeidak txokolateak alako bi. Anaztiki bat barezti 2,10 laurlekoan dagola jakiniñik arki bedi txokolatearen eta akeitaren saneuría.

3424 Bidazti batek etxetik lekore egon dan bitartean 440 laurleko xautu ditu, asteko 55 laurleko; ¿zenbat aldi igaro du senditik aldenduta?

3425 Zoñota batek iroireneko 19 ontzi ur botatzen ditu losko batean eta beste batek 25 ontzi aldi berean;

baña zufutoki batek iroireneko 12 ontxi igesegiten uzten du; 54 gabeukiren buruan ¿zenbat ur izango da loskoan?

3426 Zofoa batek 21 ontxi ur ematen ditu iroireneko ta besteak 57; ¿zenbat ur emango dute gabeuki 1 eta 20 iroirenetan?

3427 2.720 ontxi itxikitzen ditun bildegi bat bi zofo-tatik ustü ditekete, batek iroireneko 47 ontxi uzten ditu igarotzen eta besteak 38 ontxi iroireneko. Bi zofoak batean idikitzen baldin ba dira ¿zenbat aldi bearko da ustutzeko?

3428 Eri-zumardi batean 45'na zugatzeko 14 efenka ziran; aizeak 137 zugatz bota baldin ba-zitun, ¿zenbat gelditu ziran?

3429 Bi eulek 33'na neurkiñeko 12 eokin zati egin bear zituzten bakoitzak. Biak egunean 10 gabeuki egiten zuten lana eta lenengoak gabeukiko 0,60 neurkin egiten zitun eta bigařenak 0,50 neurkin bakařik; ¿zenbat egunetan bukatuko zuten beren lana?

3430 Salerosle batek kalikuta erosten du 24 laurlekotan 15 neurkiñak eta saltzen du 67,20 laurlekotan 32 neurkiñak. ¿Zenbat neurkin saldu bearko ditu 48 laurleko irabazteko?

3431 Ařaunkari batzuk ařaunkada bakoitzean 6 neurkin auřerazitzen dute izontzia; ¿zenbat ařaunkada eman ote dituzte 2.896 neurkin ibili baldin ba-dira?

3432 Salostari batek eokiña erosi du, 8 laurlekoan neurkiña eta 11,50 laurlekoan saltzen du, 6 egunean 168 laurleko irabazten ditula; ¿eguneko zenbat neurkin saldu ditu?

3433 Notin batek artzen ditu, 1.000 laurleko 5 txindingi; 100 laurleko 8 txindingi; 50 laurleko 6 txindingi ta 25 laurleko 12 txindingi; ¿zenbat artu du guztira?

3434 Langile batek 300 laurleko irabazi ditu 30 eguneko ilabetean. Bere eguneroko irabazia 15 laurleko izanik, ¿zenbat egunetan lan egin du?

3435 Gurdi baten kurpil batek 4 neurkiñeko ingurua du; 16.400 neurkiñeko ibilaldian ¿zenbat bira emango ditu?

3436 Valencia'ko baratzaletako batek 12 kutxa uran-

gi bidaltzen ditu bakoitzean 360 urangi dirala; zenbat amabiko diran atera.

3437 Kurpil batek 75 bira egiten ditu iroiren bakoitzean; ¿zenbat egingo ditu 85 iroirenetan?

3438 ¿Zenbat da 26 atoren jaso atoreko 6,45 laurlekoan?

3439 Etxe baten aurrealdean 48 leio dira eta leio bakoitzean 12 leiar; leio guztietarako ¿zenbat leiar beariko dira?

3440 Astete'ren Kistar Ikastiaren argitaldi batean ¿zenbat leio dira baldin 80 orrialde ba-ditu ta orrialde bakoitzean 33 leio?

3441 57 anaztiki loroz ¿zenbat amabiko iltze egingo dira anaztiki bakoitzaz 224 iltze egiten baldin ba-dira?

3442 Burnibide bateko bultzibiak, neurkiñeko 4 laurleko aldin dute, ¿zenbat luzeko bide bikoitza (lau leio bultzibi) egin al izango da 10.000.000 laurlekokin?

3443 4 buzpurditan dagon gariak zer jaso du bakoitzak 75 zaku ba-ditu ta zaku bakoitzak 50 laurleko aldin ba-du?

3444 Gaztel Elizti Laburgoaren 45 iyekiren jaso ¿zenbat da iyekiko 2,50 laurlekoan?

3445 35 ginbailegatik 297,50 laurleko ordaintzen baldin ba-dira, ¿zenbat aldin dute 3 ginbailek?

3446 ¿Zenbat ordaindu bear da 150 anaztakiko txekor batengatik anaztiki bat 3,75 laurlekoan dala?

3447 Azalezteri batek 0,38 laurleko okaintzen ditu idazti bat azalezteagatik; 55,10 laurleko artzen baldin ba-ditu ¿zenbat idazti azaleztu ote ditu?

3448 3.950 oski biko eman ditun ola batek ¿zenbat artuko du biko 18 laurkoan izan ezker?

3449 Erukietxe bat 3.420 ogiz ornitu dun okin bati ¿zenbat ordaindu beariko zaio 2 anaztakiko ogia 1,20 laurlekoan izanik?

3450 Ola batek 25.000 biko galtzerdi motz eman bear

zitun; bakoitzak 1.250 biko ditun 7 kutxa ematen ditu; ¿zenbat dauzka oraindik emateko?

3451 ¿Zenbat jaso izango dute 875 sagrafak, 25 sagar 1,25 laurlekoan ba-dira?

3452 ¿Zenbat ingi oñi dira 58 eñesmatan, eñesma bakoitzak 20 esku baditu ta esku bakoitzak 25 oñi?

3453 13 aariren saneuñia 624 laurleko danean, ¿zenbat bakoitzarena?

3454 ¿Zenbat ordaindu bearko da 35 bazkarigatik bakoitza 3,75 laurlekoan eta 28 gosarigatik bakoitza 1,25 laurlekoan?

3455 Bi bartileokime zatiren saneuñi osoa zenbat da lenengoa 48,50 neurkin luze ta bigarena 34,50 neurkin luze ba-da ta neurkiñaren saneuñia 1,60 laurleko baldin ba-da?

3456 ¿Zenbat legatz erosiko dira 80 laurlekokin 3'ren jaso 11,25 laurleko baldin ba-da?

3457 Baltzu batek lursail bat erosten du 648.000 laurlekoan eta 12 saletan zatitzen du auetako bakoitza 65.000 laurlekotan saldurik, ¿zenbat irabazten du salketan?

3458 ¿Zenbat ordaindu bear dira 20 biribil ingi margoztu 0,85'na laurlekoan eta 36 biribil 0,75'na laurlekoan?

3459 80 neurkin zitun oial zati batetik 39 galtza egin dira eta oraindik 11,60 neurkin gelditu dira; galtza bakoitza ¿zenbat oialez egin da?

3460 ¿Zenbat zaku gari erosiko dira 8.346 laurlekokin, baten saneuñia 26 baldin ba-da?

3461 Urutidazkin ariak ipintzeagatik 995 laurleko ordaintzen ba-da aneurkin bakoitzeko; ¿zenbat ordainduko da 375 aneurkiñean ipintzeagatik?

3462 Aterki baten jaso 6 laurleko baldin ba-da, ¿zenbat aterki erosiko dira 276 laurlekoz?

3463 ¿Zenbat jaso izango dute artilezko 8 burusik 25,50'na laurlekoan eta barkilezko 6'k 15,50'na laurlekoan?

3464 Etxe bateko 5 ate margoztea ¿zenbat ordaindu bearko da, ate bakoitza lekoretik margoztea 3,75 laurleko

ta barnetik margoztea 2,25 laurleko ordaintzen baldin ba-da?

3465 Indieun neurkin baten saneufia zenbat ote da 184 neurkin 266,80 laurleko ordaindu ba-dira?

3466 Txekor batek lenen malako 16 anaztahi aragi eman ditu ta anaztahiak 4,50 laurlekoan saldu da, ta bigarren malako 37 anaztahi saldurik bakoitza 3,50 laurlekoan, zenbat atera da salketatik?

3467 Lotura bat osatzeko 18 jostotatz bear dira; 5.616 jostotatzez zenbat amabiko lotura egingo dira?

3468 Zenbat txindi zuan notin batek, gabeukatz bat 50 laurleko, estuntza bat 8,50 laurleko eta iru xerenda 1,25'na laurleko ordaindu ondoren oraindik 27 laurleko gelditu ba-zaizkio?

3469 17.472 urangi bidaltzeko 36 kutxa bear izan ba-dira, esan zenbat amabiko diran kutxa bakoitzean.

3470 Bei batek 15 ontzi esne ematen du egunero; ontzi bakoitza 0,60 laurlekoan saltzen ba-da, 31 eguneko ilabeteren buruan zenbat izango da salketak eman duana?

3471 Zer mozkin ematen du jabegotza batek baldin mozkin oren laurdena aski ba-da 4,50'na laurleko irabazten duten 32 langileri 7 egunean ordaintzeko?

3472 0,55 laurleko zenbat ontzi ardo erosi alko dira 1,65'na laurleko 48 ontzi gaimelen saneufiaz?

3473 Egunean 3,25 laurleko xautu ta astean 1,25 laurleko txiroei ematen dizkien notin baten urteko mozkiña zenbat da?

3474 Baratzai batek 0,45'na laurleko zenbat zangoñi saldu bearko ditu 1,30'na laurleko 144 leiañezko juale ordaintzeko?

3475 Langile batek bere lanagatik ilero 45 laurleko artzen ditu ta gañera egunero bere elikaturangatik 3,25 laurleko. Zenbat eman zaio langileari 365 eguneko urte betean?

3476 Notin batek 12 gorutz egiten ditu asteoro eta bakoitzagatik 1,25 laurleko artzen du, eta 15 galtza 1,80 laurlekoan bakoitza, zenbat irabazi izango du 26 astean

xaupenak gorutzeko 0,15 laurleko ta galtzako 0,20 baldin da-dira?

3477 Ontxi bat zilar-biziren azta 13,60 anaztaki izanik, ¿zenbat ontxi zilarbizi eukiko ditu burnizko upel batek guztira 1.310 anaztaki ta upel utsak 134 anaztaki azta ba-dute?

3478 8 arkakaratsen jaso 12,40 laurleko baldin bada, ¿zenbat izango da 5 efenka arkakaratsena bakoitzean 19 landare baldin ba-dira?

3479 Etxe batean, euri urak eramateko 8 zoñoten ipiñi dira; bakoitza 8,50 neurkin luze da eta neurkiñeko 1,25 laurleko aldin du; ¿zenbat ordaindu bearko zaio ipintzaleari?

3480 Bi iturbegik iroireneko ematen dute, batek 3 ontxi ta besteak 2; 18.000 ontxi itxikitzen ditun biltegi bat bien artean betetzen ¿zenbat egun bearko dituzte?

3481 Lorezai batek erosi ditu, 250 lorontzi 0,15'na laurlekoan, 160 lorontzi 0,18'na laurlekoan eta 120 lorontzi 0,25'na laurlekoan, ¿zenbat ordaindu bearko du?

3482 Zenbat izango da arkatz baten saneuria 75 amabikorena 90 laurleko danean?

3483 Joskin batek 85 neurkin oial erosten ditu 12,50 na laurlekoan, beste ainbeste azpiko 0,85'na laurlekoan; 9,50 laurlekoren uridura egiten ba-diote, ¿zenbat ordaindu bearko du?

III

Erospen saneuria

Ebazkizun eredia. *Salostari batek 45 laurleko irabazitu 235 laurlekoan saldu duan txiringuts batean; ¿zenbatian erosi zuan?*

Salketa bat irabaziaz egiten degunean, degu; erospeneko saneuria = salpeneko saneuria — irabazia.

Txiringutsaren eros-saneuria = $235 - 45 = 190$ laurleko.

EIKUNA

235	
— 45	
190	

Erantzuna: 190 laurlekoan erosi zuan.

3484 Endika'k 39 laurleko irabazi zitun 154 laurlekoan saldu zun jazki batean; ¿zenbatean erosi zun?

3485 Nekazari batek gurdi bat 755 laurlekoan saldu bear izan du, salketan 239 laurleko galduaz. ¿Zenbatean erosi zuan gurdia?

Oaia. Salketa batean galera danean au gertatzen da: $\text{erospen saneuía} = \text{salpen saneuía} + \text{galera}$.

3486 Ale salostari batek 748,50 laurlekoren garia saldu du eta salketan 96,50 laurleko galdu ditu; arki bedi, erospen saneuía.

3487 ¿Zenbat eramango diate 96 aizkogatik amabikoa 34 laurlekoan baldin ba-da?

3488 Etxe bat 27.630 laurlekoan saltzean 2.425 laurleko galdu dira; zenbatean erosi zan?

3489 7 zaldi saldu dira 1.340 laurlekoan bat az beste; erosketa guztiaren saneuía zenbat zan salketan 725 laurleko irabazi baldin ba-ziran?

3490 128 ontxiko ardo gurbil bat artu det, ontxia 0,45 laurlekoan; ekartzea 15,70 laurleko ta bere tokian jartzea 2,50 ordaindu baldin ba-det, ¿zenbatean ateratzen zait gurbila?

3491 Ardo salostari batek 3.847,50 laurlekotan 225' na ontxiko 38 gurbil erosi ditu. Arki bedi ontxi bakoitzaren eros saneuía.

3492 Salostedun batek 18 neurkin eokin 396 laurlekoan saltzean neurkiñeko 8 laurleko irabazten ditu. Baldintz auetan arki bedi 54 neurkiñeko eokin baten erospen saneuía.

3493 Salostari batek troskakizko 15 liluntzi erosten ditu 147 laurlekotan; 3 austen ditu; ¿zenbatean saldu bear ko ditu gañerakoak ez galdu ez irabazi egiteko?

I V

Salpen saneuria

Ebazkizun eredua. *Nekazari batek txekor bat erosten du 654 laurlekoan eta bi ilabete geroago gizenduta saltzen du 299 laurleko irabaziaz; ¿zenbatian saltzen du?*

Salpen saneuria da *erospen saneuria*+*irabazia*,
beraz

EIKUNA:

654 laurk.

Erantzuna: Salpen saneuria da $654+299=953$
laurleko.

+ 299

---

953 laurk.

3494 Langile sayatu batek zelai bat erosten du 675 laurlekotan eta landu ondoren 85 laurleko irabaziaz saltzen du; ¿zenbatean saldu du?

3495 Adionezko eñedi erosle batek bi jangela-mai erosten ditu 320 laurlekotan. Antonben batzuk egiten ditu oietan 136 laurlekoan; 80 laurleko irabazi nai ba-ditu, ¿zenbatean saldu bearko ditu maiak?

3496 Salostari batek txifinguts bat erosten du 185 laurlekotan eta 56 laurleko irabaziz saltzen du; ¿zenbatean saldu du?

3497 Iraterkari batek txalai bat iragitzen du 45.450 laurlekotan; ¿zenbatean saldu bearko du 5.620 laurleko irabazi nai baldin ba-ditu?

3498 Ostalari batek 68 onil artzen ditu 1,50'na laurlekoan. Bidariena 4,50 laurleko ordaindu ditu ta gañera bidean 3 onil ausi zaizkio, ¿zenbatean saldu bearko ditu gelditzen zaizkionak 15,50 laurleko garbi irabazteko?

3499 Notin batek zaldi bat erosi du 1.245 laurlekotan eta 365 laurleko irabaziz saltzen du, ¿zenbatean saldu du zaldia?

3500 Salostari batek zaldi bat erosten du 1.236 laurlekotan eta kopuru oñen irutik bat irabazi nai du, ¿zer saneufitan salduko du?

3501 Landetxe-zai batek 5.000 belafondu lotura sal-

tzen ditu 12 laurlekotan eunanaztakia. Lotura bakoitzak 25 anaztaki aztatzen ba-du, ¿zenbat artuko ote du?

3502 Nekazari batek belardi bat 964 laurlekotan erosten du eta 184 laurleko ordaindu dun loro-sarez esierazi du. ¿Zenbatean saldu bear ko ote du belardia 172 laurleko irabazteko?

3503 Amabiko bat ator 108 laurlekoz erosi da eta guztira 48 laurleko irabaziz saldu nai dira ¿zenbatean saldu bear ator bakoitza?

3504 Salosketari batek 5 txekor erosten ditu gizen-tzeko, bakoitza 575 laurlekotan eta saltzean txekor baten eros-saneuñia irabazi nai du. 3 saltzen ditu 1.950 laurlekotan, gañerako bakoitza ¿zenbatean saldu bear du?

3505 18 eokin zati erosi ditut 35'na laurlekotan eta zati bakoitzetik 64 musuzapi atera ditut. ¿Zenbatean saldu bear det amabikoa guzira 118,80 laurleko irabazteko?

V

G a l g a k

Salgaiak erabili edo eukitzeko ontzien (*kutxa, zaku, upel, e. a.*) aztari deritzaio galga.

Galga $\leftarrow$ azta osoa — salgaiarena garbi.

Ebazkizun eredua. *45 amaztakiko gizirudi bat daukan mulko batek 54 anaztaki aztatzen ditu. ¿Zenbat da kutxaren azta?*

Kutxak aztatzen du $54 - 45 = 9$ anaztaki

Erantzuna: Kutxak 9 anaztaki aztatzen ditu.

3506 Kutxa uts bat 3.500 aztaki aztun da eta beterik 20.500 anaztaki aztun da, ¿zer azta du salkariak?

3507 Ardoz betetako upel bat 286 anaztaki aztun da; ¿zenbat da lobelaren azta upel utsarena 35 anaztaki baldin ba-da?

3508 Ontxi bat gaimelek 0,915 anaztaki azta du. 189 ontxiko gaimel gurbil baten azta osoa arki bedi, gurbil utsarena 26,800 anaztaki dala jakiñik

3509 Esne ontzi batek utsik 2,550 anaztaki azta du;

¿zenbat azta izango du 12 ontzi ba-dauzka, ontzi bakoitzak 1,03 anaztuki azta dualarik?

3510 Esnez betetako ontzi batek ontzi ta guzti 35,59 anaztuki azta du; ontzi ofek utsik 5,750 anaztuki azta du; ¿zenbat ontzi esne dauzka ontzi esne bakoitzak 1,03 anaztuki azta izanik?

VI

Baten saneuria

Ebazkizun erødua. *Abeldun batek 17 aari saltzen ditu 646 laurlekotan 102 laurleko irabaziaz; ¿zenbatean erosi ote zuan aari bakoitza?*

Abeldunak erosi zitun 17 aariak 646 laurleko — 102 laurleko = 544 laurleko.

Aari bakoitza erosi zun 544 laurleko: $17 = 32$ Irk.

Erantzuna: Aaria 32 laurlekoan erosi du.

3511 Igeltsulari batek 9 egunetan lan egin du nekazari baten etxean eta onek ordaintzat eman dizkio, 3'na laurleko 4 olasko, 3'na laurleko 5 untxi, 4,50'na laurleko 5 anaztuki gurin eta 9 laurleko txinditan; ¿zer lansari eman dio eguneko?

3512 Gizuridi salerosle batek 36 gizurudi erosi ditu 90 laurlekotan. 4 gizuridi autsi ondoren 38 laurleko garbi irabazi nai baldin ba-ditu; ¿zenbatean saldu bearko du gelditzen zaizkionetako bakoitza?

3513 Garazlari batek 150 anaztuki lusagar erosi ditu 45 laurlekotan Izozteak 30 anaztuki galdu dizkio baña 21 laurleko irabazi nai ditu; ¿zenbatean saldu bearko du anaztakia?

3514 Txekor batengatik 350 laurleko ordaindu dira; ¿zenbat izango da aari baten saneuria 20 aarik 4 txekofoek ainbat aldin ba-dute?

3515 8 amabiko esku-zapi erosten dira 240 laurlekotan; ¿zenbat da eskuzapi baten saneuria?

3516 Jostun batek soñeko bat egiteko 4 neurkin eokin andeatzen ditu, neurkiña 16 laurlekoa; azpikoa 4

neurkin 3'na laurleko neurkiña eta gañera egitea ta beste txaupen batzugatik 42 laurleko erasten ditu, ¿zenbatean ateratzen da soñekoa?

3517 3 galtza egiteko 6 neurkin oial bear dira, neurkiña 18 laurlekoan, ¿zenbatean ateratzen da galtza bakoitza?

3518 Saloskari batek 870 laurleko zor zitun, eta ordaintzeko 450 laurleko ta 30 neurkin oial eman zitun; neurkin oialak ¿zenbat aldin zun?

3519 22 neurkiñeko oial zati bat 374 laurlekotan saldu da. Neurkiñeko 3 laurleko irabazi baldin ba dira, ¿zer saneufitan erosi zan neurkiña?

3520 225 ontziko ardo upel bat 85 laurlekotan erosi da ta gañerako xaupenak 23 laurleko izan dira; ¿zenbat izango da ontxiaren saneufia?

3521 Lauki bat uztairik gabe 180 laurlekoan da; ufeztu gabeko uztaiiaz 208 laurleko ta ufeztutako uztaiiaz 245 laurleko; ¿zer aldin du ufeztu gabeko uztaiak eta ufeztutako uztaiak?

3522 Ontxi bat esnek anaztaki bat aragik baño 8 bider aldin gutxigo du; ¿zer saneufi izango du ontxi bat esnek 85 anaztaki aragik 204 laurleko baldin ba-dute?

3523 Saloskari batek 64 neurkin eokin erosi ditu 9,60 laurlekoan neurkiña; 89,60 laurleko irabazi nai baldin badiu, ¿zenbatean saldu bear du neurkiña?

3524 Saloskari batek 16 liluntzi erosten ditu 167 laurlekotan, bat iduki ta gañerakoekin 13 laurleko irabazi nai ditu, ¿liluntzi bakoitza zenbatean saldu bear?

VII

Aurezketak

Ebazkizun eredia. *Arazodun gazte batek 225 laurleko irabazten ditu itero ta eralgi beriz 180 laurleko bakarik, ¿zenbat aufeztu izango du 5 urteren buruan?*

Arazodunak aufezten diñu ilean $225 \text{ lrk} - 180 \text{ lrk} = 45 \text{ lrk}$.

Eta urtebetean aufezten du, $45 \times 12 = 540 \text{ laurleko}$.

Eta 5 urtean, $540 \times 5 = 2.700 \text{ lrk}$.

Erantzuna. 5 urteren buruan aufezten du 2.700 laurleko.

3525 Nekazari batek bere efoldak egitean arkitzen du bere landak 16.295 laurleko eman diotela; abeltzak 4.987 laurleko; landare ta barazki salketak 1.740 laurleko, eta beste gauzak 1.834 laurleko. Lansaritan 3.944 laurleko, ongaritan 1.346 laurleko ta bere etxearen euspenean 5.800 laurleko eralgi ditula jakiñik, ¿zenbat da aúeztu duna?

3526 Salostedun batek barezti anaztakia 2,40 laurlekoan saltzen du, besteak beñiz 2,60 laurlekoan; ¿zenbat aúeztuko da urtebeteren buruan lenengoari erosita astean anaztuki bat andeatzen ba-da?

3527 Langile batek urteoro 285 laurleko aúezten ditu, besteak beñiz 148 laurleko bakarik; 25 urteren buruan ¿zer alde izango dute bien txinditzak?

3528 Iñero 280 laurleko jasotzen ditun arazodun batek 75 laurleko aúezten ditu iñero; 2 urte ta 9 iñabetetan ¿zenbat aúeztu izango du?

3529 Ardolari batek 225'na ontxiko 15 gurbil ardo saltzen ditu iñero. Gurbila 60,50 laurleko ordaindu zula ta ontxia 0,65 laurlekoan saltzen dula jakiñik, ¿zenbat aúeztu izango du 2 urteren buruan bere eralgiak urteko 6.200 laurleko izan ba-dira?

3530 Gazte batek egunero 0,25 laurleko aúezteko oitura ona artu du. ¿Zenbat aúeztu izango du 60 urte beteko ditunean 18 urtekin asi baldin ba-zan aúezten? (Urtebiseidunak ez dira gogoan euki bear).

3531 30 eguneko iñabetean langile batek 24 egun lan egin du egunean 6,75 laurleko irabaziaz Egunean 4,50 laurleko xautzen baldin ba-du, ¿zenbat izango du il azkeanean?

3532 14.500 laurlekoz, 700 laurlekora igoko diran egokitzeko txaupen batzuekin etxe bat erosteko abagunea izan du arazodun batek. Urtean 950 laurlekotan eraendu naiago izan du. Etxearen aldiña, egokitzeko txaupen da guzti, ¿zenbat aldiko etxesariz ordaindu izango du?

3533 Beidun batek bi esnebei erosten ditu 2.600 laur-

lekotan. Berealaxe 975 laurleko ematen ditu ta gañerakoa ilero 125 laurleko emanaz ordaintzera bearpetzen da, ¿zenbat aldiren buruan izango dira beiak bere?

3534 Langile batek egunean 0,25 laurleko xautzen ditu tabakotan, astean 1,25 edaritan eta ilean 3,50 laurleko beste alpefikako xaupen batzuetan. Arki bedi zenbat aurreztuko luken urte betean eta 15 urtean oitura txar oiek utzi ezkeru.

3535 Langile batek egunean 8,50 laurleko irabazten ditu eta urtean 302 egun lan egiten du. Eralgi guztiak 1.638 laurleko baldin ba dira ¿zenbat aurrezten du urteoro?

VIII

Naasi saneuriak (bataz beste)

Ebazkizun eredua. 50'na laurleko 8 zaku irin, 52'na laurleko 12 zaku iriñekin nastu dira; nasiaren zakua ¿zenbatean aterako da?

8 zaku iriñen aldiña da $50 \times 8 = 400$ laurleko.

12 » » » » $52 \times 12 = 624$ »

20 » » » » 1.024 »

Eta zaku 1'en aldiña da $1.024 : 20 = 51,20$ laurleko.

Erantzuna. Irin nastuaren zaku batek 51,20 laurleko aldin du.

3536 Ontxia 0,75 laurleko ardotik 25 ontxi eta ontxia 0,85 laurleko ardotik 75 ontxi nastutzen dira, nasiaren ontxia zenbatean ateratzen da?

3537 Igarazai batek nastutzen ditu 8 zaku gari 54'na laurlekoak, 12 zaku garagar 35'na laurlekoekin; nasari n zakua zenbatean ateratzen da?

3538 Gurbil batean botatzen dira 200 ontxi ardo, ontxia 0,86 laurlekoa ta 20 ontxi ur; ¿zer saneufi izango du nasiaren ontxiak?

3539 Anaztokia 8,50 laurleko akeitatik 40 anaztuki ta 10,20 laurleko akeitatik 20 anaztuki nastutzen ditu salostedun batek. ¿zenbatean saldu bear du nasiaren anaztokia 148 laurleko irabazi nai baldin ba-ditu?

3540 80 eunontxi gari, 42 laurlekoa eunontxia, nastu

dira 58'na laurleko 40 eunontxirekin; 260 laurleko irabazi nai baldin ba-dira ¿zenbatean saldu bear da eunontxia?

3541 Ardolari batek 78 eunontxi ardo 75'na laurlekoan eunontxia, nastutzen ditu 125 eunontxi 56'na laurlekoakin ¿zenbatean saldu bear eunontxia ez irabazi ez galdu egiteko?

IX

Burdiak

Ebazkizun eredia. *Txifingari batek 15 aneurkin igarotzen ditu gabeukibetean eta zaldi batek 8.950 neurkin aldi berean; ¿zenbat neurkin geigo igarotzen ditu txifingariak zaldia baño gabeukibetean.*

Txifingariak egiten ditu 15.000—8.950 neurkin = 6.050 neurkin geigo gabeukiko.

Erantzuna: Txifingaria 6.050 neurkin geigo ibiltzen da zaldia baño.

3542 Bultzi batek 8 gabeukitan 256 aneurkin igarotzen ditu, ¿zer abiadura du?

3543 Bilbel batek gabeukiko 56 aneurkin egiten ditu ta besteak 43 bakafik: esan zenbat auferago juango dan lenengoa 9 gabeukiren buruan.

3544 Madrid eta Burgos'en bitartea 363 aneurkin da burnibidez. Burgos'tik eta Madrid'tik zenbat uruti egongo da Madrid'tik irteten dan bultziazkar bat, 6 gabeuki ibilita gero, gabeukiko 54 aneurkin egiñaz?

3545 Ikasle bat ikastetxetik 485 neurkiñera bizi da. Arkitu zenbat ibili dan ikaslea urtebetean ikastaroko 214 egunetan egunean bi bider joan etofi egin badu ikastegira.

3546 Bi sugurdi irteten dira bata bestearen aurkako bidez, bat gabeukiko 65 aneurkiñeko abiaduraz eta bestea 48'koaz. 8 orduren buruan zer bitarte izango dute? (Mañaz azaldu bedi ibilia).

3547 Bidari batek 18 egunean 288 aneurkin ibili bear zuan. Lenengo 12 egunetan egunean 20 aneurkin egin zitun; gañerako egunetan ¿zenbat aneurkin ibili bear ko zuan?

3548 Gabaukiko 40 aneurkin ibiltzen dan idazkitzabultzi bat goizeko 5'etan irten da; 3 gabeuki geroago be-

rarizko bultzia bide beretik gabeukiko 70 aneurkiñeko abiaduraz irten da ¿ze gabeukitan ařapatuko du berarizko bultziak idazkitza-bultzia?

3549 Bibel bat gabeukiko 48 aneurkin ibiliaz 15 gabeukitan ibiltzen da; arki bedi: 1.' zenbat ibili dan; 2'gn. ibili ori bera egiten zenbat aldi bearko luken gabeukiko 60 aneurkin egiten ditun beste bilbel batek.

3550 Oñezko bat eta txiřingari bat, 108 aneurkin bi-tarte dauden bi uritatik irteten dira bata bestearen bila. Oñezkoak gabeukiko 5 aneurkin egiten ditu ta txiřingariak 22 aneurkin; ¿zenkat gabeukiren buruan alkar arkituko dute?

X

Irabazia-Galera

Ebazkizun eredia. *Saloskari batek upel bat ardo erosten du 765 laurlekotan eta 845 laurlekotan saltzen du; ¿zenbat irabazten du salketan?*

Saloskari batek irabaziz saltzen dunian degu:

Irabazia=Sal saneuřia—Eros saneuřia.

Saloskariak irabazten du: $845 - 765 = 80$ laurleko.

Erantzuna: Irabazten du 80 laurleko.

EIKUNA

845 Salketa

— 765 Erosketa

---

80 Irabazia

3551 Otargile batek 10 zume eze sorta erosten ditu 175 laurlekotan. 100 otar egiten ditu eta 550 laurlekotan saldu; eskulana 284 laurleko ordaindu ba-du, ¿zenbat irabazi du otargileak?

3552 Zarzale batek 2.750 laurlekotan erosten du eředi bat. Befitutze bat egiteak 235 laurleko eramaten dizkio eta gero 4.000 laurlekotan saltzen du, ¿zer irabazi atera du?

Ebazkizun eredia. *Abeldun batek txekor bat 524 laurlekotan erosten du eta zerbait aldiren buruan 475 laurlekotan saldu bear izaten du; ¿zenbat galdu du?*

Galeraz saltzen danean degu:

Galera = Eros saneuría — Sal saneuría.

Galera da $524 - 475 = 49$ laurleko.

Erantzuna: 49 laurleko galdu ditu.

EIKUNA

524'an erosi

— 475'an saldu

---

49 galdu

3553 Arotz batek 425 laurlekotan izpetzen du eñedi bat. Zuragatik 295 laurleko eraman dizkiote; burnigauzengatik 27 laurleko ta leiartzagatik 46 laurleko. Eskulana, gañera 76 laurleko ordaindu du; ¿zenbat galdu du arotzak?

3554 Emakume baseñitar zabar batek 440 laurlekotan erosi zuan txekor batekin 46 laurleko galdu zitun, gañera 497 laurlekotan erositako oñoak 375 laurlekotan saltzen ditu ¿zenbat galdu du guztira?

3555 Ginbail salerosle batek 38 ginbail erosi zitun 32'na laurlekotan, baña eñolda-garbitzera beartuta 28'na laurlekotan saldu bear izan zitun; ¿zenbat galdu zun guztira?

3556 Txifinguts bat 245 laurlekotan saltzean 75 laurleko galdu dira; zenbatean saldu bear ko zan 75 laurleko irabazteko?

3557 Oskigile batek 30 laurlekotan saltzen du 24'ko oski biko bat; ¿zenbat biko saldu izango ditu 224 laurleko irabazi baldin ba-ditu?

3558 Aureli'k 4 gizirudi erosi ditu 38'na laurlekoan eta 164 laurlekotan saldu ditu; ¿zenbat irabazi du gizirudi bakoitzaz?

XI

Irabazi osoa, mozkiña

Ebazkizum erødua. *Iru langilek etxe bat erosi dute 12.600 laurlekoan; 13.560 laurlekoan saltzen dute, ¿Zenbat izango da bakoitzaren irabazia?*

Irabazi osoa izan da $13.560 \text{ lrk} - 12.600 \text{ lrk} = 960$ laurleko.

Bakoitzaren irabazia izan da $960 : 3 = 320$ lrk.

Erantzuna. Bakoitzaren irabazia 320 lrk. izan da.

3559 Arotz batek gabeukiko 0,95 laurleko irabazten du ta 8 gabeuki lanegin egunero. Esan: 1'go, eguneroko irabazia; 2'gn, asteroko irabazia (sei egun); 3'gn. ilero-ko irabazia (26 lanegun).

3560 Goxogile batek egunean 3,75 laurleko artzen ditu txinditan eta ostatua, 3,50 lrk. irizten dana. ¿Zenbat da goxogilearen egiazko irabazia?

3561 Ostalari batek eraentzen ditu 16 gela, ileko 65'na laurlekotan; 14, ileko 45'na laurlekotan eta 8 ogoki 40'na laurlekotan; ¿zenbat artzen du guztira ilean?

3562 Salerosle batek 19 eokin zati erosi ditu bakoitza 285 laurlekotan; gutxika, neurkiñeko 11,50 laurlekotan saltzen baditu, ¿zenbat irabaziko du zati bakoitzak 32 neurkin izan ezker?

3563 Arazodun batek egunean 7,25 laurleko irabazten ditu ta bere emazteak 4,80 laurleko; ¿zenbat irabazten dute bien artean 26 laneguneko ilabetean?

3564 Idaztilari batek amamaiko (12 amabiko) idazkortz-kutxa 3,50 laurlekoan erosten du; idazkortz bakoitza 0,05 laurlekoan saltzen ba-du ¿zenbat irabaziko du kutxa bakoitzean?

3565 Igalisaltzale batek anaztiki sagaña 0,65 laurlekoan erosten du eta 0,90 laurlekoan saldu. ¿Zenbat irabaziko du 25'na anaztakiko 15 otar saltzen baldin ba-ditu?

3566 Ikuzkile batek urte betean 4.450 ator garbitu ditu bakoitza 0,25 laurlekoan; 980 galtzazpi bakoitzeko 0,20 laurlekoan; eta 13.800 musuzapi 0,05'na laurlekoan; ¿zenbat irabazi ileko?

3567 Zaldiketari batek 17 zaldi erosi zitun buruko 1.025 laurlekoan; 1.145 laurlekoan saldu zun bakoitza; ¿zenbat irabazi zun?

3568 Ornitzale batek 45 olasko erosten ditu 125 laurlekotan. 12 saltzen ditu 3,95'na laurlekotan, 26 3,75'na laurlekotan eta gañerakoak 3 laurlekotan bakoitza, ¿zenbat irabazi du?

3569 Jostun batek ator bat egiteko, neurkiña 1,25

laurleko aldin duan 2,40 neurkin oial andeatzen ditu ta gañera laguntzale bati 1,70 laurleko ordaintzen dio bakoitza egitea. Ator bakoitza 6,75 laurlekoan 3 amabiko saltzen baditu zenbat irabaziko duan arki bedi.

3570 Iragotzale batek 37 zaldi dauzka, bakoitzaren eguneroko xaupena 4,25 laurleko dala. Bakoitzaren akurak nagusiari egunean 15 laurleko batz beste ematen badizkio; ¿zenbat irabazi izango du 30 lanegunetan?

3571 Unaztiki ikatzak 135 laurleko jaso du, eun-aztiki 20 laurlekotan saltzen baldin bada ¿zenban irabaziko da unaztiki bakoitzeko?

3572 Notin batek lilitegi batez inguratutako txalai bat erosten du. Txalaia 18.600 laurleko ainbat da ta lilitegia 5.710 ainbat. Guztia 26.850 laurlekotan saltzen bada, ¿zenbat da bere irabazia?

3573 Saloskari batek 3 amabiko atzabal erosten ditu 4'na laurlekoan, 4 ausi ta gañerakoak 5,50'na laurlekoan saltzen ditu. Arkitu irabazia.

3574 Ontxiko 0,55 laurleko ordaindu zan ardoa ontxiko 0,55 laurlekon salduta 57 laurleko irabazten dira. ¿Zer eden zuan gurbiak?

3575 Ardolari batek gurbi bat ardo erosten du 125 laurlekotan; ontxiko 0,75 laurlekoan saltzean 38 laurleko irabazten dira. ¿Zenbat ontxi zeuzkan gurbiak?

3576 Selerosle batek 32 txal erosten ditu 28'na laurlekotan; guztiak 1.008 laurlekotan saltzen ditu, ¿zenbat irabazten du txal bakoitzean?

3577 75'na anaztakiko 4 zaku akeita erosi ditut, 100 anaztakiak 340 laurlekotan. Bidariena 25 laurleko ta saferako zerga 8,10 laurleko ordaindu ditut gañera. ¿Zer mozkin aterako det anaztiki akeita 4,25 laurlekotan saltzen baldin ba-det?

3578 Itzai batek 3 egun egin ditu zamaketan. ¿Zer mozkin atera du 75,50 laurleko artu baldin baditu ta eguneko 4,25 laurleko bere elikaturan eta 7,50 laurleko 3 zaldie-nean eralgi bada-ditu.

XII

Gauzen ordañezka

Ebazkizun eredia. *6 idi saldu dira 1.271'na laurlekotan eta artu danaz ardiak erosi dira, buruko 62 laurlekotan; ¿zenbat ardi erosi dira?*

6 idien aldiña da $1.271 \times 6 = 7.626$ laurleko.

7.626 laurlekokin erosiko dira $7.626 : 62 = 123$ ardi.

Erantzuna: 123 ardi erosiko dira.

3579 Salostari batek neurkiña 8,50 laurleko oialaz ordaintzen du neurkiñak 13 laurleko jasoan dun iruleduna; ¿zenbat neurkin iruledun emango dizkiote 78 neurkin oial ematen baldin ba-ditu?

3580 Sendi batek asteoro 15 ontzi ardo andeatzen ditu, ontzia 0,60 laurlekoan; ardoaren ordañez zenbat garardo erosi ote dezaken jakin nai da ontzi garardoaren saneufia 0,80 laurleko izan ezker.

3581 Baseñitar emakume batek eramaten ditu azokara 4 biko oñaxko, 5 amabiko añautza ta 3,50 anaztiki gurin. Oñaxkoak 4,25 laurlekotan saltzen ditu bakoitza, añautzak 3,70 laurlekotan amabikoa eta guriña 9 laurlekotan anaztakia. Artutako txindiaz ¿zenbat neurkin oial erosiko ditu neurkiña 6 laurlekotan?

3582 16 neurkin oialek 50 neurkin barkilek ainbat aldin dute. Oialak neurkiñeko 2,50 laurleko aldin ba-du, ¿zenbat neurkin bat barkilek?

3583 Baseñitar emakume batek jakin nai luke zenbat zaku olo, zakuko 19 laurlekoan, saldu bearko ditun 26 zaku irin, zakuko 28,50 laurlekoak, erosi al izateko. Arki bedi.

3584 100 laurleko 3 txindingi aldatu nai dira 25 laurleko txindingitan eta ogerlekotan, txindingiak ainbat ogerleko artzen dirala; zenbana izango dira?

3585 Baseñitar emakume batek saldu ditzake ilero 1.400 ontzi esne, ontzia 0,40 laurlekoan. Jakin nai da zerk

irabazi geigo emango dion, esnea zuzenean saltzeak ala guriña egín eta anaztuki guriña 9,50 laurlekotan saltzeak. 20 ontzi esnek anaztuki 1 gurin ematen dula erizten da.

XIII

Zati berdingeak

Ebazkizun eredia. *Notin erukitsu batek 150 laurleko banatzen ditu bi beartsuren artean, lenengoak bigaíenak baño 30 laurleko geigo artzeko eran.*

Lenengo beartsuak artuko ditu lenbizi 30 laurleko.

Berdin banatzeko geldituko dira $150-30=120$ laurleko.

Bigaíen beartsuak artuko ditu $120 : 2=60$ laurleko.

Lenengoak artuko ditu $60+30=90$ laurleko.

Erantzuna. Artuko dute: 1'goak 90 laurleko; 2'gnak 60 laurleko.

3586 Bi eokin zatik 50 neurkin neurtzen dute. Bata 15 neurkin geigo ba-da bestea baño, ¿zenbat neurkin luze da bakoitza?

3587 Batera 130 anaztuki azta duten bi kutxa erosten ditu salostedun batek. Lenengoak bigaíenak baño 50 anaztuki gutxigo aziatzen ba-du, ¿zenbat bakoitzak?

3588 Juli ta Joseba'k batera 95 laurleko dauzkate aúrezkitegian. Juli'k Joseba'k baño 15 laurleko geigo, ¿zenbat dauka ume bakoitzak?

Ebazkizun eredia. *Bi txiroren artean banatu bitez 12 laurleko, batak besteak alako iru izango ditun eran.*

Lenengo txiroak izango ditu 3 zati ta bigaíenak 1.

Bi txiroak batera izango dute $3+1=4$ zati.

Bigaíenak artuko du $12 : 4=3$ laurleko.

Lenengoak artuko du $3 \text{ lrk} \times 3=9$ laurleko.

Erantzuna: Batek 9 laurleko ta besteak 3 lrk artuko dituzte.

3589 48 intxaur bana bitez 2 umeren artean bigaíenak lenengoaren erdia izango dun eran.

3590 Salostedun batek 2 kutxa akeita erosten ditu bien azta 180 anaztuki izanik. Lenengoak bigaíenak alako iru azta du, ¿zenbat bakoitzaren azta?

3591 Bi gurbilek batera 18 amontxi dauzkate; lenengoak bigaíenak alako bi; ¿bakoitzak zenbat?

3592 Augustin'ek 24 laurleko dauzka; Koldobika'k ark baño 8 laurleko geigo ta Augusta'k Koldobika'k baño 12 geigo; ¿zenbat daukate guztien artean?

3593 Etxe batek 10.500 laurleko aldin dauka, besteak aren irurena ta 400 geigo; ¿zenbat ta bigaíenaren saneuía.

3594 Ume batek 14 urte ditu; bere aitak semeak baño 25 geigo, aitonak aitak baño 40 geigo. ¿Zenbat urte bakoitzak eta zenbat guztien artean?

3595 2.800 laurleko jabegotza bat zortzi lagunen artean banatu bear da; aietako 4'ek 500 bana laurleko artu bear dute, eta gañerakoak gelditzen dana zati berdiñetan: azkenengo auetako bakoitzak ¿zenbat artuko du?

3596 Notin batek 1.830 laurleko zor ditu. Batean ordaintzen ditu 1.200 laurleko ta gañerakoa iru emanaldi berdiñetan; emanaldi auetako bakoitzean ¿zenbat ordaindu zuan?

3597 Zaldiketari batek iru zaldi erosten ditu 4.300 laurlekoz. Lenengoa 1.345 laurleko ordaintzen du, bigaíena 275 laurleko gutxigo lenengoa baño. ¿Zenbat irugaíena?

3598 Irakasle batek ikasle bati agintzen dio 128 idazti 3 apalatan ipintzeko, lenengoan 32 idazti ta beste bietan berdin ipiñiaz; azkeneko bi apaletan ¿zenbana idazti izango dira?

3599 ¿Zenbat da lau zenbakiren geikiña lenengoa 848 izanik, bigaíena lenengoa baño 18 geigo, irugaíena bigaíena baño 28 geigo ta laugaíena irugaíena baño 16 gutxigo dirala?

3600 ¿Zenbat da lau ordainkizunen geikiña lenengoa 285 laurleko, bigaíena lenengoa baño 48 laurleko gutxigo, irugaíena bigaíena baño 54 gutxigo ta laugaíena irugaíena baño 65 gutxigo baldin ba-dira?

3601 Iru belaitako bikoren saneuía zenbat da lenengoarena 18 laurleko; bigaíen bikoarena 10 laurleko geigo ta irugaíenarena beste biena ainbat izan ezker?

3602 Etxegile batek 17 igeltsulariren artean 670 laurleko banatu nai ditu; 5'i 50 laurleko ematen dizkie; beste 6'ri 40 laurleko ta gañerakoei gelditzen dana, ¿zenbana ematen die auetako bakoitzari?

3603 Sendi batean semeak egunean 2,25 laurleko irabazten ditu; amak semeak alako bi ta aitak amak alako bi; ¿zenbat irabazten dute guztien artean 26 laneguneko ilabetean?

3604 Anaztiki babañuna 1,20 laurlekoan da, ta ugo-ua 0,70; bakoitzetik 15 anaztakik ¿zenbat jaso izango dute?

3605 71,10 laurlekoz barezti ainbat akeita erosi da. Anaztiki akeitak 5,50 laurleko jaso baldin ba-du ta bareztiarenak 2,40, ¿zenbat anaztiki erosi dira?

3606 Etorkiduru baten 3 bilobak eta 2 lengusuk 192.000 laurleko banatu bear dituzte. Lateñiari zergaz 9.000 laurleko eman bear dizkiote, 8.000 laurleko zar bati ta 27.500 biloba bakoitzari; ¿zenbana dagokie lengusuei?

3607 Kaiola baten saneuñia 9,40 laurleko da; bañuan dagon txoriak kaiolak alako bi; ¿zenbat da guztiarena?

3608 Txindizai batek iru ordainketa egin ditu; lenengoan 625,30 laurleko ordaindu ditu; bigañenean 145,70 laurleko geigo ta irugañenean 85,75 laurleko geigo bigañenean baño; ¿zenbat ordaindu du guztira?

3609 Etxegile batek 360 laurlekoz saritzen ditu lanarizaia ta 12 langile. Lenengoari 36 laurleko ematen dizkio ta gañerakoa langileai ainbanatzen die; ¿zenbat artzen du auetako bakoitzak?

3610 ¿Zenbat da 5 zenbakiren geikiña lenengoa 48 baldin ba-da; bigañena lenengoaren bikoitza, irugañena bigañenaren bikoitza ta oñela boskañeneraño?

3611 ¿Zenbat da 5 zenbakiren geikiña jakiñik lenengoa 1.053 dala; bigañena lenengoaren irurena, irugañena bigañenaren irurena eta oñela dirala boskañeneraño?

3612 Bultzi bat 345 bidaztikin irteten da Madrid'tik. Lenengo geltokian 25 bidazti jetxi ta 18 igotzen dira; bi-

gañenean 34 jetxi ta 23 igo; irugañenean 18 jetxi ta 24 igo ta laugañenenan 48 jetxi ta 51 igo. ¿Zenbat bidazti dira orduan bultzian?

3613 – Osin bat sakontzeko 19 neurkin seikonde lur atera dira. ¿Zenbat ordaindu bear izan da lenengo neurkin seikondeagatik laurleko 1, bigañenagatik 1,50, irugañenagatik 2 laurleko ta oñela azkeneraño neurkin bakoi-tzean 0,50, geituaz ordaindu bear izan ba-da?

XIV

Zatikiak

Ebazkizun eredia: *Aundienetik txikienera jari bitez*

zatiki auek: $\frac{1}{4}, \frac{1}{9}, \frac{1}{3}, \frac{1}{13}, \frac{1}{15}, \frac{1}{5}$.

Zemaki berdiña duten zatikien artean zematenik txikiena dutenak dirala aundien ba-dakigu. (*Zenb. 104'gn, 2'gn Berekitasuna*).

Erantzuna. $\frac{1}{3}, \frac{1}{4}, \frac{1}{5}, \frac{1}{9}, \frac{1}{13}, \frac{1}{15}$.

3614 Aundienetik txikienera ipiñi bitez zatiki auek $\frac{2}{15}, \frac{14}{15}, \frac{4}{15}, \frac{7}{15}, \frac{11}{15}, \frac{8}{15}, \frac{13}{15}$.

3615 Zatiki auek zematenkide egin bitez $\frac{2}{3}, \frac{7}{8}$ eta $\frac{3}{4}$; aundienetik txikienera ipiñi ta geiketa egiñik geikiña esan.

3616 Artalde batean 54 aari daude. Esan bedi artaldearen zer zati adirazten duten: 1'go aari *bat*'ek; 2'gn. 9 aarik; 3'gn. 35 aarik; 4'gn. iru zati auek zer zati guztiya adirazten duten.

3617 Ikastegi batean 45 ikasle daude, lenengo sañean 15 ikasle dira, ta bigañenean 30. Zatiki eran adirazi bitez bi sañetako ikasleak. Ausi bitez.

3618 Artu bedi: 1'go. 84'ren erdia; 2'gn. $\frac{1}{3}$; 3'gn. $\frac{3}{4}$.

3619 96 ontzi zeuzkan gurbil batetik $\frac{2}{3}$ artu dira, ¿zenbat ontzi gelditu dira?

3620 ¿Zenbat da loíatz baten luzera $\frac{1}{5}$, 250 neurkin baldin ba-da?

3621 Madrid'tik Miranda'ra burnibidez $90 \frac{2}{5}$ legua daude ta Miranda'tik Irun'a $37 \frac{3}{5}$ legua; ¿zenbat dago Madrid'tik Irun'a?

3622 Eíolda bat ordaintzeko eman dira aldi batean $65 \frac{2}{5}$ laurleko; beste batean $54 \frac{3}{4}$ laurleko eta azkenik $89 \frac{3}{10}$; ¿zenbat zan eíolda?

3623 Erosi ditut gaban bat $85 \frac{3}{4}$ laurlekoz eta ginbail bat $16 \frac{2}{5}$ laurlekoz eta oraindik $58 \frac{3}{5}$ laurleko gelditu zaizkit, ¿zenbat txindi nuan?

3624 ¿Zenbat gelditzen da 450 laurlekotik $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$ eta $\frac{1}{10}$ eralgi ondoren?

3625 Iru xaboi kutxak 60 anaztaki azta dute. Lenengoak $18 \frac{2}{5}$ anaztaki ta bigaíenak $26 \frac{3}{4}$ anaztaki; irugaíenaren azta bílatu.

3626 Losko batek $\frac{3}{4}$ beteta 600 ontxi dauzka; oso beterik zenbat?

3627 $12 \frac{2}{3}$ neurkin albo dun lauki berdiñaren bílaldea ¿zenbat da?

3628 Kutxa batek $25 \frac{3}{4}$ anaztaki barezti zeukan; 4 alditan saldu dira $3 \frac{4}{5}$ anaztaki; ¿zenbat gelditzen da?

3629 Langiíe batek asteoro edaten ditu $2 \frac{3}{4}$ ontxi ardo; ¿zenbat xautu izango du urte beteren buruan (52 aste) ontxi ardoa 0,50 laurlekoan ba-dago.

3630 Biltegi batek gabeukiko $25 \frac{5}{6}$ ontxi ur artzen ditu eta $14 \frac{2}{3}$ galdu; ¿zenbat ur eukiko du $3 \frac{1}{2}$ gaubekiren buruan?

3631 Ikastegi batean ikasleko $1 \frac{3}{4}$ neurkin alde batera ta $1 \frac{1}{2}$ neurkin bestera ditun azala bear dala atera da. 45 ikaslerentzat bear dan azala arki bedi.

3632 210 ontxi ardo sartu nai dira ontxiaren $\frac{3}{4}$ artzen duten oníletan, ¿zenbat onil bearko dira?

3633 Eule batek neurkin bat oial eundu du 3 gabeu-

kitan eta beste batek neurkin bat 4 gabeukitan. Galdetzen da: 1'go. bakoitzak zenbat egiten dun gabeukiko; 2'gn. biak zenbat egiten duten gabeuki batean; 3'gn. lenengoak bigarrenak baño zenbat geigo egiten dun gabeuki betean.

3634 Amontxiaren $\frac{2}{5}$ ainbat dan neurí bat 46 bider artzen duan upela baten itxikia zenbat da?

3635 5 zagon eta 3 gaban batera 574 laurleko aldin dira. ¿Zer saneurí du zagon batek gaban batena $95 \frac{1}{5}$ laurleko baldin ba-da?

3636 Joskin batek 20 neurkiñeko oial zati bat dauka gorutzak egiteko; gorutz bakoitzarentzat neurkiñaren $\frac{5}{8}$ bear ba-du, ¿zenbat aterako dira zatitik?

XV

Lain-araua

Ebazkizun eredia. *Iturri batek 96 ontzi ur ematen ditu 6 iroirenetan, gabeukiren $\frac{3}{4}$, etan ¿zenbat emango du?*

Gabeukiaren $\frac{3}{4}$ 'ak 45 iroiren dira.
6 iroirenetan 96 ontzi ematen ditu.

Erantzuna: 720 ontzi emango ditu.

$$45 \quad \times \quad x \quad = \quad 96 \times \frac{3}{4}$$

$$x = \frac{96 \times 45}{6} = 720 \text{ ontzi.}$$

3637 Neurkin 1,52 luze dan gazte batek neurkin 1,32'ko itzala egiten du; aldi berean 6,40 neurkiñeko itzala egiten duan tantai batek zer goibe izango du?

3638 100 anazteki garik bataz beste 80 anaztiki irin ematen dutela jarkiñik, zenbat anaztiki irin aterako dira 240 anaztiki gariz?

3639 8 zaldi elikatzeko 56 anaztiki belafondu bear dira; ¿zenbat belafondu bearko da 30 eguneko ilabetean gudarozte bateko 910 zaldiak elikatzeko?

3640 Lan bat egiteko 24 langilek 9 egun bear izan dituzte; 8 egunean bukatzeko zenbat langile bearko ziran?

3641 12 neurkin eokin erosi dira 96 laurlekoz; 50'na neurkiñeko bi eokin satik zer jaso izango zuten?

3642 Txifindulari batek 176 aneurkin egin ditu 8 gabeukitan; ¿zenbat egin izango zitun 15 gabeukitan?

3643 Bilbel batek 5 ontzi gasolina andeatzen du 60 aneurkiñeko; ¿zenbat andeatuko du 100 aneurkiñetan?

3644 Langile batek 91 laurleko irabazten ditu 13 egunetan; ¿zenbat egunetan lan egin bearuko du 364 laurleko irabazteko?

3645 Jon'en 42 nabaritz on artu ditu 14 ebazkizun ondo ateratzegatik; ¿zenbat nabaritz on artu izango zitun ondo ateratako 27 ebazkizunegatik?

3646 100 anaztaki gari iriñez 140 anaztaki ogi egin ditezke; ¿zenbat anaztaki ogi egingo dira 240 anaztaki iriñez?

3647 4 aztaki ziriku ateratzeko 32 aztaki pipil bear ba-dira, ¿zenbat anaztaki pipil bearuko dira 36 anaztaki ziriku ateratzeko?

3648 Eredi batzuk 57 aneurkin bidean bialtzeko 25 laurleko ordaindu ba-dira. zenbat ordaindu bear izango zan 140 aneurkin bidean bialtzeko?

3649 7 langileri astebete ordaintzeko nagusi batek 336 laurleko ematen dizkie; ¿zenbat ordaindu izango zien 12 lagileri bi astetako lanagatik?

3650 Beñidazle batek egunean 2 gabeuki lan egiñaz 14 egun bearuko ditu lan bat bukatzeko ¿zenbat bearuko ditu egunean 7 gabeuki lan egin ezkerro.

3651 Aiztogile batek 8,75 laurleko irabazten ditu 5 amabiko aiztoren salketan; ¿zenbat irabaziko du baldintza beretan 240 aizto, mota berekoak, saldu ezkerro?

3652 Langile batek 132 laurleko artu ditu 24 eguneko lanen ordañez; ¿zenbat jaso izango zun guztira 18 egun geigo lan egin ba-zun?

3653 Orma bat egiteko 20 langile bear izan ziran 18 egunetan; ¿zenbat bear izango ziran lan bera 6 egunetan bukatzeko?

3654 Lanartun batek bitzabal bat pikeztatzeko 14 geunean 44 langile bear ditu. Lana 11 egunetan bukatu

nai baldin ba-du, esan bedi: 1'go. zenbat langile bearko ditun; 2'gn. zenbat langile geigo bearko ditun.

3655 50 anaztakiko 4 akeita kutxa ordaintzeko 1.800 laurleko eman dira; ¿zenbat ordaindu bearko dira 45'na anaztakiko 7 kutxa?

3656 Orma bat eraikitzeko 9 langile jardun dira 3 astetan; ofelakoxe beste orma bat astebetean egiteko, ¿zenbat langile bearko dira?

3657 Urontzi baten itsasartea ustutzeko uraga batek 21 gabeuki bear izan ditu; ¿zenbat bearko zuten 3 uragak?

3658 Langile batek 30 laurleko irabazten ditu 5 egunetan; ¿zenbat irabaziko du 24 egunetan?

3659 Arazodun batek 24 laurleko xautzen ditu 4 egunetan; ¿zenbat aldi bearko du 72 laurleko xautzeko?

3660 Salgai baten 3 anaztiki 39 laurleko ordaindu dira; ¿zenbat ordaindu bearko dira 11 anaztiki?

3661 Iturri batek 20 ontzi ur ematen ditu 3 iroirenetan; ¿zenbat ur emango du gabeuki 1 1/4' etan.

3662 Zaldi batek 8 egunetan 60 anaztiki belarõndu andeatzen ditu; ¿zenbat bearko da 36 egunetan alikatzeke.

3663 20 olok ilabetean 480 afautz ipiñi ba-dituzte; ¿zenbat ipiñiko dituzte aldi berean 36 olok.

3664 Neurkin 1,70 goibeko gizon batek 0,60 neurkiñeko itzala egiten du; une berean 24,60 neurkiñeko itzala egiten duan yualtegi baten goibea, ¿zenbat da?

3665 ¿Zenbat ordaindu bearko dira 2.520 egur sorta, 5'eko bakoitza laurleko 1,50 ordaintzen baldin ba-da?

3666 5 azao garik 3 ontzi ale ematen ba-dute, ¿Zenbat emango dute 145 azaok?

3667 5 azao garik 3 ontzi ale ematen ba-dute, ¿zenbat azao bearko dira 81 ontzi izateko?

3668 3 ator egiteko 8 neurkin eun bear ba-dira; ¿zenbat ator egingo dira 616 neurkiñez?

3669 75 ontxi argamelek 90 laurleko aldin ba-dute. ¿zein izango da 232 ontxiko upel baten saneuñia?

3670 85 txopin itxasurek anaztahi 1 gatz. 0,22 laurlekoan saltzen dana, ematen dula jakiñik, 117.640 ontxi itxasuretan dagon gatzak ¿zer aldin izango du?

3671 ¿Zenbat ordaindu bearako da 38 biko oskiñegatik, 8 biko geigo ba'lira 150 laurleko ordaindu bearako litzakela jakiñik?

3672 ¿Zenbat ordaindu bearako dira 23 galtza, 34 gatik 23' rena baño 170,50 laurleko geigo ordaindu bear izan ezkerok?

XVI

Onenbateko ainbaten araua, 12'ko 13...

Ebazkizun erødua. *Bitxi-saltzale batek jostoratz aneikoa 4,50 laurlekotan erosten ditu, ta 8 oratz, 0,15 laurlekoan saltzen ditu, ¿zenbat irabazten du aneiko?*

1.000 jostoratzan sal-saneuñia biñ dezagun.

8 jostoratzak 0,15 laurlekoan saltzen dira.

1.000   x   »   »   »

$$x = \frac{0,15 \times 1.000}{8} = 18,75 \text{ lrk.}$$

1.000 jostoratzetan irabazten du $18,75 - 4,50 = 14,25$ lrk.

Erantzuna. 1.000 bakoitzeko 14,25 lrk. irabazten du.

3673 1.250'na buztinafeko 5 gurdiren aldiña arki be-di, aneiren saneuñia 18 laurleko dala.

3674 Idaztilari batek argitaltzañe batengandik 104 idazti artzen ditu, bakoitza laurleko 1,75'ean. 13'regantik 12'rena bakañik ordaintzen baldin ba-du, esan: 1'go. Zenbat idazti ordainduko ditun; 2'gn. oien aldiña.

3675 Ikaslari batek 650 sortatxo ler artzen ditu ta 12'gatik 13 ematen dizkiote. Euneko 9 laurleko ordaindu ditu eta bakoitza 0,15 laurlekoan saltzen du; ¿zenbat irabazten du?

3676 Eunekoa 5,80 laurlekotan zer jaso dute 15.800 sagrafek?

3677 ¿Zenbat da 108 aizkoren saneuñia amabikoa 16 laurlekotan?

3678 Olajaun batek ilero 95 600 onil saltzen ditu, ¿zenbat irabazi izango du urtebete ta erdiren buruan anei onileko 24,50 laurleko irabazten baldin ba-ditu?

3679 Saloskari batek 225'na ontxiko 4 upel ugor erosten ditu eunontxia 90 laurlekotan; 100'eko 8 laurleko eraxten ba-dizkiote ¿zenbat atera bearko du?

3680 Etxe bat estaltzeko bear izan diran arbelak 326 laurleko ordaindu dira; ¿zenbat euneko bear izan dira aneikoa 16,30 laurleko ordaindu ba-dira?

3681 100 jostorátzen azta 5 aztaki baldin ba-da, ¿zenbat amabiko daude 1.890 aztaki ditun lotura batean?

3682 Gabeukiko 125 ontxi laspel andeatzen ditun biurtodi bat egunean 4 gabeuki egoten da piztuta 148 egunetan; ¿zenbat xautzen da 1.000 ontxik 0,45 laurleko aldin ba-du?

3683 Notin batek erosten du zaldi bat 1.400 laurlekotan eta zalburdi bat 1.200 laurlekotan. Zerbait aldiren buruan guztia saltzen du, zaldi saneuñiaren euneko 9 irabaziaz eta zalburdiaz euneko 4 galduaz ¿Zenbat irabazi?

3684 Adolpa'k 300 laurleko ordaindu ditu 630 ontxi ardo; ontxia 2 laurleko 10 ontxi ugořekin nastu du; ¿zenbatian saldu bearko du ontxia euneko 15 irabazi nai ba-ditu?

XVII

Aldia

Ebazkizun eredua. *Iroirenetara biurtu: 3 gabeuki; 4 1/2 gabeuki; 5 g. 20 iroiren; 8 1/4 gabeuki.*

Erantzuna: 1'go 3 gabeukitan $60 \times 3 = 180$ iroiren dira.

2'gn 4 1/2 gabeukitan $(60 \times 4) + 30 = 270$

3'gn 5 g. ta 20 iroiren $(5 \times 60) + 20 = 320$

4'gn 8 g. ta 1/4'etan $(60 \times 8) + 15 = 495$

3685 Iroreikitara biurtu 4 iroiren, 6 iroiren, 3 iroiren ta 24 iroireki.

3686 Esan zenbat iroiren diran 80 iroreiki, 95 iroreiki, 132 iroreiki.

3687 Urteak 365 egun eta ilabeteak 30 egun izanik esan zenbat urte, ilabete ta egun diran 824 egun.

3688 Egazki batek 70 ontzi gasolina andeatzen ditu gabeukiko; ¿zenbat andeatuko du 12 egazkiko talde batek 8 gabeukiko egazkaldian?

3689 Iturri batek 600 ontzi ematen ditu 2 gabeukitan. Esan: 1'go iroirenean zenbat ematen duan; 2'gn zenbat iroiren bearko ditun 3.500 ontziko biltegi bat betetzeko.

3690 Idazkitza-egazkia Madrid'etik Sevilla'rako aratsaldeko 2'tan irteten da ta 6'retan iritxi. Gabeukiko 148 aneurkiñeko abiaduraz juaten baldin ba da, ¿zer tarte dago Madrid'etik Sevilla'ra zuzenean?

3691 Ume batek 70 taupada dauzka iroireneko: ¿zenbat taupada gabeuki betean? ¿Eta 2 1/2 gabeukitan?

3692 Txirindulari batek 10 neurkin egiten ditu iroireki batean; ¿zenbat bide igaro izango du 3 gabeuki ta 20 iroirenetan?

3693 Gabeuki batek 60 iroiren ditu; gabeuki baten 34 iroiren igaro diranean, ¿zenbat gelditzen oraindik?

3694 ¿Zenbat aste dira 2.576 egun? (Egunak 24 gabeuki ditu ta asteak 7 egun). ¿Zenbat aste dira 8.064 gabeuki?

3695 ¿Zenbat gabeuki ta iroiren dira 31 eguneko ilabeteetan?

3696 ¿Zenbat iroiren dira 363 enguneko urtebetean?

3697 Iturri batek 4,25 ontzi ematen ditu iroireineko, ¿zenbat emango ditu 30 eguneko ilabeteetan?

3698 *Txorien onegiñak*. Bi txorik gabeukiko 18 zomoño eramaten dizkiete beren umetxoei bakoitxak; ¿zenbat zamoño zuzitu izango dituzte txori auek 17 egunetan egunero 14 gabeuki lan egiten ba-dute?

3699 Menpeko batek urtean 2.460 laurleko irabazten ditu; bere lansaria ileko 25 laurleko geitzen baldin ba-zaio esan iruilabeteko zenbat irabazten du?

3700 Notin batek urteko 1.825 laurlekoren etofia dauka; bataz beste egunean 3,75 laurleko xautzen ditu. ¿Zenbat auferatu izango du urte ta erdian?

3701 Esan zenbat iroiren ta iroireki diran 24 gabeukitan. Orobat 30 gabeukitan.

3702 ¿Zenbat iroireki dira 17 gabeuki 45 iroiren eta 23 iroirekitan?

3703 Urontzi eraingidun batek 6 neurkin auferatzen ditu iroireki batean eta besteak 13 neurkin. Esan bedi zenbat bide geigo egiten dun bigarrenak iroiren batean, gabeuki $\frac{1}{2}$ ' an, gabeuki $\frac{3}{4}$ ' etan eta 12 gabeukitan.

3704 Nere etxetik 200 neurkiñera dagon toki batera jun eta etofia egiteko 5 iroiren bear izan ditut; ¿zenbat aldi beariko nun 1.000 neurkin bide jun eta etortzeko?

3705 Zarsaridun batek urtean 2.190 laurlekoren etofia dauka; ¿zenbat ote da bere eguneroko xaupena 3 urte-tako auferazpenak 1.368,75 laurleko ba-dira?

3706 Itufi batek iroireneko 3,59 ontzi ur ematen ditu. ¿Zenbat ontzi emango ditu 3 gabeuki ta 45 iroirenetan?

3707 Biseidun urtea lau urtean bein gertatzen dala jakiñik esan zenbat urte biseidun izango diran 1.932'tik 1.980'raño auek biak sartzen dirala.

3708 ¿Zenbat urte dira 5.475 egun?

XVIII

Neurkin eraketa

Ebazkizun eredia. *Bide bat ariztatzea leño neurkiñeko 34 laurlekotan ateratzen da; guztia ariztatzea ¿zenbat joko du bidea 16 Euneurkin ta 5 neurkin ba-da?*

16 Eun. 5 n. 1.605 neurkin dira.

1.605 n. 34'na laurlekoan dira $1.605 \times 34 = 54.570$.

Erantzuna. 54.570 laurleko joko du.

3709 ¿Zenbat euneurkin-mugañi dira 6 ta 8'gañen aneurkiñak galgatzten dituzten aneurkin-mugañien tartean? (Irudia egin).

3710 Txaiðe batek 2 aneurkin eta 46 aneurkin luze

ditu; ¿zenbat bider ezañi bearko ote da, ura neurtzeko, ameurkin galarzua?

3711 Soñeko bat ebakitzeko 4 neurkin oial bear dirala jakiñik, ¿zenbat soñeko ebaki al izango ote dira 4 ameurkin luze diran bi oial zatiaz?

3712 277,50 laurlekoz 370 ontxi ardo erosi dira; amontxi bikoitzaren saneuria ¿zenbat da?

3713 ¿Zenbat ordaindu bearko dira 3 Eunontxi, 9 amontxi eta 8 ontxi: erdia 1,25 laurlekoan eta beste erdia 0,95 laurlekoan ontxiko?

3714 12 zaku babañun erosi dira 13 amontxiko zaku bakoitza 24 laurlekotan; gutxika saltzen da ontxia 0,50 laurlekoan, ¿zenbat irabazten da zakuko?

3715 Tximist-ari neurkiñak 11,50 laurleko aldin du, ¿zenbat ameurkin 1'ek? ¿Eta euneurkin batek?

3716 Matsar ipintzea neurkiñeko 3 laurlekoan ateratzen da; ¿zenbatean aterako da Euneurkin 1?

3717 Bultzibide burni bat 12 neurkin luze da; ¿zenbat burni oietakoak bearko dira 5 aneurkin ta euneurki 1'eko bidea osatzeko (biko bidea).

3718 Sail batek 2 euneurkin ta 4 neurkiñeko bilaldea du. Lau ariko loroz esitzea 612 laurleko ordaindu da ¿zenbatean ateratzen da neurkin esia?

3719 13.000 laurleko jaso zun mastia beñiro saldu zan 17.500 laurlekotan; ¿zenbat zan mastiaren azala orueko 37,50 laurleko irabazi ba-zan?

3720 1.856 neurkin lautuko lursail bat 15.200 laurlekotan erosi da. Zatika saltzen da, eta 1.200 neurkin lautu ditun auetako batek 11.800 laurleko eman ditu. ¿Zenbat da gañerako azala eta zenbatean saldu bearko da guztira 8.759 laurleko irabazteko?

3721 540 orueko masti batetik zenbat aterako da, orue bakoitzak 42 ontxi ematen ba-ditu ta 220 ontxik 75 laurleko aldin ba-du?

3722 6 orueko soro bat lantzeko 78 gabeuki bear izan dira; orue bakoitzeko ¿zenbat aldi bear izan zan?

3723 Unaztaki ikatzak 125 laurleko aldin du; ¿zenbat eunanaztaki batek?

3724 ¿Zenbat ogerleko txindi bear dira 25'na laurleko 48 txindingi ta 125 txindi 2'na laurleko berdintzeko?

3725 Ondorengo mota oyetako bakoitzetik 24 txingi geituta zer geikin emango duten esan; 5 laurlekoak, 2 laurlekoak, laurleko 1'ekoak, 0,50 lrrakak, 0,25'koak, 0,10'k 0,05 laurlekoak eta 0,02 laurlekoak.

3726 1.032 laurleko kopuru bat 5 laurleko, 2 laurleko ta laurleko 1'eko txindi zenbaki berdiñaz osatua dago, ¿zenbat txingi mota bakoitzekoak?

3727 Ontzi batek 12 ontzi artzen ditu; 54 eunontxi ur dauzkan losko batetik ¿zenbat ontzikada aterako dira?

3728 Ontzi batek 5.244 ontzi ardo dauzka; 2 eunontxi ta 28 ontxiko ¿zenbat gurbil bete alko dira kopuru oñekin?

3729 Esnelari batek 15 bei dauzka bat az beste 20 ontxi esne ematen diotenak. Atera bedi zenbat esne ematen duten 12 egunetan eta erantzuna eunontxitan eman.

3730 Okela zati bat aztatzeko arakin batek azaspil batean anaztaki bateko aztakin bat, eunaztakiñeko 2 eta beste 2 amañaztakiñekoak ipintzen ditu; ¿zer azta zun okelak?

3731 Eunanaztaki bat gari ordaindu da 127 laurleko; 70'na anaztokiko 5 zakuren saneuñia ¿zenbat izango da?

3732 Ontxi bat ardo 0,45 laurleko ordainduta, ¿zenbat ordaindu bear ko da 47 eunontxi ta 25 ontxi?

3733 ¿Zenbat jaso izango dute 24 egurneurkin bi koitz eguñek 3 egurneurkin 33 laurlekotan dirala?

3734 Urontzi batek 325 egurneurkin egur eramaten ditu eta besteak 78 egurneurkin geigo; ¿zenbat bien artean?

3735 Saloskari batek 640 egurneurkin egur erosten ditu, erdia 9,85 laurleko ordaintzen du neurkiñeko ta gañerakoa 10,50 laurleko. Oñez gañera egurneurkiñeko 0,20 laurleko ordaintzen ba-dizkio neurtzaleri, ¿zenbat ordainduko du saloskariak?

3736 5 laurleko txindi batek 25 aztaki azta dula ta 22,50 aztaki zilar utsetan eta gañerakoa tupiki dula jakinik jakin nai da 84 txindi 5 laurlekotan zenbat zilar uts eta zenbat tupiki dan.

3737 Laurleko bateko zilarrezko txindi batek 5 aztaki azta ba-du ¿zenbat laurleko jañi bearko ote dira aztaspil batean 1.500 aztakiko aztakin batekin orekan jartzeko?

3738 Moñoi batek ilero 120 laurleko irabazten du ta bere saria iru ilabeteka jasotzen du, aztakitan zer azta jasoko du bakoitzean?

3739 Ludia bi lurburuetatik ziar esituko luken loro batek 40.000 000 neurkin luze izango lituzke. Loro onek ¿zenbat unaztahi (1.000 anaztahi) azta izango luke 16 neurkiñek 3.500 aztaki azta dula balizkatuta?

3740 Ontxi bat ardok 992 aztaki azta du eta ontxi bat gaimelek 915 aztaki ¿zenbat azta izango luke gaimelez betetako gurbil datek ardoz beteta 250 anaztahi ta utsik 26.800 anaztahi aztatzen baldin ba-ditu?

3741 Ontxi bat itsasurek 1.026 aztaki aztatzen ditu; esan 24 n³ itsasurek zenbat azta geigo izango dun ur afontak baño.

XIX

Ordainkizunak

Ondorengo ordainkizunak ipiñi:

3742 Garzia'tar Pantzeskari bialdu dizkiogun gauzak:

Epala 1; 4 anaztahi gazta, anaztahi 6 laurlekoan.

» 12; 5 kutxa opilto, kutxa 10 laurlekoan.

» 18; 3 kutxa piko, kutxa bakoitza 8,50 laurlekoan.

3743 «Bruño Idaztegi» - tik eskabide au egin didate: 40 Zenbakizti-lengai Ikasti, 1,50'na laurlekoan; 140 Ainbakuntza jarduketa 0,65'na lrk.; 50 Ezagutza Altxoña, 3'na laurlekoan; 50 Balendin, 2,25'na lrk.; 40 Lutelesti, 3,25 lrk. 0/0 25 ufidara egiten ba-dit; ¿zenbat ordaindu bearko det?

ARKIBIDEA

Ingoskiak

LENENGO ATALA

<i>1'go. ikaskaia.</i> Zenbakera.....	5
Jarduketa.....	9
<i>2'gn. ikaskaia.</i> Zenbakera (jafaipena).....	10
Jarduketa.....	13
<i>3'gn. ikaskaia.</i> Eunekoak.....	16
Jarduketa.....	17
<i>4'gn. ikaskaia.</i> Milak eta miloiak.....	19
Jarduketa.....	22
<i>5'gn. ikaskaia.</i> Zenbakien irakurkera.....	24
Jarduketa (Berikusia).....	26
<i>6'gn. ikaskaia.</i> Eikun nagusiak.....	29
<i>7'gn. ikaskaia.</i> Zenbakeiketa.....	30
Zenbakeitegia.....	31
Zenbakeiketaren gertakunak.....	32
Zenbakeiketak.....	34
Ebazkizunak.....	42
<i>8'gn. ikaskaia.</i> Zenbakenketa.....	44
Zenbakendegia.....	46
Zenbakenketaren gertakunak.....	47
Zenbakenketak.....	49
Ebazkizunak.....	53
<i>9'gn. ikaskaia.</i> Zenbakoizketa.....	55
Zenbakoiztegia.....	57
Zenbakoizketaren gertakunak.....	58
Zenbakoizketak.....	61
Ebazkizunak.....	70
<i>10'gn. ikaskaia.</i> Zenbanaketa.....	72
Zenbanaketaren gertakunak.....	73
Zenbanaketak.....	76
Ebazkizunak.....	89

BIGAREN ATALA

<i>11'gn. ikaskaia.</i> Zenbaki amarkiak	91
Jarduketa	93
<i>12'gn. ikaskaia.</i> Zenbakeiketa eta zenbakenketa	95
Jarduketa	97
Ebazkizunak	102
<i>14'gn. ikaskaia.</i> Zenbakoizketa ta zenbanaketa	102
Jarduketa	105
Ebazkizunak	115

ZATIKIAK

<i>15'gn. ikaskaia.</i> Zatikien eraltze ta izendatzea	116
Jarduketa	118
<i>16'gn. ikaskaia.</i> Zatikien erkatzea	118
Jarduketa	120
<i>17'gn. ikaskaia.</i> Lenengo biurketa	121
Jarduketa	122
<i>18'gn. ikaskaia.</i> Bigaren biurketa	123
Jarduketa	124
<i>19'gn. ikaskaia.</i> Irugaren biurketa	124
Jarduketa	125
<i>20'gn. ikaskaia.</i> Laugarren biurketa	126
Jarduketa	127
<i>21'gn. ikaskaia.</i> Zatikien zenbakeiketa	128
Zenbakeiketak	130
Ebazkizunak	132
<i>22'gn. ikaskaia.</i> Zenbakenketa	133
Zenbakenketak	136
Ebazkizunak	138
<i>23'gn. ikaskaia.</i> Zenbakoizketa	139
Zenbakoizketak	140
Ebazkizunak	142
<i>24'gn. ikaskaia.</i> Zenbanaketa	144
Zenbanaketak	146
Ebazkizunak	148

LAIN-ARAU

<i>25'gn. ikaskaia.</i> Lain-araua	149
Onenbateko ainbaten araua	152
Jarduketa ta ebazkizunak	152

ALDI NEURIAK

26'gn. ikaskaia. Aldia'ren batekoak	156
Jarduketa ta ebazkizunak	157

NEURKIN ERAKETA AMARKIA

27'gn. ikaskaia. Lenen-ezagutzak	159
Jarduketa	160
28'gn. ikaskaia. Luze neuríak	161
Jarduketa	163
29'gn. ikaskaia. Azal-neuríak	166
Landa-neuríak	168
Jarduketa	169
30'gn. ikaskaia. Kaizu-neuríak	173
31'gn. ikaskaia. Eguárentzako-neuríak	175
Jarduketa	176
32'gn. ikaskaia. Eden-neuríak	179
Jarduketa	180
33'gn. ikaskaia. Azta-neuríak	182
Jarduketa	184
34'gn. ikaskaia. Txindi-neuríak	186
Jarduketa	187

DANEURTIZTIA

35'gn. ikaskaia. Leñoak	189
Jarduketa	191
36'gn. ikaskaia. Tardideak eta lertzokoak	192
Jarduketa	193
37'gn. ikaskaia. Elkarzutak; lertzoko motak	194
Jarduketa	195
38'gn. ikaskaia. Lautua	196
Jarduketa	197
39'gn. ikaskaia. Lauki luzatua	199
Jarduketa	200
40'gn. ikaskaia. Irukia	203
Jarduketa	204
41'gn. ikaskaia. Leñabíla	206
Jarduketa	207
42'gn. ikaskaia. Gogorak	209
Jarduketa	210
43'gn. ikaskaia. Mukulu biribilak	212
Jarduketa	213

EBAZKIZUNAK

I	Zenbakeiketa eta zenbakenketa.....	214
II	Zenbakoizketa eta zenbanaketa.....	219
III	Erospen saneufia.....	224
IV	Salpen saneufia	226
V	Galgak	227
VI	Batekoaren saneufia.....	228
VII	Aufezketak.....	229
VIII	Naasi saneufiak.....	231
IX	Burdiak. Bidariak	233
X	Irabazia. Galdua	232
XI	Irabazi osoa. Mozkiña	234
XII	Gauzen ordañezka	237
XIII	Zati berdingeak	238
XIV	Zatikiak	241
XV	Lain-araua.....	243
XVI	Euneko ainbat, 12'ko 13... ..	246
XVII	Aldi-neufiak	247
XVIII	Neurkin eraketa	249

Idazti ontako itz batzuen ikuña

A

Akeita = café.
Axot = tinta.
Axotontzi = tintero.
Adibide = ejemplo.
Alkito = sillón.
Aldin = valor.
Anaztaki = kilógramo.
Anaztakin = báscula.
Anei = mil.
Aneiien = milésima.
Anontxi = kilolitro.
Arazodun = empleado.
Argaimel = petróleo.
Arguntzi = lámpara.
Arkakaratz = rosa (flor).
Arkatz = lápiz.
Arkai = bujía.
Artezgalu = regla.
Ara = diámetro.
Araستا = coma.
Aferdi = radio.
Azta = peso.
Aztaki = gramo.
Aztakin = balanza, báscula
Azter = análisis.
Amarki = decimal.
Amañen = décima.
Amamaiko = gruesa (12 docenas).

G

Gabeukatz = reloj.
Gabeukazgile = relojero.
Gabeuki = hora.
Gaimel = aceite.
Geigai = sumando.
Geiketa = suma (operación).
Geikin = suma (resultado).
Gogor = sólido.
Gupi = curva.

K

Kaizu = volumen.
Ken = menos.
Kengai = minuendo.
Kengi = sustraendo.
Kenketa = resta (operación).
Kenkin = resta o diferencia.
Koitz = múltiplo.
Koizkai = multiplicando.
Koizki = multiplicador.
Koizkin = producto de la multiplicación.
Koizti = factor (multiplicación).
Koizpe = submúltiplo.
Kulatz = punto.

Au

Auñezkitegi = Caja de Ahorros.

Ai

Aindo = cantidad.
Aizko = cortaplumas.
Aizto = cuchillo.
Ainbakuntza = cálculo.
Ainbatu = calcular.

E

Eden = capacidad, cabida.
Elkarzut = perpendicular.
Elizti = gramática.
Eraen = alquilar.
Ezkoztu = encerado.
Ebazkizun = problema.
Eunen = céntimo, centésima.
Eikai = dato.
Eikun = operación.

D

Daneurtizti = geometría.
Doipuru = Papa.

T

Tartide = paralelo.
Troskaki = porcelana.

Tx

Txaide = calle.
Txuntur = pirámide.
Txunturbil = como.
Txindi, txingi = dinero,
moneda.
Txindingi = billete de Ban-
co.

O

Ondore = resultado.
Ontxi = litro.
Onil = botella.
Ordainkizun = factura.
Oñalde = base.
Oski = zapato.
Obo = círculo.

L

Lanartun = contratista (de
obras).
Lauki luzatu = rectángulo.
Laurleko = peseta.
Lain-arau = regla de tres.
Lainkide = proporcional.
Lertzoko = ángulo.
Lertzokodi = polígono.
Leábil = circunferencia.
Leó = línea.
Lebar = prisma.
Leiar = cristal.
Lobel = líquido.
Liluntzi = florero.

N

Neurkamañen = decímero.
Neurkeunen = centímetro.

U

Ugor = alcohol.
Unaztaki = tonelada.
Unei = millón.
Urangi = naranja.
Ur eriotu = agua destilada.
Urutidazkin = telégrafo.
Ustin = cero.
Usnakunde = previsión.

S

Saneuri = precio.
Sasi-zatiki = quebrado im-
propio.
Seikonde = cubo.

Z

Zatiki = quebrado.
Zatiki - bena = quebrado
propio.
Zatidun = mixto (número).
Zeatz = exacto.
Zenbakatz = cifra.
Zenbakenketa = resta, sus-
tracción.
Zenbakendegi = tabla de
restar.
Zenbakera = numeración.
Zenbakeiketa = suma.
Zenbakeitegi = tabla de
sumar.
Zenbakeitu = sumar.
Zenbakoizketa = multipli-
cación.
Zenbakoiztegi = tabla de
multiplicar.
Zenbakoiztu = multiplicar.
Zenbaki = número.
Zenbakizti = Aritmética.
Zenbanaketa = división.

Zenbanategi = tabla de dividir.
Zenbatu = contar.
Zemaki = numerador.
Zematen = denominador.
Zematenkidetu = reducir a común denominador.
Zeinkun = definición.
Zeintza = definición.
Zutagañu = plomada.
Zutlaugañu = escuadra.
Ziz = moneda.

I

Ikastetxe = escuela.
Ikastegi = clase, aula.
Ikur = signo.
Ikuñatz = sello.
Iyeki = ejemplar.
Idatzi = escribir.
Idazkortz = pluma de escribir.
Idazti = libro.
Ingor = cartón.

Ingoski = página.
Inguñazti = cuaderno.
Ingi = papel.
Iraterkari = arquitecto.
Iroireki = segundo.
Iroiren = minuto.
Iruki = triángulo.
Izki = letra.

B

Banagai = dividendo.
Banagaiki = residuo, resto.
Banaki = divisor.
Banakin = cociente.
Barkile = algodón.
Bañu-erdi = centro.
Boronbil = esfera.
Buldu = cilindro.
Burlaru = latón.
Burme = hoja de lata.

M

Mukulu = cuerpo.

Zuzendu bear diran okeak

Ingoskia	leñoa	dago	jañi bear
9...	31..	Erazlez	Zenbakatzez
11...	9...	beñamor	beñamar
11...	10...	iruramor	iruramar
29...	21...	emanen	Eikaien
32...	28...	<i>geikina zenbakatzen.</i>	<i>zenbakatzen geikiña</i>
56...	14...	emanak	eikaiak
60...	19-20	koizka	koizkia
103...	3...	09	0,9
116...	11...	38 ontxi	38 ontxikin
117...	9...	Zatikiak, ...	Zatikia,
129...	16...	zematikidetzetik	zematenkilidetzetik
139...	16...	$\frac{2 \times 3}{9} \frac{6}{9} \frac{2}{3}$	$\frac{2 \times 3}{9} = \frac{6}{9} = \frac{2}{3}$
149...	(Irudi ganean)	Trigo	Garia
149...	»	Harina	Iriña
153...	2...	<i>(kendu egin bear da)</i>	
154...	2...	iroirenetan.....	iroirenetan;
159...	8...	itxibeiko.....	itxikiko
162...	14...	<i>neurkiñerdi-bikoa</i> ..	bikoa. Neurkiñerdia
202...	10...	lautuka	lautuko
203...	13...	lrukia albo	lrukia 3 albo
207...	8...	du	da.
210...	14...	<i>ayal osoa</i>	<i>azal osoa</i>
